

95

N. BAMBA

PHILOSOPHIA

PHT

ΡΗ

ΕΝΔΟΞΟΤΕ

ΑΡΧΑΙΩ

ΕΡΑΝΙΣΘΗ

Ν.

ΚΑΘΗΓΗΤΟ

Β.

ΕΚ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ
ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑ

Κατὰ τὴν ὁδὸν

HK

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

NOTATION

Πρὸς τοὺς

ΠΟΛΛΟΙ τῶν φιλομαθῶν
τοῦ Β. Ὁθ. Πανεπιστημίου
ματικωτέραν τινὰ διδασκα-
σαν νὰ ἀναδεχθῶ τὸν οὐ-
καὶ διὰ νὰ ἀπαλλάξω ἀπὸ
τοῦ πολυτίμου χρόνου γρα-
ἔκδοσιν τοῦ ἐν Παρισίοις
τος, ἐπέξεργασθεὶς αὐτὸ,
χώρει, πρὸς τὸ τελειότερον
τὸ μὲν πρῶτον πραγματε-
νισθὲν σχεδὸν ὀλόκληρον ἐκ-
περὶ τῶν καθ' Ἑρμογένην
καθὼς καὶ ἡ Ποιητικὴ κρι-
νέστη μὲν καὶ ἐτελειοποι-
ῶς ἦτο φυσικὸν εἰς γῆν
νων δὲ παραλαβόντες αὐ-
λων καὶ μεγάλων καλῶν,
γενναίαν ἐπὶ τοῦ ἐλευθέ-
ῆθελε συνομολογήσειν, ὅ-
ἔθνη ἀναφάνησαν ἄνδρες
νες καὶ τὴν θεωρίαν εἰς πο-

ζ'.

παραδείγματα ἐφάμιλλ
μὲν τοῦ Εὐαγγελικοῦ β
εἶναι ἀναντιρρήτως κα
ρητικὸν ἠκολούθησα. Ε
δέχθην τοῦ Ἑρμογένους
γους· μ' ἐφάνη τῶντι
λόγων· ἔχει σύστημα τ
στα εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶ
ρηκολούθησαν ὅλοι οἱ με
ἐνοῖς διαπρέπει ὁ Οὐλπ
ζητήματα διὰ τὴν ἐφα
σχεδὸν ὑποθετικὰ, τινὰ
σημερινὰς ιδέας καὶ ἤθη
τινα τροποποίησιν.

Αὕτη λοιπὸν ἡ ἐπιγρα
σοῦτον διάφορος τῆς προ
νὰ ἐπιγράφεται· ἀλλ' ὅπ
νημα ὠφέλιμον, κατὰ τῶ
νέους, καὶ εἰς πάντα φίλ
καὶ ἐξαιρέτου πάντων τῶ
των, καθ' ὃ καὶ λογικοὶ

Π

ΠΕΡΙ

ΜΕ

Περὶ τοῦ

ΤΜΗ

Περὶ τῆς α

ΚΕΦ. α'. Ὅτι ὑπάρχει

ΚΕΦ. β'. Περὶ τῶν μέσων

ΚΕΦ. γ'. Χαρακτῆρες τῶν

ΚΕΦ. δ'. Περὶ τῶν ἀσάφει

Γνώμων τῆς

Μεγαλοφυΐας

ΚΕΦ. ε'. Περὶ Κριτικῆς

ΤΜΗΜ

ΚΕΦ. α'. Περὶ τοῦ ὕψους

ΚΕΦ. β'. Περὶ ὕψους λόγων

Ἀντίθετα τοῦ

ΤΜΗ

Περὶ

ΚΕΦ. α'. Περὶ τῶν ἀρχῶν

ΚΕΦ. β'. Περὶ λεκτικοῦ

- ΚΕΦ. α'. Περὶ Σαφηνῆς
Καθαρότητος,
ΚΕΦ. β'. Περὶ Περιόδου
Ἄρεται Περὶ
Καθαρότητος καὶ
Ἐνότητος. .
Δύναμις .
ΚΕΦ. γ'. Περὶ Ἄρμονίης

- ΚΕΦ. α'. Περὶ τῆς ἀρχῆς
ΚΕΦ. β'. Περὶ Μεταφορῆς
ΚΕΦ. γ'. Περὶ Ἀλληγορίας
ΚΕΦ. δ'. Περὶ Ὑπερβολῆς
ΚΕΦ. ε'. Περὶ σχημάτων
Περὶ Προσωπῶν
ΚΕΦ. ς' Περὶ Ἀποστρεφῶν
ΚΕΦ. ζ'. Περὶ τοῦ Ὁμοίωτος
Ἀντίθετον.
Ἐρώτησις.
Ἀναφώνησις
Διατύπωσις
Ἀνακοίνωσις
Συγχώρησις
Ἐπιδιόρθωσις
Διαπόρησις
Ἐπιφώνημα

- Ἐπεξεργασία .
- Παράλειψις .
- Πρόληψις . .
- Ἀποσιώπησις .
- Ἄνθυποφορά .
- Ὀρκος . . .
- Παράδοξον .
- Διάλογος . .
- Εἰρωνεία . .

- ΚΕΦ. η'.** Περὶ λεκτικῶν
- Ἐπαναφορά .
  - Ἄντιστροφή .
  - Ἐπανάληψις ἢ
  - Ἄναδίπλωσις .
  - Ἐπάνοδος . .
  - Κλίμαξ . . .
  - Πολύπτωτον .
  - Πολυσύνδετον .
  - Συνωνυμία .
  - Συνεζευγμένον
  - Ἄσύνδετον .
  - Παρονομασία .
  - Παρήχησις .
  - Ὄμοιοτέλευτον,
  - Ἰσόκωλον . .
  - Πάρισον . .

- ΚΕΦ. θ'.** Περὶ χαρακτήρων
- Αὐστηρὸς, Γλαυκός,
  - Ἄπλοῦς, Σεμνὸς
  - Σύντομος, Ἄνευ

δοι	Νευρώδης και
δοι	Ἰσχυρός . . .
δοι	Ξηρός . . .
δοι	Ὄμαλός . . .
δοι	Κομψός . . .
δοι	Γλαφυρός . . .
—	Ἐπιτετηδευμένο
ιοι	Ἄπλοῦς . . .

ΜΕ

δοι . . . *Περὶ τοῦ*

— . . . **ΤΜΗΜΑ**

δοι . . . *Περὶ τῶν ζητη*

ΚΕΦ. α'. Διαίρεσις τῶν ῥη

ΚΕΦ. β'. Διαίρεσις τῶν Σ

ΚΕΦ. γ'. Περὶ Στοχασμοῦ

— . . . Εἶδη Στοχασμοῦ

ΚΕΦ. δ'. Περὶ Ὄρου . . .

— . . . Εἶδη Ὄρου . . .

ΚΕΦ. ε'. Περὶ Ἀντιλήψεο

ΚΕΦ. ς'. Ἀντιθετικάι Στο

ΚΕΦ. ζ'. Περὶ Πραγματικ

ΚΕΦ. η'. Περὶ Μεταλήψεο

ΚΕΦ. θ'. Περὶ ῥητοῦ και

ΚΕΦ. ι'. Περὶ Ἀντινομία

ΚΕΦ. ια'. Περὶ Συλλογισμο

ΚΕΦ. ιβ'. Περὶ Ἀμφιβολία

— . . . **ΤΜΗΜΑ**

— . . . *Περὶ*

ΚΕΦ. α'. Περὶ εἰσαγωγῆς

- ΚΕΦ. β'. Περὶ ἐπιχε
- ΚΕΦ. γ'. Περὶ εἰσαγωγῆς
κατὰ ἔνστα
- ΚΕΦ. δ'. Περὶ λύσεως
- ΚΕΦ. ε'. Περὶ ἐργασίας
- ΚΕΦ. ς'. Περὶ ἐνθυμήσεως
- ΚΕΦ. ζ'. Περὶ τῶν ἀπὸ
- ΚΕΦ. η'. Περὶ πλαστο
- ΚΕΦ. θ'. Περὶ τόπων
Ὁρισμός.
Ἀπαρίθμησις
Ἑτυμολογία
Συνεζευγμένα
Γένος.
Εἶδος.
Ὅμοιον.
Παράδειγμα
Ἐπαγωγή.
Ἀνόμοιον.
Παραβολή
Ἠγούμενα
Ἐπόμενα.
Ἀντικείμενα
Αἰτία.
Ἀποτελέσματα
Παράθεσις
- ΚΕΦ. ι'. Περὶ ἐξωτερι
Πρόκρισις
Τεκμήρια
Σημεῖα.

λεξ
ογδ
εγδ
δγδ
αδδ

Εἰκός .

ΤΜΗ

Π

ΚΕΦ. α'. Περὶ Προομιλῶν
 Πρότασις
 Διαίρεσις
 Παραδείγματα

ΚΕΦ. β'. Περὶ Διηγήσεως

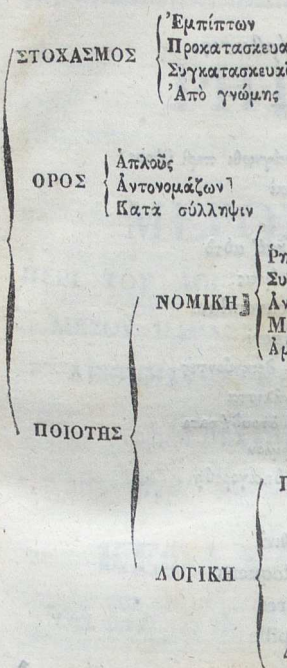
ΚΕΦ. γ'. Πίστεις ἢ ἀγνοήσεις
 Διαφορὰ τῆς
 πρὸς τὴν τῶν
 νας ὁμιλίας

ΚΕΦ. δ'. Περὶ Παθοποιήσεως

ΚΕΦ. ε'. Περὶ Ἐπιλόγου
 Περὶ Ἰποκρίσεως

ΤΕΛΟΣ

Διαίρεσις τῶν

Κεφάλαια ἐμπίπτοντα

- Παραγραφικὸν
- 'Ελέγχων ἀπαίτησις
- Βούλησις
- Δύναμις
- 'Απ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους
- Ἀντίληψις
- Μετάληψις
- Μετάθεσις τῆς αἰτίας
- Πιθανὴ ἀπολογία
- Ποιότης κοινὴ
- Προβολὰ
- Ὄρος
- 'Ανθορισμὸς
- Συλλογισμὸς
- Γνώμη νομοθέτου
- Πηλικότης

Σελ.	39	Στιχ.	—
»	40	»	17
»	—	»	20
»	58	»	28
»	69	»	23
»	102	Σημ.	2
»	—	»	—
»	109	»	30
»	110	»	15
»	116	Σημ.	2
»	117	»	9
»	124	»	3
»	126	»	10
»	136	»	6
»	140	Σημ.	—
»	142	»	25
»	153	»	1
»	161	Σημ.	—
»	185	»	13
»	—	»	25
»	193	»	12
»	291	»	—
»	269	»	16
»	372	»	18
»	374	»	22

ΡΗΤ

ΜΕΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ Ε

ΜΕΣΟΥ ΠΑΡΑΣΤΑΤ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ, ΚΑ

ΤΜΗΜ

Περὶ τῆς αἰ

ΚΕΦΑΛΑ

Ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν

ΕΞ αὐτῆς τῆς συνειδήσεως
ἀντικείμενα διαθέτουσιν ἴ-
να· διὸ καὶ λέγομεν αὐτὰ
τοιούτων γενικῶν ἐπιθέτω
ἔχουσι τὴν ιδιότητα νὰ
σθήματα. Αὐτὸ τοῦτο
τοῦ λόγου, τοῦ τε ποιητικ
πρέπει νὰ ὑπάρχη ἐν ἡμῶ
ώραϊον· τὴν δύναμιν ταύ
ληψιν, τοῦ ὠραίου.

Ἡ αἴσθησις τοῦ ὠραίου
νεωτέρων φιλοσόφων Γεῦσ
σιν μεγάλην αὐτῆς ὁμοι

τὴν ἡδύτητα τῶν γευσ-
φυσικῶν τε καὶ τεχνη-

Ὁ σοφὸς Βλαῖρος, ἐκ
λόγου γενικὴν ταύτην τῆς
ώραίου ὡς δύναμιν ἔσ-
ματικὴν, διάφορον τῆς
εἰς μὲν τὸ θεωρητικὸν
τὸ πρακτικὸν κρίνομεν
πρὸς τὸ τέλος· διότι γὰρ
ὄχι διὰ λογικῆς τινος θύ-
νώμεθα ἄλλον λόγον νὰ
ὅτι οὕτω πως αἰσθανόμε-
της ἀναφέρει τὰ παιδία,
νὴν εἰς τὰ κανονικὰ σχῆμα
καὶ τὰ ἀγάλματα, καὶ
νές· ἔτι δὲ τοὺς ἀμαθεῖς
ἄσματα καὶ εἰς τοὺς μύθους
τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ
ἀγρίους, οὔτινες ἔχουσι κ
λεμικὰς καὶ ἐπικηδεῖους

Τῆς αὐτῆς δόξης εἶναι
Στευάρτ ὅμως δὲν θεωρεῖ
ἔμφυτον εἰς τὸν ἄνθρωπον
βαθμὸς τῆς τοῦ ὠραίου αἰ-
τὸν τῆς ἡδονῆς, τὴν ὁποί-
μεν ἐκ τῶν ἰδιαζόντων εἰς
ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶναι ὅτι
ἔχοντες ἀναντιρρήτως τ
ὅμως διατίθενται ὑπὸ τῶν
σιν, ὅτι εἶναι ὠραῖα· ἄλλ

δικαίως ἤθελεν εἶσθαι γελῶντες
ἔχουσιν αἴσθησιν τοῦ ὄρα-
θένθουσιασμοῦ πρὸς τὰ αὐτο-
τικότης, καὶ αἴσθησις τοῦ
συνώνυμοι· τοῦναντίον μά-
συνήθη βαθμὸν αἰσθητικότη-
ἰσχυρὸν τεκμήριον ἐλλείψ-

Ὅτι δὲ ἡ τοῦ ὄραίου αἰ-
σθητικότητα, φαίνεται, λα-
μνάσεως εἶναι ἐπιδεκτικὴ
λότερον ἴσως παρὰ πᾶσαν
ἢ τάσις ὅλων τῶν αἰσθη-
ἐπαναλήψεως τῶν ἐντυπώ-

Ἐκ τούτων τῶν λόγων
ὁρισμὸς τῆς δυνάμεως τοῦ
νάμις αὕτη πρέπει νὰ περι-
στοιχεῖα, εἰς ἀνακάλυψιν
τις πρῶτον τὰ ἀντικείμενα
ὄραίου.

Ἀναλύοντες δὲ τὰ συσ-
λουθῶμεν τὰς αὐτὰς γενε-
εἰς τὴν ἐξιχνίασιν τῶν φ-
σωμάτων, δηλαδή, νὰ κ-
τὰ διαφόρων εἰδῶν ὄρα-
προσοχὴν εἰς τὰ εὐάρεστα
ρόμενα ἐν ἡμῖν ἐκ τῶν δια-

Εἰς ὅλας δὲ ταύτας τὰς
περὶ τοῦ ἐκ τούτων ἐξαγο-
ματα, ὡς εἰς τὰς περὶ θερ-
μεθα τὸ θερμόμετρον.

Ἄνευ τῆς πείρας, δὲ
εὐαρέστων καὶ δυσαρέστων
αἰσθητικότης, καὶ ἂν
δύναται, λέγει, νὰ κάμῃ
περιστάσεων, ἐξ ὧν γὰρ
Ὁ παρατηρητῆς ἀναλόγως
αὐτοῦ θέλει ἠδύνεσθαι
ἐκ τῶν δυσαρέστων· πρὸς
ταύτην τὴν γραμμὴν μόνον
μόνη δὲν θέλει δυνηθῆναι
τεχνίτην, οὔτε ὡς κριτὴς
τὴν διαγνωστικὴν ἀντι-
λεγομένην αἴσθησις τοῦ

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρη-
ἐνταῦθα ἐξ αὐτοῦ τοῦ Σ
τὴν αἴσθησιν τοῦ ὡραίου
αἰσθητικότητας, ἀλλ' ἡ
ἣν μάλιστα ἀποδίδει
Ἄλλ' ὅτι μὲν εἰς τὴν
προσοχῇ, καὶ ἡ κρίσις
καὶ διαφορᾶς τῶν αἰσθη-
πᾶσα ἄλλη δύναμις τοῦ
ὀξύνεται διὰ τῆς γυμνάσεως
εἶναι ἔμφυτος εἰς τὸν
ται, ἀρκετὰ ἰσχυρῶς
γυρομένων αἰσθημάτων
ὅλως ἄμορφον ἔτι τὴν
ἀμέσων ἐκείνων καὶ σφαι-
δύνανται νὰ θεωρηθῶσι
λογισμοῦ.

Εἵπομεν εἰς τὸ περὶ
ἠθικὰ ἀντικείμενα λαμβά-
λύπης· καὶ ἔπειτα διὰ τῶν
τῶν πράξεων, καὶ τὰς μ-
Τὸ αὐτὸ παρατηρεῖται καὶ
κείμενα· πρῶτον λαμβάνο-
στα· ἔπειτα κρίνοντες πε-
λέγομεν τὰ μὲν καλὰ, ἢ α-
αὐτὴ δύναμις εἶναι ἀντιλη-
τοῦ τεχνητοῦ ὠραίου.

ΚΕΦΑ

*Περὶ τῶν μέ-
του ὠραίου*

Ἄν καὶ δὲν ἦναι οὐδεὶς
ταύτης, οἱ βαθμοὶ ὅμως α-
διαφέρουσιν· εἰς τινὰς μὲν
αὐτῆς, εἰς ἄλλους δὲ ὑψο-
σεως, καὶ ζωηρᾶς ἡδονῆς
Παρατηρεῖται δ' ἐν γένει,
θαυμαστὴν σοφίαν· τὰ μὲν
καῖα χάρισμα διανέμο-
αὐτῆς ὀλιγωτέραν ἀνισότη-
ρώντων μόνον εἰς καλλονὴν
ἐμβαλοῦσα τὰ σπέρματα

ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἀνά
ἐργειαν.

Ἡ ἀνισότης αὕτη πρέ
μέρος εἰς τὴν διάφορον
λώτερα, τῶν ὁποίων εὐμο
ῆ μεγαλητέρα ὅμως αἰτ
μνασις. Περὶ τῆς ἀληθεί
καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων
τον ὑπεροχὴν κατὰ τὴν
τὴν ὁποίαν ἡ ἀνατροφή
δευμένα ἔθνη, ὡς πρὸς
τοῦ αὐτοῦ ἔθνους, ὅσοι
ὡς πρὸς τὸν ἀπειρόκαλο
εἶναι οὕτω μεγάλη, ὥστ
κατ' οὐδὲν ἄλλο δὲν ἀπ
κατὰ τὴν αἴσθησιν τοῦ
οὐδεμίαν ἄλλην γενικὴν
μὴ εἰς τὴν γύμνασιν κα
τὴν δύναμιν ταύτην, δια
σαύτης ἐπιδόσεως.

Ἄς συλλογισθῶμεν π
φύσεως ἡμῶν, ὅτι εἰς ὅ
εἶναι ἡ πρωτίστη πηγή τ
τοῦ νόμου τούτου παρατη
καὶ νοητικὰς ἡμῶν δυνάμ
ρικὰς αἰσθήσεις, καίτοι ὅ
παρὰ πᾶσαν ἄλλην ἡμῶ
ὀξύτητα καὶ λεπτότητα
τὸ ἐμπόριον, ἢ ἡ τέχνη
Ἡ ἀφή, παραδείγματός χ

πτοτέρα τῆς τῶν ἄλλων
ἐπιτηδεύματος αὐτῶν νά-
των. Οἱ καταγινομένοι
εἰς τὸ νὰ ἐγχαράττωσι πε-
ρὶ τὴν τινὰ ἀκρίβειαν ὀράσει
σμικρότατα ἀντικείμενα.
τοὺς χυμοὺς τῶν διαφόρων
γευστικὴν δύναμιν εἰς τὸ
ζῆ τὴν ἀνάμιξιν αὐτῶν.
ἀμφιβολία, ὅτι καὶ τὴν ἀ-
ρῶσιν εἰς ὑψηλότατον βαθ-
μὸν, καὶ ἡ ἀκριβοῦς προσο-
φανερὰ ἀπόδειξις τούτου
μουσικά· καταρχὰς μὲν ἀ-
θέσεις· ἡ γύμνασις ἔπειτα
αὐτῆς εἰς λεπτοτέραν με-
αὐτὴν εἰς τὰς πλέον ποικί-
ἀρμονίας. Οὕτω καὶ ὁ ὁρ-
ἀντίληψιν τῶν ὠραιοτήτων
τελειοποιεῖται, ἀναστρεφ-
δάζων τὰ ἔργα τῶν ἐξόχων

Οὕτω καὶ περὶ τοῦ λε-
καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν· ἡ πε-
δείγματα, ἡ σπουδὴ τῶν
τῶν κατωτέρων καὶ ὑψηλο-
οτήτων, λεπτύνουσι τὴν
τις νὰ ἀναγινώσκη συγγ-
πρῶτον ἀμαυρόν τι καὶ σι-
ἀκόμη νὰ διακρίνη τὰς ἐξό-
τα τῶν ἀναγινωσκόμενων,

αὐτοῦ· τοῦτο μόνον ἤθ
ἀηδίζεται. Ἄφες ὁμῶς
μάτων τούτων, καὶ θέ
μηδὸν κατασταίνεται ἀ
λει ἀρχίσειν νὰ διακρίν
ἀλλὰ καὶ τὰς ὠραιότη
αὐτοῦ· καὶ θέλει δυναθ
τητας, ὅσας ἤθελεν εὔρε
χλη, ἥτις πρότερον ἐφ
ῶλον, διελύθη· καὶ τέ
ἀδιστάκτως νὰ δώσῃ γ
γύμνασις εἶναι εἰς τὴν
τελειότητος.

Ἄν καὶ ἡ αἴσθησις το
πον, ἡ ὀρθὴ ὁμῶς καὶ πε
ροὴν εἰς ὅλας τὰς ἐργασί
σασα εἰς τὴν τελειότητα
σύνθετος ἐκ φυσικῆς αἰσθη
τοῦ ὠραίου. Πρὸς βεβαί
τὸ πλεῖστον μέρος τῶν σ
μιμήσεις τῆς φύσεως, κα
ρακτῆρων, πράξεων, καὶ
τὴν ὁποῖαν λαμβάνομεν ἐ
στάσεων, εἶναι τῆς φυσικῆς
δὲ καὶ ἀπόφασις περὶ τοῦ
ἀνήκει εἰς τὴν κρίσιν, ἥτ
τὸ ἀρχέτυπον αὐτῶν. Ὅτ
σκωμεν τὴν Ἰλιάδα, μέγ
ἐκ τοῦ σχεδίου καλῶς διαφ
συνηρμοσμένων πιθανῶς κ

προσέτι τῶν κατὰ φύσιν, κ
μάτων πρὸς τοὺς χαρακτῆ
ματα. Ἡ ἐκ τοιούτου λοιπ
εἰς τὴν τοῦ ὠραίου αἴσθησι
τοῦ ποιήματος εἶναι ἔργον
τοιαύτας ἀρετὰς ἀνακαλύπτ
σίας, τοσοῦτον ἢ ἡδονὴ ἡμ
νόμεθα μὲν διὰ τῆς αἰσθήσ
τὰ ἡδύνοντα ἡμᾶς, ταῦτα
καὶ παρατηρήσεως. Ὅπου τ
εἶναι ἀναλογία τῶν μερῶν
πρὸς τὸ τέλος, ἐκεῖ τὸ πνεῦ
να λογικῆς θεωρίας.

Ἐκεῖ λοιπὸν ὑπάρχει εἰ
τὸ πνεῦμα τὰς ἑαυτοῦ δυνα
σθῆσιν τοῦ ὠραίου ἀντικείμε
καὶ ποιήματα τῆς μεγαλο
τα εἶναι εἰς τὴν αἴσθησιν
πηγὴ τελειοποιήσεως, διὰ
ματος. Ψευδεῖς ὠραιότητες
κτῆρες, τὰ βεβιασμένα αἰσ
τοῦ λόγου, δύνανται μὲν πρ
ῶμως, διότι ἢ πρὸς τὴν φύ
αὐτῶν δὲν ὑπεβλήθη ἔτι ε
δειχθῆ τίνι τρόπῳ ἡδύνα
τῆς φύσεως, τίνι τρόπῳ ἢ
ση ὀρθότερα τὴν ὑπόθεσιν
καὶ αἱ ψευδεῖς ἐκεῖναι ὠρα

Ἡ τοῦ ὠραίου λοιπὸν αἴ
τος, τελειοποιεῖται διὰ τ

προσεκτικῆς παρατηρή-
κόντων ἀντικειμένων
μένη, εἶναι ἀναμφιβό-
γένημα.

Ἄς μὲ συγχωρηθῆ
αἴσθησιν τοῦ ὡραίου,
καὶ καρδία ἀγαθή· δι-
νον καθ' ἑαυτὰς ἀνώ-
καὶ ἐπιρροὴν μᾶλλον
λων ἀντικειμένων τῆς
κεῖται περὶ ἀνθρωπίνω
ων, τὰ ὅποια εἶναι ἀν-
τῆς μεγαλοφυΐας, οὐδε
ἀκριβῆς ἢ παθητικὴ,
εἰς ἡμᾶς αἴσθημα ὡρα-
αἰσθήματα ἀρετῆς. Κα-
νεταὶ ἡδονὴν ἢ θαυμα-
παίνα.

ΚΕΦ.

Χαρακτῆρες

Τὰ χαρακτηριστικὰ
εἶναι ἡ λεπτότης καὶ ἡ
κῆς αἰσθητικότητος ἐντέ-
τα, καὶ γύμνασιν, ὥστε
θανούσας τοὺς κοινοὺς ὁφ-
τις πολλὰ αἰσθητικὸς, κ

μὴ διακρίνη, πλὴν παχῆλο
φητὰς ὠραιότητος, ἀναισ
ἀπλᾶς. Τοιαύτη εἶναι ἡ κα
ου εἰς τὰ ἀπαίδευτα ἔθνη.
τος καὶ αἰσθάνεται ἰσχυρῶ
ὅπου οἱ ἄλλοι δὲν βλέπουσι
οὐδ' ἢ πλέον δυσδιάκριτος
τως καὶ τὸ σμικρότατον ἐ
τῆς τῆς αἰσθήσεως τοῦ ὠρο
κρίνομεν καὶ περὶ τῆς λεπτο
ὡς ἢ τῆς γεύσεως λεπτότη
ζεταὶ ὅχι ἐκ τῶν δυνατῶν
εἰς τὴν σύνθεσιν εἰσαγομένον
κεκριμένως ἕκαστον αὐτῶν
ὠραίου λεπτότης δεικνύεται
σθητικότητος πρὸς τὰ πλέο
νοντα συστατικὰ τοῦ ὠραίου

Ἡ δὲ ἀκρίβεια θεωρεῖται
ἐνουμένη μὲ τὴν λογικὴν κρί
εἶναι, ὅστις δὲν ἐκπλήττεται
τὴν κρίσιν παντὸς ἀντικειμέ
στάθμην τῆς εὐαισθησίας,
τικὴν ἀξίαν τῶν διαφορῶν
εἰς τὰ ποιήματα τῆς μεγα
ἀνήκοντας βαθμοὺς, δεικνύα
ἐξιχνιασθῶσιν, ἐξ ὧν πηγάζ
καὶ αὐτὸς ἠδυνόμενος, ὅσον

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι αἰ
ότητες τῆς αἰσθήσεως τοῦ
ἢ μία τὴν ἄλλην, καὶ δὲν δ

της, ἐὰν δὲν ἔχη καὶ τὴν
δὲν ἔχη καὶ τὴν λεπτότητα
ἢ μία φαίνεται συχνάκις
λεπτότητος δύνάμις θεῶν
ἀξίας τοῦ προκειμένου
τὸ ἀπορρίπτειν τὰς ἀλλο-
μὲν ἀναφέρεται μᾶλλον
εἰς τὸν λόγον καὶ εἰς τὴν
τῆς φύσεως μᾶλλον· ἢ
γείας καὶ τέχνης. Ἐκ
εἶχεν ἔξοχον λεπτότητα

ΚΕΦ.

*Περὶ τῶν ἀστασι-
καὶ περὶ*

Οὐδεμία ἄλλη δύναμις
οὕτως ἀστατος καὶ εὐμε-
Τοσοῦτον μεγάλα καὶ σ-
ᾧστε ἔδωκαν εἰς τινὰς
οὐδεμίαν ἔχουσα βάσιν,
μονος, ἀλλ' ἀπὸ μόνης
Ἐντεῦθεν ἤθελέ τις συμ-
σις περὶ τῶν ἀντικειμέν-
ταία. Εἰς μὲν τὴν ἀρχι-
λὸν καιρὸν ὡς ἡ τελειο-
θική· καὶ μετὰ ταῦτα
αἰσθησις τοῦ ὠραίου, καὶ

δέ τὴν Ῥητορικὴν καὶ Π
πάντοτε τὸ ἐπιτετηδευμ
Ἕλληνες ἐθαύμαζον τὸ σεμ
Ἀσιατικὴν ἐπίδειξιν.

Τί λοιπὸν πρέπει ἐκ τῶ
περάνωμεν; Ἄρα ὑπάρχει
σθῆ Γνώμων τῆς τοῦ ἴρα
νὰ διαγινώσκωμεν τὴν κα
ὑπάρχει οὐδεμία τοιαύτη
μεν, ὅτι οὐδεμία ἀμφισβ
ὅτι πᾶν τὸ ἀρέσκον εἶναι
διότι ἀρέσκει; Τοῦτο εἶναι
εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἐξέτασιν

Παρατηρεῖται λοιπὸν εὐθ
δεῖς τοιοῦτος γνώμων, δύνα
θεν, ὅτι παντὸς ἀνθρώπου
καλή. Ἄλλ' ἢ πρότασις αὐ
ως νὰ γείνη δεκτὴ ἐπὶ μικρ
περὶ μικρῶν τινων διαφορ
μοζομένη ὅμως εἰς τὰ ἄκρα
δὲν ὑπάρχει οὐδὲ εἷς, ὅστις
ὅτι ἡ αἴσθησις ἐνὸς ὄπτεν
πτῆ καὶ ἀκριβῆς, ὡς ἡ τοῦ
δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἕλλι
τὸν ὅστις ἤθελε στοχάζεσθ
ἱστορικὸν, οἷος ὁ Ἡρόδοτος
φανερὰ ἀτοπία, πρέπει ἀναγ
χει τις αἰτία, δι' ἣν ἡ τοῦ
ται, τοῦ δὲ ἀποδοκιμάζετο
καὶ εἰς ἄλλα, καλὸν καὶ κα

Διὰ τὰ προλάβωμεν
ὑπόθεσιν, εἶναι ἀνάγκη
αἰσθήσεων τοῦ ὡραίου,
δὲν δεικνύει εἰς ὅλας τὰς
κάζει ἡμᾶς νὰ ζητῶμεν
αὐτοῦ τίς εὐρίσκειται εἰς
διότι, ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα
ἄνθρωποι δύνανται νὰ
σφάλωσι διὰ τοῦτο· ὁ
τραγωδίαν· οὗτος θαυμάσιον
καλλωπισμένον. Οἱ μὲν γὰρ
ρὰς συνθέσεις· οἱ δὲ γέννησις
βαρωτέρας· κ. τ. λ. Περὶ
τι ὡραῖον σύμφωνον μετὰ
ἐκάστου· ὅθεν οὐδεὶς δὲ
ἄλλους. Τὰ ἀντικείμενα
ὡς τὰ καθ' αὐτὸ λογικῶς
συναρμόνιον δύναται ν' ἀληθεύῃ
διότι ἡμῶν ἀλήθεια, ἢ τὸ
ὑπάρχει μία· τὸ ὡραῖον
ἀντικείμενον, εἶναι ποικίλον
χεται ἕκτασιν καὶ ποικίλον
ταῖς τοῦ καλοῦ ἢ ἀκριβῶς
ἄλλα πρὸς τελείαν
πρέπει ἀκόμη νὰ παρῆται
τοῦ ὡραίου αἰσθήσεως δὲ
τὰ ἀντικείμενα εἶναι διὰ
φωγῶσι περὶ τοῦ αὐτοῦ,
μον, ὁ δὲ θαυμάζη ὡς
πλέον ποικιλία, ἀλλὰ

ὄθεν ὁ μὲν πρέπει νὰ ἔχη
συγχωρῆται νὰ δεχθῶμεν
ὠραίου αἰσθήσεις εἶναι ἐ
Οὔτος, φέρ' εἰπεῖν, προκρίνε
τίας τὸν Ὅμηρον· ἐνταῦθα
εἶπω, ὅτι αἱ τοῦ ὠραίου αἰσ
ὁ μὲν ἠδύνεται μᾶλλον εἰς
τοῦ Οὐίργιλίου, ἐγὼ δὲ εἰς
τοῦ Ὁμήρου. Ἐνόσω δὲ ὅμ
Ὅμηρος καὶ ὁ Οὐίργίλιος
διαφορὰ ἡμῶν πίπτει ἐντὸς
τοῦ ὠραίου αἰσθήσεως, ἥτις
συγχωρητέα· ἀλλ' ἐὰν διῷ
ὠραῖον, ἐὰν λέγη, ὅτι θεωρε
μωρὸν λογοποιὸν, τότε φω
δὲν ἔχει οὐδόλως αἰσθησιν
οἰκτρῶς διεφθαρμένην· καὶ δ
κάμνω ἔφεσιν εἰς τὸν γνώμ

ΓΝΩΜΩΝ. Τίς δὲ εἶναι ὁ
φερόμεθα, συμπεσοῦσης τοιαυ
ὀμιλήσωμεν περὶ τούτου. Ἡ
τὸ ἔχον τοιοῦτον κῦρος, ὡς
κιμαστήριον ἄλλων ὀμυειδῶ
γνώμων βάρους, ἢ μέτρου,
νόμου διὰ νὰ κανονίζῃ τὰ ἄ

Λέγοντες, ὅτι ἡ φύσις εἶναι
σθήσεως, ἀληθῆ μὲν καὶ ὀρθῆ
νατὸν νὰ ἐφαρμόζεται· ἐπειδὴ
ὅτι εἰς ὅλας τὰς περιστάσεις,
τινος ἀντικειμένου, ὡς εἰς τῆ

χαρακτήρων, ἢ πράξεις
πλήρες καὶ ἐναργές γινώσκουσα
ἀποφασίση, ἔχει τότε
δέχεται ἢ καταδικάζει
πρωτότυπον. Εἶναι
ὁποίας ὁ τιοῦτος γινώσκουσα
νὰ ἐφαρμοσθῆ. Καὶ τὰς
εἶναι ἔκφρασις, ἥτις τὴν
σμένην ἔννοιαν. Πρέπει
ρώτερον καὶ ἀκριβέστερον
ῶραίου αἰσθήσεως.

Αὕτη ἡ αἰσθησις ἐπιφέρει
πικρὰ, καὶ δύναται, ἐπιφέρει
νὰ ὁδηγηθῆται καὶ νὰ ὁδηγηθῆται
ὑπῆρχέ τις ἔχων εἰς τὴν
δυνάμεις τῆς ἀνθρώπου
ἀπταιστον καὶ βεβαίως
ἀνθρώπου ἤθελαν εἰσθῆναι
τέλειος γνώμων τῆς ἀνθρώπου
διαφέρειν τῆς ἀποφασίσης
εἰς ἀτέλειαν τῆς δύναμτος
τοιοῦτος γνώμων, τὸν ὅτι
οἱ ἄλλοι νὰ συνομολογήσῃ
ταγῆν, ἔπεται, ὅτι τὸν ὅτι
μῶν τῶν διαφόρων καὶ τῶν
ῶραίου ἄλλο δὲν εἶναι
φύσεως, ὅσον εἶναι
ἀποδέχονται συμφώνως
γῆται ῶραϊον· πρέπει
τοῦ ῶραίου αἰσθησις,

των ἀνθρώπων· εἰς τοῦτον λ
μένωμεν. Περὶ πάντων τῶν
σθήσεως ἢ τελευταία ἔφρα
σιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένου
σάκχαρι εἶναι πικρὸν, τὸ
ἤθελε δυνηθῆν νὰ τὸ ἀποδεί
του ἀνθρώπου ἤθελε βεβαί
διαφέρει τοσοῦτον τῆς τῶν
ἀντικειμένων τῆς τοῦ ὠραίου
τῶν ἀνθρώπων φέρουσι τὸ
νὰ κανονίζωσιν ἐκάστου τ

Ἄλλὰ δὲν ἔχομεν, ἤθελ
ὠραίου παρὰ τὴν πλειονοψ
ψήφους τῶν ἄλλων, πρὶν ἢ
ρικόν, ἢ ποιητικόν τι πόνυ
κρίσεις ὀρθαί, αἵτινες δύ
σεις ὑπαγοιμένας εἰς τὴν
εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ φ
ποίημά τι, ἐὰν ἔχη κατὰ
σθῆσιν τοῦ ὠραίου, εἶναι
τινάς τῆς ἀποφάσεως αὐτο
κνύει, ἐπὶ τίνων βάσεων κ
ποιηθεῖσα, εἶναι, ὡς προε
ὅποῖαν τὸ φῶς τοῦ νοῦς
μὲ τὰ αἰσθήματα.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ
δύναται νὰ μᾶς ὁδηγῆ μὲ
ποιημάτων τῆς αἰσθήσεως
περάσματα, εἰς τὰ ὅποια
στηρίζονται εἰς τὴν αἰσθησι

σιν. Δυνάμεθα μὲν Θεω
περὶ τῆς ὀρθῆς οἰκονομ
τος· ὀρθοὶ λόγοι περὶ
παραφορὰς τῆς ἀφωτί
τὸ κρίνειν αὐτὰ ἐπαίνο
ἔχουσι πάντοτε τὴν
βάσις, ἐφ' ἧς στηρίζον
ἀρέσκον γενικῶς εἰς ἅ
τὸν λόγον προτιμῶμεν
παρὰ τὸ ἐπιτετηδευμέν
μένην ἱστορίαν, παρὰ
γῆσεις· τὴν παθητικὴν
τὴν ψυχράν. Συμβουλευ
καρδίαν, παρατηροῦντε
ματα, συνιστῶμεν ἀρχ
ὑποθέσεις τῆς τοῦ ὠρα

Λαμβάνοντες δὲ τὴν
θρώπων, ὡς τελευταῖον
ἐννοοῦμεν ἀνθρώπους, ο
σεις γὰ γυμνάσωσι τὴν
καὶ εἰς αἰῶνας ἀμαθείας
ἔχουσιν οὐδὲν κῦρος ἀμ
περὶ τῶν τοιούτων ἀντι
νὴν τῆς κοινωνίας ἢ τ
ῦλὴν γυμνάσεως· ὅθεν
νετο ταπεινοτάτη καὶ
αἰσθήματα τῆς ἀνθρωπ
πεπαιδευμένα καὶ ἀκμα
θησαν, καὶ τὰ ἦθη ἐξευ
τὰ πονήματα ὑποβάλλ

τοῦ ὠραίου αἰσθησις ἐτελ
τῆς φιλοσοφίας.

Σύμφημι, ὅτι μεταξὺ
δύνανται εἰς ἐποχὴν τινὰ
τροπὴν εἰς τὴν ὀρθότητα
μὲν ἢ θρησκευτικῇ κατ
μορφῇ δύναται πρὸς καιρὸν
παραδείγματος χάριν, ν
ψευδεῖς ἢ ἐπιρροὴ ἐπισ
τοὺς ἄλλους νὰ ἀποδέχων
δὲ καὶ νὰ μιμῶνται αὐτο
ὑπερισχύση, ὥστε νὰ ταπ
μεγάλῃς, ἐνῶ ἢ ὀχλικὴ φ
ὑπεραίρει τὰ εὐτελῆ. Πλ
κάμνωσι τὰς κρίσεις τῆ
νωνται ἄστατοι, ἢ δόκησις
τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως μ
καὶ λαμβάνει τὴν ὑπεροχὴν
χθέντων φανταστικῶν καὶ
μὲν οἱ τοιοῦτοι τρόποι νὰ
τήσωσιν ἐπιπολαίους κρι
τασιν, ἐξαιλείφονται, ἐνῶ ἐ
βάσιν τὸν ὑγιαίνοντα λόγον
πων αἰσθήματα.

Ποτὲ δὲν φρονῶ, ὅτι ὑπά
τοῦ ὠραίου, ὥστε εἰς πᾶσα
τρέχωμεν εἰς αὐτὸν, διὰ
σον ἀπόφασιν. Ποῦ δύναται
μων τοῦ κρίνειν καὶ περὶ ἐ
δητήσεων, λογικῶν τε καὶ

πάντοτε τὸ ἀνθρώπινον
θεσιν δὲν ἔχομεν οὐδὲ
ἀκριβοῦς προβλέψεως.
ἠθικῶς καλὸν, τί δὲ κα
πράττη, τί δὲ οὐχί, ἔ
τοῦ περὶ τούτων κρίν
προσδιορίζωμεν εἰς πᾶσ
θείας, τί εἶναι ὠραῖον, ἢ
εἰς τὴν εὐδαιμονίαν ἡμ
εἰς τὰ τοιαῦτα διαφορα
διον ἀμφισβητήσεως π
ἀξίας τῶν τῆς μεγαλοφ
Τὸ συμπέρασμα λοι
μεν, ὑπάρχει τοῦτο, ὅτι
θαίρετος ἀρχὴ, ὑποκειμέ
ἀνεπίδεκτος κρίσεως πε
ἀλλ' ἔχει τὴν αὐτὴν β
ἐπιστηρίζεται εἰς τὰ αἰ
σεως ἡμῶν, καὶ ἐνεργεῖ
ἄλλαι νοητικαὶ δυνάμει
ῆναι διεφθαρμένα ἐκ
ἐπιδέχονται διόρθωσιν
αὐτῶν κατάσσεις διαγι
ται, διὰ τῆς τούτων συ
πίνου γένους αἴσθησιν.
τῆς ἀβεβαιότητος καὶ ἀ
ὑπάρχουσιν ὠραιότητες,
δύναμιν νὰ ἐπιτάττωσι
Εἰς πᾶσαν σύνθεσιν, ὅ,τ
καρδίαν, τοῦτο καὶ ἀρέ

τις χορδή, εἰς τὴν ὁποίαν,
πίνη καρδία εἶναι οὕτω πε
Ἐντεῦθεν προέρχεται ἡ
ὁποίαν τὰ πλέον πεπαιδευ
φώνως διὰ τοσούτων αἰώνων
ὡς τὴν Ἰλιάδα τοῦ Ὀμήρου
Ἐντεῦθεν πηγάζει τὸ κῦρος
ποιήματα, κατασταθέντα
κῆς συνθέσεως· διότι ἐκ τοῦ
ποιῶν εἶναι τὸ αἶσθημα τοῦ
οτήτων, αἵτινες ἐμπνέουσι
ὁποίας διὰ τοῦτο ἡ ποίησις
δέχεται μὲν εἰς αἰῶνα τινὰ
ἀνθρώπων ἢ πρόληψις, γὰρ
τινα ποιητὴν, ἢ κακὸν τεχ
ταγενέστεροι, ἐξετάσωσι τὰ
τὰ ἐλαττώματα, καὶ ἢ κα
σεως ἀναφαίγεται.

ΚΕΦΑ

Περὶ Κριτικῆς

Ἡ ἀληθὴς Κριτικὴ εἶναι
σμένης αἰσθήσεως τοῦ ὄρα
ὄραίας τέχνας, σκοπὸν ἔχου
τὸ ὄραϊον καὶ τὸ ἡμαρτημέ
ἐκ τῶν κατὰ μέρος παραδ
νόνας καὶ σεμπεράσματα τ
εἰς τὰ ποιήματα τῆς μεγ

Οἱ κανόνες τῆς Κριτικῆς
ὡς λέγεται, τουτέστι, ἐξ-
ἐξηρητημένων ἐκ τῶν πρῶ-
των Κριτικῆ εἶναι τέχνη θε-
τῶν παρατηρήσεων του-
σιάζουσιν ὡς ἔγγιστα ἐ-
τήτων δηλαδὴ, αἵτινες
εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος
τοῦ Ἀριστοτέλους, οἱ πε-
ματικὴν καὶ ἐπικὴν συ-
πρῶτον διὰ τῆς θεωρίας
ποιήσιν, ἀλλὰ διὰ τῆς
Ὀμήρου καὶ Σοφοκλέου
μεγαλητέρα ἡδονή, τὴν
ξεως, μιᾶς καὶ ὀλοκλήρου
καὶ ἀσυναρτήτων πραγμά-
σαι καταρχὰς τὴν γέννη-
πείρας, εὐρέθησαν διὰ τ-
καὶ τὴν αἴσθησιν τῆς ἀν-
θῶσι κανόνες, καὶ νὰ ἐφο-
κρίσις τοῦ ὠραίου. Οὗτος
νήσεως τῆς Κριτικῆς.

Εἶναι μὲν ἀληθές, ὅτι
κτος οὔσα, δύναται ἀφ'
ὥστε νὰ συμφωνῇ μὲ τοῦ
διότι, ἐπειδὴ οἱ κανόνες
φύσις ὑπαγορεύει αὐτοὺς
νώτατον, ὅτι ὁ Ὀμηρος δ-
τικῆς τέχνης, ἀλλ' ὑπὸ
γούμενος, ἐποίησε τὸ ὑπὸ

μαζόμενον ποίημα. Τοῦτο
κατὰ τῆς Κριτικῆς· διότι, ἡ
ἀνθρωπίνη μεγαλοφυΐα, ἔπι-
γραφεὺς, ὅστις δὲν βοηθεῖται
τῶν περὶ ὠραιοτήτων καὶ ἐ-
φθῆσαν εἰς τὰ συγγράμματα
ὅτι δὲν δύναται οὐδεμίαν πε-
ρώσῃ τὴν ἔλλειψιν τῆς μεγα-
λόφυου δὲν ὑπάρχει· δύναται
εἰς τὸν ἀληθῆ δρόμον, νὰ ἴ-
καὶ νὰ δεικνύῃ εἰς αὐτὴν τὰ
μίμησιν τῆς φύσεως. Οἱ κρι-
τικῶν εἰς τὸ νὰ δεικνύωσι
τῆς φύσιν δὲ πρέπει νὰ ἀποδείξωσι
ὠραιοτήτων.

Ἐκ τῶν εἰρημένων δυνάμει-
ψων ἐκείνων, τὰς ὁποίας πε-
τοὺς ταπεινοὺς συγγραφεῖς
καὶ τῆς Κριτικῆς. Παρέστω
τὴν ἔμφυτον τῆς μεγαλοφυΐας
εἰς τοὺς συγγραφεῖς ἀλύσεις
τοῦ σκληροῦ αὐτῶν διωγμοῦ
καὶ νὰ ἐπικαλῶνται τὴν προ-
ϊκετικὰ προοίμια τοῦ συγγρα-
φῶν εὐνοϊκὴν ἰδέαν τῆς μεγα-
λοφυΐας εὐχαριστεῖται, ὅτι
κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ὑγιαίνον-
τος ὠραίου αἰσθήσεως· αἱ δὲ γὰρ
τῆς Κριτικῆς ἐπερείδονται
οἱ κριτικοὶ κρίνουσι κατὰ

Τοῦτο ὅμως τοσοῦτον
κρίνοντες εἶναι σχολασ
νόνες τῆς γνησίας Κρι
ταίαν βάσιν αὐτῶν εἰς τ
καῖον, διὰ νὰ μᾶς ὁδηγή
ἐπὶ τῶν καθ' ἕκαστα συγγ
πράγματος δὲν εἶναι οὔτ
ἄνθρωποι, ὡς περὶ τῶν τ
δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμ
κριτῶν θέλει εἶσθαι πάν
οὐδένα βάσιμον λόγον,
τικὴν, ὡς οὐδ' ὁ ἀριθμὸς
λογιζομένων δὲν δίδει ἐ
φιλοσοφίας.

Σύμφημι, ὅτι εἶναί τ
περιέχοντα παχυλὰς π
ἀπήλαυσαν ὅμως γενικ
Ἄλλὰ πρέπει νὰ παρατηρ
τοῦτον θαυμασμὸν, οὐχί
τάς ἀπὸ τῶν νόμων τ
ἄλλην αἰτίαν, διότι ἔχο
ἀληθινούς κανόνας· καὶ
ἐστάθη οὕτω μεγάλη, ὡ
ἀποπλανήσεων, καὶ νὰ δ
τέραν τῆς ἐκ τῶν ἀμαρτ
ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ. Ἡ τ
λοφυΐας· καθότι ἡ μὲν
ἡ δὲ μεγαλοφυΐα εἰς τῆ
μεγάλην αἴσθησιν τοῦ ὧ
ρικὴν, ἢ εἰς ἄλλην τινὰ

ἄμοιρος μεγαλοφυΐας, ἢ
τὸ συνθέτειν ἢ ἐργάζεσθα
λοφυΐα ὅμως δὲν δύναται
καὶ τὴν αἴσθησιν τοῦ ὠρα
δύναμις τοῦ πνεύματος.
Ἡ μεγαλοφυΐα ὑποθέτει
γικόν, τὸ ὁποῖον δὲν τ
χότητα πρὸς τὸ ὠραῖον,
ὠραιότητος, καὶ νὰ ἐκθε
ὥστε νὰ κάμνη εἰς τὰ πνεύ
Ἡ μὲν τοῦ ὠραίου αἴσθησ
μεγαλοφυΐα εἶναι ἀναγκασ
ἢ τὸν ῥήτορα.

Πρέπει ἀκόμη νὰ παρα
κατὰ τὴν κοινὴν αὐτῆς
ἀντικειμένων τῆς τοῦ ὠ
ται αὐτήν, διὰ νὰ φανερό
διάθεσιν, τὴν ὁποῖαν ἔχο
κατὰ τι οὕτω λέγομεν,
μαθηματικά, πρὸς τὰ π

Τοῦτο τὸ προτέρημα,
κατὰ τι ιδιαίτερον, δίδε
ναται μὲν ἀναντιρρήτως
γυμνάσεως μεγάλην τέ
τούτων μόνων ν' ἀπακτι
τέρα τῆς τοῦ ὠραίου α
κατὰ τὴν συνήθη φειδῶ
εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ἐργ
ἴδητις ἀνθρώπους ἔχοντ
ἐν ταῦτῳ εἰς διαφόρους

τικὴν, ζωγραφικὴν, καὶ
ἔξοχον δημιουργὸν εἰς
νιώτερον, ἢ μᾶλλον εἰπε-
τοιούτος ἄνθρωπος. Γε-
καταγινόμενος εἰς πολλὰ
δὲν εἶναι πιθανὸν νὰ σ-
νατὸν νὰ ὑπάρχωσιν ὅλα
ἀληθεύει, ὅτι τοῦ πνεύ-
ἐν μόνον ἀντικείμενον, ἀ-
εἶναι μεγίστη ἐλπὶς νὰ
νὰ ἐξάψωσι πῦρ, εἰς ἓν
γίνονται.

Ἡ πρὸς τὰς ὠραίας
ὡς ἤδη παρετηρήθη, αἰ-
ὅτι ἡ τελειοποίησις τῆς
σιμος καὶ εἰς τὸ προβιδά-
νης. Ὅσον λεπτοτέρα πρὸ
νεταὶ ἡ αἴσθησις τοῦ ὠραίου
μᾶλλον θέλει βοηθεῖν αὐ-
ὠραιότητάς εἰς τὸ ποιη-
ται ἐνίοτε νὰ ὑπάρχη εἰς
ὑψηλότερον παρὰ τὴν αἰ-
λεπήβολος, ἐνῶ ἔχει τὴν
καὶ εἰς ἀκρίβειαν· τὸ ὅπο-
τητα τῶν τεχνῶν, ὅτε ἡ
καὶ εὐτολμίας, καὶ φέρει
θερμότητος, ἡ δὲ αἴσθησις
ποιεῖται βραδύτερα, δὲν
αὐτῆς. Παράδειγμα τοῦ
μαστὰ ποιήματα αὐτοῦ

στερούμενα λεπτότητος, τὰ
ἔχοντες τὴν αἴσθησιν τοῦ
ὑποδέεστεροι ἐκείνου κατὰ
αὐτὸν νὰ ἀποφύγη. Ἐπειδὴ
τῆς εἶναι περιορισμένη, δι
θεωρῆται ὡς νόμος τῆς φύ
εἰς οὐδένα ἄνθρωπον γὰ ἐ
μόνητος, καὶ ἐν ταύτῳ γὰ
πτάς χάριτας, ὅσαι ἀν
τοῦ ἔργου· ἐνῶ ἀπεναντία
τέρας ταύτας χάριτας εὐρ
ῦψους καὶ δυνάμεως.

ΤΜΗΜΑ

ΠΕΡΙ

ΚΕΦΑΛΑ

Περὶ τοῦ ὕψους θεω

Ἄφοῦ παρεστήσαμεν τὴν
τικῆς, καὶ τὴν φύσιν καὶ ὁ
πρὸς τὴν μεγαλοφυΐαν, θέλ
ἡδονῶν τῆς αἰσθήσεως ταῖ
ρότατον πεδῖον, πάσας τὰ
ται κοινῶς, περιλαμβάνον,
νων προσφέρονται, εἴτε ὑ
αὐτῶν· Ὡς πρὸς τὸν προκει
καῖον νὰ ἐξετασθῶσιν ὅλα

ἀντικείμενον ἔνταῦθα
δεικνύοντες γεν. κῶς τ
ρικωτέρως εἰς τὴν θεώ
Μακρὰν ἔτι εἵμεθα
περὶ τοῦ ὑποκειμένου
ρίσθη τακτικὴν θεωρία
τασίας δοκίμιον, ἔνθα
τάξεις, εἰς τὸ ὠραῖον,
νές. Ἡ θεωρία αὐτοῦ,
ναὶ ὅμως πολλὰ ὠρα
αὐτὸν ἀνήκει ἢ τιμῆ,
σιν ἀνεξέταστον πρὸ
εἰς τὸ περίεργον τοῦτο
εἶναι πολλὰ μεγάλαι,
λήθησαν περὶ αὐτό. Α
της, ἥτις ἰδιάζει εἰς ὅ
σθήσεως· εἶναι μὲν ἀν
σωμεν γὰρ περιλάβωμεν ο
ἔρευναν, διαφεύγουσιν τ
σκολον εἶναι καὶ τὸ ν
ἀρεσκόντων εἰς τὴν τοῦ
μένων, καὶ ἔτι δυσκολο
καὶ γὰρ συμπεριλάβῃ αὐτ
θελήσωμεν γὰρ προβῶμε
τάς ποιητικὰς αἰτίας τῆς
νῆς, ἔνταῦθα μάλιστα
παραδείγματος χάριν, με
τά τινα σωμάτων φαίνο
καὶ ἐξετάζοντες περαιτ
τινῶν, καὶ ἡ χαρίεσσα π

φαινομένης εἰς αὐτὰ ὠραίον
νά προχωρήσωμεν ἐπέκεινα
δι' ἣν ἡ κανονικότης καὶ
ἡμῶν τὸ αἶσθημα τῆς ὠραί-
σωμεν, εἶναι διόλου ἀτελής
πρώτας ἀρχὰς τῆς ἐσωτερ-
τον κεκαλυμμένας.

Πλὴν εἰς τὴν ἀμηχανίαν
ρηγορίαν τινὰ, ὅτι, ἂν καὶ
τούτων ἦναι ἀποκεκρυμμέν-
ματα εἶναι φανερωτέρα· κα-
δυνάμεθα νὰ παρατρέξωμεν
τύπωσιν τῆς θείας ἀγαθότη-
ἡμᾶς αἱ δυνάμεις αὗται τῆς
φαντασίας. Προικίσας ἡμ-
γεν ἐξαισίως τὴν σφαῖραν τ-
νῶν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.
ἠδύναντο ἀφθόνως νὰ ἐκπ-
καὶ τῆς ἀκοῆς αἰσθήσεις ἡμ-
κρίνειν μόνον τὰ ἐξωτερικὰ
ψυχὴν κανὲν ἐξ ἐκείνων τ-
λους καὶ τοῦ μεγέθους, τὰ
ἡμᾶς. Ἡ πρόσθετος αὕτη ν-
αὔξησιν τῆς εὐδαιμονίας ἡμ-
ὁ Ποιητῆς τῶν ἀπάντων, εἶ-
τῶντι μαρτυρία τῆς πρὸς

Θέλω δὲ ἀρχίσειν ἀπὸ
μεγέθους, προερχομένης ἡμ-
λήσειν μικρόν τι πλατύτερον
χαρακτηρίζεται καὶ διακρ-

λην ἐκ τῶν τῆς φαντασίας
πλέον ἄμεσον συνάγει
Πρὸς πλειοτέραν δὲ
μέγεθος, ἢ ὕψος τῶν
ἔπειτα τὴν περιγραφὴν
ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων,
συμπεριέλαβον αὐτὰ
δὲ τὸ μέγεθος καὶ τὸ
αὔτα· διότι, ἂν ᾖναί τ
τὸ ὕψος παριστάνει
βαθμόν.

Δὲν εἶναι εὐκόλον δὲ
γνωστέην εἰς ἡμᾶς ἐν
ἀντικειμένων· πᾶς τις
αὕτη διεγείρει ἐσωτερικὴν
τὴν ψυχὴν ὑπεράνω τῆς
ἐμπνέει εἰς αὐτὴν θαυμάσιον
Ἡ ἐσωτερικὴ αὕτη κίνησις
δ' ἔχει καὶ τι σοβαρόν
βαθμόν, σέβας τι καὶ
τὸ αὐστηρόν συμπαρακίνησις
στασις διαφέρει πολὺ
ξενουμένης.

Ἡ πλέον ἀπλή μορφή

---

(1) Ὁ ἄνθρωπος εἶναι σκεπασμένος
πρὸς τὰ κάτω κατὰ τὸν γεννητικὸν
στον τῆς πρὸς τὰ ἄνω κινήσεως
ἐνίστοτε θαυμασμόν. Ἐκ τούτου
ὕψος, πᾶν ὅ,τι διεγείρει σκεπασμένων,
ταῖς ὁποῖα λέγονται
τίς τούτων.

ται εἰς τὴν ἐκτεταμένην κ
ἢ φύσις ἐκθέτει εἰς τοὺς ὀ
εὐρυχωρόταται πεδιάδες,
τοιούτον τὸ στερέωμα το
τῶν ὠκεανῶν. Παρατηρητ
δὲν ἀποτελεῖ τοσοῦτον ἰσχ
βάθος. Μέγα μὲν ἢ ἀπέρο
πρὸς τὸ ὅποιον ὑψοῦται ἢ
ἐκ τοῦ ὁποίου βλέπομεν π
τερον. Ἡ ἐξαίσιος δὲ με
χεται ἐκ τοῦ ὕψους αὐτοῦ
εἰς δὲ τὴν τοῦ ὠκεανοῦ συ
καὶ ἢ ἀκατάπαυστος κίνησις
ἀπείρου ὄγκου τῶν ὑδάτων
τύπωσιν μεγέθους, εἶναι φ
γάλη καθ' ὅποιανδήποτε
ὄρια τινὸς ἀντικειμένου, κα
ὑψηλόν. Τὸ ἀπέραντον δια
ἀτελεύτητος διαμονή, ἐ
αἶσθημα.

Ἐντεῦθεν τινὲς ἐστοχάσ
εἶναι τὸ μέγεθος τῆς ἐκτάσε
τῆς γνώμης· διότι πολλὰ
δὲν ἔχουσιν οὐδεμίαν σχέσιν
παραδείγματος χάριν, μέγεθος
ραυνοῦ, ἢ τοῦ κανονίου, ἢ τῆς
πλήθους, ὁ ἦχος τῶν καταρ
βόλως μεγάλα ἀντικείμενα
τηρήσωμεν, ὅτι μεγάλη δὲ
πάντοτε ὑψηλὰς ἰδέας· κα

τούτων. Ἐντεῦθεν γεννάται
τῶν ὀρέων καιομένων,
μίας τῶν θαλασσῶν, τῆς
ραχῆς τῶν ἀνέμων, τῆς
ψεως τῶν ἀστράπῶν,
σεισείων. Δὲν εἶναι τῶν
λην δύναμιν. Ρεῦμα κινου-
μὲν ὠραῖον θέαμα· ἀλλ' ἄ-
σμὸν χειμάρρου, τότε π-
ταὶ λαμβάνουσι συγκρί-
ισχυρῶν ζώων. Ἴππος ἀ-
ἀλλ' ὁ ἐριαύχην πολεμισ-
κῆ δύο μεγάλων στρατευ-
γεια τῆς ἀνθρωπίνης δι-
γὰς ὕψους, καὶ διὰ τοῦτο
καταπληκτικῶν καὶ με-
νὰ προσβάλλωσιν εἰς τοῦ-
φαντασίαν διὰ περιγραφ-

Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' εἰς χῶρα
Σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινοῦς, σὺν
Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ
Ἐπληντ' ἀλλήλησι, π-
Ἐνθα δ' ἄμ' οἰμωγὴ τε
Ὀλλόντων τε καὶ ὀλλυμ-
ῶς δ' ὅτε χειμάρροι π-
Ἐς μισγάγκειν συμβάλλ-
Κρουνῶν ἐκ μεγάλων,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦ-
ῶς τῶν μισγομένων γένε-
Πρὸς πλειοτέραν δέ

πρέπει γὰρ σημειώσωμεν,
σεβαστοῦ εἶδους, καὶ ἂν π
λὺ εἰς τὸ ὕψος· τοιαῦτα εἶν
Ποῖαι σκηναὶ τῆς φύσεως
ὑψηλὸν βῆθρον, καὶ προ
βέβαια αἰτερπνὰ πεδιάδ
αἰ λαμπραὶ πόλεις, ἀλλὰ
τὰ ὑψίκομα δάση, καὶ οἱ
αἰ σκηναὶ τῆς νυκτὸς εἶνα
Τὸ στερέωμα τοῦ οὐρανοῦ
ἀστέρων διεσπαρμένων με
νίας, καταπλήττει τὴν φα
πὰρ ὅτε βλέπομεν αὐτὸ φ
τος τοῦ ἡλίου. Ὁ βαθὺς
πληῆξιν μεγάλου ὠρολογίου
ὅταν ἠγῶσιν ἐν τῷ μέσῳ
λεσμα αὐτῶν γίνεται δι
παραλαμβάνεται πολλάκι
περὶ Θεοῦ ιδέας ἡμῶν, ὡ
δοῦ, « Καὶ ἔθετο σκότος
σκηνὴ αὐτοῦ σκοτεινὸν ἔ
ΙΖ', 12)». Ὅθεν καὶ ὁ
πυκνῶν νεφῶν καὶ σκότο
γὰ κατοικῆ ἢ ὑπέρλαμπρ
κλουῦται ὁ θρόνος αὐτοῦ
τους (βιβλ. Β'. 26ῶ)!

Παρατηρητέον πρὸς το
σιτελῆς εἰς τὸ ὕψος. Ἄν κ
κείμενον, ἢ ἐντύπωσις ὄρ
λη· διότι, κατὰ τὴν ὀρθὴν

γραφείως, ἄλλο εἶναι τὸ νὰ
καὶ ἄλλο νὰ διαθέτῃ τὴν φ
νὰ διατίθεται ἰσχυρῶς, καὶ
τως ὑπὸ πραγμάτων, τῶν ὁ
ἔγνοιαν. Βλέπομεν, ὅτι αἱ
τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑπερ
ἂν καὶ αἱ ἔγνοιαι αὐτῶν
τοι. Τὸ ὕψος δὲ τοῦτο γεν
ὑπεισέρχεται πάντοτε μεμ
ταληψίαν ὑπερόχου δυνάμει
λυθον μεγαλοπρεπῆ περικο
καὶ ἠχῶ νυκτερινῇ, ἐμπί
δέ μοι συνήντησε καὶ τρόμο
έσεισε· καὶ πνεῦμα ἐπὶ
δέ μου τρίχες καὶ σάρκες.
Ἰδὼν, καὶ οὐκ ἦν μορφὴ π
καὶ φωνὴν ἠκουόν· τί γάρ
τι Κυρίου; ἢ ἀπὸ τῶν ἔρ
13-17) ; » Εἶναι φανερόν
ὑψηλαί, ὅσον αἱ λαμβανό
Εἶναι μὲν τὸ ὑπὲρ πάντα ἀκ
μέγιστον. Τὸ ἄπειρον τῆς
ἐνωμένα μὲ τὴν παντοδυνα
κατάληψιν ἡμῶν, ὑψόνουσιν
τατον βαθμόν. Ἐν γένει, ὁ
ἡμῶν, ἢ εἶναι πολλὰ μακρά
εἴτε κατὰ χρόνον, πάντα τα
εἰς ἡμᾶς καὶ μεγάλην ἐντύπ
τῆς ὁμίχλης τοῦ ἀποστήμα
τοιαύτη θεὰ μεγαλύνει τὰς

Καθὼς ἡ ἀσάφεια, οὐτὴν
μὲν τὸ μέγεθος, καὶ μάλιστα
ἀκριβῶς τακτικὰ καὶ μεθυστικὰ
βλέπομεν πανταχούθεν τὰ
περιορισμένους, καὶ τὸ πνεῦμα
νά ἐκτείνεται. Ἡ ἀκριβὴς
γεταί εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ
βλέπεται· σωρὸς μέγας
συγκεχυμένως ἐρριμένων
τεῖ τὸ πνεῦμα ἰσχυρότερα,
τὴν πλέον ἀκριβῆ συμμετρίως.

Εἰς τὰς ἀσθενεῖς, ὡς τὰς
χειρήσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἀνάγκη
διὰ τὴν κατασκευάσῃ μετρίως
στάσεων συνιστᾷ πάντοτε
μία στήλη οἰκοδομῆς δύναται
δὲν ἔχη μέγα πλάτος καὶ
ἀρχιτεκτονικὴν μέγεθος,
τὴν διὰ μιᾶς ὕψεως ὀλίγη
εἰς τρόπον ὥστε νὰ κάμνη
ροῦν καὶ ἀδιαίρετον. Γοτθικὴ
ιδέας μεγέθους, διὰ τὸ
σεβαστοῦ σκοτασμοῦ, διὰ
καὶ τῆς εἰς τὸ μέλλον δια

Μένει ἀκόμη νὰ ἀναφέρω
μένων, τὸ ὁποῖον δύναται
μενον ἔκ τινων ἐνεργειῶν τῶν
αἰσθημάτων καὶ πράξεων τῶν
ριώτεροι, εἶναι τῆς μεγαλο
τέλεσμα αὐτῶν ἔχει μεγίσ

τῶν μεγάλων φυσικῶν
μα ὑψηλοῦ θαυμασμο
ται παρὰ πάντων τῶν
τοῦ Κορνιλίου, γ' ἀπο
Εἰς τὴν περίφημον μά
τίους, ὁ γέρων Ὁράτιο
θανατώθησαν, καὶ ὅτ
πρῶτον δὲν ἐπίστευσ
βεβαιωθείς, ἐξήφθη α
μῆς καὶ ἀγανακτήσει
ἐπιζήσαντος υἱοῦ. Ὅτ
μαχόμενος ἐναντίον τρ
γὰ κάμη ὁ υἱὸς αὐ
θάγη, ἀπεκρίθη. Οὐ
ναίαν ληφθεὶς αἰχμὰ
ξάνδρου, μὲ ποῖον τ
ὡς βασιλέα, ἀπεκρίθη
βερνήτην δειλιῶντα εἰς
γενναῖε, τόλμα, καὶ δέ
κισ βλέπομεν εἰς περὶ
δεικνύοντα σπανίαν ἀ
ἀλλ' ἀνώτερον παντὸς
ὑπὸ μεγάλης τινὸς ἀρ
δόξαν, τὸ προσωπικὸν
τὸν θάνατον, ἢ τοιαύτη
μα ὑψηλόν.

Ἡ ὑψηλὴ ἀρετὴ εἶνα
τοῦ ἠθικοῦ τούτου ὕψου
εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἀρετὴ
χθη, ἔδειξεν ὁρῶς ἐξαι

νόμῃθ' αὐτὸν καὶ τότε βαθμὸν
ρος. Καὶ πρὸς αὐτὸν τὸ
συνωμότην, ἂν καὶ ἡμεθεὶς
αὐτὸν, δὲν δυνάμεθα ὁμοίως
τῆς ψυχῆς ἡμῶν.

Ἀπληριθμήσαμεν ἤδη τὰ
πραγμάτων, καὶ τοῦ ἀνθρώπου
ὑψος· εἰς πάντα δὲ ταῦτα
τοῦ αὐτοῦ εἶδους, ἂν καὶ
διαφέρωσιν. Ἐνταῦθα γεννῶνται
ἀνακαλύψωμεν πρωτίστην
εἰς ὅλα τὰ διάφορα ταῦτα
διεγείρωσιν εἰς τὰς ψυχὰς
Διάφοροι ὑποθέσεις ἔγεινον
καθὼς μὲ φαίνεται, δὲν ἐπι-
χάσθησαν, ὅτι ἡ μεγάλη
εἶναι ἀμέσως, ἢ πόρρωθεν,
ἰδομεν ὁμῶς, ὅτι ἡ ἔκτασις
ἀντικειμένων, καὶ δὲν δύναται
πάντα ταῦτα. Ὁ συγγραφεὺς
ζήτησις περὶ τῆς ἀρχῆς
(α) εἰς τὸ ὅποῖον ὁ σοφὸς
καὶ ἀρχικὰς σκέψεις περὶ τῆς
κτικὴν θεωρίαν ἐπὶ ταύτης
γῆ τοῦ ὑψους, καὶ ὅτι ἄλλο
κτῆρα τοῦτον, παρὰ τὰ ποιῶν
νου. Εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι
καὶ ὅτι τὸ μέγεθος δὲν εἶναι

---

(1) Burke.

δύνου· πλὴν, ἂν καὶ τοῦτο
συγγραφῆως, φαίνεται ὁμοί-
οτητα αὐτοῦ, ὅταν παριστά-
ται εἰς κίνδυνον, ἢ ἀγωνίαν·
φαίνεται ὅτι διακρίνεται
ὅτι εἰς πολλὰς περιστάσεις.
Εἰς πολλὰ τῶν ἀντι-
σύνθεσις φόβου, ὡς εἰς
ἀπεράντων, καὶ τοῦ ἐνάσ-
μασμον. Εἰς πολλὰ δ' ἐξ
εἶναι φανερόν, ὅτι δὲν εὐ-
ἀποτομῆ μέλους τινός,
καθ' ὑπερβολὴν φοβερά-
ἀξίωσιν πρὸς τὸ ὕψος. Ὅ-
χάζεται, ὅτι δύναμις με-
προξενεῖ, καὶ εἴτε ὑπὲρ
δικαιότερον λόγον, παρ'
τὸ νὰ θεωρῆται ὡς ἡ πρῶ-
τὰ τὴν ἀνωτέρω γενομένην
φαίνεται οὐδὲν ἐξ αὐτῶν
θεῖαν νὰ μὴν εἰσάγεται
αὐτὸ, ἢ τοῦλάχιστον νὰ
νὰ συνδιεγείρεται εἰς τὴν
λέγει, εἰς τοῦτο, ὡς
ἀρκεῖ, ὅτι παρέστησα ἀπὸ
ρα εἶδη τῶν ὑψηλῶν ἀντι-
λήν βάσιν, διὰ νὰ ἐξετάσ-
ὑψος θεωρούμενον ἐν τῷ

ΚΕΦ

Πε

Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ
νά περιγράφη τις τὰ οἷ
στε ἢ ἐντύπώσεις αὐτῶν
ἄλλη τις ἔννοια πολλὰ
τάλληλος, καθ' ἣν συχν
ἐννοοῦντες δι' αὐτοῦ πᾶσ
διεγείρουσαν ιδέας μεγέ
τος, ἢ ἄλλου τινὸς εἴδου
λοιπὸν τὴν ἔννοιαν δύνα
Καίσαρος τὰ ὑπομνήματ
μενικὰ, ἢ ἐλεγεία, καθ
τοῦτο συγχέει φανερὰ τ
κρίνει οὐδὲν εἶδος, ἢ χαρ

Λυποῦμαι βιαζόμενος
νεταί παραπολὺ συχνὰ κ
τάλληλον ἔννοιαν ὑπὸ τ
περὶ τούτου πραγματεία
κατὰ τὴν ὀρθὴν καὶ κυρί
ψυχὴν, καὶ πληροῖ αὐτὴν
τινος μεγαλαυχίας (1).
ὄψεως τχύτης, καὶ ἀντικα

---

(1) Ἀκρότης καὶ ἐξοχή τις λό
ἀκροωμέγους, ἀλλ' εἰς ἕκστασιν
πως ὑπὸ τάλληθους ὕψους ἐπαί
μα λαμβάνουσα, πληροῦται χα
ὅπερ ἤκουσεν.

σιν λόγου ἀρέσκει **μεγάλα**
δείγματα ὕψους, τὰ ὑποῖ
σιν ἔχοντα πρὸς τὸ κυρία
εἶναι ἢ περίφημος ὡδὴ τ
ἐκτεταμένως.

Φαίνεται

Ἐμμέν' ὡ

Ἰσθάνει,

Καὶ γελο

Καρδίαν

Ὡς γὰρ ε

Ἀλλὰ καμ

Αὐτίκα γ

Ὀππάτεσ

Καδὸ' ἰδ

Πᾶσαν ἀγ

Ἐμμ'. τε

Φο

Ἀλλὰ πᾶ

Ἀναφέρει δὲ πέντε π
μέγεθος τῶν νοημάτων (
ἢ δευτέρα, τὸ σφοδρὸν
τῶν σχημάτων ἢ κατάλλ
ταφορῶν ἢ χρήσις, καὶ τῶ
ὡς μέρη συστατικὰ τῆς

περιλαμβάνει ὅλας τὰς
ρυθμοὺς σύνθεσις. Ἀλλὰ
γράφοντα περὶ κάλλους
διότι ἐκ τῶν πέντε τούτοι-
σιν ἰδιαιτέραν τινὰ σχέ-
σῆματα, γενναία φρά-
ξίσις καὶ εἰς τὰ ἄλλα εἰ-
στα ὀλιγώτερον εἰς τὸ ἴ-
ῆχει καὶ ὀλιγώτερον χ-
ταύτης ὁμῶς τῆς κρίσεως
τοῦ εἶναι μικρᾶς τιμῆς ὁ-
ρίζω οὐδένα κριτικὸν ἄρ-
σιν ἔχοντα τῶν ὠραιοτή-
λογῆτον· οὗτος ἔχει καὶ
ἑξάίρετος συγγραφεὺς, καὶ
Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ σύγγραμ-
νὸν τοῦ ὕψους, ἐπέκειτο
μου περὶ τῆς ὠφελείας,
αὐτοῦ. Εἶναι ἄξιον ἀναγ-
σκαλίαν περὶ ὕψους, ὅσον
περὶ τοῦ λεκτικοῦ κάλλους.
Ἐπανέρχομαι ἤδη εἰς
ὕψους θεωρουμένου εἰς τὸ
πὸν αὐτοῦ πρέπει πάντοτε
γραφομένων πραγμάτων.
ὥστε πραγματικῶς ἐκτι-
διεγείρη ἰδέας ἐκείνου τοῦ
λοπρεποῦς εἶδους, τὸ ὅποι-
τοῦ, ὅσον ἀξιόλογος καὶ
δικαίωμα νὰ τάττεται εἰ-

λοιπὸν τοῦ ὕψους ὄλα τα
ραῖα, χαρίεντα, ἢ κομψά
νον γὰ ἦνχι καθ' ἑαυτὸ ὑ
τρόπον τὸν πλέον ἐπιτήδε
ρη ἐντύπωσιν αὐτοῦ· πρέ
συντομίαν, καὶ ἀπλότη
ἀπὸ τῆς ζωηρᾶς ἐντυπο
τωρ ἔλαβε τοῦ παρισταν
θέρμου αἰσθήματος, τοῦ
ιδέας, τὴν ὁποίαν θέλει ν
αἰσθημα αὐτοῦ ἦναι χα
ἡμᾶς ἰσχυρὰν κίνησιν. Τ
τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, θ
πάντων τῶν ἤδη εἰρημέν
Γενικῶς λοιπὸν, μεταξὺ
γὰ ζητῶμεν τὰ πλέον ἰ
ὅτι οἱ πρῶτοι αἰῶνες τοῦ
στασις τῆς ἀνθρωπίνης
ἐξάριετον ἐπιτήδεια εἰς
τὸ πνεῦμα τῶν ἀνθρώπο
σμοῦ καὶ ἐκπλήξεως. Ἡ
τικειμένων ἐξάπτει τὴν
λάκισ τὰ πάθη μέχρι το
ται καὶ ἐκφράζονται ἀπ
πρόοδον τῆς κοινωνίας,
θρώπων λαμβάνουσιν ἀλλ
τὴν ἀκρίβειαν τῶν ιδεῶν,
Ἐκ πάντων δὲ τῶν σι
ρων, αἱ ἱεραὶ γραφαὶ προ
ματα τοῦ ὕψους. Αἱ γυ

Θεότητος εἶναι ὑπερθαύματος, καὶ διὰ τὸν τρόπον τῆς παρουσίας, παραδείγματος χάριν, παραιστάνει εἰς ἡμᾶς τὸ ἐπιγράφεται ἢ ἐπιφάνεια. Ἐπὶ τῆς ἐπιφάνειας ἐπεκαλεσάμην τὴν φωνήν σου ὡς κλάμα· ἤκουσεν ἐκ ναοῦ σου ἡ γῆ μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἐσαλεύθη, καὶ ἔντρομος ὄρεων ἐταράχθησαν καὶ ἔσπασαν (ὁ Θεός). Ἄνεβη καπνὸς ἐκ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ κατεφλόγησαν οὐρανοὶ καὶ ἐκλίβεν οὐρανὸν, ἔσπασαν πόδας αὐτοῦ. Καὶ ἐπέτασθη ἐπὶ πτερύγων κρυφῆν αὐτοῦ· κύκλωσεν ἐν νεφέλαις ἀέρων». Ἐν τῇ ἐπιφάνειᾳ ἀρχῆς τοῦ ὕψους καὶ εὐστοχίαν λαμβάνουμαι αἱ περιστάσεις, δὲ καὶ ὁ προφήτης Ἀββακούμ καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ· ἐπέτασθη τὰ ὄρη βία· ἐτάκηνσαν βουνὰ αὐτοῦ... ὄψονταί σε, καὶ φωνήν σου ἀκούσονται, ὕψος σου φωνήν σου ἀκούσονται.

Τὸ ὑπὸ τοῦ Λογγίνου λέγει, «^ε Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἄνθρωποι τῶντι εἰς τὸ ἀκούειν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς καταπληθείας τὸν νοῦν περὶ τῆς θείας

νόητον ταχύτητα καὶ εὐ-
τελέσματος.

Ὁ Ὅμηρος θαυμάζεται
αἰῶνας καὶ ὑπὸ πάντων
ρος χρεώσταιται εἰς τὴν
ἀπλότητα, ἣτις χαρακ-
μαχῶν, ἢ ἐμψύχωσις, τὸ
διαχέει εἰς αὐτάς, παρου-
σκοντας τὴν Ἰλιάδα, συ-
Παρεισάγων τοὺς θεοὺς, εἰ-
τὸ μέγεθος τῶν πολεμικῶν
ράζει δικαίως τὸ μέρος
Ποσειδῶν, ἐξερχόμενος εἰς
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ, κα-
ανίων ὑδάτων.

Τρέμε δ' οὔρεσσι

Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι, Π

Βῆ δ' ἐλάαν ἐπὶ κύματ

Πάντοθεν ἐκ κευθμῶν· οὐ

Γηθοσύνη δὲ θάλασσα δι

ῥίμῃρα μάλ, οὐδ' ὑπένερ

Εἰς τὴν Ε. Ῥαψωδίαν

εἰς δὲ τὴν Ο. ὁ Ἀπόλλων

αιγίδα αὐτοῦ ἐμβάλλων τ

τως ἀξιόλογα παραδείγμα

Ἄθηνᾶ

Αὐτὰρ Ἄθηναιή, κούρη

Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑα

Ποικίλον, ὄν ῥ' αὐτὴ ποι

Ἡ δὲ χιτῶν' ἐνδῦσα Διὸς

Τεύχεσιν ἐς πόλεμον θω
Ἄμφι δ' ἄρ' ὤμοισι βάλ
Δεινὴν, ἣν πέρι μὲν πο
Ἐν δ' ἔρις, ἐν δ' Ἀλκή,
Ἐν δέ τε Γοργεῖη κεφο
Δεινὴ τε σμερδνὴ τε, Δ
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλο
Χρυσείην, ἑκατὸν πόλεω
Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα πο
Βριθῦ, μέγα, στιβαρὸν,
Ἡρώων, τοῖσιν τε κοτέ

Μακρὰ βιβὰς· πρόσθεν
Εἰμένος ὤμοιῖν νεφέλην,
Δεινὴν, ἀμφιδάσειαν, ἄρ
Ἥφαιστος Διὶ δῶκε φορῆ
Τὴν ἄρ' ὄγ' ἐν χεῖρεσσιν
Ἄργεῖοι δ' ὑπέμειναν
Ὄξει' ἀμφοτέρωθεν· ἀπό
Θρωσκον· πολλὰ δὲ δοῦρ
Ἄλλα μὲν ἐν χροῖ πῆγ
Πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγῦ,
Ἐν γαίῃ ἴσταντο, λιλα
ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσίν
τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατένωπα ἰ
Σεῖς', ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε
Ἐν στήθεσσι ἐθέλξε, λ

Εἰς δὲ τὴν Γ. ῥαψωδία
ρος εἰς τὴν μάχην, οἱ μ

τῶν Τρώων, ἡ μεγαλοφυ-
ναμιν θαυμαστήν, καὶ ἡ
καταπληκτικὸν ὕψος. Ὁ
μένη· ὁ Ζεὺς κεραυνοβ-
κτυπᾷ τὴν γῆν μὲ τὴν
ὄρη σείονται· ὅλη ἡ γῆ
θρόνου αὐτοῦ, φοβούμεν-
μοὺς τῶν θνητῶν αἱ ἀόρ-

Αὐτὰρ ἐπεὶ μεθ' ὄμιλον
ἦρτο δ' Ἔρις κρατερῆ, λ-
στᾶσ' ὅτε μὲν παρὰ τάφ-
ἄλλοτ' ἐπ' ἀκτάων ἐριδ-
Αὔε δ' Ἄρης ἐτέρωθεν, ἐ-
Ὄξυ κατ' ἀκροτάτης πόλ-
Ἄλλοτε παρ Σιμόεντι θέω
ὧς τοὺς ἀμφοτέρους μάκ-
Σύμβαλον, ἐν δ' αὐτοῖς
Δεινὸν δὲ βρόντησε πατήρ
Ἰψόθεν· αὐτὰρ ἔνερθε Πο-
Γαῖαν ἀπειρεσίην, ὄρέων
Πάντες δ' ἐσεύοντο πόδες
Καὶ κορυφαί, Τρώων τε
Ἐδδειςεν δ' ὑπένερθεν ἄν-
Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἄλτο
Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδ-
Οικία δὲ θνητοῖσι καὶ ἀθα-
Σμερδαλέ', εὐρώεντα, τά

Ἐκ τῶν παραδειγμάτων
μία καὶ ἀπλότης εἶναι
ὕψους. Ἡ ἀπλότης εἶναι

καὶ ἀμέτρου καλλωπισμοῦ
φράσεων. Ὁ λόγος διὰ
προσβάλλουσιν ἐξαιρέτω
μένη εἰς τὴν ψυχὴν κίν
ἀντικειμένου, συντρέχει
τὸ σύνθηρες ὕψος, καὶ ἐντ
καθ' ὑπερβολὴν μὲν εὐα
ὁποίου ὅμως ἡ ψυχὴ ῥέ
ἐκπέση, καὶ νὰ ἐπανέλθ
τάσασιν. Ὅταν λοιπὸν
νὰ φέρη, εἰς τοῦτον τὸν
ἀνευ ἀνάγκης τὰς λέξεις
λὸν ἀντικείμενον μὲ κο
μὴν ἐκείνην χαυνώνει
τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθήμ
μένει· τὸ ὕψος ὅμως τα
πεινώνει τὸν ὑψηλὸν ἐκεῖ
γία τοῦ Λουκανοῦ·

Sperna minas, inquit

Trade sinum: Italiam

Me, pete. Sola tibi ca

Victorem non nosse

Destituunt; de quo.

Cum post vota venit.

Tutela secure mea.

Non puppis nostrae

A fluctu defendet om

Ventorum saevo dal

Ista ratis:— Quid tant

Ignoras? quaerit pel

Quid praestet Fortu

« Καταφρόνησον, λέγει
παράδος τὸ σκάφος εἰς
τῆς βοηθείας τῶν θεῶν
λίαν, τόλμησον διὰ τῆς
δικαιολογήσης τὸν φόβον
τὸν ὁποῖον οἱ θεοὶ ποιοῦν
ἀμαρτάνει, ὅταν δὲν
ἔχων τὴν προστασίαν
μέσον τῶν τρικυμιῶν· τὸ
οὔτος ὁ ἀγὼν, οὐχὶ τοῦ
τὰ κύματα, φέρον ἐν
διαρκέσειν πολὺ ἢ ἀγριότητι
τοῦτο θέλει κατευνάσειν
μάζεται ἐκ τῆς τῶσαύτη
ταραχῆν τοῦ πελάγους κ.

Τῶν μεγάλων παθῶν
γὰρ εἶναι πολλὰ σύντομοι
πτυξιν, δὲν ἀναβαίνει εἰς
τάσεως εἰς πρύτασιν, ἀλλὰ
πηδᾶ, γὰρ εἶπω οὕτω, ἡ
μεως ἐμπνευσμένος. Ὅθεν
τὰ τοιαῦτα. Ἐμποδίζουσι
καθ' ἑαυτὸν ἀναθεωρήσει
θαυμασμὸν καὶ ταπεινόν.

Ὅποῖον ὕψος φρονήματος
ἐκείνους τοῦ Θεμιστοκλέους
μὲν, ἄκουσον δέ! τὸ ὅτι
πτύξης αὐτούς.

Ὁ Βλαῖρος παρατηρεῖται
γὰρ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν

τὸ ὕψος, δὲν εἶναι ὁμω
καλλιέπεια τοῦ εἴδους τ
της τῶν ἤχων, ἀν κα
παθήσεις τῆς ψυχῆς,
ὑψους. Αἱ περιτταὶ πρόσ
βιάζεται συχνὰ γὰ παρ
τάληκτον, τείνουσιν ἔτι
Οἱ λόγοι οὔτοι τοῦ σοφ
τῆς φύσεως τοῦ ὑψους,
σης ἄλλης Γλώσσης, ὅπ
τῶν στίχων. Σπανίως σ
ἢ ἀναγκαῖα εἰς τὸ ὕψος
μὲ τὴν τεχνητὴν καὶ ψηλ
χων. Ἡ κατὰ πόδας ὄρ
τὰς ἀρχαίας Γλώσσας, εἰ
καὶ ἐλευθέρᾳ τῆς στενο
τῶν καταλήξεων, φαίνετ
τοῦ ὑψους ἔκφρασιν. Δι
χουργίαν οἱ λεγόμενοι λε
κης τοῦ ὁμοιοκαταλήκτ
ισάριθμον τῶν συλλαβῶ
ὑψους εἰς ὅλα τὰ εἶδη
παρατηρεῖ ὁ αὐτὸς συγ
δειγμα τὸν Μίλτωννα.

Λέγων ἀνωτέρω, ὅτι
καῖα εἰς τὸ λεκτικὸν ὕψ
τον ἀναγκαῖον συστατικὸ
προέρχεται μὲν κατὰ μ
θέτει ὁμῶς καί τι πλειό
στατικῶν τοῦ περιγραφ

στάγεται κατὰ τὸ πλήρες
αὐτοῦ· διότι ἕκαστον ἀντ
ἄς δύναται νὰ παριστάνετ
ἐν αὐτῷ παρατηρουμένων
ἄκρον ὑψηλόν, ἢ ταπεινόν
χως, ἢ τοῦταντίον, ὅλα
ριστατικά. Ἐν τούτῳ ἴστ
φέως, καὶ ἡ μεγάλη τῶντ
Ἐὰν ἡ περιγραφή ἦναι πα
τικῶν, τὸ ἀντικείμενον φα
τύπωσιν ἀδύνατον, ἢ οὐ
εἰς τὴν περιγραφὴν τετριμ
τικόν, ἐκ τούτου φθείρεται

Ἡ τρικυμία, παραδείγμ
μα μεταξὺ τῶν φυσικῶν ἀ
ση τις αὐτὸ εἰς τὴν περιγρ
ἀπλῶς γενικὰς ἐκφράσει
γράψῃ τὰ κοινὰ αὐτῆς ἀ
καὶ οἰκιῶν, ἀλλὰ πρέπει ν
νὰ πληρῶσι τὴν ψυχὴν μ
Τοῦτο ἔγεινεν εὐστόχως ἀπ
θους στίχους.

Ipse pater, media nim
Fulmina molitur dextr
Terra tremit ; fugere
Per gentes humilis str
Aut Atho, aut Rhodope
Dejicit (1).

---

(1) Georg. I, 328.

« Ὁ δὲ πατὴρ τῶν θεῶν
τίζει κεραυνοῦς μὲ τὸν
τῆς ὀρμῆς ταύτης τρέμ
τὰ δάση, καὶ τῶν θνητῶν
ἐνεκρώθησαν· ἐκεῖνος
Ἄθω, ἢ τὴν Ῥοδόπην,
Ἐκαστον περιστατικὸν
ριγραφὴν εἶναι γέννημα
καταπλήττει τὸ μεγαλ
ἐλάττωμα, τοῦτο εἶναι
ingeminant Austri, ο
πλασιάζουσι τὰς προὰς
ὁ ὑετὸς πίπτει πυκνότε
ραπολὺ ταχεῖα, μὲ φα
εἰκόνων, εἰς ὑετὸν πυκνόν
το δεικνύει πόσον δύσκ
τις μὲ χάριν ἀπὸ τοῦ ὑ
Ὅμοιόν τι φαινόμενον περ
λέγει,

Ὡς εἰπὼν σύναγεν νεφέλ
Χερσὶ τρίαιναν ἐλών· πᾶ
Παντοίων ἀνέμων· σὺν
Γαῖαν ὁμοῦ· καὶ πόντον·
Σὺν δ' εὐρὸς τε Νότος τε
Καὶ Βορέης αἰθρηγενέτης

Ἡ μεγάλη ἀξιολογότη
ἔδωκα, λέγει, περὶ τῆς
κῶν, διὰ νὰ ἦναι ὑψηλὴ
ἔσυρεν ἀρκετὰ τὴν προσο
τοιαύτην βάσιν ἐν αὐτῇ

ράβασις αὐτοῦ εἶναι ὀλέ
εις τὸ ὠραῖον μόνον, αἰ
ἀκαταλλῆλίας τινὰς, ἐν
μὲν καὶ ἀκριτά τινα π
ἀναγινώσκων· ἢ τούτων
καὶ ἡ γλυκεῖα αἴσθησις
ἀλλ' ὅτε πρόκειται περὶ
φόρον· τότε, ἐν μικροπρ
ιδέα, ἀρκεῖ διὰ νὰ κατα
χεταί δὲ τοῦτο ἐκ τῆς φ
σκοπεύειγῆ ὑψηλῆ περιγρ
δέχεται οὐδεμίαν μετρί
μεσαῖον βαθμὸν, ἀλλὰ
ὑψος· ἢ, ἐὰν ἀποτύχη εἰς
λην ἀηδῖαν καὶ δυσαρέσ
φέα· ἢ φαντασία ἡμῶν
τεῖ ὅμως ἀδιάκοπον ὑπο
ταλίπης αὐτὴν ἐν τῷ
λυπηρὰν δυσαρέσκειαν.

Ἐὰν ἤδη μ' ἐρωτήσῃ
τοῦ ὑψηλοῦ, ἀποκρίνομα
φύσιν. Θηρεύοντες μετα
βοηθήματα, δὲν δυνάμει
λομεν κατασκευάσειν ὑψ
θερον ὡς ἐπιτοπλεῖστον
λεπτοτήτων τῆς τέχνης.
μέλλῃ νὰ ἔλθῃ, καὶ νὰ
φαντασίας ὡς θεία τις
φαντασίαν, ὅταν μέγα π
ρουσιάζεται ἐν τῇ φύσει.

τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς
τύπωσιν τούτου ἰσχυρὰ
καὶ σφοδρὰν, δύνασαι νὰ
αἰ μόναι αὐτοῦ ἀληθινὰ
μεγάλου τινὸς λεκτικοῦ κ
νὰ ἀναφέρεται εἰς τὴν τ
ρατηρῶμεν τὴν φύσιν τοῦ
ὑψόνῃ τὴν ψυχὴν, ἂν φέ
νάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι

Ἐκ τῶν εἰρημένων περ
νερὰ, ὅτι εἶναι αἴσθημα,
νεταὶ πολὺ. Οὐδεμίαν ἰσ
πολλὴν ὥραν τὴν ψυχὴν
κατάστασιν· οὐδέ εἶναί πο
νὰ φέρῃ μακρὰν ἐξακολο
ὁ μέγιστος βαθμὸς, εἰς τ
νὰ ἐπιλάμψη εἰς ἡμᾶς, ὡ
τασίας, καὶ νὰ παρέλθῃ. Ἡ
γαλοφυΐας ἐκλάμπουσι
εἰς τοὺς πλειοτέρους ἄλλο
δήποτε, δὲν εἶναι διὰ πα
μεῶς τινος καὶ μεγέθους
αὐτῶν, καὶ δι' ὑψηλῶν ἰδ
διαδεχομένων ἀλλήλας,
σκοντος εἰς τάσιν πλησιάζ
κατ' ἔννοιαν ὅμως συνεστα
ὑψηλοὶ συγγραφεῖς. Εἰς
Δημοσθένους καὶ Πλάτων.

Περὶ δὲ τοῦ λεγομένου
ἀκατάλληλος ἔκφρασις, δ

τὸ ἀληθινὸν ὕψος. Φαν-
πεις, ἐπίθετα ἐπισωρευό-
σα τὸ τετριμμένον, ἢ δη-
τοῦ ὕψους, ἢ μορφοῦσιν
ἐσφαλμένη. Εἰς ὅλα τ
ὅσα ἤδη ἀνέφερα, δὲν φο-
φικὸν ἐκεῖνο, « εἶπεν ὁ Θε-
εἶναι ὑψηλόν· μετάβαλε
ὕψος, ὡς, φέρει εἰπεῖν « Ὁ
παντοδυνάμου ἐνεργείας
ὑπάρξῃ τὸ φῶς, καὶ ὑπὲρ
παρατηρεῖ ὁ Βωαλλῶς,
τοῦ ὕψους πίπτει. Γενικῶς
τὸ ὕψος θεωρεῖται εἰς τὴν
ἢ ἰδέα εἶναι τῶν ὑψηλῶν
φυσικὴν ἀξιοπρέπειαν λ
ταπεινάς ἢ τετριμμένας
ὀλιγώτερον εἰς τὰς πομπ
νὰ λέγη μεγάλη πρᾶγμα
πλέον ὑψηλοὶ συγγραφεῖ
εὔρεθῆν, ὅτι εἶναι καὶ οἱ
θελες ἰδεῖν συγγραφέα ἐπι-
πομπώδεις καὶ ἐπιδεικτι-
ποιῆ δι' ἐπιθέτων τὰ πρό-
πτουθῆς περὶ αὐτοῦ, ὅτι
σπαθεῖ νὰ βασταχθῆ με-
Τὴν αὐτὴν κρίσιν πρέπει
τῆς ἐπιτετεχνευμένης προ-
τῶν συγγραφέων εἰσάγου
δοκοῦσαν ὑψηλὴν, αἰτούμ.

σκόντων, επικαλούμεν
εἰς γενικάς καὶ ἀσημ
περὶ τοῦ ἐκπληκτικοῦ,
γραφομένου πράγματι
τὸν συγγραφέα ζητοῦν
ἢ τὸν ἀναγινώσκοντα,
σίαν κεχαυνωμένην· εἰ
ψυχωτικά, διὰ τὰ ἀνα

Τὰ ἀντίθετα τοῦ ὕψ
τὸ ὀγκῶδες· τὸ μὲν
καθ' ἑαυτὸ ὑψηλὸν ἀντι
λαμβάνων αὐτὸ εἰς τ
μὲ τρόπον ἀσθενῆ, ταπ
παντελῆ ἔλλειψιν, ἢ τ
λοφυΐας. Τὸ δὲ ὀγκῶδες
αὐτοῦ τὸ κοινὸν ἢ τετ
βάση αὐτὸ εἰς τὴν τοῦ
ὑψηλὰ ἐπέκεινα τῶν φ
τα περὶ ὕψους.

Τ

ΠΕΡ

ΚΕΦ.

Περὶ τῶν ἀρχῶν

ὥρα

Μετὰ τὸ ὕψος, τὸ ὠ
φαντασίαν τὴν πλέον ὕ

νεται τῆς τοῦ ὕψους·
ἰλαρά· δὲν ὑψόνει τοσοῦτον
τὴν γλυκεῖάν τινα καὶ δ
γείρει, ὡς προείρηται, ο
νιον. Τὸ ὠραῖον πρὸς τ
ποικιλίαν ἀντικειμένων
τφόντι, ὥστε τὰ ἐκ τῶν
αἰσθήματα πάμ.πολυ δια
τὴν τάσιν, ἀλλὰ καὶ κ
οὐδεμία λέξις σημασίαν
ὡς ἡ λέξις ὠραῖον· αὐ
κείμενον τέρπον τὴν ὄρασ
κὰς χάριτας, εἰς πολλάς
ἀντικείμενα ἀφηρημένων
ον δένδρον, ἢ ἄνθος· ὡρ
κὸν θεώρημα· ὠραῖος ψ

Ἐντεῦθεν δυνάμεθα εὐ
τοσαύτης ποικιλίας τὸ
ποιότητά τινα κοινήν εἰς
ναμένην νὰ ληφθῆ ὡς β
τὸ ὁποῖον διεγείρεται ἐκ
κατόρθωτον, ἂν ὄχι πιθα
ὠραῖα δὲν ἀρέσκουσι δυν
ἀλλὰ διὰ πολλῶν διαφο
ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἡ μέ
κειμένων τούτων προξενο
καθὸ λέγονται ὅλα ἐν γέ
εἶναι διάφοροι.

Ἐγιναν μ' ὅλα ταῦτα
δρῶν, διὰ νὰ προσδιορίσω

καὶ ἰδιαιτέρως ἐθεωρήθη
ἐνωμένον μὲ τὴν ποικιλ
τητος πολλῶν σχημάτ
τινὰ λόγον ἀπογρῶντα
μεν τὴν ἀρχὴν ταύτην
ματα, φέρει εἰπεῖν, ἢ ε
οὐδεμίαν χώραν. Ἄλλ
θεύει, ὅτι ἡ ὠραιότης
τῆς ποικιλίας καὶ τοῦ
καίτοι μὴ ἔχοντα σχεδ
ὡς πάνυ ὠραῖα, καὶ ἄλ
εἶναι ἑτεροειδῆς. Ἀφίνα
ματα, θέλω μόνον ἐκθ
τὰ ὅποια τὸ ὠραῖον ἐμ
ρητον βαθμὸν, καὶ θέλω
εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἀρχ

Τὰ χρώματα προσφέρ
μα τοῦ ὠραίου, ὅθεν
ἀπὸ τοῦτο. Ἐνταῦθα οὐ
τις ἀρχὴ, εἰς ἐμὲ τοῦλά
φθῆ ὡς βάσις τοῦ ὠραίου
αἰτίαν γ' ἀποδώσωμεν α
μοῦ. Ἐντεῦθεν βλέπομε
τηρίου τούτου οἱ ἄνθρωποι
Εἶναι δὲ πιθανόν, ὅτι ε
ιδεῶν ἔχει ἐπιρροὴν εἰς
Τὸ πράσινον, παραδείγμα
τὸ ὠραιότερον πάντων,
τῶν φυσικῶν προσόψεω
εἶναι συνεζευγμένον μ

τὴν τοῦ ἀνεφύλου αἰθέρος
δυνάμεθα προσέτι γὰρ πο
χρωμάτων διὰ τὴν ὥρα
παρὰ λαμπρά. Τοιοῦτοι
ἢ φύσις κατεκόσμησέ τε
ἀγωνίζεται εἰς μάτην γὰρ
φόρων πτηνῶν, τὰ φύ
ἐκείνη ποικιλία τῶν χρο
ἡλίου. Ταῦτα εἶναι τὰ
ματικοῦ ὡραίου, ὅθεν κ
στα τῆς ποιητικῆς περι

Ἄπο τῶν χρωμάτων μ
παριστάνουσι μορφὰς ὡ
πολυσυνθέτους· πρώτη
ὡραιότητος. Κανονικὸν
εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν
αὐθαιρέτως, οὐδ' ὡς ἔτυ
τὸ τρίγωνον, καὶ τὸ ἐξ
κανονικότητος αὐτῶν, ὡ
ἐντεῦθεν γὰρ συμπεράνω
κατὰ ἀναλογίαν τῆς εἰ
κότης εἶναι ἢ μόνη, ἢ ἢ
τὰ σχήματα, ἀλλὰ πολ
ὅτι εἶναι ποικιλία τις εὐ
αὐτὴν μᾶλλον παρὰ τὴν
βλέποντα εἰς τέρψιν τῆς
φρονῶ, ὅτι ἢ κανονικότη
ἂν ὄχι καθ' αὐτὸ, διότι
ἀρμοδιότητος, καταλλη
ονται μᾶλλον μὲ τὰς τα

μὲ τὰς ἀτάκτους καὶ ἀκα-
σις, ὁ πάντων ἀναμφιβό-
τὰ ὠραϊστικὰ ἔργα αὐτῆς,
τινὰ ἀμέλειαν τῆς κανονικῆς
καὶ τὰ τοιαῦτα, κατασκευ-
κὰ, καὶ παραλληλόγραμμα
καὶ οὕτω μεμορφωμένα τῶν
τουῦτον λόγον, διότι, ὡς ἔ-
των σχημάτων τὰ ἀρμο-
ῦποϊον ἀπέβλεπον. Τὰ φυ-
εῖναι πλήρη ποικιλίας. Ἡ
παραβαλλόμενον πρὸς τὰς
καὶ αἱ πυραμίδες τῶν κ-
ἀλλὰ δένδρα εἰς τὴν φυσικῆς
ράκεις ὠραιότερα, παρ' ὅτι
εἰδῆς, ἢ πυραμοειδῆς. Τὰ
κανονικὰ εἰς τὴν ἀναλογία
κούντων. Κῆπος δὲ εἰς καλ-
εῖσθαι ἀηδέστατος, ἂν εἰ-
μέρη αὐτοῦ, ὅσην αἱ πρὸς

Ὁ Ὀγάρθος παρατηρεῖ
τὰ καμπυλόγραμμα σχήματα
παρὰ τὰ εὐθύγραμμα καὶ
ὡς κυρίως συστατικὰς τοῦ
δείγματα, διὰ νὰ ἐξηγη-
αὐτοῦ. Ἡ μία ἐκ τούτων
ἐπὶ τὰ ἔσω καὶ ἐπὶ τὰ ἔξ-
τὸ γράμμα ζ. Ταύτην ὁ
δεικνύει πόσον ἄφθονος εὐρύ-
καὶ εἰς ἄλλα τοιαῦτα καλ-

εἰς τὰ ὑπὸ ζωγράφων κ
τα πρὸς καλλωπισμόν.
μάζει γραμμὴν χάριτος
περιελισσομένη εἰς στερε
σπειροειδεῖς κίονας. Εἰ
παραδείγματα ἢ ποικί
ἀρχὴ ὠραιότητος τοσοῦ
ἀπατᾶται πολὺ, ὀρίζων
σχήματα, τέχνην τοῦ
γραμμῆ ἢ τοσοῦτον περι
βάσει κατ' αὐτὸν τὸ
ἀδιαλείπτου κάμψεως
γραμμῆς.

Ἡ κίνησις προσφέρει
τῶν σχημάτων· εἶναι ἀ
ματα κινούμενα ἀρέσκου
τέον ὅμως ὅτι ἡ μετρία
ἢ πολλὰ ταχεῖα, ἢ σφο
ῦψους. Εἶναι μὲν ὠραιο
έρχονται ἡσύχως τὸν
τοὺς οὐρανοὺς εἶναι με
μα. Πρέπει δὲ ἐνταῦθα
τοῦ ὑψηλοῦ καὶ τοῦ ὠ
ὄρια πολὺ ἀπέχοντα ἀ
περιστάσεις νὰ πλησιάζ
εἶναι ἐν τῶν ὠραιότερων
ὅμως ἐξογκοῦται εἰς μέγ
βαθμηδὸν καὶ μεταβάλλ
εἶναι ὠραῖον· δρῦς ὅμως
μέγα. Ἡ γαλήνη ὁμοίω

γενικὴ σιωπὴ τῆς ἐσπέρας,
τὸ ὠραῖον τῆς κινήσεως,
γενικῶς, ὅτι ἢ κατ' εὐθείαν
τον ὠραία, ὡς ἢ κυματοειδ
ρα τῆς πρὸς τὰ κάτω.
φλογὸς καὶ τοῦ καπνοῦ
Ἐνταῦθα παριστάνεται ὡ
γραμμὴ τοῦ Ὀγάρθου, ὅστ
αἱ κοινὰ καὶ ἀναγκαῖαι ε
γίνονται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπ
ῶν δὲ αἱ χαρίεσσαι καὶ
παρατήρησις ἀξία προσοχ
τῶν σχημάτων καὶ τῆς χ
- Ἄν καὶ τὸ χρῶμα, τὸ
ρισμέναι ἀρχαὶ τοῦ ὠραίο
ται ὅλα ὁμοῦ, καὶ οὕτω
πλέον σύνθετον ὠραιότητ
καὶ εἰς τὰ ζῶα, τέρπουσι
χρώματος, τὸ χαρίεν σχ
ἕκαστον προξενεῖ εἰς ἡμᾶς
τοσοῦτον ὁμῶς ὁμοιάζουσι
διεγείρουσι μίαν ἀντίληψιν
τὸ ὅλον ἀντικείμενον, ὡς
μεν τὴν ὠραιότητα ὡς π
τικείμενον τὸ διεγείρον τ
εὐπρεπείας, ἣτις περίκειτ
στερον δὲ ἄθροισμα ὠραία
έχουσα πεδιάδας χλοεράς
ποικίλα, ὕδατα διαρρέοντ
τα προστίθενται καὶ ἀνθ

τοιαύτην σκηνήν, οἶον, τ
λύβαι, ἐξ ὧν ἀναβαίνει
ὡραῖος πύργος μακρόθε
ἢ χαρακτηρίζουσα τὸ ἄ
σθαι τοῦ πλέον ὑψηλοῦ
φωμένη, διὰ τὰ συλλα
σκηνῶν, εἶναι ἀναγκαία
γραφάς.

Ἡ δὲ ὡραιότης τῆς ἀν
παρ' ὅσας μέχρι τοῦδε
κάλλος τοῦ χρώματος
σκιῶν τῆς σωματικῆς ἐ
ἀποτελοῦσιν αἱ διατυπο
προσώπου γραμμαί. Ἡ
φῆς ὡραιότης πηγάζει ἐ
ἐμφαίνει τὰς ψυχικὰς
ἀγαθὴν, ζωηρότητα, εἰ
ἐράσματα πλεονεκτήματα
ὥστε χαρακτηῆρες τινὲς
ἡμᾶς συνδεδεμένοι μὲ ἡθ
θα ὑπὸ τοῦ ἐνστίγματος
σύνδεσιν ταύτην, καὶ τὰ
τὰ τῆς ψυχῆς, ἢ περὶ το
εἶναι τῶντι εὐκολος ἢ λ
βαιον καὶ ὁμολογούμενον
τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου
ἢ παραστατικὴ τις εἰκὼν

Τοῦτο φέρει ἡμᾶς εἰς
ποιότητές τινες τῆς ψυχ
νιζόμεναι, ἢ διὰ λέξεων

διεγείρουσιν εἰς ἡμᾶς αἰσθήματα
Εἶναι δὲ δύο μεγάλα τὰ
περιλαμβάνει τὰς ὑψηλὰς
τοῦσιν ἐξαισίουσ ἀγῶνας,
συμφορὰς, ὡς ὁ ἠρωϊσμὸς
τῶν ἡδονῶν καὶ τοῦ θανάτου
τὴν αἰσθημα ὑψους καὶ
περιλαμβάνει ἐν γένει τὰς
πάθειαι, ἢ ἰλαρότησ, ἢ φιλοτιμίας
διεγείρουσιν αἰσθήματα ἢ
ερχόμενα ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν
τοι ὄντα πολὺ εὐγενεστέραν
ληλίας νὰ τάπτωνται ἐν

Ἐν ἄλλο εἶδος ὠραιότητος
ρηθέντων, γέννᾶται ἐκ τοῦ
ἐκ τῆσ διαγνώσεωσ τῶν
ἢ τῶν οὕτω συνηρμοσμένων
τὸν σκοπὸν τοῦ ὅλου. Ὅταν
δένδρου τινὸσ, ἢ φυτοῦ, τῆσ
ρίζασ, τὸ στέλεχος, τὸν φλοιὸν
προσηρμοσμένα εἰσ τὴν τῆσ
μᾶλλον, ὅταν παρατηρῶμεθα
ἢ ἐξετάζωμεν τι ἐκ τῶν
ὡσ ὠρολόγιον, πλοῖον, ἢ λήθη
ἡδονὴ ἀναφέρεται εἰσ τὸ ἄλλο
εἶναι διάφοροσ τῆσ ἐκ τῶν
τῆσ ποικιλίας, ἢ ἄλλησ τι

Τὸ εἶδος τοῦτο τοῦ ὠραιότητος
ληλίαν καὶ τὸν σκοπὸν, ἐξ
ιδέασ ἡμῶν. Ἡ ἔννοια αὐτῆσ

τὴν ὁποῖαν ἀνακαλύπτ
τόξων, τῶν κίωνων,
τεκτονικῆς εἰδῶν. Ὅσ
οικοδομῆς τινος, εἴαν ἀ
λληλίας καὶ τοῦ σκοπ
προσκρούουσιν εἰς τὴν
ροειδεῖς κίονες, παρα
τὴν ἀδυναμίαν ὅμα
λαμβάνονται διὰ τὰ ὑ
βάρος, διὰ τὸ ὁποῖον
τερον. Ὅσάκις βλέπομε
ὡς ἔκ τινος φυσικῆς συ
τὸ τέλος αὐτῆς καὶ τὸν
τα τὴν καταλληλίαν τ
ται καθαρὰ, ἢ κατασ
ὠραιότητα· ὅταν ἐξ ἐνο
οὐδεμίαν εὐαρέστησιν.
ταλληλίας καὶ τοῦ σκοπ
μεταξὺ τῶν ἀντιλήψεων
νίζει καὶ τὰς ἄλλας ἤμ
αὕτη εἶναι ἀξία προσοχ
γίνονται περὶ τὸ συγγρ
εἰς τὴν ἱστορίαν, εἰς το
σύγγραμμα, πάντοτε ἀ
τασκευᾶς, καταλληλία,
τέλος, τὸ ὁποῖον ὁ συγγ
αὶ περιγραφῆ αὐτοῦ πλ
μετὰ πάσης κομψείας τε
σῆκοντα τόπον, εἴαν δὲν
εἴαν δὲν συμφωνῶσι μὲ τ

ὄλην αὐτῶν τὴν ὠραιότητα
φίαν. Τοσαύτην δύναμιν ἔχοντες
καταλλήλου, ὥστε μεταμορφώσθαι
ὅποῖον ἄλλως ἤθελε φαίνεσθαι.

Ἄξιον εἶναι νὰ ἀναφέρω
σοφῶν Στευάρτ περὶ τῆς γένεσος
μίζω, λέγει, ὅτι ἡ λέξις ὠρα
κωτάτην αὐτῆς ἐκδοχὴν ἀνεῖναι.
Ὡς τὸ ἐπίθετον ἠδὺς σημαίνει
ἀρέσκον, καὶ τὸ ἀρμονικὸς
κὸς τὸ εἰς τὴν ἀφῆν, οὐκ ἔστιν
τὰ γράμματα τὸ ἀρέσκον
τὰ ἐπίθετα λαμβάνοντα
νωσιν ἀντιλήψεις τῶν ἄλλων
μεγάλη τις ἀκαταλληλία νὰ
ἀρμονικὴ χρωμάτων διάταξις.
Ἄν αἱ μεταφορικαὶ χρήσεις
πολυάριθμοι καὶ ἕτεροειδεῖς
γὼς τις πιθανὸς τούτου ἐκ
ὅποῖων ὁ ὀφθαλμὸς εἶναι τὸ
τῆς ἀπλῆς ἀρχῆς ἐπιστηρίζεται.

Ἡ πρώτη ἰδέα τῆς ὠραιότητος
θανύτητα ἐκ τῶν χρωμάτων.

---

(1) Ἡ λέξις ὠρα σημαίνει εἰς
σάρα μέρη τοῦ ἔτους, ἔαρ, θέρος,
τήτων δὲ, τὰς ὁποίας ἡ φύσις ἐκ
ρων τούτων ὠρῶν, καὶ μάλιστα ἐν
κάλλους· ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ λέξις κ
γουμένη ἀπὸ τοῦ κάω· ὥστε καὶ
σκόντων εἰς τὴν ὄρασιν.

διά λάβωσιν ἡδονὴν τι
τὰ ὅποια ἀμφοτέρω ἀπο
κόλλησιν τινὰ προσοχῆ
ὅτι συναρπάζεται καὶ
τὰ ἀπαστρέπτοντα φῶ
μαι, ὅτι εἰς τὴν κρίσιν
ὠραιότητος ὑπερέχει π
μησιν, τὴν ὅποιαν κάμ
ἄψυχα κτίσματα τοῦ
ἐκστάσεως. Ὅθεν ὁ Ἄκε
πλουσίας εἰκόνοσ τῶν ν
συμπεραίνει τὴν πρώτη
« Ἐρώτησε, λέγει, τὸν
κράσ ἐργασίας θερινῆσ τ
λησμονεῖ καὶ κόπον καὶ
αὐτοῦ θεωρῶν ἐπὶ τοῦ
χρώματα τῶν νεφῶν. I
ἔκφρασις καὶ τὰ χωρικῶ
ἐμφαντικωτέραν παρὰ
τὴν καρδίαν αὐτοῦ μορ

Ὅχι μόνον εἰς τὴν
διαπρέπουσι τὰ χρώμα
τῆσ ὠραιότητος, ἀλλὰ
αὐτῶν εἰς τὴν γύμνασι
φερόμενον ὑπὸ τοῦ Ἄκε
ὅλα τὰ θέλγητρα αὐτοῦ

« Μεταξὺ τῶν δια
Ἄδδισῶν, ὁ ὄφθαλμὸς

---

(1) Ποιητῆς Ἄγγλος.

Λαμπρότεραν, ἢ πλέον
εἰς τὸν οὐρανὸν, ἀνατέ
ἀπαντῶμεν εἰς οὐδὲν με
τοὺς ποιητὰς, οἵτινες ἀ
τασίαν, ὅτι δανείζονται
χρωμάτων μάλλον, ἢ ἔ

Ἀπὸ τοῦ θαυμασμοῦ
βαθμηδὸν εἰς τὸν τῶν σ
ἔχουσι φανερωτέραν καν
πονται βλέποντα κήπους
ἢ λέξις ὠραῖος μεταφέρ
ματα.

Τὸ αὐτὸ ἐπίθετον ἐφ
εἶναι εἶδος ὠραιότητος,
ὡς τροποποίησις σχήμα
ἔχει τι ἰδιαίτερον θέλγ
μάλιστα εἰς τὸν ἄνθρωπ
φαίνεται, ὅτι συντρέχει
τὴν ὁποῖαν ἐμπνέει παρε
ὑπαρξίς. Εἰς τὴν περίστο
θῶς εἰς τὸ ἀφιπτάμενον
ται ἐκ τῆς προσδοκίας τοῦ
καὶ ὅταν βλέπωμεν τοῦ
τουμένης εἰς τὸν αἶρα, τ
γμοὺς τοῦ καπνοῦ, τὰς σ

---

(1) Spectator, No. 412.
τοὺς Ἕλληνας ποιητὰς, ὡς, Ἡὼ
σθήρονος, ῥοδόπηχυς, ῥοδοδάκτ
κ. τ. λ.

φωτοβολίας τινός ἐν τῷ
χαριέντων ὅμως κινημάτ
κτικῆ δύναμις ἀνίκει πι
ἀνανεουμένην καὶ πάντ
καὶ τῆς ψυχικῆς κομψείας

Ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν
χρωμάτων, σχημάτων,
τελεσμάτων εἰς τὴν αἴσθ
τίς δύναται νὰ προσδιορί
αὐτοῦ ἕκαστον τῶν στοιχ
ράδοξον, ὅτι ἡ λέξις ὠραι
χὴν εἰς τὰ χρώματα, ἔλα
γαλητέραν ἔκτασιν σημα

Αὗται εἶναι συντόμως
περὶ τῆς γενομένης βα
ὠραιότητος.

ΚΕΦΑ

Περὶ λεκτικοῦ κα
τιγῶν πηγῶν

Ἄφοῦ ἀνεφέραμεν διά
νὰ θεώρησωμεν αὐτὸ γενικ
ος λόγος, ὠραῖον ποίημ
κατ' ἔννοιαν ὅπως ἄστατ
πάν ὅ,τι ἠδύνει, τὴν ψυχ
νοϊαν, ὁποιαδήποτε καὶ ὀ
ζει. Εἶναι καὶ ἄλλη τις ἔ
λέγοντες κάλλος λόγου,

εἰς τὴν στροφὴν τοῦ ὕψους
νῆς τῶν συγγραφέων οὐ
ἢ λέξις κάλλος σημαίνει
παθητικόν, οὔτε εἰς ὑπ
οὔτον, ὥστε νὰ διεγείρη
τέρψιν, ὁποῖαν ἡ θεὰ τ
τὰ ὁποῖα οὔτε εἰς ὕψος
σφόδρα κινουῦσιν αὐτὴν
γλυκεῖαν τινὰ καὶ μει
τοιούτου κάλλους ἔχομε
γραφεῖς.

Τὰ ἡδύνοντα δὲ τὴν
λὸν καὶ ὠραῖον, ἀλλὰ
βάγουσι τὴν δύναμιν τὰ
Τὸ καινοφανές, παραδει
οὔτον παρὰ τοῦ Ἀδδισό
περὶ τῆς ὑποθέσεως τ
ἔχη ἄλλην τινὰ ἀξιόλ
προξενεῖ εἰς τὴν ψυχὴν
σιν. Ἐντεῦθεν διεγείρετ

τω γενικῶς δεσπόζον
συνειθισμένα πράγματα
δωσι πλέον εἰς τὰς δ
Τοῦτο δὲ τὸ ἐκ τοῦ
ἡμῶν, ἂν καὶ ἦναι ζ
παρὰ τὸ ἐκ τοῦ ἀπλω
ρον, εἰάν δὲν ἔχη καὶ ἄλλ
τῇ τὴν προσοχὴν ἡμῶν

Ἄλλη πηγὴ ἡδονῆς
ἔμφυτον τὸ μιμητικόν

γείρεται ἐκ τῆς ἡδονῆς
διότι πᾶν τὸ κολακικόν
το γίνεται καὶ πρόξενον
ἡμεῖς αὐτοὶ μιμούμενοι
μιμουμένους. Ἐντεῦθεν
ὄχι μόνον ἡ τῶν ὥρων
καλοῦσα τὰς πρωτοτύπους
γέθους, τὰς ὁποίας
ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν μηδὲν
ἔτι, τὰ ὁποῖα καθ' ἑαυτὰ

Εἰς τὴν τοῦ ὥρον
μελωδίας καὶ ἁρμονίας
ἐκ τοῦ ὥρου προερχόμενον
ἕψος, εἶναι ἐπιδεκτικὴ
κῆς. Ἐντεῦθεν πηγάζεται
μοῦ, καὶ τοῦ πεζοῦ
ἢ ἐτοιμότης, ἢ ἀπὸ
τὴν αἴσθησιν τοῦ ὥρου
τῶν προειρημένων.

---

(1) Τὸ γὰρ μιμεῖσθαι σύμφωνα
τῶν διαφέρουσι τῶν ἄλλων ζῴων
ποιεῖται διὰ μιμήσεως
πάντας· σημεῖον δὲ τούτου τὸ
ρῶς ὁρῶμεν, τούτων τὰς
θεωροῦντες, οἷον, θηρίων τε
δὲ τούτου, ὅτι μαθηθῆναι οὐ
ἄλλοις ὁμοίως (ἀλλ' ἐπὶ βραχέως
σι τὰς εἰκόνας ὁρῶντες, ὅτι
ζῆσθαι τί ἕκαστον, οἷον, ὅτι
οὐ διὰ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονήν
ἢ διὰ τοιαύτην τινὰ ἄλλην αἴσθησιν

Ἐὰν τῶρα μ' ἐρωτή-
νῶν τούτων τῆς τοῦ ὠ-
νῆ, τὴν ὁποίαν λαμβό-
ρητορικῶν λόγων, ἢ ἐκ
ὅτι ἀναφέρεται ὅχι εἰς
τοῦτο πλεονέκτημα ἐνυ-
εἰς τὸν προφορικὸν λό-
παριστάνωσιν ὅχι ἔν τι
πᾶν ὅ,τι ἡδύνη τὴν
τασίαν, εἴτε ὑψηλὸν εἶν
ονδ' ἥποτε.

Ἡ μεγάλη αὕτη δύν-
κῆς τοῦ νὰ χορηγῶσι
έρχεται καθ' αὐτὸ ἐκ τῆ
ἄς ὑπερέχουσι πάσης
σων, ὅσα ἢ ἀνθρωπίνῃ
στάνη τὰ ὄντα, καὶ νὰ
διεγειρόμενα ὑπ' αὐτῶν
ἄλλο τοσοῦτον πλήρες
τοῦ εὐτυχοῦς τούτου μέσο
φυσικὸν ἢ ἠθικὸν κόσμον
μὲ τὰ πλέον ζωηρὰ χρώμ
θρωπίνου νοός. Ἐντεῦθεν
νὰ ὁμιλῶσι περὶ τοῦ λ
μιμητικῶν τεχνῶν, καὶ
κὴν καὶ ἀγαλματοποιίαν
κρίνουσιν αὐτὸν δικαίως

Κυρίως ὁμῶς, οὔτε ὁ
δύνανται νὰ λέγωνται μ
μησις νὰ διακρίνεται τῆ

ιδέαι, καὶ διὰ τοῦτο δὲν
σις γίνεται διὰ τινος
τὸ ἀντικείμενον τῆς μ
πάντων, ὅποια εἶναι ο
περιγραφή διεγείρει εἰς
γραφομένου διὰ τινῶν α
τὰ ὅποια δὲν εἶναι κα
φωνήσαντας, ἢ συνειθίσα
ἢ ὁ ἀνδριάς ἔχουσι φυ
διὰ τοῦτο ἢ μίμησις κα
ἀλλήλων. Καθ' ὅσον
ημα αὐτοῦ πρόσωπα
τῶν τὴν συνδιάλεξιν ἀ
σοῦτον ἢ τέχνη αὐτοῦ
δὲ διηγηματικά, ἢ πε
ὀνομάζονται οὕτω (1)

---

(1) Ὁ ποιητὴς συνήθως δὲ
ὅποια εἶναι πραγματικῶς ἐν
κατὰ τὸ πιθανόν, ὡς τοιαῦτα
τοῦτο ἢ τέχνη αὐτοῦ δύναται
ὅποιαν ἢ ποιήσεις, ἢ ὁ λόγος ἐ
μὲν ζωγράφος εἶναι περιορισμ
πράγματος, καὶ κατὰ τοῦτο
πλήρες καθ' ὅλας τὰς περισ
ποιητὴς ὅμως, ἢ ῥήτωρ δύναται
μέχρι τέλους. Πρὸς τούτοις γ
φαίγονται εἰς τὴν ὄρασιν, τοῦ
τὰ ὅποια εἶναι τὰ εὐγενέστερα
ἀδυνατεῖ νὰ παραστήσῃ καλῶ
ζωγραφικὴν καὶ πᾶσαν ἄλλαν
Σελ. 109)

ΤΜΗΜΑ

Π

ΚΕΦΑ

Περὶ Σαφηνείας

Ἡ λέξις ὕφος, ὡς καὶ
διόριστον, καὶ εἰάν θελ
αὐτῆς, καλήτερον ἴσως
εἶναι ὁ ἰδιαιτέρος τρόπος
τῆς Γλώσσης τὰς ιδέας
ὕφος, διαφέρουσιν ἀλλή
γραφέως δύνανται νὰ ᾤν
ὁμῶς αὐτοῦ νὰ ἔχη μεγ
τραχὺ, ἢ χαῦνον, ἢ ἐπιτ
σιν τινὰ μὲ τὸν τρόπον,
καὶ εἶναι εἰκὼν τῶν ιδεῶν
ται ἐν αὐτῷ. Ἐντεῦθεν
σύνθεσίν τινος, εἶναι πολ
τὸ ὕφος ἀπὸ τῆς διανοίας
εἶσθαι παράδοξον τὰ δύο
τὸ ὕφος νὰ μὴν ᾤναι ἄλλ
τὸς τοῦ διανοεῖσθαι. Ὅθ
ρήθησαν, ὅτι μετεχειρίζον
νον μὲ τὴν διάφορον αὐ
Ἄσιανοί, ὄντες μαλθακοὶ
ὕφος ἀνθηρόν καὶ διαλε
πλέον τολμηρὰ καὶ ὑπερ
λαὸς ἀνδρεῖος, πεπαιδευμέ

ἀκριβῆς, καθαρὸν, καὶ
παρατηροῦνται γενικῶς
διακρίνωσι τοὺς γενικοὺς
νὰ λέγωσι τὸν μὲν νεύουσαν
τὰ ὁποῖα φανερὰ χαρὰ
εἶσθαι, καθὼς καὶ τοῦ
νὰ χωρισθῶσι τὰ δύο
γενικῶν χαρακτήρων
ἤδη δὲ εἶναι ἀναγκαῖον
τῶν ἀπλουστέρων ἀρετῶν
στάνται κατὰ μέγα

Ὅλαι αἱ ἀρεταὶ ταῦτα
ταῦτα νὰ τάττωνται,
ὅτι τὸ ἀπαιτούμενον
δωμεν εἰς τοὺς ἄλλους
οὕτω κεκοσμημένας, ὥστε
ν' ἀποτελῶσι μᾶλλον ὄχι
ὅταν φυλάττωμεν τὰ
ἐκπληροῦμεν τὸν σκοπὸν

Ἡ σαφήνεια εἶναι
ὑφους εἰς πᾶν εἶδος τοῦ
πολυτελεῖν κοσμήματα
τε, καὶ θαμβοῦσι τὸν

Τοῦτο λοιπὸν ἔστω

---

(1) Nobis prima sit vi
ordo, non in longum di
superfluat. Quintil lib. v
κύριαι λέξεις, ὀρθὴ τάξις, οὐχ
ἐλλιπὲς, μηδὲ πλεονάζον». Ἐπι
ἑαυτοῦ ἔργον. Ἀριστοτ. Ῥητορ.

μεν τὰς ἐννοίας οὕτω καθ
λαμβάνονται χωρίς τινος
ἦναι καταληπτὸς καὶ εἰς α
ὥστε νὰ εἰσέρχεται εἰς τῆ
εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ
πρέπει νὰ ἐπιμελώμεθα, ἑ
ων, ἀλλὰ νὰ ἦναι καὶ ἀδύ
Ἐὰν ἀναγκάζώμεθα ν' ἀκο
μέγαν, ν' ἀφίνωμεν, καὶ τ
λους αὐτοῦ διὰ νὰ ἐνοήσω
Οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀγαπῶσι
μάσειν τὸ βάθος τοῦ συγγρα
νοῦν αὐτοῦ, σπανίως ὁμῶς
ναλάβωσιν αὐτὸν ἐκ δευτ

Συγγραφεῖς τινες προβ
ὑποθέσεως, ὡς δικαιολόγη
δύναται τὸ δικαιολόγημα
δὴ, ὅ,τι συλλαμβάνει τις
λῆ νὰ κοπιάσῃ, δύναται νὰ
καθαρῶς δι' εὐκρινῶν πρ
φη περὶ οὐδεμιᾶς ὑποθε
νὰ σκέπτεται καθαρῶς. Ἐ
ἦναι αἱ ιδέαι αὐτοῦ ἀτε
πει νὰ παριστάνωνται μ
τόν. Ἡ τοσοῦτον ἐπιπολο

---

(1) Oratio debet negligere
in animum audientis, sicut
datur, occurrat. Quare non
omnino possit non intellegere

φυσικούς συγγραφείς
τῆς συγχύσεως τῶν
ἀντικείμενον τῆς θεωρίας
ἄλλους νὰ παραστήσῃ
Ἡ σαφήνεια δὲν ἔστι
τιμὴ τις ἀρετῆ, ἢ ἐλαττώσις
ὑψηλοτέραν ἀξίαν, οὐδὲν
διότι ἀρεσκόμεθα φυσικῶς
συγγραφέα, ὅστις ἀπαρτίζει
αὐτὸν ὅστις φέρει ἡμᾶς
περιπλοκῆς ἢ συγχύσεως
ὡς ρεῦμα διαυγές, ἔνθου
πυθμένος.

Ἡ σπουδὴ τῆς σαφείας
τὰς λέξεις καὶ φράσεις
περιόδων. Εἰς τὸ κεφάλαιον
τοῦ πρώτου.

Εἰς τὰς λέξεις λοιπὸν
φήνεια τὰ τρία ταῦτα,

Καθαρότης καὶ καταλληλότης
φύσει καὶ τῶν ἑξῆς ἔχουσιν
ὁμοίως διαφορὰ. Καθαροὶ
λέξεις καὶ φράσεις ἰδιαίτερον
λοῦμεν, ἀλλ' οὐχὶ ξένα
καὶ τῶν ὁμοίων ἢ
Καταλληλία δὲ, τὸ νὰ
ἢ καλητέρα καὶ σταθερὰ
τὰς ὁποίας θέλομεν νὰ
φύσει μὲ τὴν χρῆσιν
καὶ εὐστόχως, φεύγοντ

λέξεις καὶ φράσεις, αἵτινες
καλῶς τὰς μεταδιδομένας
τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως καὶ
αὐτὸ, καὶ ἐλεύθερον παντὸς
τῶν, καὶ ὅμως νὰ πάσχη
κακὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων
προκείμενον, οὐδὲ παριστά
ἔλαβε μὲν πάσας τὰς λέξεις
Ἑλληνικῆς Γλώσσης, ἀλλ'
τὸ ὕφος λοιπὸν δύναται
καὶ κατάλληλον· ὅπου
καταλληλία συνέλθωσιν, ὁ
ὕφος, ἀλλὰ καὶ εὐάρεστον
καθαρότητα καὶ καταλληλίαν
γράφοντας καὶ λαλοῦντας τ

Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι αἱ ἀ
τιβαίνουσιν εἰς τὴν καθαρότητα
ἐννοεῖται, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ
διότι ἡ χρῆσις αὐτῶν ἐνίοτε
ἔχει μὲν ἐλευθερίαν μεγαλη
τὸ ὀνοματοποιεῖν, ἢ τοῦλάχιστον
πλὴν οὐδ' εἰς αὐτὴν δὲν πρέπει
τῆς ἐλευθερίας ταύτης· εἰς
καινοτομίαι ἤθελαν εἶσθαι τ
αὐτῶν χειρότερον· διότι ἐκ τῆς
ἐπιτετηδευμένον καὶ ὑπερήφανον
νὰ τολμῶνται ὑπὸ συγγραφέως
δικτατορικὴν τινα δύναμιν ἐπὶ
νὰ φεύγωμεν καὶ τὴν χρῆσιν
νικίῳν λέξεων, ἐὰν ἀνάγκη τις

Ἄς θεωρήσωμεν ἤδη
εἶναι τὸ ἀξιολογώτερον
καὶ ἑρμηνείαν πληρῆσ
αὐτῆς δὲν εἶναι ἴσως

Ἡ καθ' αὐτὸ λοιπὸν
μνωμεν πᾶν τὸ περιτ
πλειότερον, οὔτε ὀλι
τῆς ἰδέας ἡμῶν (1).
δύσκολον γὰρ χωρίσω
διανοίας· καὶ τοῦτο σ
φη τις μετὰ ἀκρίβειας
ὑφους, πρέπει γὰρ ἔχη
γάλην ἀκρίβειαν.

Δι' λέξεις λοιπὸν τ

---

(1) Ἀκρίβεια καὶ Ἀφαίρεσις
διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων,
σύγχυσις. Ἡ δὲ Ἀφαίρεσις
θεωρῆ ἰδίᾳ ἕκαστον αὐτῶν.
θαρότητα τοῦ νοῦς, ἥτις ἀπ
κειμένου, λαμβανομένου ὁμο
εἶναι ἐκείνη ἢ σπουδὴ τοῦ
προκειμένης θεωρίας πᾶν ὅ
κειμένου, περὶ οὗ πραγματ
τὰ δυνάμενα ὄχι μόνον γὰ
κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων,
ρεσις φαίνεται ὅτι ἀποβλέπει
θεωρίαν καθ' ἑαυτὰ, οὐχὶ δὲ
ἀλλήλων, ὡς σῶμα καὶ ἔκτο
μὴν ἐξέρχεται τοῦ ὑποκει
τῆς δὲ Ἀφαιρέσεως, γὰρ μὴν
ἀλλὰ γὰρ λαμβάνη εἰς θεωρίαν
Dictionnaire des Synon

ἐκφράζουσι τὴν ιδέαν τοῦ
ἀλλ' οὐχὶ πλήρη καὶ τε
πλεονάζον. Εἰς πάντα τὰ
ἀκρίβεια, μάλιστα δὲ εἰς
φυλάττη καταλληλίαν,
δύο πρώτων ἀμαρτημάτων
χειρίζεται, ἐκφράζουσι πλ
βές εἶναι νὰ ἐκφράζωσι τ
Εἰς τὰς λέξεις τοῦ συγγραφέ
γεται οὐδεμία ξένη ιδέα,
ἥτις ἀναμιγνυμένη μὲ τ
καὶ ἐπισκοτίζει τὴν κατα
ἔχη αὐτὸς καθαρωτάτην
θέλει νὰ παραστήσῃ εἰς ἡ
ὀφθαλμῶν, καὶ ποτὲ νὰ
συγγραφεῖς φθάνουσιν εἰς

Ἡ χρεία τῆς ἀκριβείας
τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος
διὰ μιᾶς πολλὰ πράγμα
Ἐὰν βιασθῆ νὰ δώσῃ τὸν
ταύτῳ, ἔχοντα μάλιστα
συνάφειαν, ἐμπεριπλέκεται
εὐθύς νὰ διακρίνη ἐναργῶς
διαφέρουσιν. Ἐὰν, φέρ' εἰ
ἐπισεσαγμένον, τοῦ ὁποῖο
κριμένην ιδέαν, θέλω ζη
καὶ νὰ στήσωσιν αὐτὸν μ
σπασθῆ ἢ προσοχὴ μου
Οὕτω καὶ περὶ τῶν λέξεων
τὴν ἔννοιάν σου, λέγῃς πλ

ξένας περιστάσεις, και
μὲ ἀποπλανᾶς τοῦ προκε
βλέπω αὐτὸ τὸ περὶ οὗ
μένον μὲ ἐκεῖνο, βιάζει
ἀντικείμενα, και νὰ χάν
ἐπιβλήματα και χρώματ
μούς μου, και ἐκθέτει
ματα κατὰ τι μὲν ὅμοια
χέομαι και δὲν βλέπω οὐ

Ἐκ τῆς περιττῆς χρή
μένον ὕφος, ἀντίθετον το
μεταχειρίζονται πληθὺν
ζουσι, σαφέστεροι· πλὴν
συγχέωσι τοὺς ἀναγινώ
ροῦνται ἀκριβοῦς ἐκφρά
αὐτῶν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ
τῶντι δὲν συνέλαβον τα
ὅπως δύνανται, λέξεις δε
θῶς στοχάζονται, τὴν ἐ
τι πλησιέστερα εἰς τὴν ἰδ
ποτὲ ὅμως δὲν ἐπιτυγχά
τοιαύτη ὅμως εἰκὼν δὲν
φέρῃ εἰπεῖν, ὁ συγγραφεὺς
ἀνδρίας τοῦ ἥρωος αὐτοῦ
λαμβάνω πλήρη ἔννοιαν
νὰ πολυπλασιάζῃ τὰς λέ
τὴν ἀνδρίαν μὲ τὴν καρτ
ἀστατῆ. Θέλων νὰ παρα
ἀρετὴν, λέγει δύο πράγμα
εἰς τοὺς κινδύνους, και κα

ἢ περίστασις τῆς ἐνεργείας
Παριστανομένων δὲ ἀμφο
μόνης, συγγέεται ὁ νοῦς,
τοῦ προκειμένου.

Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν
ῥηται κατὰ μὲν τὰ ἄλλα
τὴν ἀκρίβειαν. Ἐὰν μετα
τάξιν, ἐὰν παριστάνη οὐ
αὐτὸς συλλαμβάνει αὐτὰ
ὅμως αἱ ἰδέαι δὲν ἦναι
τοῦ, ἀλλὰ συγκεχυμένα
ἐκφράζει αὐτὰς μετ' ἀκρ
μεν, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ τ
σιν ἐξίσου τὴν ἀκρίβειαν,
ἐννοίαν αὐτῶν. Ἡ ὑπόθεσις
γνωστὴ καὶ συνήθης, ὥστε
ἡμαρτημένως τὸν συγγρα
ἔχη τοσαύτην ἀκρίβειαν.

Εἰς παράδειγμα τῆς κα
συγγραφεὺς ἡμῶν καὶ τ
γραφον τοῦ Σαφτισβυρῆ,
των τὸ κακὸν, πληγόνει
σῶμα ὁ δηλητήριον κατο
Παρατήρησον ὅμως, λέγει
«Ἐὰν λοιπὸν ἡ σύστασις
ἡμᾶς τοιαύτη, ὅποια εἶνα
ἀδύνατον ν' ἀπομακρύνω
ἢ εὐτακτον ἐπιθύμημα, ἢ
ἢ ἄτακτον, χωρὶς νὰ ἐτ
διεφθαρμένην ἐκείνην κατὰ

ὁμολογεῖται τοσοῦτον
λαμεν συνομολογήσειν,
ἤθης, ἢ ἄδικος, δὲν δ
ἐπιδρομῆς ἢ βλάβης τ
ἢ ἄνευ τινὸς προόδου
ἔπραξε κακὸν, ἢ ἐν γ
ραιότητος, ἀγαθότητος
λητέραν σκληρότητα τ
διστάσειν νὰ καταπί
χειρῶν ἐκουσίως νὰ δια
τερικὴν αὐτοῦ μορφὴν
ἢ σῶμα». Ἐνταῦθα, τὸ ν
ῖ ἀπομακρύνωμεν ὅπ
θύμημα, καὶ νὰ εἰσά
κτον· καὶ πάλιν, οὐδεμ
κος, καὶ κατωτέρω, ὅ
βλάβη τῆς ἑαυτοῦ ἀ
τὸ δὲ ἀπλούστατον π
αὐτὸς ἑαυτὸν, ἐκφράζει
ταπληγώση, τὴν ἐξωτ
τὰ φυσικὰ αὐτοῦ μέλη
ἀηδῆς εἰς πάντα εὐαίσθη
ἄλλο, παρὰ εἰς τὸ νὰ ἐμ
τοῦ ὕφους περιγράφεται
Est in quibusdam tur
communem loquendi
cie nitoris, circumeunt
dicere volunt (1) «

---

(1) Lib vii cap 2.

ταίων λέξεων, οἵτινες φύ-
καὶ δελεαζόμενοι ἔκ τινος
στοιχίζουσι μὲ δαψιλῆ
εἴπωσι». Τοιαύτης περιτ-
παρὰ εἴγματα εὐρίσκοντα
τοῦ παρακμάζοντος Ἑλλη-
τέρους, ὅτε τὸ Ἑλληνικόν
αὐτοῦ μὴ φῶσιν εἰς τὰ πρὸ
εἶτο εἰς τὴν λογικὴν τοῦ

Ἡ μεγάλη πηγὴ τοῦ ἀ-
ἢ ἀκριτος χρῆσις τῶν
ταὶ λέγονται οὕτω, διό-
τῆς προκειμένης ιδέας· τ-
τε, σημαίνουσι τὴν ιδέαν
ρουμένης εἰς τὰς περιστάσε-
ανδ' ἢ ποτε Γλῶσσαν δύο λέ-
ριστάνουσαι. Ὅστις εἶναι
ἀκρίθειαν τῆς Γλώσσης,
τι, τὸ ὁποῖον διαστέλλει
φοροὶ σκιαὶ τοῦ αὐτοῦ
δύναται νὰ μεταχειρίζεται
τελῆ διατύπωσιν τῆς εἰκό-
εἰς ἡμᾶς, ἀναπληρῶν διὰ
πρὸς τοῦτο ὅμως ἀπαιτεῖ
τὴν ἐκλογὴν τῶν τοιούτων
πουσι πολὺ εἰς τὸ νὰ συγχ-
ἐπισωρεύωσι, μόνον διὰ νὰ
νεύωσι καὶ νὰ ποικίλλωσι
τῶν ἦτον ἀκριβῶς ἢ αὐτῇ,
τοῦτο ἐπιφαίνεται εἰς τὸ

Διὰ τὴν γράφην τῶν
ματῶν ἐξαιρέτως ἀπαιτοῦται
τοῦ καθαροῦ καὶ διακε-
κωτιστοῦ τῆς δυνάμεως τῆς
ψυχῆς. Πρὸς τοῦτο δὲ ἀπαι-
τεῖται ἡ ἀσκήσιμος καὶ προσοχῆς.

Εἴπομεν ἀνωτέρω ὅτι
οὐκ ἔστιν ἢ λέγειν ζητῆται
καὶ πᾶσαι τὸν αὐτὸν ἔχει
συγγραφῆς εἶναι ἀναντι-
θέτους, καὶ τὴν φεύγειν
ὅποῖον δὲ ἐντυπώνει εἰς
τὴν ψυχὴν· πρέπει ὅμως ἐν ταύτῃ
περβολικὴ σπουδὴ τῆς
ἐπιθυμίας δὲ ἀπαιτεῖται τοσοῦτον
ἐπιθυμίας, καὶ θέλοντες παρ-
ακαταστήσωμεν αὐτὸν πο-
σειδῶνα ὁμοῦ καὶ ἀκρίβειαν
ἀπταίστου λέξεων, τοῦ
πᾶντων, ἀλλὰ καὶ δυσκο-
λιότητων διαφόρων δὲ εἰδῶν
ἁπλοῦσαν μᾶλλον καὶ κόσμον
τῷ αὐτῷ δὲ λόγῳ συμ-
μετρώμενοι κατάλληλον ποι-
οῦσιν οὐδὲμίαν τοῦ
Εἶναι δυνατόν, οἰκονομοῦ
τὴν συμπεριλαμβάνωμεν
ἔχωμεν ιδέας ἀκριβεῖς, καὶ
λέξεων.

ΚΕΦΑ

Πα

Εἰς τὸ ἀνωτέρω κε
ἀρετὴν τοῦ ὕφους, τὴν
τῆς, ἀπέβλεπον κυρίως
ἐρχόμεθα εἰς τὴν θεωρίαν
σις αὐτῶν καὶ ἐν τῷ γ
στης σπουδῆς ἀξία, θέ
τύτερον, ἐξετάζων ὄχι
αν τῶν περιόδων, ἀλλ
καὶ κάλλος, διὰ νὰ συμ
ἀναγκαῖον εἰς τὴν μόρφω
ξεων, παραδείγματα μετ
κῆς, τινὰ δὲ καὶ ἐκ τῆς
εἰσέτι δὲν ἐπλουτίσθη μ
μως ἀρκετὰ, ὥστε νὰ
ξία τῆς τέχνης τοῦ κα

Ὁ λόγος εἶναι, ὡς πο
μενος, καὶ κατὰ τὴν σύν
φερόμενος καὶ μονοσύνδε
μένος. Παράδειγμα τοῦ
ἡδ' ἱστορίας ἀπόδεξις».
φῶντος, « Δαρείου καὶ Π
καὶ τὸ τοῦ Δημοσθένους
ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρο
εἶδος τοῦτο τῆς ἐκφράσε

---

(1) Ῥητορικ. Βιβλ. γ', κεφ.

ἀλλὰ περιμένει πότε τὸ
ωθῆ. Κατεστραμμένον ὁ
ἀρχὴν καὶ τέλος· διὸ ὁ
ἀρχὴν καὶ τελευτὴν αὐτοῦ
πτον», τουτέστι, λόγον
τασιν καὶ ἀπόδοσιν ἐν
νυπτον, ὡς εἶναι, παραδ
γὰρ ὁ νοῦς ὑπὸ οἴνου δ
σι τοῖς τοὺς ἡνιόχους ἀ
ταύτης ἀφαιρέσης τὸ ὅτι
Πρότασις δὲ λέγεται ἐν
ριόδου· Ἀπόδοσις δὲ, τ
ἄνωτέρω παράδειγμα.

Ἡ περίοδος θεωρουμ
τὰ μὲν μεγαλήτερκ, τὰ
καὶ κόμματα. Συνδέον
τῆς περιόδου διὰ μορί
νόημα κρεμάμενον, καὶ
ὅταν, ἐπειδὰν, ὅτε, μὲν,
τος, τηλικούτος, καὶ ἄ

Τὸ κῶλον εἶναι μέρος
χὶ ὅμως τέλειον καθ'
ἡγουμένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐπ
ὥστε νὰ προφέρεται εὐκ
Τὸ δὲ κόμμα εἶναι μικρό
τοπλείστον μέρος ἐκείνου

Πᾶσα περίοδος ἔχει τ
τέρω, καὶ αἱ ἀκόλουθοι. «
συμβουλεύεσθαι, σκόπει τ
* Ἀ ποιεῖν αἰσχρὸν, ταῦτα

«Τόσον ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ ἴσως σοφία, ὥστε δικαίως ἠθέλησεν γενῆ τῆς». Τὰ κῶλα τῆς καὶ τέσσαρα, χωρὶς γὰρ φαίνεται εὐσυνόπτου· τοιαῦτα εἶναι μηδένα ἄλλον ἔχουσι τρόπον ταῦτ' ἐπὶ τῶ τῶν θεῶν ὄντι ἀσεβέστατον ἔργον καὶ δευτέρω τὴν παιδείαν τοσοῦτω μειζρόν ὥσθ' ἄλλα μοχθηρὰ· αὕτη δὲ μόνη καὶ προσεζήτηται μὲν γὰρ ἅπασιν ἀνθρώποις οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθεύρξασθαι ἐγχειρεῖν μὲν ἅπασιν ἀείμαμένους ἐλπίδα, φέρειν δὲ ὅτι

Ὅταν ἓν μόνον κῶλον σφίσι δὲν εἶναι, ἂν καὶ λέγῃ πρότασις.

Εἶναι ἀδύνατον γὰρ δοθῆναι περιόδου· πάντοτε ὁμῶς πρὸς τὸ ὑπερβολικὸν μήκος, καθὼς ἔστιν ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἀντιγραφῇ (5). Εἰς τὰς ὁμιλίαις μὲν τὴν δύναμιν τῆς ἀνατολικῆς ἐπιδέχεται πολλὰ μακρὰς θέσιν τοῦ γραπτοῦ λόγου ἢ

---

(1) Δημοσθέν. πρὸς Λεπτίν. Δημοσθ. Περὶ Στεφ.

(5) Δεῖ δὲ τὰ κῶλα καὶ τὰς μακρὰς (Ἀριστοτέλ. ῥητορ Βιβλ. γ

τοὺς ἀναγινώσκοντας, καὶ
μακρὰι περίοδοι ἀπαιτοῦνται
γαλητέραν, διὰ τὰ βλεπτο-
φόρων μερῶν, ἐξ ὧν συν-
ῥολον ὑπὸ μίαν ὄψιν. Ἐξ
ἄκρην συντομίαν αὐτῶν
μα εἰς μικρότατα μέρη
ἢ ἀλλεπάλληλος ἐπιφο-
τὴν μνήμην.

Ὡς πρὸς τὸ μῆκος καὶ
διακρίνεται εἰς περιοδικὴν
λέγεται ἐκεῖνο, ἐν ᾧ αἰ-
των, ἢ καὶ κομματῶν
ἀπ' ἀλλήλων ἐξηρτη-
συνθέτειν ὁ πλέον μεγα-
παραδείγμα τούτου ἐστὶ
τὸ κομματικὸν ὕφος τῶν
προτάσεων, ἀνεξαρτητῶν
γον ζωηρὸν, καὶ διεγερ-
θέσεως τοῦ λόγου, καὶ
ὑπερέχη τὸ περιοδικόν,
σχεδὸν εἰς πᾶν εἶδος λ-
προσφυῶς· διότι ἢ μακ-
αν, ἢ προσφυῆς ὁμῶς ἀ-
δίδει εἰς τὸ ὕφος ζωηρῶν

Μετὰ τὰς γενικὰς τὰς
εἰς τὴν μερικωτέραν θ-
ἀπαιτουμένων ἀρετῶν.
σύνθεσις τῶν περιόδων,
λωμεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἐπὶ

περιττή· διότι, ἐὰν ᾗναι
τὸ σύγγραμμα δὲν δύναται
ὠφελείας· ἐὰν ὅμως προσέ-
το τὸ μέρος τοῦ ὕφους· ἀν-
τοῦ ἐκφράζεσθαι μετ' εὐφρο-
νίας ἀταξία εἰς τινὰ περίοδον
μεθὰ νὰ διορθώσωμεν αὐτὸν.

Αἱ οὐσιωδέστεραι λοιπὸν
μὲ φαίνεται ὅτι εἶναι αἱ οὐ-
δομοῦ καὶ ἡ ἀκρίβεια, ἡ ἐπι-
περὶ ἐκάστης τῶν ὁποίων

Καθαρό

Διὰ νὰ ἔχη λοιπὸν ἡ
ἀκρίβειαν, πρέπει μετὰ
καὶ τὴν πλέον παραμικρο-
σειν τὸ πνεῦμα ἀπηγορεύει
τὴν ἔννοιαν· καὶ τοῦτο δὲ
σθὴν καταρχάς. Προξενεῖται
λογῆς τῶν λέξεων, ἢ ἐκ τῆς
ἐκλογῆς καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν
ἀρκετά· περὶ δὲ τῆς θέσεως
τάττωνται οὕτω πως, ὥστε
ἐννοιῶν. Εἰς τὴν σημερινὴν
ἐκ τῆς ἀρχαίας καὶ τὸ μ-
ματισμοῦ τῶν λέξεων, ἡ
διάφορα μέρη τῆς προτάσεως
ὅλην αὐτῆς ἔννοιαν· δύναται
βῶς τοῦ σχηματισμοῦ καὶ
βολία ἐκ τῆς θέσεως, μά-
προθετοπτώτων· οὕτως εἶ-

φορὰν σήμερον ἡ Ἑλλάς
στίαν βλέπει πλῆθος ἰα
τὰ ἐπιτήδεια εἰς τὰς πο
κὰ », τὸ ἐπίθετον, τὰ ἐ
λὰς καὶ βαθείας πλη
προξενήσειν ἀμφιβολίαν

Ὄταν τις περίστας
δοῦ, ἀπαιτεῖται ἐνίοτε π
τὴν, διὰ νὰ ᾔηται ἐλευθέ
παραδείγματος χάριν, «
θρωπος γεννημένος Ἑλλ
περιστάσεις, πρέπει ποτ
εὐθὺς μὲ τί συνδέονται
καιροῦς, εἰς τοιαύτας
αὐτὰ εἰς τὸ πρέπει γὰ
γεννημένος, διαλύει τὴ
τὸ τέλος τῆς περιόδου.

Πρέπει ἐξίσου νὰ προ
φορικῶν ἀντωνυμιῶν, ὅτ
ὄνόματα. Εἰς ταύτην, φ
ρία νὰ φανταζώμεθα, ὅτ
ἀμαθείας δεινὰ, μεταχειρ
παρὰ τὴν παιδείαν δὲν
τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμ
ὁμως τεθῆ κατόπιν τοῦ
ἀναφορά, ἢ ἔννοια ἐκφρα

Πᾶσα Γλῶσσα ὑπόκειται
τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν
ἀπαρεμφάτου καὶ τὸ ἀντι
ταῖ ἀμφιβολία, τὴν ὁποία

χυμένην σύνθεσιν, φέρου-
νόν ἐστὶ τοῦτον τύπτειν το-
ὸ τύπτων. Ἐὰν ὅμως εἴπῃ
τύπτεσθαι », δὲν εἰσχωρε-
τιλιανὸς λέγει, ὅτι ἄνθρωπος
αὐτοῦ νὰ στήσωσιν εἰς αὐτὸν
hastam tenentem, ἀνὰ
καὶ ἐντεῦθεν προέκυψεν ἄ-
ῶλος ὁ ἀνδριάς ἔπρεπε νὰ
Ἐκ πάντων λοιπὸν τούτων
γίστης προσοχῆς εἰς τὴν
λέξεων, διὰ νὰ παριστάνῃ
λόγου.

Πᾶσα σύνθεσις, ὅποιου
διὰ νὰ παριστάνεται ὥρα
εἰς αὐτὴν κύριόν τι ἀντικει-
πάντα τὰ ἄλλα μέρη. Τοιαύ-
ρίαν, εἰς τὴν ποιήσιν τὴν ἐ-
τα λόγον, ἔξαιρέτως δὲ εἰς
πᾶσα περίοδος ἐκφράζει πε-
ρῶν, τὰ ὅποια πρέπει νὰ
κάμνωσιν εἰς τὸ πνεῦμα ἐν-
ἀντικειμένων. Διὰ νὰ συν-
πει νὰ φυλάττωνται οἱ ἀκ-

Α. Εἰς τὴν ἔκφρασιν τῆς
σεως πρέπει, ὅσον εἶνα ἰδυ-
γίνεται δηλαδὴ αἰφνίδιος

---

(1) Ῥητορ. Πρὸς Ἀλέξ. κεφ.

σωπον, ἢ ἀφ' ἑνὸς εἰς
γένει ἔχει τι πρόσωπον
λέξις αὐτῆς. Τούτου λ
ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλου
μορφῆν, ὡς εἰς τὴν ἀ
ταῦτα πράττων καὶ κα
κὰν μήπω βέλλη, μηδ
ταύτην μεταβληθῆ τὸ
τὴν παθητικὴν μορφῆν
ξεύωμαι, ἐκ τῆς αἰφνι
γούντος προσώπου εἰς τ
τεῦθεν ἢ περίοδος κατ

Β'. Δὲν πρέπει νὰ
ματα ἔχοντα πρὸς ἄλλ
ὥστε δύνανται ἢ νὰ σ
ἢ τρεῖς περιόδους. Ἡ
κρούει πάντοτε, φέρουσα
περίστασιν προτιμότερο
κρότερον, τουτέστι, νὰ
τόμους περιόδους ἀντὶ
πλόκου, ὅποια εἶναι ἢ
τοῖς ἀναλώμασιν εἰς τ
χρώμενος [χορηγίας],
πρὸ αὐτοῦ βασιλεὺς, ἀ
ρίου λάβοι τρισχίλια τά
καὶ δυναμένων εἰς ἅπαν
ονος μὲν δι' ἐννοίας εἶ

---

(1) Δημοσθ. Κατὰ Φιλίππου

νυκτὸς ἀνοίξας τὸν τάφον
στα μὲν ἐν τῇ πόλει φανερο
στοτάτους τῶν φίλων (1)
κατὰ λέξιν σχεδὸν μεταφ
ὁποῖαν ὁ σοφὸς Βλαῖρος φέρ
ρῆ (Shaftsbury), ὅστις
πολικούς τόπους, λέγει περ
λίνας ἀλύσεις τῆς θαλάσσο
ρατα διέρχονται ἐν μέσῳ ν
δυναμένους νὰ ἀντιπαλαίω
λους, ἐνῶ ἄλλα, τὰ ὅποια
μόνου τοῦ ὄγκου αὐτῶν νικ
που, οὔτινος ἢ ὑπεροχῆ κα
καὶ εἰς μέγεθος καὶ εἰς δύν
συλλογίζεται τὸ εἰς αὐτὸν
καὶ νὰ τὸν βιάζῃ εἰς τὸ νὰ
Συνθέτην τῶν θαυμασίων το
τῆς ἑαυτοῦ ὑπερόχου σοφία
ὑποκείμενον μετηλλάγη τρί
ὅστις διασπᾶ τὰς κρυστα
ἔπειτα παρουσιάζονται, ὡς
τέρατα· καὶ τελευταῖον, δι
κύπτει εἰς τὸ μέσον ὁ ἄνθρω
δαίαν νοουθεσίαν πρὸ τοῦ τέ
ἀκατάλληλον τῆς ἐπὶ Θεοῦ
σκευῶν (composer of fra
τεράτων, βραχίονας ἀρτιπ
(arms that withstand r

---

(1) Ἑλλην. Βιβλιοθ. Πρόδρομ.

Γ'. Πρέπει να φεύγουν
θέσεις· Εἰς περιστάσεις
ἔκ τινος ζωηρότητος τοῦ
τέλεσμα ὁμῶς αὐτῶν
διακόπτουσι τὴν ἐνόητον
περίοδον ἐν περιόδῳ,
θοδὸν τοῦ συγγραφέως
ἐννοίας αὐτοῦ. Ὁ κανὼν
ἀηδῆ τρόπον εἰς τὴν
Δαμασκηνὸς (εἰς δ' ἦν
βίβλω ἱστορία (ἑκατὸν
τέσσαρσι), τῆ ἐκκαίδεκα
τὸν τῶν Σκυθῶν βασιλέως
σίους ἔχειν λογάδας περὶ
τῆ πατρίῳ Γλώσση Σιλη

Δ'. Ὁ τελευταῖος κανὼν
εἶναι νὰ φέρωμεν αὐτὰς
λῶς κατακεκλεισμένον,
ὑπάρχει ἐν, πρέπει νὰ εἴπω
χρεία νὰ εἴπω, ὅτι περὶ
χνότατα ὁμῶς ἀπαντῶν
εἴπω αὐτῶ, πλέον τι παρ
ὅπου ἐστοχαζόμεθα ὅτι
λέξιν, καθ' ἣν τὸ πνεῦμα
φυσικὰ εἰς ἀνάπαυσιν, ἀ
ἣ ἔπρεπε νὰ σιωπηθῆ,
τεθῆ. Αἰ τοιαῦτα ἔκ
περίοδον, καὶ φθείρουσι

Ἡ τρίτη ἀρετὴ τῆς ἐντε-
τὰ μέρη αὐτῆς, καὶ αἱ λέξ-
τοιαύτην ἔννοιαν καὶ θέσιν
ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν. Ἡ οὖν
ἀναγκαῖα εἰς τοῦτο, ἀπὸ
ἐπειδὴ δύναται ἡ περίοδος
διὰ τινὰ ὅμως ἀκαταλλη-
τῆς προσηκούσης δυνάμεως
κανόνες τινές.

Α. Ὁ πρῶτος κανὼν εἶναι
διότι, καὶ ἂν δὲν βλάπτω
λόγου, πάντοτε ὅμως ἀδύ-
περιτταὶ καὶ ἐπιπροσθοῦσα
εἰς αἰσθανομένους ἀκροα-
Κιντιλιανός, γίνεται ἐμπόδιον
ἐκεῖνοι ῥήτορες ἔφευγον πρὸς
ματαιάν ἢ σχολαστικὴν
ἀμάρτημα τοῦ λόγου.
προσφυοῦς βραχυλογίας πρὸς
τὴν τῶν νομισμάτων· «Ὡς
ἐν ὄγκῳ βραχυτάτῳ δύναται
ἔδόκει πολλὰ σημαίνειν
ὠφελιμωτάτη γύμνασις, μὴ
μεν ὅ,τι γράφομεν, διὰ νὰ
παρεισήχθη, ὡς συμβαίνει
Πρὸς τοῦτο ὅμως εἶναι

---

(1) Obstat quicquid non

σωμεν εἰς τὸ ἄκρον
τως τὸν λόγον, γυμν
πει νὰ μένωσι φύλλα
καρπὸν. Παρατήρησον π
νοῦσι ταύτην τὴν περί
θέλων νὰ παραστήσῃ χ
βασιλέα Ἀρταξέρξην δ
νὰ προσφέρῃ κατὰ τὸν
τάς χεῖρας ἐκ τοῦ παρ
τός γε πρὸς τὸν ποταμ
ὄνομα, ἐλθὼν σὺν σπα
ἐπικύψας, ἀμφοτέραις
βασιλεῦ (φησὶν) Ἀρταξ
οῦν σέ, ὅπῃ τε καὶ ὅπ
τὸ γοῦν ἐμὸν καὶ τὸ κ

Β'. Διὰ τὴν δύναμιν
τις προσοχὴ εἰς τὴν κ
τῶν συνδέσμων, καὶ ὅλω
ριζόμεθα εἰς τὴν σύνδ
μικραὶ αὐταὶ λέξεις,
κ. τ. λ., εἶναι αἱ κλει
ριστρέφονται αἱ περίοδο
εἰς τὸν λόγον, προσφυῶ
μιν. Τοσαύτη δὲ εἶναι
τούτων, εἰς τὴν ἀρχαίαν
ιδιαιτέροι κανόνες περι
λὰ πρέπει νὰ ὀδηγώμεθα
μετὰ μεγάλης ἀκριβείας
ὅταν συγγράφωμεν, τὰ
φορα ἀποτελέσματα. Π
ιδιαιτέρως ὅτι, ἂν καὶ ἡ

ὄρου τὰ ἀντικείμενα, πο-
ταχεῖα διαδοχὴ παριστάνε-
φαίνεται εἰς τὸ ἀκόλουθον
ὁ ῥήτωρ παριστάνων τὴν
τὴν ταχεῖαν διαδοχὴν τῶ
« Ἄρά γε λογίζεται τις ὑ-
ρεῖ τὸν τρόπον, δι' οὗ μέ-
χας Φίλιππος; Τὸ πρῶτον
Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν
ἐπέβη, μετὰ ταῦτα φερό-
δον ἐβούλετο εὐτρεπίσας
οὕτω καὶ εἰς ταύτην, « Π-
ῶ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὁ
δύναιθ' ἑτέρῳ, τῷ σχήμα-
ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθ-
ἐπὶ κόρρης (2). »

Ὅταν δὲ θέλωμεν γὰρ π-
διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων
γὰρ ἀναπαύεται στιγμὴν τι-
τηρῆ αὐτὰ ἀτομικώτερον,
ὄχι μόνον εἶναι κατάλληλον
εἰς τὸν λόγον, ὡς φαίνεται
τορος, « Ἄλλ' ἐὰν τὸν ἐμὸν
εὐρήσεις ὅπλα, καὶ πόλεις,
καὶ ἵππους, καὶ τοὺς ὑπέρ-

Τὸ αὐτὸ ἀποτελεῖ καὶ
συνδέωνται δι' αὐτοῦ διάφο-

---

(1) Ὀλυθ. ἀ.

(2) Κατὰ Μειδ. = (3) Περὶ Σ

φοροι σχέσεις καὶ ποιότη-
μεν τὸ ἀκόλουθον, « Ἀπὸ
πολιτευομένων, ὧν οἱ μὲν
δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι· ἐπι-
σίων οἰκοδομημάτων σε-
δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω
(1)»· τοῦ δὲ δευτέρου,
προσῆκει πείθεσθαι διὰ
εὔρημα μὲν καὶ δῶρον
ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἐκ
πόλεως δὲ συνθήκη καὶ
ἐν τῇ πόλει (2)».

Εἶναι περιττὸν νὰ πρ-
τάσεις τὸ οὐ λαμβάνε-
ῆναι χρεῖα νὰ συνδέων
λα. Ἐάν τις θέλῃ πο-
χρήσεως τῶν ἀποφατ-
« Οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπως
ἐγὼ, ἠττηθεὶς ἀπῆλθο
ἐκ Θετταλίας, οὐδ' ἐξ
τῶν Θρακῶν βασιλέων,
δαμόθεν, οὐ τὰ τελευ-
τὸ ἀκόλουθον ὁ ῥήτως
τρόπους, « Πάντα γὰρ
γνομένων κατὰ τὸν
ἔθηκε τριήραρχος οὐδ'
ὑμῖν, οὐκ ἐν Μουνηχίᾳ

---

(1) Δημ. Ὀλυμπ. γ'. (2)

(3) Τοῦ αὐτοῦ περὶ Στεφ.

λέων ἐδέθη, οὐ τριήρη
τῆ πόλει, οὔτ' αὐτοῦ ἀπε
Ἐπειδὴ ἐφέραμεν παρα
δους, εἶναι ἄξιον νὰ θεσά
εὐαγγελικοῦ ῥήτορος τὰ
θάνατος, οὔτε ζωὴ, οὔτ'
μεις, οὔτε ἐνεστῶτα, οὔ
θος, οὔτε τις κτίσις ἑτέρ
ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐ

Μεγάλῃς λοιπὸν προσ
τας τὴν ῥητορικὴν νὰ πα
δοποίας πρέπει νὰ παραλεί
πλεκτικὰ μῦθια, εἴτε κα
τῶντι ἄξιοπαρατήρητο
ἢ παράλειψις τοῦ συμπ
κάμνη τὰ ἀντικείμενα νὰ
ἢ δὲ ἐπανάληψις αὐτοῦ νὰ
αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων. Ἐντ
ταχύτητα, τὸ δὲ συνδε
λόγος δὲ τούτου εἶναι, ὅ
τὸ πνεῦμα ὑποτίθεται στ
δοχῆς τῶν ἀντικειμένων
ώσῃ τὴν σύνδεσιν αὐτῶν,
τὰ συνδέτικα, ἐπισωρεῦο
μενον· ὅταν δὲ ἀπαριθμῶ
στάσεως, τὸ πνεῦμα ὑπο
κνύει τὰ ἀντικείμενα σ

---

(1) Περὶ Στςφ. (2) Πρὸς

ταῦτα κατὰ σειράν διὰ τὰ
διακεκριμένα, καὶ πολλά
Γ'. Ὁ τρίτος κανὼν ἐπι-
λέγει εἰς ὅ,τι μέρος τῆς
πλήρης τὴν ἐντύπωσιν. Ὅ-
τεύουσαι τινες λέξεις, εἰς
θέλει ὁ συγγραφεὺς νὰ ἐπι-
λέξει αὐταὶ πρέπει διὰ
χουσαν, οὐδεὶς ἀμφισβάλ-
ἀρχῆ, τὸ τέλος, ἢ ἐνίοτε
ἔχομεν οὐδένα ἀκριβῆ κα-
ρῶμεν τὴν φύσιν τῆς περ-
βλέπωμεν τὴν σαφήνεια
σικωτέρα θέσις· ἐνίοτε ὁ
τὴν περίοδον μὲ τὰς κυ-
νικήν Γλωσσάν, ἐπειδὴ οἱ
δύνανται ἐλευθέρως νὰ λ-
σιν, διὰ νὰ κάμνωσιν ἰσο-
ἡ περίοδος ἀρχεται μὲ
καὶ πάλιν ἄλλοτε τοῦτο,
ὡς ἕκαστον τούτων φαίνεται
«*Ἀντὶ πολλῶν ἂν, ὧ ἂν*
σθαι νομίζω, εἰ φανερόν γ-
λει, περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖται
τοὺς νόμους ὑβρισθεὶς ὑπο-
ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἕτε-
τοὺς ὑβρίζοντας, ὡς περ
κράτιστον ἔσται (I).» Κ

---

(1) Δημοσθ. Κατὰ Μειδ.

χήματα ἐνευδοκιμεῖν ἂν
ἔστι δίκαιος, ἢ κατηγοροῦ
οἱ αὐτοὶ καιροὶ, καὶ τοῖς
εὖνουν εἶναι τῇ πατρίδι (1)
ποις ἔστι τοῦ βίου ὁ θάνατος
θεύξας τηρῆ· δεῖ δὲ τοῦ
σιν αἰεὶ τοῖς καλοῖς, τὰ
φέρειν δ' ὅ,τι ἂν ὁ Θεὸς
φιλοσοφῶν δὲν κολακεύει
συμπατριώτας αὐτοῦ καὶ
κακὰ κατηγορεῖ μὲ παρὰ
κακῶν θεατρίζει, ὅταν ἀπὸ
τῆς φιλοσοφίας πόλεμον

Εἰς ὅποιονδήποτε δὲ μὲν
τάξιν τὰς πρωτεύουσας
πάσης ἄλλης λέξεως δύναται
καὶ ὅταν ἦναι πολλὰ πρὸς
προσδιορισμοὶ, μὲ τοὺς ὁμοίως
μένον τὸ κύριον ἀντικείμενον
προσοχῆς γὰρ διατάττωμεν
συναναμιγνύεται καὶ περιγράφεται
δειγμα τῆς τάξεως ταύτης
εἰς τὴν νῆσον, οὐχ ἡγήσασθαι
καὶ τὸ σῶμα ἐπ' ἀσφαλῆ
αὐτῶ τῶν πολιτῶν βοηθήσει
τῆς τῆς νυκτός, διελθὼν

---

(1) Δημοσθ. περὶ Στεφ. (2)

μεθ' ἑαυτοῦ διαγαγῶν, ὅπου τὸ κύριον ἀντικείμενον ἐτάχθη ἐλεύθερον τῶν ταύτης τῆς γυκτός.

Δ'. Τέταρτος κανὼν τῆς τάξεως, ἵνα τάττωνται αὐτῶν ἡ βασιμότης ἢ ἡ ἀξία ἢ ἡ ἀρετή. ὁ λόγος ἐκ τῶν μικροτέρων εἰς τὰ μέγιστα διὰ τοῦτο Κλίμαξ, καὶ ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν ἀρετὴν διότι εἰς ὅλα τὰ πράγματα ἡ ἀρετὴ ἐπιφέρει τὸ μείζονα, καὶ ἀντικείμενόν τι ἐξέχον, τῶν πενιχτέρων γίνεται ἀπαισιόχως, ἵνα μὴ παρακμάζη ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ ἰσχυρότερου εἰς τὸ ἰσχυρότερον μετὰ τὸ ἰσχυρότερον ἢ ἡ ἀρετὴ ἐπιφέρει, κλέπτῃς, ἵνα πρέπει νὰ αὐξῆται ὁ λόγος ἀπὸ ταῦτα τῆς τάξεως ταύτης καὶ τὰ πολιτεύματα ἐξετάζων οὐδὲν ἔσθ' ὅ,τι τῶν δεξιῶν γὰρ ἀναιδῆ, καὶ θρασὺν, ἢ πάντα μᾶλλον, ἢ ἐν δημοκρατίᾳ ὄντ' αὐτὸν ἐπιδείξω (3) ἢ ἀμείνους, ἢ μᾶλλον φιλέλευθερον ἐτόλμησαν ἐπιδεῖν, ὥστε

---

(1) Ἰσοκράτ. Εὐαγόρ. 194. et fortiori subjungatur alii aut latroni petulans. angeri

(3) Δημοσθ. κατὰ Ἀνδροτίων

τῆς δουλείας, ἐρήμην μὲν
ραν πορθουμένην, ἱερὰ δὲ
νους, ἅπαντα δὲ τὸν πόλιν
γνόμενον (1) ; ». « Παρὰ
μένην, καὶ διὰ τὴν τῶν
προσδεχομένην, οὔτε τέχνη
μένην, οὔτε λιμένας κατέ
θωσε, καὶ πρὸς τούτοις κατέ
καὶ τείχη προσπεριεβάλε
ταῖς ἄλλαις παρασκευαῖς
μηδεμιάς τῶν Ἑλληνίδων
τοσαύτην ἐνεποίησεν, ὥστε
καταφρονούντων αὐτῆς (2)

Παρατηρήτέον ὅμως, ὅτι
εἶναι δυνατὸν νὰ λαμβάνεται
ζητῶμεν αὐτήν. διότι πᾶσι
των περιόδων ἐπιδεκτικόν
μεθὰ αὐτὰς παραπολὺ συχ
δὲν συγχωροῦσι τοσαύτην
τετηδευμένος καὶ ἀηδῆς κα
Κιντιλιανὸν πρέπει νὰ προ
ἐκ τῶν ἰσχυροτέρων ἐπὶ τῆ
δος συνίσταται ἐκ δύο κώ
πτη, τὸ μακρότερον νὰ κ
διαιρούμεναι αἱ περίοδοι,
τερον, ὅταν προτάττεται τ
τες εἰς τὸ δεύτερον, φυλάττε

---

(1) Ἰσοκρ. πικνηγυρ. 56. (2)

λώτερα, καὶ βλέπομεν κ
Τὸ νὰ εἶπη τις, παραδε
ἐγκαπαλίπωσιν ἡμᾶς, κ
ὅτι ἡμεῖς ἐγκατελίπομε
σαφέστερον, παρὰ ν' ἀρχ
προτάσεως, λέγων, « Κ
ὅτι ἡμεῖς ἐγκαταλίπομε
πωσιν ἡμᾶς ». Ἐν γένει,
ἡ περίοδος, καὶ νὰ μεγα
τῆς τελευταίας λέξεως,
σιν ἀνεπιτηδεύτως, καὶ

Ε. Ὁ ἀκόλουθος τελ
ἄξιος τῆς προσοχῆς ἡμῶν
γίνεται παράθεσις δύο
συμφώνως καὶ αἱ λέξεις
ἐκεῖνα ἀναλογίαν τινά· ὅ
ταποκρίνωνται πρὸς ἄλλ
μεν καὶ τὰς λέξεις ἀντα
ράθεσις φαίνεται εἰς ἡμᾶς
μα τούτου ἔχομεν τὴν ἀκ
μένων τοῦ Ἠόπ, ὅπου π
γίλιον. « Ὁ μὲν Ὀμηρος
Οὐῖργίλιος καλήτερος τεχν
τὸν ἄνθρωπον, εἰς τοῦτον
ἡμᾶς μὲ ὄρμην ἀνυπόστα
γαλειότητα. Ὁ Ὀμηρος δ
ὁ Οὐῖργίλιος χαρίζει μ
Ὀμηρος ἐκχέει ὡς ὁ Νεῖλ
πλημμύραν, ὁ δὲ ὡς ποτα
φέρεται μὲ τακτικὸν ρεῦμ

μηχανὰς αὐτῶν, ὁ Ὅμηρος
τὴν ὄργην αὐτοῦ σείων τὸν
τοὺς οὐρανοὺς· ὁ δὲ Οὐῖρος
τοῦτον Δία, ὅταν εἰς τὴν
μετὰ τῶν θεῶν, κάμνη
διατάττη ὅλην τὴν κτίσιν

Παραβάλλον ὁ Ἰσοκράτης
βασιλέα τῶν Περσῶν, λέγει
τοπέδῳ τὸ Μήδων ἐνίκησεν
τῶν βαρβάρων ῥαδίως ἂν π
ἑαυτοῦ καὶ τοῦ σώματος τ
μένων διαπραξάμενος· Ἐπ
οὔπω δῆλον, ὅτι καὶ τοὺς
ἐκ δὲ τῶν τούτῳ πεπραγμέν
κάκεινοις τοῖς ἔργοις ἐπεχ
όσίως καὶ δικαίως πέπρακτ
ἔνια συμβέβηκεν· ὁ μὲν γάρ
τὸν πατέρα τῆς μητρὸς ἀπέ
τὸ μέγεθος τῶν συμβάντων
νειν, δικαίως ἂν Εὐαγόρ
σειαν (2) ».

Ἡ ἔγκαιρος χρῆσις τῶν
τὸν κάλλος εἰς τὸν λόγον·
τετηδευμένη, ἀλλ' ὅτι φυσ
ἀντιπαραθέσθως τῶν ἀντικ
δίδωμεν εἰς πᾶσαν περίοδον
ἀηδῆ μονοτονίαν. Μεταξὺ

---

(1) Pope's preface.=(2) Σελ.

τους ἔχει πολλάκις τοῦ
γορήθη ὑπό τινων, κο
λικαρνασσέως.

Ταῦτα μὲν περὶ σαφ
περιόδων, περὶ ὧν ὠμί
πρῶτον, διότι εἶναι ὑπ
λην δεκτικωτέρα κανόν
χάζομαι μεγίστην τῆ
Ἄν καὶ τινες ἐκ τῶν ἡδ
ας συνιστῶμεν εἰς τοὺς
νωνται ἴσως πολλὰ λεπ
τῶν εἰς τὸ ὕφος τοῦ λό
σον τὴν ἀρχὴν ἡδύνατ
περιόδου παριστάνεται
ταγμένη καθ' ὅλα τὰ
τὸ πνεῦμα ἰσχυροτέρα
αἰσθανθῆ τοῦτο διὰ συγ
τὸ ἀποτέλεσμα ἦναι οἷ
λόκληρον λόγον ἐκ το

Ὁ μέγιστος λοιπὸν
καὶ πάντων τῶν ἄλλ
μεν τὰς ιδέας ἡμῶν μέ
πον. Πᾶσα σύνθεσις κα
καὶ ταύτην ἐκφράζουσα
φύσει ἀρέσκει εἰς τὸν ο
ἀποτείνονται ὅλοι οἱ κα
θρωποι πάντοτε καθαρὰ
τῆς Γλώσσης, εἰς τὴν
χρεία πολλῶν κανόνων.
σικὰ ὅλας ἐκείνας τὰ

τητος, καὶ τῆς δυνάμεως, τῆς
Ὅσακις ἐκφραζόμεθα κακῶς,
τῆς κακῆς χρήσεως τῆς Γλῶσσης
εἰς τὸν τρόπον ἡμῶν τοῦ σκέπτεσθαι
πεπλεγμένοι, καὶ ἀδύνατοι,
τοτε, ἀποτέλεσμα ἀσαφῶν
ἐννοιῶν. Τὸ σκέπτεσθαι καὶ
εἰς ἄλληλα. Ἡ Λογικὴ καὶ
ὡς καὶ εἰς ἄλλα, στενὴν συν-
τάξιν περιόδους αὐτοῦ ἀκριβῶς
να σκέπτεται ὁμοῦ ἀκριβῶς
ἥτις καὶ μόνη θέλει δικαιο-
προσοχήν, ὅσην εἰς τὴν ὑπε-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Περὶ ἁρμονίας

Μέχρι τοῦδε θεωροῦντες
νοίαν αὐτῶν, ὠμιλήσαμεν
τῆς δυνάμεως· τώρα δὲ θεωροῦντες
θέλομεν ὠμιλήσειν περὶ αὐτῶν
τούτων ἀρετῆς.

Ὁ ἦχος εἶναι ποιότης
οὐχὶ ὅμως τοιαύτη, ὥστε
τὸ μέσον τῆς μεταδόσεως
μεταδιδομένη ἰδέα, καὶ ἡ
ἔχουσι πάντοτε μεγάλην

μεταδίδεται εὐκόλως
δοῦς, ἀλλ' εὐθύς ἢ φα
ὁ Κιντιλιανός, δύναται
τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἀκο
εὐθύς ἀηδῶς (1) » .

μιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην
δὲν εἶναι σχεδὸν οὐδὲν
ἤχοι τινές σύμφωνοι,
αὐτό. Ἀλλὰ καὶ ὁ λόγ
νὴ ἐπιδεκτικὸς ταύτης
μεγαλύνῃ τὴν περὶ αὐτο
ρημα εἶναι ! Δὲν ἀρκεῖ,
ιδέας ἡμῶν, ἀλλὰ δύνα
ἀναλόγων, καὶ νὰ διπλ
καὶ τὴν τῆς ἀρμονίας.

Εἰς τὴν ἀρμονίαν τῶ
δύο ταῦτα, πρῶτον, ἤχ
τινος ἐννοίας· καὶ δεύτε
νὰ ἐκφράζη τὴν ἐννοίαν

Ἄς θεωρήσωμεν πρῶτ
τητα τῆς καλῶς συντεθε
κάλλος τῆς μουσικῆς συν
εἶναι φανερόν, ἐκ τῆς ἐκ
ως αὐτῶν.

Περὶ ἐκλογῆς λέξεων

---

(1) Nihil potest intrare
dam vestibulo statim offer
περ Λυκούμνιος λέγει, ἐν τοῖ
ώσαύτως. Ἀριστοτελ. Ῥητορικῶν

θέλομεν ἐμβῆν εἰς ἐξέτασι
των, ἐκ τῶν ὁποίων αὐται
ὅτι,

Α. Ὅσαι λέξεις ἔχουσι
συγκερασμένα, αὐται γενικῶς
δ' ἄλλεπάλληλα φωνήεντα
χειῖαι καὶ δυσάρεστοι εἰς τὴν
τος δὲν ἀπαιτῆ αὐτάς· συν
ξίς εἶναι μᾶλλον ἢ ἤττον κα
καλοὶ Ἀττικοὶ ἐσχημάτιζον
κειμένους, οἱ δὲ Ἴωνες ἔφε
τοῦτο ἐγένοντο μεταβολαὶ σι
συναλοιφαί, ἀποβολαί, καὶ
Γραμματικούς. Ἐν γένει, ἡ
τῆς ἀρμονίας φαίνεται, ὅτι
ἀνωμαλίας καὶ εἰς τὰς κλίσι
σχηματισμοὺς τῶν ῥημάτων
γενικῶς καὶ πλέον εὐάρεστο
τῆς διαδοχῆς τῶν ποικίλων
Γλῶσσαι εἶναι καὶ πλουσιώ
δὲ συμβάλλει εἰς ἀρμονίαν

Β'. Δὲν ἀρκεῖ τῶνόντι πρ
οὐ λέξεις αὐτῆς εὐήχοι καθ'
καὶ τὰ ἐκ τούτων συνιστάμεν
θεσιν πρὸς τοῦτο κατάλληλο
οἱ ἀρχαῖοι ῥητοροδιδάσκαλοι
τῆς λεπτότητος καὶ ἀκριβείας
διώρισαν, τουτέστι, τὴν δι
ῶν συλλαβῶν, ἐξ ὧν πρέπει
ται, δυσκνύοντες ὁποῖον θέλει

εἰς τὴν ἀκοήν. Περὶ δὲ
τῆς ἐνότητος, καὶ τῆς δ
θεωρίαν. Ὁ κριτικώτα
γραψε πραγματείαν π
ται ὅλως εἰς τὸ μου
τὴν ἐντέλειαν τῆς περ
εἰς τὴν γλυκύτητα ἐκ
τούτων, ἤγουν, εἰς τοὺς
τέταρτον, εἰς τὴν συμφ
μα (I)· περὶ πάντων
καὶ λεπτότητος. Αἴτιο
χαίων εἰς τὴν τοῦ λό
ναι, Ἑλληνικὴ καὶ Λατ
ἐπειδὴ αἱ μακρὰ καὶ β
μεναι καὶ τὰ ἔθνη ταῦτ
ὑπερβολὴν φιλόμουσα.
μελωδίαν, ἣτις ἦτον ἰο
τεταγμένη εἰς τοὺς κή
εἰς τὸν λαόν, διὰ τὸ μ
τινα τούτων προφέροντε
Γαίου τοῦ Γράκχου λέ
εἶχεν ὀπισθεν ἑαυτοῦ ἔν
τις διὰ τινος φωνασκικ
τὴν φωνὴν αὐτοῦ, ὅπότη
ἢ σημερινὴ Ἑλληνικὴ Γ

---

(1) Ἐξ ὧν δὲ οἶομαι γεν
τὰ κυριώτατα ταῦτα καὶ κ
τὸ παρακολουθοῦν τοῖς τρι
Σελ. 160.

λων καλῶν, καὶ τῆς ἀρχῆς
ὁμῶς παντάπασιν ἄμουσο
βῆς προσφδία, κάλλος φ
ἐξίτηλον· διεσώθη ὁμῶς
τῆς Γλώσσης, τὸ συνθετι
συντάξεως, καὶ ὁ συλλαβ
βαγόμενα, τέρπουσιν οὐκ
σιν οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν
τὰ ἀληθῆ τῆς ἀληθοῦς ἐ
τῆς θέλει διαπρέψειν εἰς
Δύο εἶναι κυρίως τὰ
ριόδου, πρῶτον τὰ κῶλα
τερον, τὸ τέλος αὐτῆς.

Περὶ μὲν τῆς διανομῆς
ἐνῶ ἡ περίοδος προφέρει
φέρει καὶ στάσιν τινὰ τ
σεις πρέπει οὕτω νὰ δια
ἀναπνοή· ἐν ταύτῳ δὲ
διαστήματα ἀπ' ἀλλήλων
τινὰ, ὡς φαίνεται εἰς τὸ
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖ
πρὸς ἔχθραν ποιείσθαι γ
ὁ βέλτιστον ἕκαστος ἦγ
καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων
ἐπειδὴ δ' ἔνιοι, τὰ μὲν
προάγονται λέγειν, ὑμᾶς
δεῖ, πάντα τ' ἄλλ' ἀφέντα
ταῦτα καὶ ψηφίζεσθαι,

---

(1) Δημοσθ. Περὶ τῶν ἐν Χ

Μετὰ τὴν ἀνωτέρω
 κώλων τῆς περιόδου, τ
 εἰς τὴν ἀκοήν, ἀπαιτεῖ
 λοιπόν, λέγει ὁ Κιντιλι
 ρος, ὅπου τὸ πνεῦμα τρ
 παύεται· αὕτη εἶναι ἡ
 ἀκροατής· εἰς τοῦτο ἐπι
 τοῦτο εἶναι, ὅτι πρέπ
 ἡ ὕψος, τὰ μακρότερα
 τάττωνται εἰς τὸ τέλος.
 γεται τὸ ἀκόλουθον ἐκ
 ριστάνει τὸ κράτος τῆς
 « Μετὰ μεγάλων δὲ σ
 δύναμιν παρασχόμενοι,
 σθησόμεθα· καὶ οὐδὲν π
 οὔτε ὅστις ἔπεισι μὲν το
 νοιαν ἢ ἀλήθεια βλάψει
 ἐσβατὸν τῇ ἡμετέρα τό
 ταχοῦ δὲ μνημεῖα κακ
 τες (2). » Τοιοῦτον κα
 ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Λα
 χόντων, καὶ τὰ κύκλω
 καὶ φρουραῖς, Εὔβοιαν, Τ
 γαρα, Αἴγιναν, Κλεωνά

---

(1) Non igitur durum s
 respirant ac reficiuntur
 expectat, hic laus omnis d

(2) Συγγραφ. γ', μά

χη τῆς πόλεως τότε κεκτ
πάλιν οὐ πολλαῖς ἡμέραι
Ἀθηναίων πολλὰ ἂν ἐχό
καὶ Θηβαίοις, τῶν περι
των (1) ». Ὁ δὲ Ἴσοκρ
ρίας πάσης τῆς Ἑλλάδος
βάλλων τὸν λόγον λαμπρ
« Ἀθύμως γὰρ ἀπάντων
Πελοποννησίων μὲν διατει
των ἰδίαν αὐτοῖς σωτηρία
βαρβάροις γεγεννημένων, κα
εἴ τις διὰ σμικρότητα πα
ρῶν διακοσίων καὶ χιλίω
μῆτου μελλούσης εἰς τὴν Ἀ
ρίας αὐτοῖς ὑπολειπομένης
νοι, καὶ τῶν ἐλπίδων ἀπα
μόνον τοὺς παρόντας κινδ
ἐξαιρέτους λαβεῖν, ἅς αὐτο
τὸ τῆς πόλεως πρόσλάβου
ποννήσου κρατήσῃν, οὐχ ἵ
οὐδὲ ὀργισθέντες τοῖς Ἑλλη
τὰς διαλλαγὰς τὰς πρό
αὐτοὶ μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερ
δ' ἄλλοις τὴν δουλείαν ο
Παρατηρητέον ὅμως, ὅ
τῶν περιόδων μονότονος
νήν. Ἄν θέλωμεν γὰ κρα
καὶ γὰ δίδωμεν ζωηρότ

---

(1) Περὶ Στεφ. — (2) Πανν

πρέπει νὰ ποικίλωμε
τῶν περιόδων, καὶ τὸ
ὄθεν δὲν πρέπει νὰ ᾖ
διαστήματα ἴσα, ἀλλὰ
μὲ τὰς μακροτέρας, ἡ
τερος ἅμα καὶ μεγαλ
σύνηθες ἐλάττωμα τῶν
νίαν. Ποτὲ ὅμως δὲν
μεν τὴν σαφήνειαν, τῆ
δων. Πᾶσα περιττὴ
γύλην τὴν περίοδον, εἰ
παιδαριώδης στολισμὸς
περιόδου πλειότερον π
κάλλος. Ἡ ἔννοια, καθ
καὶ ὅπου ἐκφράζεται μ
ξιοπρεπείας, σπανίως
ἀηδῶς εἰς τὴν ἀκοήν·
ἀπαιτεῖται τότε, διὰ
τοιαύτης περιόδου. Μ
κατορθώνει πολλάκις ἄ
σιν. Ὁ Κιντιλιανὸς, ὅ
καταντᾷ τελευταῖον μὲ
καλοῦ πρὸς τοῦτο τὸ συ
καῖον, ἤθελα προκρίνε
θεσιν, παρὰ θηλυπρεπ
πολλοί· οἷο τὰ ἐντέχνα
νὰ μὴ φαίνωνται ἐκπετ
φραδείας νὰ παραλείπω
τάλληλον (I). »

---

(1) In univērsūm, si sit

Μέχρι τοῦδε ὁ λόγος
ὁμιλήσωμεν περὶ τινος ἄ
τούτου, περὶ τοῦ καταλλ
ἀποβλέπει ἀπλῶς εἰς τὸ
θέτει ἰδιαιτέραν τινὰ ἔκ
Δύο δὲ βαθμοὺς τούτου
τον, τὴν εἰς τὸ ὑποκείμεν
νίαν· καὶ δεύτερον, ἰδιαι
τὰ παριστανόμενα δι' αὐτ

Α. Λέγω, ὅτι ἡ λεκτ
ζεταὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τ
εἰς πολλὰ σχέσιν τινὰ μ
κὴν, μέρος δὲ τεχνητήν.
στημα ἀρμονίας νὰ δίδη
κτῆρα, ἢ φράσιν. Οὕτω
Δημοσθένους, ἐξαίρουμένω
θος, ἔχουσι σπουδαῖον, σε
ἀρμονίας· διότι οὗτος εἶνα
τοιαύτας ὑποθέσεις· τὸ δ
οικειακὸν ὕψος, τοιοῦτον χ
παιτοῦσι ῥυθμὸν ζωηρότε
ματικόν· Συντόμως, ὁ λε
πρέπει νὰ συµμεταβάλλετ
αὐτὰ ἔτι τὰ διάφορα μέ

Β'. Ἡ δὲ ἰδιαιτέρα ὁμι

---

compositionem malim esse, c
apud multis. ideoque, vincit
ne laborata videantur; neq
praetermittamus, gratiā len

τὰ περιγραφόμενα πρᾶ
λόγον, μὲ φειδῶ ὅμως
διότι αὕτη κυρίως ζητῶνται.

Τρία δὲ εἶδη πραγμ
ῆχοι τῶν λέξεων· πρῶτον
καὶ τρίτον, τὰ πάθη καὶ

Πρῶτον, δυνάμεθα
περιγράφωμεν ἄλλους ἤ
υδάτων, τῶν ἀνέμων, καὶ
τὰ πλέον ἀπλᾶ παραδει
λους. Δὲν εἶναι χρεία μ
μὲν περιγράφη γλυκεῖς καὶ
καὶ λέξεις συγκερασμέ
νήεντα (1), ὅταν δὲ τ
λέξεις τραχείας καὶ δυ
μίμησιν πεποιημένας π

---

(1) Ἐκ τῶν φωνηέντων τ
δίχρονα ἀποτελοῦσιν ἡδίστην
νότατον εἶναι τὸ α, ὅταν ἔκ
ὀλιγώτερον δὲ τούτου τὸ υ· ἐσ
καλήτερα εἶναι τὰ διπλᾶ, ὅ
τὸ δὲ ρ τραχύ· τὰ δὲ διὰ τ
ἄχαρι καὶ ἀπὸές. Διον. Ἄλι

(2) Μεγάλη δὲ τούτων ἀ
τικὸς ἡμᾶς καὶ θετικὸς τῶ
τά τινας εὐλόγους καὶ κινητ
χθημεν ταύρων τε μυκήματα
μαγμοὺς τράγων, πυρός τε
μὸν κάλων, καὶ ἄλλα τούτοι
τὰ δὲ μορφῆς, τὰ δὲ ἔργου,
τὰ δὲ ἄλλου χρήματος οὐ
Τρι. ις',

τά τήν παρατήρησιν Διο
ἐπὶ μὲν τῶν αἰγιαλῶν τῶν
παρεκτάσεως τῶν συλλο
λέγων

Ἡϊόνες βοόωσιν, ἐρευγομ

Ἀλλαχοῦ πάλιν τήν σ
τῶν ὀρέων καταρρέόντων

Ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι πο

ἔς μισγάγκειαν συμβάλ

Δεύτερον ἀντικείμενον
βραδεῖα· σφοδρά, ἢ ἥσυχ
λος, ἢ βεβιασμένη. Ἄν
νάφεια μεταξὺ ὀποιοῦδ
τήν φαντασίαν ὑπάρχει τ
εἰς τήν μουσικὴν καὶ εἰς
τικὴ διὰ τῶν μακρῶν σ
κίνησιν, διὰ δὲ τῶν βραχ
τρικῶν ποδῶν ὁ μὲν τρο
χος ἦσαν χρήσιμοι εἰς τῶ
καὶ ὁ δάκτυλος, εἰς τὸ β

Τὸ τρίτον εἶδος τῶν
λέξεων δύνανται νὰ πα
διαθέσεις τῆς ψυχῆς. Κ
ἄσχετος πρὸς ταῦτα, ὅτ
μὲ αὐτὰ, δείκνυται φαν
ἔχει ἢ μουσικὴ, ἀλλὰ μὲ
τευνάζῃ, καὶ κατὰ τὰς
καὶ τοιαύτας τινὰς ιδέ
ἄλλας. Δὲν εἶνα: λοιπὸν

ναται γὰ διαθέτη πως

χῆς τῶν ἤχων τῶν συ

Τὴν σήμερον, ἐπειδὴ
συλλαβῶν σχεδὸν ἐξέλιπ
σεως καὶ διέργεσις τῶ
εἰς τοῦτο, τοῦλάχιστο
λειψιν τῶν χρόνων τὰ σ
καλῶς ἐκλεγόμεναι. Ὁ

Κύκλωπος τὸ μέγεθος το
καὶ ψηλάφησιν τῶν χ

Κύκλωψ δὲ στενάχων
χερσὶ ψηλαφῶν

τὴν ἐπίμονον δὲ καὶ κατε

Οὐδ' εἶκεν μάλα πολλ

Προπροκυλινδόμενος τ

τὴν ἐν τῷ Ἄδῃ δὲ ποιγὴν

ῶθήσῃ πρὸς τὰ ἄνω τὴν

αὐτὴν πάλιν τὴν πέτρα

ῦψους καὶ κατακυλιομέν

Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσε

Δᾶαν βαστάζοντα περ

ἦτοι ὁ μὲν σκηριπτόμεν

Δᾶαν ἄνω ῶθεσκε ποτ

ἄκρον ὑπερβαλέειν, τ

Αὗτις· ἔπειτα πέδον δ

Ταῦτα καὶ μυρία ἄλλα τ

λόγου, διὰ τὴν ἔλλειψιν τ

ρον, μὲ φαίνεται, ὀλιγώτερο

---

1) Ὀδυσσ. λ. 593.

ΤΜΗΜΑ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Περὶ τῆς ἀρχῆς

Διαιρέσαντες ἐν γένει τὸν κόσμον, καὶ εἰς κόσμον, ὠμιλήσαμεν. θεωρήσαντες εἰς τὰς λέξεις καὶ περιόδους τὸν δὲ, εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ πλοκῆς τῶν λέξεων, καὶ οἱ οὗτοι οὗτος κόσμον τοῦ ὕφους καὶ οἱ οὗτοι οὗτοι κείται ἤδη νὰ ὠμιλήσωμεν. Τρόπος λοιπὸν λέγεται τοῦ κυρίου αὐτῆς σημαίνουσιν τινὰ, ἢ ὁμοιότητα σκληρὸς, τραχὺς, ἄκαμπτος, λαμβάνονται τῶν ἰσχυρῶν, ἢ χρησις τῶν τροπικῶν οὗτοι οὗτοι φυσικωτέρα καὶ πλεονεξία τὰς ἐννοίας ἡμῶν. Ἀδύνατον λόγον τινὰ, χωρὶς νὰ μεταφρασθῆται, ὀλίγα μάλιστα πικρὰ, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὀνομαζομένης. Ἐκ τίνος δὲ αἰτίας εἰπεῖν τὸ πρᾶγμα ὁμῶς δεξιὸν μέρος τῆς Γλώσσης, τὸ ὅτι ἀνθρώπους. Δὲν εἶναι ἐφευρέσει καθ' αὐτὸ γέννημα, ἀλλ' εἶναι

ματοι λαλοῦσι τροπικ
δευμένοι. Ὅσακις αἱ
γείρονται σφοδρῶς, κα
λήλων, θέλεις ιδεῖν α
ἐκφράσεων οὕτως ἰσγ
ρήτορος.

Τί λοιπόν ἔσυρε το
καὶ ῥητόρων εἰς τὰς μ
τοσαύτης προσοχῆς εἰ
μέρος τοῦ κάλλους καὶ
τούτων· εἶδον πρὸς το
διακεκριμένους, καθ' ἡ
ιδιαιτέρας τάξεις. Ἐντε
διότι, καθὼς τὸ σχῆμα
τὸ ἀπὸ τῶν ἄλλων, ο
ἔχουσιν ἐκάστη ἰδιαίτερ
ἀπὸ τῶν ἄλλων, καὶ ὁ
πλῆ ἐκφρασις παριστάν
πικῆ περιβάλλει αὐτήν
την ἀπὸ τῶν ἄλλων καὶ
Γλώσσης ἐστάθη ἀπ' ἀ
εἰς τοὺς καταγινομένου
λόγου.

Τὰ σχήματα ἐν γένε
ὀρμωμένη ἐκ τῆς φαντα
σαφέστερον ἐκ τῶν κα
ταῦτα κοινῶς εἰς σχῆμ
γοίας· καὶ τὰ μὲν π
γίνονται, ὅταν μεταχειρ
νωμέν ἄλλο τι παρ'

λέξεις ἀφαιρεθῆ, καὶ ἐ-
ταστρέφεται· εἰς τοῦτο
Δημοσθένους, « προπέπο-
τος τὰ τῆς πόλεως πρά-
λαμβάνεται τροπικῶς ἀ-
φθῆ ἀντ' ἐκείνης, τὸ σχῆ-
μα. Τὰ δὲ τῆς διανοίας
μορφὴν, καθ' ἣν τὸ νό-
ἀναφωνήσεις, αἱ ἐρωτήσεις
καὶ ἂν μεταβάλης τὰς
αὐτὰς ἀπὸ μιᾶς Γλώσσης
διατηρῆς εἰς τὸ νόημα
αὕτη τῶν σχημάτων δὲ
διότι οὔτε πραγματικῶς
ωρίας τινός, ἀλλ' οὐδέ
λά καθαρά. Ὀλίγον τῶς
ἢ σχῆμα, ἰδιαιτέραν τῶς
νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι τῶς
χρωματισμόν τινα τῆς φ-
στανομένην εἰς τὸ ὕφος τῶς
καλλήτερον, ἂν ἡ διαίρεσις
καὶ εἰς σχήματα πάθος
εἰς τεχνητὰς διαιρέσεις,
τίς ἢ ἀρχὴ καὶ φύσις τῶς
εἰς τὴν ζήτησιν ταύτην
μεν τὰς δύο ἀκολουθούς

Ἡ πρώτη εἶναι περὶ

τὴν τροπικὴν Γλῶσσαν.
ὀνόματα τῶν σχημάτων
τοὺς περὶ αὐτῶν κανόνας
καταλλήλως· διότι ἡ φύ-
σιν τῶν σχημάτων· ἀλλ' ἐκ τούτου
οὐκ εἶναι ἀνωφελεῖς. Π
πρατήσεων γινομένων ἐ-
γεῖται πάντοτε τῆς μεθ
ὄμως βελτιόνουσιν ὕστερον
εἰδοςτέχνης. Καθ' ἐκάστη
χωρὶς νὰ γνωρίζωσιν οὐ
μα). ἐνεκρίθη ὄμως ὡφέλ
τα εἰς κλίμακα, καὶ νὰ σ
ἤθελεν εἶσθαι νὰ διίσχυ
ταιον πρᾶγμα, διότι ἡ
ὀρθότης καὶ τὸ κάλλος τοῦ
καθὼς καὶ ἡ φωνή· καὶ ἡ
λους, ἢ τῶν λόγων, δι'
λόγου εἶναι προτιμητέον,
μνωμεν ὀρθὴν ἐκλογὴν.

Παρατηρητέον δὲ, ὅτι,
εἶναι ἄξιον προσοχῆς, καὶ
ἐπιστήμης καὶ κανόνων· ἀ
λους ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν σ
τασθῶμεν, ὅτι ἐκ τούτων
τηται. Δὲν ἔχει οὕτως, ο
θεωρία τῶν τρόπων καὶ τ
ματα τῆς ῥητορικῆς, καὶ
ῥητοροδιδάσκαλοι κατέβα
τα τὴν ἐκτεταμένην ποι

αὐτὰ εἰς διαφόρους τάξε-
τινές, ὅτι, ἐὰν οἱ λόγοι αὐ-
τούτων τῶν σχημάτων, ὁ-
λους ὅθεν ἐγεννήθη ἡ βε-
βαιότης τοῦ λόγου. Ἡ ἔννοι-
α εἴη ἡ τροπικὴ ἔκφρασις, το-
ῦ σχήματος δὲν εἶναι παρὰ
τὸ σχῆμα καὶ ἡ οὐσία. Σύνθεσιν
δύνανται τὰ σχήματα νὰ
ὑψηλὴ ἢ παθητικὴ ἔννοι-
α δανείζεται οὐδεμίαν ξένην
πολλὰ ἐκ τῶν πλέον πα-
ρίστων συγγραφέων, ὅτι ἐ-
σαν ὁποῖαν, παραδείγμα-
ται οἱ ἀκόλουθοι λόγοι τῆς Β
τρόκλου!

Πάτροκλέ μοι δειλῆ
Ζωὸν μὴν σε ἔλειπον
Νῦν δέ σε τεθνηῶτα
Ἄψ ἀνιῶσ' (1).

Οὕτω τὸ ἀπλοῦν ὕφος
αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκ-
νηθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο
παρὰ ἐὰν ἦτο κεκαλλωπ-
μεταφοράς. Τὸ σφοδρὸν τ-
ὄχι μόνον ἔχουσιν ὀλίγη
ἀλλὰ καὶ ἀπορρίπτουσιν
ματα δὲν ἀρμόζουσι, πα-
ψους ἢ πάθους· καὶ τότε μ-

---

(1) Ἰλ. Τ. 282.

τοῦ λόγου, ὅταν αὐτὸς
κὴν ἔγνοιαν· ὅταν βάλῃ
ὅταν δὲν ἦναι βεβιασμέ-
ρευει αὐτά.

Μετὰ τὰς παρατηρή-
γέννησιν καὶ φύσιν αὐτῶν
κατ' ἀνάγκην τῆς Γλωσ-
ῶνομα τρόποι, τὸ δοθε-

Εἰς τὴν πρώτην γέν-
πει νὰ ἤρχισαν πρώτο-
μενα, ὅσα διέκρινον ἀ-
τῶν· καὶ αὕτη ἡ ὀνομα-
τὰ περιορισμένη· καθ'
λυπλασιάζοντο, καὶ αἱ σ-
θύγοντο, ἦτον ἐπόμενοι
τῶν λέξεων. Ἀλλ' οὐδ'
τὴν ἄπειρον ποικιλίαν
οὐδεμίαν τοσοῦτον πλοῦ-
διὰ πᾶσαν ιδέα. Οἱ ἀν-
σι τὸν κόπον τοῦτον
ἄπειρον· ὅθεν διὰ νὰ μ-
λέξιν, τὴν ὁποίαν εἶχον
τικείμενον, ταύτην ἐμ-
ἄλλην ιδέα ἢ ἀντικεί-
ζοντο, ὅτι εἶχε πρὸς τ-
τα. Οὕτω ἡ πρόθεσις
ριστάνη τὴν ταπικὴν
θρωπος ἐφονεύθη ἐν τῶ
ἔλαβον χρεῖαν λέξεων
εὕρισκομένους εἰς τυχηρ

φαντασθέντες ὁμοιότητά
καὶ τῆς τοπικῆς θέσεως
αὐτὴν λέξιν ἐν διὰ να π
γεία, ἐν ἀρρώστια, ἐν ε
λύπη, ἐν ἀμφιβολία, ε
λοιπὸν βλέπομεν τὴν πρ
σίαν τροπικὴν, ἢ μετενγ
σημαινομένου εἰς τὸ σημα
γίαν τινὰ ἢ ὁμοιότητα.

Οἱ Τρόποι τοῦ εἴδους
Γλώσσας· καὶ τοῦτο προέ
ρίων λέξεων. Αἱ ἐργασίαι
ιδιαιτέρως, περιγράφοντα
λαμβανομένων ἀπὸ αἰσθ
εἶναι φανερός· διότι τὰ
εἶναι αἱ πρῶται εἰσαχθεῖ
καὶ βαθμηδὸν ἐξηπλώθη
ὁποίων οἱ ἄνθρωποι εἶχα
σκον μεγαλητέραν δυσκο
Ἐδανείζοντο λοιπὸν τὸ ὄνο
ποῖαν ἢ φαντασία αὐτῶν
γομεν, κρίσις βαθεῖα, γ
λακὴ ἢ σκληρὰ καρδία
αἱ μόναι σχεδὸν, τὰς ὁ
τὰς τριαύτας ιδέας.

Πλὴν, ἂν καὶ τὸ ἄγ
τῶν λέξεων, ἦναι ἀναμ
τρόπων, ἀλλὰ δὲν εἶναι
τίστη ἀφορμὴ αὐτῶν.
τῆς ἐπιρροῆς, τὴν ὁποῖα

Γλῶσσαν. Τίνι δὲ τρόπῳ
οἱ ἄνθρωποι, τοῦτο θέλο
Πᾶν ἀντικείμενον, τὸ
τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα,
στάσεις τινὰς καὶ σχέσε
εἰς ἡμᾶς. Ποτὲ δὲν πο
ἀνεξάρτητον καὶ κεχωρ
τος, ἀλλὰ πάντοτε συ
ἀποτέλεσμα αὐτῶν ἢ αἰτ
ὄμοιον, ἢ ἀντίθετον· δι
περιστοιχιζόμενον ἀπὸ
τοῦ μέσου πᾶσα ἰδέα ἢ
τινα ἰδέαν, ἣτις δύναται
Αὐταὶ αἰ συνακόλουθοι
σίαν μᾶλλον, παρὰ αὐτῆ
εὐάρεστοι, ἢ πλέον συν
ἢ ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν
ρων πραγμάτων· ὅθεν
θειμένη εἰς τὸ νὰ ἐφίστ
νὰ μεταχειρίζεται τὸ κ
ὅποῖαν πρόκειται νὰ πο
τῆς συνακολουθούθου ἢ ἀντα
νᾶται εἰς ὅλας τὰς Γλώσ
ξεων, κατ' ἐκλογὴν πλέο
νων· καὶ ὅσοι ἔχουσι ζω
πάντοτε τὸν ἀριθμὸν αὐ
Οὕτω θέλοντες νὰ ἀν
καθ' ἣν ἔθνος τι εὐρίσκει
ξης, εὐκόλως ἠδυνάμεθα
εἰς τοῦτο κυρίας λέξεις· ἀ

ξῆς παριστάνεται εὐκόλο
γμένη μετὴν ἀνθηρὰν π
βάνομεν ταύτην τὴν ἀ
«Ἡ Ῥωμαϊκὴ αὐτοκρατορί
γῆ ἐσήμαινε καταρχὰς
ἕναρθρον ἦχον· ἀλλ' ἐπ
ρόνουσι πρὸς ἀλλήλους
βεν ἔπειτα πολλάς ἄλλο
τούτου τοῦ πρώτου ἀποτε
μετηνέχθη ἀκόμη εἰς
ποίησιν τῆς βουλήσεως,
χωρὶς τινος φωνῆς· οὕτω
συρειδήσεως, τὴν φωνὴν
Ἡ χρῆσις αὕτη γίνεται ὄχ
σης, ἢ ἔλλειψιν κυρίας
τασίας, διότι ἡ λέξις ἀ
τὴν ἀρχικὴν αὐτῆς ση
τὴν ιδέαν ἡμῶν μετὰ πλει

Ὁ δοθεὶς ἀνωτέρω λόγ
εἰς τὰς Γλώσσας, ὅστις φ
φωνεῖ μετὰ συντόμως λ
περὶ ῥήτορος τρίτον βιβ
δύματα εὐρέθησαν καταρ
ρον δὲ ἤρχισαν νὰ λαμβ
μεγαλοπρέπειαν τοῦ σώ
λέξεων ἔγειναν πρῶτον δ
σαν διὰ ἡδονὴν (I). »

---

(1) Nam ut vestis, frigori
adhiberi caepta est ad orna
verbi translatio instituta est i

Ἐκ τῶν εἰρημένων
σαι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀ-
λὰ τροπικαί. Καὶ αἱ
ἢ γέννησις τῶν τρόπων
το καταρχὰς τῆς ἀνθρώ-
ναι ἄγονος· ὁ ἀριθμὸς
ταχειρίζονται, διὰ τὰ
κρός· καὶ ἐν ταύτῳ
εἰς τὰς νοεράς συλλήψε-
αὐτῶν· ὥστε καὶ κατ'
θέλει εἶσθαι ἐπὶ τῆς
διότι αἱ ἄγρια φυλαὶ
θαυμασμὸν καὶ ἔκπληξιν
καὶ ἀποτελεῖ δυνατὴν ἐ-
ται μᾶλλον ὑπὸ τῆς φ-
τοῦ λόγου· ὅθεν φυσικῶ-
ν ἢ πλεῖστον μέρος ἐκ τῆ-
παρατηρεῖται τῶντι εἰ-
Ἰνδῶν· εἶναι τολμηραὶ,
λέξεων καὶ φράσεων ἀνο-
καὶ ἀντικείμενα τοιαῦτα
φαντασίαν αὐτῶν εἰς τὴν
δὸς ἡγεμῶν δημηγορεῖ
μεταφορῶν ἰσχυροτέρων
σθῆν Εὐρωπαῖος εἰς ἐπι-

Καθ' ὅσον δὲ ἡ Γλα-
στον σχεδὸν ἀντικείμεν-
ζον εἰς αὐτὸ, καὶ ἡ σαφὴ
ἐπιμελέστερον· ἔτι ὁμῶ-
λόγους γὰρ ἦναι εἰς μεγάλ-

πᾶσαν Γλῶσσαν πρὸς τὸ
ἂν καὶ καταρχὰς ἐλήφθησαν
χρήσεως ἀπέβαλον ὅλως τὰς
κατήντησαν νὰ θεωρῶνται
αὐταὶ εἶναι αἱ λέξεις, τὰς
ἀπὸ αἰσθητῶν ποιότητων
τητας τοῦ πνεύματος, κρ
ρὰ καρδία, κ. τ. λ. Ἄ
μεσαίαν τινὰ κατάστασιν
πικρὴν αὐτῶν ἐφαρμογὴν,
τοσοῦτον, ὥστε νὰ δίδω
ρα τροπικῆς Γλώσσης, ὡς,
γείρειν ἔριμ, κ. τ. λ. Ἰ
σεων οἱ γράφοντες ὀρθῶς
κύριον σημαινόμενον σχέσι
φαρμόζωσιν αὐτάς, ἥπου δὲ
ἐκεῖνο.

Ὅσα μέχρι τοῦδε εἶπομ
γοῦσιν ὀπωσοῦν τὴν φύ
κνύουσιν εἰς ἡμᾶς τοὺς λόγ
συμβάλλουσιν εἰς κάλλος

Πρῶτον, πλουτίζουσι τὰς
λέξεις καὶ φράσεις πληθύν
ιδέαν, καὶ νὰ περιγράψω
τὰ πλέον λεπτὰ χρώματα
δεμῖα Γλῶσσα δὲν ἤθελε
κυρίων λέξεων, ἄνευ τῆς τ

Δεύτερον, δίδουσιν εἰς τὰς
τῶν κοινῶν λέξεων, εἰς τὰ
θισμέναι, τείγει εἰς τὸ

χρεία νὰ παραστήσωμέν
λην στενοχωρίαν, ἐάν
κῶν λέξεων, αἴτινες λα
λόγον ὡς τὰ πλούσια
μον, ἐπισύροντα σέβας
λοπρεπείας. Ἡ βοήθεια
καὶ ἀναγκαία εἰς τὸν
ταύτης δὲν δύναται
σικὴ αὐτῆς Γλῶσσα. Π
νεταὶ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ
Ἄγαμέμνωνος,

— μένεος δὲ μέγα φ
πίμπλαντ', ὅσσε δὲ

Τρίτον, οἱ τρόποι πρ
νὰ ἀπολαμβάνωμεν συγ
χέωνται, τὴν καθ' αὐτὸ
λόγου, καὶ τὴν τροπικὴν
ἐν ἐν τῷ ἑτέρῳ, καθὼς
πάντοτε τὸ πνεῦμα· διό
ῥύνεται τοσοῦτον, ὅσον
πραγμάτων· ὅλοι δὲ οἱ
ἢ ἀναλογίαν μεταξὺ δύο
λέγη τις, παραδείγματα
ἢ φαντασία βλέπει εὐχο
σεων, ἥτις ὑπάρχει μετ

Τέταρτον, οἱ τρόποι
στάνωσι πολλάκις εἰς ἡ
ραν τὴν ιδέαν τοῦ ἀντικε
φιλάς καὶ γεγυμνωμένας
όντι τὸ μεγαλήτερον αὐ

καίως λέγεται, ὅτι φωνον, διότι παριστάνουσιν ρημένην ἔννοιαν νὰ ὑποτικείμενον· καὶ περιστοίσεις, ὥστε δι' αὐτῶν τῶν ὄψιν, καὶ παρατηρεῖ ἐντ

Πρὸς τούτοις, ὅταν θύδονῆς ἢ ἀποστροφῆς, δὲ κίνησιν τῆς ψυχῆς διὰ εἰς σειράν ἰδεῶν εὐαρέσκατὰ τὴν ἐντύπωσιν, τῆναι χρεῖα νὰ δώσωμε μεγαλοπρεπείας, δανειζόμενοι λαμπροτέρων σκηνῶν τὸ ἀντικείμενον· ὑψόνομητόμεν αὐτὸ εἰς τὸ νὰ καὶ ἡδονικῶν ἐντυπώσε τοῦ ἀντικειμένου παράσ

Τὰ ἤδη εἰρημένα πτῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν ῥησιν τῆς θαυμαστῆς δύναμεθα νὰ συλλογισθῶν τὸν πλέον ὑψηλὸν θαυμαπάσης ἐννοίας τοῦ ἀνθρώπου λεπτοτάτων τῆς φανταστικῆς ὄργανον εἰς τὰς χεῖρας τῆς φαντασίας ῥίξεται αὐτό! Δὲν περιεῖται ἰδεῶν καὶ ἐννοιῶν, ἀλλὰ ὀφθαλμῶν· δίδει χροιά ἀφῆρημένας συλλήψεις

κάτοπτρα ἐνώπιον ἡμῶν
τικείμενα καὶ δευτέραν
ἡμᾶς διὰ λαμπροτάτω
διαθέτει τεχνικώτατα το
στάνη ἕκαστον πράγμα
λος πάντων, ὁ λόγος
τῶν τοῦ ἀνθρώπου χρεῖω
ὄργανον τῆς πλέον λεπτῆ

Ἄφοῦ ὠμίλησα ἀρκετ
σεως καὶ τῶν ἀποτελεσμ
νέπειαν νὰ μεταβῶ εἰς τ
Ἄλλ' εἰς τὴν περὶ τούτω
συνειθισμένα ἴχνη τῶν ῥ
καταντήσω ἀηδῆς, φοβ
θησαν μὲ ἄκραν ὑπομονή
κάμωσι τούτων πολυαρίθ
φόρους τρόπους, καθ' οὓς
σιν ἀπὸ τῆς κατὰ γράμμα
καὶ οὐδὲν πλέον, ὡς ἐὰ
διαίρέσεων ἠδύνατο νὰ φ
εὐάρεστον χρῆσιν τῆς Γλ
ξιν ἐν συντομίᾳ τὰς δ
ται ἢ τροπικὴ ἔννοια τῶ
ἰδιαιτέραν θεωρίαν τινῶν
θεστέρων σχημάτων τοῦ
τούτων, θέλω δώσειν ὅλ
σεως αὐτῶν διδασκαλίαν
καταχρήσεις, εἰς τὰς ὁπο
φους ὑπόκειται.

Ὅλοι οἱ τρόποι, ὡς ἀ

εἰς τὴν πρὸς ἄλληλα οὐκ ἔστιν ὄνομα τοῦ ἐνὸς δύναται τὸς τοῦ ἄλλου· καὶ διατίθεται ἡ ἰδέα· Αὗται λοιπὸν ἤττον παρουσιαζόμεναι δώσωσιν ἀφορμὰς τρόπων ἄλλοτέρων εἶναι, Ἄ. ἡ τῆς λαμβάνεται ἐνίοτε ἡ αἰτία ἀντὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γένου· ὡς, ἀναγιγνώσκει τὰ ποιήματα τοῦ Ὀμήρου Ὁ Ἥλιος, ἀντὶ ἡ θερμότητος Θεουκυδίδην (Ζ', πζ'), οἷ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον, καὶ Δημήτηρ λαμβάνεται πῦρ.

Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπεριέχουσιν ἄλλοτε πάλιν τὸ ἀποτέλεσμα, ὡς, πολιαὶ τρίχες, ἀντιπαραβολή.

Αὐτίκ' ἀπὸ θρόνου ὄρσεν οἰκτεῖρων πολίον τε καὶ κύνων.

Ἡ σχέσις ὁμοίως τοῦ ἄλλου εἶναι τόσον προφανῆς, ὡς, ποτήριον ἀντὶ πολῖται. κ. τ. λ. ποιεῖν, ἀρχὴν καὶ τυραννικὰς τασκευαζόμενον Φίλιππον.

---

(1) Ἰλ. β, 426. — (2) Διόδ. Σικελ. β, 49.

Ἡ σχέσις ἢ μεταξὺ
πράγματος εἶναι τετάρ-
χαιους Ἑλληνας ἢ βα-
χῆς. « Καὶ παραλαμβάνει
βόλῳ τὸ φρόνημα τὸ
δεῖ (I) »· τὸ σκῆπτρον
ἢ τήβεννα, τῆς πολιτικῆς

Τὸ ἀφηρημένον ὁμοίω-
σύνῃ, ἀδικία, τυραννίς
ραγνος. « Καὶ ὅλως ἀπισ-
νίς, ἄλλως τε καὶ ὁμορ-

Οἱ ἀνωτέρω τρόποι,
τῆς αἰτίας πρὸς τὸ ἀπο-
περιεχόμενον, τοῦ σημεί-
λέγονται μετωνυμία.

Β'. Ὄταν ὁ τρόπος λα-
μένου καὶ ἐπομένου, λέγε-
τη, ἀντὶ ἡμέρα· ἢ τοῦ
λευκαινον ὕδωρ, ἀντὶ ἡλο-

Γ'. Ὄταν τὸ ὅλον λαμ-
ρος ἀντὶ τοῦ ὅλου· τὸ γέ-
τοῦ γένους· τὸ ἐνικὸν ἀντὶ
κὸν ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ· ἢ ὕ-
ὄταν τι ἔλαττον, ἢ τι μά-
ἀντικειμένου, ὁ τρόπος λέ-
ὡς λευκώλενος, ἀντὶ ὡ-
ἄρτος, ἀντὶ τροφή· γῆ

---

(1) Δημοσθ. περὶ Στεφ. — (2)

εἶδος τροφῆς· τὸ γένος
ναί, καὶ ἐνάσιμα μυθῆ
χαλκὸς ἢ σίδηρος, ἀντ

Δὲν εἶναι χρεῖα νὰ ἐκ
τα διὰ νὰ μᾶς δείξωσι τ
ἀντικειμένων κάμνουσι
ταύτην ἀντ' ἐκείνης τῆς
μὲ μεγαλητέραν δύναμι

Πασῶν δὲ τῶν σχέσεω
ἢ τῆς ὁμοιότητος. Εἰς
ταφορὰ, ἥτις γίνεται, ὁ
τικειμένου τινὸς μεταχε
μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶν
γείρει τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ
τρόπος οὗτος λαμβάνεται
μεγάλην δύναμιν καὶ γ
τὴν ποίησιν· ὅθεν εἶναι
πλατύτερον.

ΚΕΦΑ

Περὶ

Μετὰ τὰς προηγηθεῖσαι
Γλώσσης ἐν γένει, ἔρχομα
περὶ σχημάτων, τὰ ὁποῖα
τοῦσιν ἰδιαιτέραν προσοχ
ταφορᾶς.

Τὸ σχῆμα τοῦτο θεμελ

ὅποῖαν δύο τινὰ ἀντικείμενα
γενεῦει πολλά μὲ τὸ λ
τωνόντι δὲν εἶναι παρὰ
μετὰ συντομίας. Ὅταν
ὅτι ὑποστηρίζει τὸ Κράτ
ὅλης οἰκοδομῆς, κάμνω
ὅτι εἶναι ὁ στύλος τοῦ
φορὰ, ὅπου ἢ μεταξὺ εἶ
ται νοερῶς, χωρὶς νὰ ἐ
ἀντικειμένων ὑποτίθεται
ὥστε χωρὶς συγκριτικῆς
νὰ τεθῆ ἀντὶ τοῦ ὀνόμ
ὁ στύλος τοῦ Κράτους.
τοῦ παριστάνειν τὰς μετ
τὰς ὅποίας ἢ φαντασία
σία τοῦ συγκρίνειν τὰ πρ
νειν αὐτὰ διὰ τῆς ἀνακα
νει τὰ μέγιστα τὴν φα
κόπως, καὶ χαίρει συν
ἄθεν δὲν πρέπει νὰ θαυμ
σα εἶναι μᾶλλον ἢ ἥττο

Ἄν καὶ πᾶσα μεταφορὰ
τοῦτο σχῆμα διανοίας, ἐπ
εἰς αὐτὴν κατὰ γράμμα,
αὐτῶν σημαινομένου εἰς τ

---

(1) Ἔστι δὲ καὶ ἡ εἰκὼν μετ
εἶπη τὸν Ἀχιλλέα, ὡς δὲ λέων
ρουσε, μεταφορὰ· διὰ γὰρ τὸ ἄ
κας λέοντα τὸν Ἀχιλλέα. Ἄρισ

εἰς τὰ σχήματα τῆς λέξεως
φορον, φθάνει μόνον νὰ ἐπι-
* Ἄν καὶ περιώρισα τὴν μεταφο-
ρικῶν ὁμοιότητων, λέξις αὕτη λαμβάνεται ἐπι-
στον καὶ ἐκτεταμένην, ἐπι-
τροπικὴν ἔννοιαν, εἴτε ἐπι-
δύο ἀντικείμενα, εἴτε ἀντι-
ματος χάριν, λέγει τις, τὸν
γραφεῖς τινες ἤθελαν ὁμο-
ῆσαι κυρίως μετωνυμία,
ἀντὶ τῆς αἰτίας, διότι ἐπι-
σμο τοῦ γραφείου, καὶ ἐπι-
αυτό. Ὁ Ἀριστοτέλης ἐπι-
ζῆται τὴν λέξιν Μεταφορὰ
μασίαν, ἐννοῶν πᾶσαν τρο-
πικὴν, ὡς ὅταν τὸ ὅλον τὸ
ἀντὶ τοῦ ὅλου· τὸ εἶδος
τοῦ εἶδους. Ἄλλ' ἤθελεν
ἔσται τούτου συγγράμματος

---

(1) Μεταφορὰ δ' ἐστίν, ὁμο-
εἶδος, ἢ ἀπὸ εἶδους ἐπὶ γένος,
γον. Λέγω δὲ ἀπὸ γένους μὲν
ω, Στ. 310. καὶ Ε. Στ. 18
εἶδους δὲ ἐπὶ γένος, ἢ ὁμο-
λύ ἐστίν, ὅτι νῦν ἀντὶ τοῦ πολλοῦ
χαλκῶ ἀπὸ ψυχῆν ἐρύσαι· τὸ
ἐρύσαι, ταμῆν, τὸ δὲ ταμῆν
τὸ δὲ ἀνάλογον λέγω, ὅταν
τὸ τέταρτον πρὸς τὸ τρίτον (

ἀκρίβειαν· διότι αἱ μεταφορα ἑνόματα τῶν τρόπων στα, ἐπενοήθησαν δὲ μερον ὅμως, ἀφοῦ αἱ ἐναντίον τῆς ἀκριβείας ῥὰν πᾶσαν τροπικὴν χρ

Ἐκ τῶν σχημάτων νικόν, ὡς ἡ μεταφορὰ νὰ δίδῃ φῶς καὶ δύναμιν νοερὰς ιδέας τρόπον τινὸς οὐσίαν, καὶ αἰσθητὰς ἀποτέλεσμα τοῦτο, ἀκροῦ τινος ἀμαρτήματος χυσιν εἰς τὴν ἔννοιαν, ἀνάγκη κανόνων διὰ τὰ ἀκόλουθοι συμβάλλουσιν ἄλλων τρόπων.

Α. Αἱ μεταφοραὶ πρὸς εἰς τὴν φύσιν τοῦ ὑψόνωσιν αὐτὸ εἰς ὑπερταπεινόνωσι τὴν ἀξίαν εἰς τὰ ἄλλα εἶδη τῶν συγχωρητέαι εἰς τὴν ποῶποίας ἤθελεν εἶσθαι ὅλα χειριζώμεθα εἰς τὸν πεζοὺς λόγους δύνανται νὰ ἔχω φιλοσοφικὰς συνθέσεις πάντοτε νὰ ἐνθυμώμεθα δυμα τῶν ιδεῶν ἡμῶν ἐνδύματος πρὸς τὸν χαρ

πων, τῆς ὁποίας ἡ ἀθέτησ
λὴν, οὕτω καὶ περὶ τῶν συ
λικῆ, ἢ ἄκαιρος χρῆσις α
ξίς ἀπρεπῆς· δίδει εἰς τ
ριώδη, καὶ ἀντὶ νὰ ὑψώσ
τι αὐτό. Ὡς εἰς τὸν β
τὴν ἑαυτῆς βάσιν εἰς τὸν
καὶ εἰς τὸ ἔξω φαινόμενο
γου ἡ ἀξία πρέπει νὰ ὑπ
καλλωπισμόν. Ἡ ἐπίδειξι
λωπισμοῦ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τ
τὸν καλλωπιστήν. Διὰ τ
δὲν πρέπει εἰς οὐδεμίαν π
οὔτε πρὸς τὰς ιδέας ἀναρ
εἶναι εἰς τὸν συγγραφέα τ
ἀποδείξεις αὐτοῦ Γλῶσσαν
πούσα εἰς περιγραφὴν· διό
σαφήνειαν· εἰς δὲ τὰς πε
ρέσεις καὶ διηγήσεις ἀπλό
νὰ ᾗναι ἀπλοῦς εἰς τὸ
ὅταν εἶναι προσφυῆς, διό
ὀρθὴ διάθεσις τῆς σκιαῶς
τέρπωσι μᾶλλον τὴν ὄρασ
ὁ Κικέρων, ὅστις δύναται
φυῶς, καὶ τὰ μεγάλα σ

---

(1) Δεῖ δὲ καὶ τὰ ἐπίθετα κα
δ' ἔσται ἐκ τοῦ ἀνάλογον, εἰ δ
λα τὰ ἐναντία μάλιστα φαίνεσ
τω γέροντί τι· οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ πρ

νως· διότι ὁ μὴ δυνάμει
τακτικῶς, οὔτε εὐκρινῶς
πρὶν οἱ ἀκροαταὶ συνδiano
νος μεταξὺ σωφρονούν
των (2) ». Εἰς τοῦτο π
τὴν τέχνην τοῦ γράφε
τὸ νὰ παρασύρωνται ἀπ
θηρὸν, καὶ ἀρμόζη, καὶ
Β'. Ὁ δεύτερος καν
τικειμένων, ἐκ τῶν ὑποί
φοραὶ καὶ τὰ ἄλλα σχή
σης εἶναι ἀπεριόριστοι.
ἐαυτῆς ἀποθήκας, καὶ ὁ
των τῶν αἰσθητῶν ἀντι
τάς νοεράς καὶ ἠθικάς
καὶ λαμπρὰ ἀντικείμεν
ρὰ, τὰ φοβερὰ, καὶ αὐτ
ται εἰς διαφόρους περι
τα καταλλήλως. Πρέπ
χειριζώμεθά ποτε πράγ
ἀηδεῖς, ταπεινάς, χυδα
μεταφοραὶ ἐκλέγωνται
ταπεινώσωσι τὸ περὶ οὗ
φεὺς νὰ ἐπιτηδεύεται νὰ

---

(2) is enim est eloquens
ter, et mediocria tempera
tranquillè, nihil leniter,
cum non praeparatis aurib
sanos, et quasi inter sobri

Γ'. Τρίτον, καθὼς αἱ
 ἀντικειμένων ἔχόντων τιν
 βάσις οὔσα τῆς μεταφορᾶς
 οὐχὶ μακρόθεν λαμβανόμε
 σις τοῦ κανόνος τούτου
 αἴτινες εἶναι πάντοτε ἀ
 τὸν ἀναγνώστην, καὶ ἀν
 περιπλέκουσιν αὐτήν. Φ
 προτέρημα εὐφυΐας, νὰ ζ
 μοιότητας δυσνοήτους ε
 τὰς μεταφορὰς τοσοῦτον,
 μικρᾶς, διὰ νὰ παρακολο
 νοήσῃ αὐτάς. Τοῦτο κάμν
 αἰνιγμα· καὶ εἶναι ὅλον
 κέρων, « Διδήμων πρέπε
 ται, οὐχὶ νὰ εἰσπηδᾶ, ε
 ὅτι ἐκουσίως ἦλθεν, οὐχ

Τὰς τετριμμένας καὶ
 φεύγωμεν εἰς τὰς μεταφ
 ναι ὠραῖον. Ὄταν ὁμῶ
 πολλὰ μακρυνῆς, καὶ πα
 νοήσεως κειμένης, τότε μ
 τωμα νὰ φαίνωνται ἐπιτε
 πᾶς ἄλλος στολισμὸς, ἀ
 ὅταν δὲν φαίνεται φυσικ

---

(1) Verecunda debet esse
 locum non irruisse, atque

(2) Οὐ πρόρρωθεν δεῖ, ἀλλ'
 ἀνώγυμα ὠνομασμένως, ὃ λεχθ
 βιβλ. γ', κεφ. β'.

Εἶναι κακὸς καὶ ἄχα
χειρίζονται τινες συγγρ
τὰς, παρενθέτοντες τὴν
αὐτὰ κολαστικά. Μετ
ταύτης, εἶναι πολὺ κα
βανόμεναι ὡσαύτως ἐ
νηκουσῶν εἰς ἰδιαίτερα
τε ἡμαρτημένα διὰ τὴν

Δ'. Εἰς τὴν χρῆσιν
μεν πολὺν ἀναμιγ
σαν μὲ τὴν καθαρὰν, ὡ
ται μεταφορικῶς, μέρο
πάντοτε ἀηδῆ σύγχυσι
μέχρι τέλους ὅποια ἦρχ

Πόλις γὰρ, ὡς περ

ἤδη σαλεύει, κάνακο

βυθῶν ἔτ' οὐχ οἷα τ

ὅπου εἰς τὴν μεταφορὰ
ἀνακουφίσει, βυθῶν
ἐλεηροσύνης, ἥτις γίνε
de fruits de la miser
eil et de la vaine con
yeux de Dieu ! Qu
Eternité ! Que de t
dans le sein des pain
rompus par les vers e
ποὺς τῆς εὐσπλαγχνίας
καὶ τῆς ματαίας αὐταρ

---

(1) Σοφοκλ. Οἶδ. Τ. 22.

πιον τοῦ Θεοῦ! Πόσαι ἔλ-
διὰ τὴν αἰωνιότητα! Π-
λάττονται ἀσφαλῶς εἰς
φανῆν μίαν ἡμέραν ἐφθα-
τὴν σκωρία». *φροῦτα*

Ε. Νὰ μὴ μεταχειριζώ-
ταφορᾶς περὶ τοῦ αὐτοῦ
μενον μικτὴ μεταφορὰ,
τοῦ σχήματος τούτου· ὡ-
τῆς θαλάσσης τῶν ταρα-
κτα, καὶ συγχέει ὅλως τὴν
τὰ μᾶς προφυλάττει ἀπὸ
« Μάλιστα πάντων πρέπ-
εἶδους μεταφορᾶς ἀρχίσης
ἀρχόμενοι ἀπὸ τρικυμίας,
σμὸν· τὸ ὅποιον εἶναι κα-

Εἰς ἐξέτασιν τῆς κατὰ
ἀμφιβάλλωμεν, ἂν ᾖναι,
ὁ ὠφέλιμος οὗτος κανὼν,
θεμένην ἐξ αὐτῶν, καὶ νὰ
σι πρὸς ἄλληλα τὰ μέρ-
παριστάνει τὸ ὅλον αὐτῆς
αἰσθάνεσθαι, ἂν ἀσυνάρμοσ-
θέτωσιν εἰκόνα τερατώδη,
ται ὅλον φυσικὸν καὶ συν-

---

(1) id in primis est custodie
tionis, hoc finias. Multi aute-
runt, incendio aut ruina finis
fcedissima.

ΣΤ'. Καθὼς δὲν πρέ-
μεμιγμένα, οὕτω πρέ-
ωμεν αὐτάς ἐπὶ τοῦ α-
στη αὐτῶν ἦναι διακε-
προξενούσι σύγχυσιν, ὅτι

Ζ'. Αἱ μεταφοραὶ δὲν
διατρίβωμεν εἰς τὴν ὀρ-
τὸ σχῆμα, καὶ ἐκθέτωμεν
τῆς, τότε ἀντὶ μεταφο-
σταίνομεν τὸν λόγον σκο-
σκων, καὶ βαρύνεται ε-
Ὁ Ἰούγγ, ὅστις ἠγάπα
ράς, ὑμιλῶν περὶ τῆς γ-
νὰ περιπατῆ ἔσκεμμέν-
στὸν αἰγιαλὸν τοῦ ἀχα-
ὀλίγου νὰ ταξιδεύσῃ· καὶ
περιμένῃ τὸν ἄνεμον, ὅ-
εἰς ἀγνώστους κόσμους.

ΚΕΦΑ

Περί

Ἡ δὲ ἀλληγορία δύν-
χῆς· διότι παριστάνει τ-

---

(1) Ὁ γὰρ ἀλλαμὲν ἀγορε-
πωνύμως Ἀλληγορία καλεῖται
Ἡ λέξις δὲ ἀλληγορία δὲν

μενα πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀ-
παράδειγμα ἀλληγορίας
ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ παρισ-
φυλάττεται μέχρι τέλους
« Ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου
φύτευσας αὐτήν· ὠδοποίη-
τευσας τὰς ρίζας αὐτῆς, καὶ
ἡ σκιά αὐτῆς, καὶ αἱ ἀν-
θεοῦ· ἐξέτεινε τὰ κλήματα
ταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐ-
τῆς, καὶ τρυγῶσιν αὐτῆς
ὁδόν; ἐλυμήνατο αὐτήν
κατενεμήσατο αὐτήν. Ὁ
(καὶ) ἐπίβλεψον ἐξ οὐρα-
πελον ταύτην· καὶ κα-
ξιά σου». Εἰς τὴν ἀλλη-
τῆς φράσεως, ἐξέβαλε
εἰς ἄμπελον, καὶ εὐστό-
τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Εἰς τὴν πρὸς Κορινθίου
λληγορικῶς ὁ ἀπόστολος
Θεοῦ γεώργιον, Θεοῦ ο

νοίας, ὡς γίνεται ὁπλον καὶ
τοῦ πῶς δεῖ ποιημάτ. ἀκούειν)
λληγορίαις δὲ νῦν λεγομέναις, τ
ταύτην τὴν ἐννοίαν λαμβάνετο
« καὶ θεομαχίας ὅσας Ὀμηροῦ
ἐν ὑπονοίαις πεποιημένας, ο
νεῖν ὅ,τι τε ὑπόνοια καὶ ὁ μ

Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι,
κα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομ
δομεῖ. Θεμέλιον γὰρ ἄ
κείμενον, ὅς ἐστὶν Ἰησοῦ
ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον
ξύλα, χόρτον, καλάμην·
ταὶ ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώ
ἐκάστου τὸ ἔργον ὁποῖο
ἀλληγορίαν ταύτην συγκ
λος· ὅθεν ἡ ἐκκλησία, ἡ
οικοδομή. Οἱ δὲ ἀρχιτε
Θεοῦ, ἐπίσκοποι, ἱερεῖς,
θεμέλιον, οἱ δὲ ἐποικοδο
ρον, οἱ δὲ λίθους τιμίους
τουτέστιν, ἡ χριστιανικ
σκάλιον, ἐξ ὧν τινὲς μέ
σκαλίας, οἱ δὲ τὰς περαι
τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα (τ
μένας διδασκαλίας, ὅπο
τῶν Κορινθίων). Ἐκείνη
σεως) θέλει φανερώσειν τ
ἂν ἐδίδαξε καλὰ ἢ κακά
ριον τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀρ
καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη θέλει ε
ἐκάστου. Ἡ ἀλληγορία τ
ἐκκλησία τῆς Ῥώμης λαμ
νόησε τὸ καθαρτήριο π

Πρέπει δὲ καὶ εἰς τὰς
μόστως ἀναμιγνύειν τὴν
ἔννοιαν. Εἰς τὸ ἀνωτέρω

τοῦ ἐλυμήνατο αὐτὴν ὡς
τενεμήσατο αὐτὴν, ἔλεγε
ον εἶναι· ἡ ἀληθοῦς ἔννοια
ληγορίαν, καὶ φέρειν τὴν
φορά. Οἱ αὐτοὶ τρώντι καὶ
καὶ εἰς τὰς ἀλληγορίας,
λας συγγένειαν· κατ' ἄλλ
μεταφορὰ πλὴν τῆς βραχ
λέξεων, αἴτινες συνδέοντ
γράμμα σημασίαν αὐτῶν
λέων· ὁ ἄξιος ὑπουργός
αἱ λέξεις λέων καὶ στ
τοῦ Ἀχιλλεύς καὶ ὑπο
δύναται νὰ μένη ἀσύμπλε
καὶ ἡ ἑρμηνεία αὐτῆς δὲ
θεϊαν, ἀλλ' ἀφίνεται εἰς

Ἡ ἀλληγορία γίνεται
μενον, εἰς ὃ ἀναφέρονται
ἡ ἀκόλουθος, εἰς τὴν ὁπο
τοῦ Μίλωνος, λέγει, ὅτι ε
ἔστοχάζετο αὐτὸν ἐκτεθει
τὴν παροῦσαν ὁμῶς, συγ
πάσης τάξεως, ποτὲ δὲν
νὰ βλάβωσιν αὐτὸν εἰς τ
cæteras tempestates et
ctibus concionum sem
das, quod semper pro
gat. in iudicio vero, ο
νει μικτὴν τὴν ἀλληγορίαν
εἰς ἐκείνας μόνας τὰς τα

πάντοτε, ὅτι ἔμελλε
περασπίσθη τοὺς ἀγαθούς
τὴν κρίσιν κ. τ. λ. ».

Ἐνίοτε εἰς τὴν παρο
χει ἐνταυτῷ ἀλληγορο
ναὶ τὰ ἀκόλουθα τοῦ I
em Euripum tot mo
tatis agitationes fluct
quantos æstus habet
sus unus, aut nox in
et totam opinionem
ra rumoris (1). « Πο
στοχάζεσθε ὅτι ἔχει το
ρους ταραχὰς κυμάτων
αἱ συνελεύσεις τοῦ λαο
χεται, καὶ τὰ πάντα
ἄρκει πολλάκις διὰ τὰ

Αἱ ἀλληγορίαι ἦσαν
τῆ μέθοδος τοῦ διδάσκ
δὲν εἶναι παρὰ ἀλληγο
ῆθη καὶ αἱ διαθέσεις εἰς
ποδιδομένων εἰς ζωα
νοια τῆς ἀλληγορίας.
ἔχομεν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐα

Εἶδος ἀλληγορίας εἶ
ται, ὅταν παριστάνωμέ
περικεκαλυμμένον μὲ τὸ

---

(1) Cic. pro Mur. Num.

γεται σκοτεινόν· ὅπου
σκοτεινόν, καὶ δὲν ἐννοεῖται
ἀλληγορίαν. Ἡ αἰνιγμα-
τικὴ τὴν ἐννοίαν, ὥστε εὐ-
τοιαύτας συνθέσεις ἢ κατὰ
σκιάς, ἢ ἀκριβῆς συναρμο-
μὲ τὴν κατὰ γράμμα ἐν-
καλυμμένη νὰ φαίνεται,
περιτυλιγμένη, ἐφάνη τὴν
καὶ ὀλίγα εἶδη συνθέσεω
ἅμα καὶ νὰ σύρῃ τὴν π

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Περὶ

Ἰπερβολὴ εἶναι τὸ με-
τῶν φυσικῶν ὀρίων αὐτοῦ
ὡς τρόπος, ἐνίοτε δὲ ὡς
ἀρχίζει ἢ μετὰ τῶν δύο
ἦναι τόσον καθαρὰ· δὲν εἶ-
νὰ προστρέζωμεν εἰς μετὰ
μεν τὰς τάξεις ταύτας ἀπὸ
πονονομάζομεν τὴν ὑπερ-
φανερὸν, ὅτι ἔχει βάσιν τὴν
τὰς Γλώσσας, καὶ εἰς τὰς
συχνότατα ὑπερβολικαὶ ἐπι-
μοι· λευκὸς ὡς ἡ χιὼν
ἡμῶν προσαγορευτικοὶ τύποι

ράζονοι. Ἐὰν κανέν π
μέγα κατὰ βαθμόν ἀ
προσθέτωμεν εἰς αὐτό
παριστάνωμεν, ὡς τὸ
ποτὲ ἴδομεν. Ἡ φαντα
ποιῆ τὸ παρὸν αὐτῆς ἀν
βολήν. Κατὰ τὴν ζωηρό
βάνει καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ
τεῦθεν οἱ νέοι συνειθίζο
Γλῶσσα τῶν Ἀσιανῶν
Εὐρωπαϊῶν, οἵτινες εἰ
ἔχουσι φαντασίαν ἀκρι
εἶναι ἀφθονώτερον εἰς τ
ἀπολίτιστον κατάστασ
καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἢ
τῆς φαντασίας, καὶ σωφ

Κατὰ πολλοὺς δὲ τρό
γομεν πλειότερον τοῦ
Κικέρωνος, ὅστις λέγει
ἐμετὸν βρωμάτων τὸν κ
ριον (1)»· καὶ ὁ Οὐίργιλιο
καὶ δύο σκόπελοι ἀπειλο

Ἡ μεγαλοποιεῖται τὸ
γίλιος ὑπεραίρων τὸ μέγ
« ἤθελες νομίσειν, ὅτι αἰ
λάγους ἐπέπλεον (3)».

---

(1) vomens frustis escu
implevit. 3 philip. 63.

(2) Hinc atque hinc vasta
scopuli. 1. Aen. 166.

(3) — pelago credas inn

*Η διὰ παραθέσεως,
Ἐνίοτε ἐπιφέρεται καὶ
ἀκόλουθον τοῦ Κικέρων
τοσοῦτον ἀδηφάγος; Χο
θη ἐν ζῶον. Ὁ ὠκεανὸς
σαῦτα πλούτη, οὕτω διε
τόπους ἐναποτεθειμένα,
ρόφήση (2) ».

Αἱ ὑπερβολικαὶ ἐκφρα
νὰ ἀκούωμεν εἰς τὰς συ
εἰς ἡμᾶς ὡς ὑπερβολαί·
βάλλον, καὶ ἐννοοῦμεν
ὁμῶς τὸ παριστανόμενον
ἦναί τι πληκτικὸν καὶ ἀσ
τὸ ὁποῖον ἐπισύρει τὴν
νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ
δὲν ἦναι εἰς τοιαύτην κατ
σις νὰ ἐγείρη καὶ νὰ ἐπ
ἀηδῶς, καὶ ἐνοχλεῖται· δι
χωρήση καὶ νὰ βιάση τὴν
νεταὶ οὐδεμίαν κλίσιν εἰ
σχῆμα δύσκολον· καὶ δὲν
σις αὐτοῦ, οὔτε πολὺ νὰ
στάσεις τινὰς εἶναι ἀναμ

---

(1) Fulminis ocyor alis· 5.

(2) Que Charybdis tam vorax
animal unum. Oceaus meo
patas, tam distantibus in loc
2. Philip. 67.

καθὼς παρετηρήθη ἀνα
μαινούσης· ἀλλ' ὅταν α
πολὺ συχναί, τότε κα
ἀσθενῆ. Δί ὑπερβολαί
φαντασίαν ἀσθενῆ, ἢ π
σικῆς ἀξίας, ἢ τῶν
ἀξίαν περιγράφοντες α
αὐτῶν ἀναλογίας· ὅθεν
φράσεις ὀγκώδεις καὶ

Δί ὑπερβολαί εἶναι δ
ριγραφάς, αἱ δὲ γεννῶν
εἶναι αἱ ἐκ τοῦ πάθους
τείνῃ εἰς τὸ νὰ μεγαλοπ
φυσικὴν αὐτῶν ἀναλογία
ταύτην πολὺ μεγαλήτερ
ὄχι μόνον δικαιολογεῖ τὰ
συχνότατα κατασταίνει
τὰ πάθη, χωρὶς τινος ἐξο
ξίς, ἢ ἀγανάκτησις, ἢ ὀρ
πνεῦμα, μεγαλοποιοῦσι τ
φράσεις ὑπερβολικάς. Τ
λου ἱεροκέρυκος Μελνιέρ
τοὺς ἀδίκους πλουσίους,
de qui on dit, c'e
rogex vous vous mêm
peuple; écoutez la voi
titres; creusez dans le
pressez votre or et vo
mens précieux; presse
pressez vos ameublemen

du peuple; si le sa
n' en dégoutera pas
que vos sueurs et
λοιπὸν σεῖς, περὶ τῶν
σιος ἄνθρωπος· ἐρω
τοὺς πρεσβυτέρους τοῖ
νήν. σκαλίσατε τοὺς τ
λια τῆς οἰκίας ὑμῶν· π
μῶν· πιέσατε τὰ πολυ
μεγαλοπρεπεῖς συνωρί
ὑμῶν, διὰ νὰ ἴδητε, ἅ
μα τῶν δυστυχῶν καὶ
ιδρώτας ὑμῶν καὶ τῶν
περιγραφὰς αἱ ὑπερβολ
πρέπει ὁμῶς νὰ γίνωνται
ἀπαιτεῖται πλειότερα
Πρέπει ἢ τὸ περιγραφό
ὥστε ἰσχυρῶς νὰ πλήττ
διεγείρη αὐτὴν εἰς ὑπερ
μα, καταπληκτικὸν, κα
τηδεύεται διὰ τῆς τέχνης
τὴν φαντασίαν τοῦ ἀκρο
εἰς τὸ νὰ συλλάβῃ ὑψη
ὅποῖον θέλει νὰ μεγαλ
σεισμὸν ἢ τρικυμίαν, ἢ
νάμεθα νὰ ὑποφέρωμεν
Ἄλλ' ὅταν περιγράφη
ἀδύνατον εἶναι νὰ μὴ πρ
τοιαύτην σκαιὰν ὑπερβο
τικοῦ τινος Ἄγγλου, « εὐ

ὄλω μὲν τῷ κλύδωνι τῆς
χέουσαν δάκρυα τοσαῦτα
ἐμπρησμὸν, ἠδύνατο νῆ
καὶ νὰ σβέσῃ τὸν μέγ
κῶδες καὶ κακόζηλον· οὐ
θους, ἠδύνατο καὶ νὰ ἐκ
τῆς ὁμῶς περιγράφων
ἐλευθερίαν, ἐπειδὴ ἡ μέ
ματα τοῦ πάθους, ὁ δὲ
σαν, ἥτις, ὡς ἡ φύσις ὑπε
νον μετριώτερον. Τοιαύτ
τὴν ὁποίαν Ἡγησίας ὁ Μ
τοῦ Ἀλεξάνδρου, καθ' ἣ
Ἀρτέμιδος· «εἰκότως, ἔφ
τέμιδος ἀσχολουμένης
Κακίζων δὲ ταύτην δικα
παισθήτως εἰς ἄλλην ὁμ
σαι τὴν πυρκαϊὰν ἐκεῖ

Ὄταν ἡ ὑπερβολὴ εἰσό
τίνος δύναται ἀπταίστως
θὸν μέτρον καὶ ὄριον τοῦ

---

(1) Πλουτ. ἐν Ἀλεξάνδρ. βίβλ.

(2) I found her on the

in all the storm of grie

pouring forth tears at

that vvere the vworld

the vvrath of Heaven,

νατον να προσδιορισθῆ ἢ
ἢ ἀκριβῆς αἰσθησις τοῦ
σημεῖον, τὸ ὅποῖον εἶναι
ἢ κακόζηλον.

ΚΕΦΑ

Περὶ ο

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς
τῆς διανοίας, καὶ ὅπου α
καὶ κατὰ γράμμα ἔννοι

Μεταξὺ τούτων ἢ πρ
τὴν προσωποποιίαν, ἢ
δομεν ζωὴν καὶ ἐνέργει

Ἡ χρῆσις τοῦ σχήμα
λιούται ἐπ' αὐτῆς τῆς
ὄψιν, καὶ ἀφηρημένως
τολμηρότατον σχῆμα,
λοῖον· διότι τί ἄλλο πα
ρὶ λίθων, καὶ δένδρων,
ἦσαν ζῶντα, καὶ νὰ ἀ
πάθη καὶ πράξεις; Το
στοχασμὸς, ἀπαράδεκτο
καλοῦ. Ἄλλ' ὅμως συ
τον γελοῖον ἀποτελέσμα
ας, ὅταν γίνεται προσ
εἶναι φυσικὸν καὶ εὐάρ

θιστος βαθμὸς πάθους, δι-
τὴν προσωποποιίαν. Πᾶσ-
χον καὶ γαλήνιον αὐτῆς κα-
τὸ σχῆμα τοῦτο· δὲν εἶνο-
γον· καὶ εἰς τὴν κοινήν ἐτι-
Ὅταν λέγωμεν, ὅτι ἡ γῆ ο-
ναὶ ἀνήσυχος, ἢ αὐτὴ ἡ γῆ
φράσεις δεικνύουσι τὴν ἐ-
δύναται νὰ δανείζη τὰς ἰδ-
χα, ἢ εἰς τὰς ἑαυτῆς νοερ-

Εἶναι τῶντι ἀξιοπαρα-
ἔχει ἐξαισιὸν τινὰ ῥοπήν
κείμενα· εἴτε ἀπὸ τινος ἐ-
τὴν κλίνομεν εἰς τὸ νὰ ἐδ-
τὸν ἑαυτὸν μας, εἴτε ἀπὸ
πρᾶγμα ἔχει οὕτω· πᾶσα
ράπτουσα τὴν ψυχὴν, κάμ-
ὡς αἰσθανόμενον. Ἐάν τις
σεκτον βῆμα παραστρέψη
εἰς λίθον, εὐθὺς ἐπέρχεται
λίθον, ἢ νὰ προφέρῃ κατ'
ξαντος ἀδικα. Ὅστις ἐσυν-
ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν προξενῆ
εἰς οἰκίαν, ὅπου διέτριψεν
διάδας, καὶ δένδρα, καὶ ὅ-
μνε περιπάτους τερπνοὺς
ρισθῆ τούτων, χωρὶς μάλ-
ται νὰ ἀποφύγῃ τὸ νὰ συν-
ὅποια καὶ ὅταν χωρίζεται
φαίνονται τότε εἰς αὐτὸν ζ-

καὶ εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ
ποῦ νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην
— ὦ πέδον Τριζήνιον
ὡς ἐγκαθηβῶν πόλλ' ἔχῃ
χαῖρ'· ὕστατον γὰρ σ'

Τόσον ἰσχυρὰ εἶναι
μνουςιν εἰς ἡμᾶς τὰ ἀντι-
πῆ καὶ ἐκπληκτικὰ, ὥστε
ἐσάθη εἰς τὸν ἔθνικόν γένος
θείας. Ἐκ τούτου τοῦ τριζή-
νιθου εὐκόλως εἰς ἀνθρώπου
κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρό-
νων καὶ Ναϊάδων. Ἀφοῦ
λάκις ζῶν εἰς τὰ ἀγαπώμε-
νος ἦτον ἢ ἐντεῦθεν
νὰ ἀποδώσωσιν εἰς' αὐτὴν
τὴν τινὰ δύναμιν, ἢ ὑπὲρ
τινὶ ἰδιαιτέρῳ ἀνήκουστος
μεγίστην ἡδονὴν, ἀποκρί-
ναπαύεται μὲ πλειοτέρας
των πίστις ἠνώθη τόσον
μικραὶ αἰτίαι ἦσαν ἰκαναί

Ἐντεῦθεν συμπεραίνει
ποιῖα εἰσάγεται τρισυμπερα-
τασία, ἢ τὸ πάθος, λαμβανόμε-
στάσεις εἶναι καθ' αὐτὴν τὸ
πάθους· ὅθεν εἶναι ἄξιο

το τὴν προσοχὴν ἡμῶν, καὶ
λείας. Τρεῖς λοιπὸν διάφο
του, τοὺς ὁποίους στοχάζ
καὶ νὰ διακρίνωμεν, δια
λίαν τῆς χρήσεως αὐτοῦ·
τα ἢ ποιότητα τῶν ἐμφύ
ἄψυχα· ὁ δεύτερος, ὅταν
ὡς ἔμφυχα· καὶ ὁ τρίτος
λοῦντα εἰς ἡμᾶς, ἢ ὡς ἀ

Ὁ πρῶτος καὶ ταπεινό
μεν εἰς ἄψυχα πράγματα
τοῦτο γίνεται, ὡς συμβα
καὶ διὰ τίνος ἐπιθέτου
ὡς, μαινομένη θάλασσα,
ἀγέλαστος συμφορὰ, κ.

ὥστε καὶ ὁ πλέον ταπει
πινος βίας. Οὗτος τῶν
σωποποιίας, ὥστε δύναται
τοῦ ὀνόματος, καὶ δὲν πρ
μεταφορὰ, λανθάνουσα τ
βανόμενος εὐτυχῶς, προσ
ζωηρότητα εἰς τὴν ἔκφρα

Ὁ δεύτερος βαθμὸς τοῦ
γωνται ἄψυχα ἀντικείμεν
τὸ ὕφος ὑψόνεται μικρόν
σθητή. Κατὰ τὴν φύσιν τ
γείας, καὶ τὸν τρόπον, κ
τη θέλει εἶσθαι καὶ ἡ δ
λουθῆται μακρότερόν πως,
δασμένας, εἰς ὀμιλίας

ἀπτιώμεθα αὐτοῦ ἐπιπολ
ὑποθέσεις ὀλιγώτερον ὑψη
ριν, ἑμιλῶν περὶ τῶν περ
κτείνῃ τις ἄνθρωπον ὑπερ
μεταχειρίζεται τὰς ἀκολ
χειρίζεται εἰς ἡμᾶς προ
αὐτῶν (I) ». ὅπου εὐστό
ἐκτείνοντες χεῖρα διὰ νό
σον ὠραία προσωποποιῖα
τῶν τοῦ Ὀμήρου !

Λίγξε βιός, νευρὴ δὲ
ὄξυβελῆς, καθ' ἑμιλ

Τοιαῦται σύντομοι προσ
καὶ εἰς ἠθικὰς πραγματε
καὶ ἂν μόνον ἦναι εὐκολ
ριζώμεθα αὐτὰς κατακό
τὸ ὕφος, καθιστῶσαι
λιστον παράδειγμα προσ
ὁ συγγραφεὺς (3) ἀποτε
στιανισμοῦ, συγκρίνει τ
« Ἵπαγε, λέγει, εἰς τὴ
πιον αὐτῆς τὸν Μωάμεθ,
λυμμένους ἀπὸ ὄπλα καὶ
τῶν πτωμάτων μυριάδω
ρου αὐτῶν μαχαίρας· δε

---

(1) Aliquando nobis gla
porrigitur legibus. orat pr

(2) Ιλ. δ'. 125.

(3) Bishop Sherlock.

αὐτοῦ πόλεις, τὰς ἡρημ
καὶ τὴν οἰκτρὰν κατὰ
Ἄφοῦ ἴδῃ αὐτὸν εἰς τὴν
τὴν κατοικίαν αὐτοῦ· ὁ
φήτου, καὶ τὰς παλλακ
ση αὐτὸν διηγούμενον
νὰ δικαιολογήσῃ τὰς ἐ
ἀπαυδήσῃ θεωροῦσα τα
πεινὸν, πρᾶον, ἀγαθοπ
πων. Ἄς ἴδῃ αὐτὸν εἰς
εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἄς ἀκο
εἰς τὸν οὐράνιον Πατέρα
αὐτοῦ, διὰ νὰ ἴδῃ τὴν
ση τὴν οὐράνιον αὐτοῦ
κριτήριον, καὶ ἄς παρα
τοὺς ἐμπαιγμοὺς καὶ ὄ
τὸν σταυρόν· ἄς ἴδῃ αὐτ
ἄς ἀκούσῃ τὴν ὑπὲρ τῶ
σταυροῦ δέησιν, πάτερ
οὔσι! Ἄφοῦ ἡ φυσικὴ
ἐρώτησον αὐτὴν, τίς εἶ
μεν τὴν ἀπόκρισιν αὐτῆ
διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ
τὸν σταυρόν· διὰ τούτ
υἱὸς ἦν οὗτος». Τοῦτο
εἶναι ὑψηλὸν τρώντι· ὁ
ὑψοῦται εἰς τὸ τέλος,
ἦτο μόνον θεατῆς, εἰσά
Αἱ προσωποποιῖαι το
τὴν ποίησιν, καὶ εἶναι

πάντα θέλομεν νὰ βλέπωμεν
τοῦ ποιητοῦ, ὅστις ἔχει
Ὀμηρος, ὁ πατὴρ καὶ ἀρ-
εῖς τὴν χρῆσιν τοῦ σχή-
ρατα, λόγχοι, πόλεις, π-
λαμβάνει ζωὴν εἰς τὸ π-
καὶ μεταξύ τῶν νεωτέρων

Αἱ ἱεραὶ Γραφαὶ περι-
σωποποιίας· τοιοῦτον
θεῖα συνήντησαν, δικαιο-
περὶ τοῦ ὁποίου λέγει ὁ
« Πόσον κατάλληλος, κα-
γράμμα μόνον ἀναφερο-
μαλωσίας λύτρωσιν τοῦ
σωμεν αὐτὴν κατ' ἔννοι-
σκιάζεται ἀσαφῶς ὑπὸ
τὴν ἔννοιαν τοῦ τρω-
θρώπων τῆς γενομένης
Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὑπ-

Ὅλοι αἱ ἀνθρώπινα
ὁ πλοῦτος, ἡ νεότης, τ-
τὰ πάθη, ἡ μελαγχολία
τὴν ποίησιν δεκτικὰ π-

Μία τῶν ἐκ τῆς πο-
εὐρίσκωμεν ἑαυτοὺς π-
καὶ νὰ βλέπωμεν πᾶν

---

(1) Ψαλμ. πγ', 11. —
ction to the critical study
v. 11, p. 662.

καὶ ἐνεργοῦν, ὡς ἡμεῖς
στον θέλητρον εἰς τὸ ε
ἡμᾶς εἰς συγκοινωνίαν
λαμβάνωμεν μέρος κα
ταῦτα μὲ ἡμᾶς διὰ τῆ
εἰς αὐτά.

Ὁ τρίτος καὶ ὑψηλό
εἶναι, ὅταν ἄψυχα ἀντικ
αἰσθανόμενα καὶ ἐνεργοῦν
οντα ἡμᾶς, ὅταν καλῶμ
κὸν εἰς πολλὰς περιστάσ
ἐκτέλεσιν ὑπὲρ πάντα τὰ
εἶναι τὸ τολμηρότερον π
τὸ ὕφος τῶν ἰσχυρῶν μ
παρὰ μόνον εἰς μεγάλην
τῆς ψυχῆς. Κοινή τις
παριστανομένου εἰς ἐνέργ
ῆδύνη, καὶ ὅταν κάμνωμ
ἡμῶν ἀκολουθῶσι τὸν
λάβωμεν ὁμῶς εἰς τὴν
ὡς ἀκοῦον καὶ ἀποκρινόμε
εἰς κατάστασιν βιαίας τ
τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι.
νὰ μεταχειρίζονται τὸ σχ
καὶ ἡ ἀγανάκτησις, ἀλλὰ
μενον εἶναι πλέον ἄθυμα,
ἔλεγχοι, καὶ ἡ μελαγχολί
ἔκρηξιν, καὶ ἂν δὲν δύνα
προτιμῶσι νὰ ἐκχέωνται ε
ἀναίσθητα πράγματα μᾶλ

ἐὰν ταῦτα ἦναι κατὰ τινος
τίας καὶ τὰ ἀντικείμενά
ταραχὴν ταύτην. Ἐντεῦθεν
δίδεται ἢ πλέον μεγάλη
εἶναι εὐκόλον νὰ παράγη
σχήματος τούτου.

Δύο δὲ μεγάλοι κανόνες
προσωποποιίας. Ὁ πρῶτος
ὅταν κινώμεθα ὑπὸ πάθος
λουθῶμεν αὐτό, ἀφοῦ τὸ
ἐκ τῶν ἐξόχων ἐκείνων κινώμεθα
μόνον εἰς τὰ ἐνθερμα καὶ
γοῦ· ὅθεν πρέπει νὰ μετρώμεθα
τητος.

Ὁ δεύτερος εἶναι, ποῦ
δὲν ἀντικείμενον μὴ ἔχον
νὰ δεχθῆ διὰ καταλλήλου
φέρομεν αὐτό. Ὁ κανὼν
τούς κατωτέρους βαθμούς
ὅταν ὁ λόγος ἀποτείνεται
ποποιίας. Τὸ νὰ λαλήσῃ
εἶναι φυσικόν· ἀλλὰ πρὸς
γείρει εὐτελεῖς καὶ χαμαί
ἀποτείνῃ τὸν λόγον εἰς
ἐὰν ἦσαν ἐμφυχωμένα,
πάθους.

Εἰς τὸν πεζὸν λόγον τὸ
λητέραν μετριότητα καὶ
διότι δὲν συγχωρεῖται
τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν, ὥστε

ἔχη τὰ αὐτὰ βοηθήμα
κον ὕψος διὰ τοῦ ῥυθ
Δὲν ἀπαγορεύεται μὲν
ἀπότασις· πλὴν ὁ τόπος
εἶδη τοῦ ῥητορικοῦ λόγου
τινάς γὰρ ἀπευθύνη τὸν
πρὸς τὴν ἀρετὴν, ἢ πρὸς
ἐπαρχίαν, ἢ τις ὑπέφερε
ἢ σκηνὴ ἀξιομνημονεύτο
μώμεθα πάντοτε, ὅτι τ
τῆς πλέον ὑψηλῆς ῥητο
μεγάλους ῥήτορας· διό
δι αὐτῶν τὰ πάθη ἡμῶν
προξενήσειν γέλωτα. Τ
μοστοὶ καὶ ἀκαιροὶ ἐπ
καὶ μάλιστα εἰάν γίνω
φοντα ἢ λαλοῦντα γὰρ
ταχειρισθῆ τὴν Γλῶσσαν
αἰσθάνεται, οὔτε ἡμᾶς
μένομεν ὅλως ψυχροί
τὸ γελοῖον σχῆμα τῆς
συναρπαζώμεθα ἀπὸ α
λων συγγραφέων, καὶ
εἰς τὰς διδασχὰς καὶ τ
ρησαν καὶ ἐκτέλεσαν
καὶ ἀξιοπρεπείας. Τὰ
ἄξια γὰρ συμβουλευόμε
καὶ πολλῶν ἄλλων λεκ
Ἄς μὲν ἀφήσωμεν τ
ρις γὰρ ἀναφέρωμεν καί

τῶν Παροιμιῶν ἐξυμνεῖ
Κεφάλαιον προσωποποιῶν
ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδὸν αἰ
ἐθεμελίωσέ με· ἐν ἀρχῇ,
τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσα
ὑδάτων, πρὸ τοῦ ὄρη ἐ
γεννᾶ με. Κύριος ἐποίησεν
οἰκούμενα τοῖς ὑπ' οὐραν
συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ
ἀνέμων, ἠνίκα ἰσχυρὰ ἐπ
ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐ
λάσση ἀκριβασμὸν αὐτοῦ
ματος αὐτοῦ, καὶ ὡς ἰ
ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζο
ἡμέραν δὲ εὐφραινόμεν ἐ
ηὐφραίνετο τὴν οἰκουμένην
υἱοῖς ἀνθρώπων ».

Ὁ Ὅμηρος παριστάνει
γοντα καθ' ὕπνον πρὸς τ

Εὐδεις, αὐτὰρ ἐμοῖο λε

Οὐ μὲν μευ ζῶντος ἀ

Θάπτε με ὅττι τάχιστα

Τῆλέ με εἴργουσι ψυχα

Οὐδὲ μέ πω μίσγεσθαι

Ἄλλ' αὐτως ἀλάλημαι

Καί μοι δὸς τὴν χεῖρ'

Νίσσμαι ἐξ Ἄϊδαο, ἐτ

Οὐ μὲν γὰρ ζωοί γε φ

Βουλάς ἐζόμενοι βουλε

Ἀμφέχανε στυγερῆ, ἦ

Καὶ δέ σοι αὐτῷ μοῖρα

Τείχει ὑπὸ Τρώων εὐγ
Ἄλλο δέ σοι ἐρέω καὶ
Μὴ ἐμὰ σῶν ἀπάνευθ
Ἄλλ' ὁμοῦ, ὡς ἐτράφη
Εὔτέ με τυτθὸν εὐόντα
ἤγαγεν ὑμέτερόν δ',
ἤματι τῷ, ὅτε παιῶνα
Νήπιος, οὐκ ἐθέλων,
ἔνθα με δεξάμενος ἐν
ἔτραφ' ἐνδοκίως, κα
Ὡς δὲ καὶ ὀστέα νῶϊν
Χρῦσεος ἀμφιφορεὺς,

Ὁ Φλεχιέρος εἰς τὸ
ἀνδρὸς ἐπιστήμου διὰ π
ἄδολον καὶ ἐλευθέραν φ
προσωποποιίαν, Vous s
jusq'ici n'a pu regner
Oserai-je, dans celui
sont le sujet de nos
mensonge? Ce tom
se rejoindraient et se
quoi viens-tu mentir
pour personne? Ne
je n'ai point¹ mérité
rendre qu' au mérit
sein de la vérité, et
par la flatterie, que
défauts, et ne m' attr

---

(1) ΙΑ' Ψ. 69.

ment la miséricorde
par les uns, et me sau-

« Ἐξεύρετε, ἀδελφοί, ἡ
κεία δὲν ἐδυνήθη γὰρ εἰς
τολμήσειν λοιπὸν εἰς τ
μενον τῶν ἐπαίνων εἶνα
γὰ μεταχειρισθῶ τὸ πλο
ἤθελεν ἀνοίξειν, τὰ ὅστ
μὲ εἴπωσι, Τί ψεύδεται,
ἐψεύσθην περὶ οὐδενός;
ὁποίας δὲν εἶμαι ἄξιος, ε
τιμήσω ἄλλους παρὰ τοῦ
παύωμαι εἰς τοὺς κόλπους
ἡσυχίαν μου διὰ τῆς μ
ἐλαττώματά μου· καὶ ἀ
αὐτὰς εἰς ἐμέ· δόξαζε μ
λησε γὰρ μὲ ταπεινώσει,
ἄξιον τοῦ ἁγιασμοῦ του. »

Πρέπον εἶναι, μὲ φαίν
ποποιίας τὰ παραδείγματα
δύμου Κοραῆ, τὸ ὁποῖον
πρέπει γὰρ ἐνθυμώμεθα κα
ἀρχιερατικὰς συνεδριάσεις
διότι ἡ Ἑλλάς, δεικνύουσα
ἐκείνης, λέγει πρὸς τὰ τέκνα
Βλέπετε ὅλοι, εἰς ποίαν ἐλ
τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν
βούλεται; τίς ἀπὸ σᾶς, ὦ

καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὰ π
εἰς τὴν ἀρχαίαν μου δόξα

Εἶδος προσωποποιίας εἶναι
ὅτι προφέρει λόγους πιθα
στασιν, τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρ

ΚΕΦΑ

Περὶ

Ἡ ἀποστροφή εἶναι σχ
σωποποιίαν, ὥστε ὁ περὶ ο
εἶναι διεύθυνσις εἰς πραγ
τεθνεὸς, ὡς ἂν παρευρίσκ
συγγενεύει μὲ τὴν προσωπ
ματα ταῦτα λέγονται εἶ
ἀπυστροφή εἶναι κατὰ τ
τῆς προσωποποιίας, διότ
τεῖται εἰς τὸ νὰ ὑποθέσῃ τ
ἀπόντας, παρὰ νὰ ἐμψυχώ
λόγον εἰς αὐτά· ὑπόκεινται
εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα τοῦ ὅ
διὰ νὰ ἦναι φυσικά· διότ
μόνον, ἢ σφοδρῶν κινήσε
δίδει ἀξιόλογον παράδειγ
τὸν ἄωρον θάνατον τοῦ υἱο
μὲ ποῖον θαυμασμὸν τῶν ἰσ
νειαν! Πῶς ἐφρόντιζε καὶ
μὲ παρηγορῆ! Καὶ ἐνῶ ἦδ
ἑαυτοῦ, ὁποῖον θέαμα νὰ

νησιν τοῦ ἐξεσθηκότος π
τὰ τῆς φιλολογίας! Ὡ μ
σου λοιπὸν κλειομένους εἶ
ψυχρὸν καὶ ἄπνουν ἐναγ
θην γὰ πνεύσω πλέον τὸν
νον διὰ τῆς ὑπατικῆς υἰο
τρικῶν σου τιμῶν, προω
Πραίτορος, εὐφημούμενο
σου εὐγλωττίαν, πῶς πρ
ἀτυχῆς, μόνον διὰ γὰ βα

Εἰς τοιαῦτα εὐτολμα
ποιῖαι καὶ ἀποστροφαι, ἡ
ατικῶν ἔθνῶν ἦτο κατ'
ιεράς Γραφάς εὐρίσκομεν
ματα, ὅποῖον εἶναι μάλισ
ἕπερ πᾶν ἄλλο ἴσως πλε
εὐτολμα καὶ δυνατὰ πρ
γράφων ὁ προφήτης τὴν
ρίων, λέγει, « Πῶς ἀναπέτ
ὁ ἐπισπουδαστής; Συνέτρ

---

(1) Nam quo ille animo, octo valetudinem tulit? ut etiam jam deficiens, jamque mentis errorem circa solas spes inanes! labentes oculos corpus frigidum, exangue commune haurire ampliatione ad omnium spes hoc praetori generum destinatum candidatum, parens superst

λῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχαίων, παίων ἔθνος πλῆθυσάτο πεποιθώς. Πᾶσα ἡ γῆ τοῦ Λιβάνου ἠυφράνθη βάνου· ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησθαι ὁ ἄδης κάτωθεν ἐπικράσας· συνηγέρθησάν σοι πάντες οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων. Πάντες ἀποκριθήσονται, καὶ ἡμεῖς· ἐν ἡμῖν δὲ καὶ ἡ δόξα σου, ἡ πολλὴ εὐφροσύνη σου, καὶ τὸ κατακάλυμμα τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἑωσφόρος πᾶσιν τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πᾶσιν τῇ διανοίᾳ σου, εἰς τὸν οὐρανὸν τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω λαῶν, ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ ἔσομαι ὡς ἡ γῆ τῶν νεφελῶν, ἔσομαι ὡς ἡ καταβήσῃ, καὶ εἰς τὰ θεμέλια σου ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐρουσὶ τὰς ζύγων τὴν γῆν, σείων βασιλεῖς ἐρημον, καὶ τὰς πόλεις αὐτῆς τοῦ οὐκοῦν οὐκ ἔλυσεν εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ σου· καὶ ἡ δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ὡς ἡ γῆ τῶν τεθνηκότων ἐκκεκεντήσῃ εἰς ἄδου». Ὅλον τοῦτο τὸ ἀντικείμενον παριστάνεται ἑξήκοντα πρόσωπα· ἀκούομεν τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου,

λέων, αὐτὸν τὸν βασιλέα
τας τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὅλ
καὶ ἀσυγχύτως ἐνεργοῦν

ΚΕΦΑ

Σύγκρι

Τὸ ὅμοιον λαμβάνει
τοὺς πεζογράφους διὰ κα
ὅτι ἡ μεταφορὰ εἶναι σύ
ὁ Ἀχιλεὺς εἶναι λέων,
τὴν ἀνδρίαν ἢ δύναμιν.

ὅποιαν ἔχουσι πρὸς ἄλλη
ρήτῳ, καὶ γενικῶς, παρα
ταφορὰ ἐπιδέχεται, ὡς ὁ
ὁμοιάζουσι μὲ τοὺς μεγα
τὸ μὲν ρεῦμα εἰς ὅλους ε
ὀλίγοι βλέπουσι ». Τὸ μ
ἡ σύγκρισις εἶναι εἰς τὸν λ
ὄθεν ὁ Κικέρων ὀνομάζει
λόγου (I).

Ἡ ἐκ τῆς συγκρίσεως
πον· καὶ δυνάμεθα νὰ π
γὰς, ἐκ τῶν ὁποίων λα
ἠδονῆς, τὴν ὅποιαν ἡ φύ

---

(1) Orationis lumina.

τοῦ πνεύματος, δι' ἧς συ-
μενα, καὶ ἀνακαλύπτομε-
ρόντων, καὶ διαφορὰς με-
τῆς ἡδονῆς ταύτης εἶναι,
καὶ οὕτω νὰ προβιβάζη
αὕτη τοῦ πνεύματος εἶνα
πον· καὶ αὐτὰ τὰ παιδί-
διάφορα πράγματα, εὐθὺς
τοῦ προσέχειν εἰς τὰ πέρ-
ἡδονὴ τῆς συγκρίσεως πη-
τὸ παραλαμβανόμενον ὁμο-
καὶ παριστάνει αὐτὸ ὑπ'
ροτέρας ἐντυπίσεως μὲ τ
πνεῦμα. Καὶ τρίτον, ἐκ
πλεῖστον λαμπροῦ ἀντικ
προκείμενον, καὶ ἐκ τῆς
στάνει εἰς τὴν φαντασίαν·
οὕτως εἰς τὴν ὄρασιν, τὰ
δὲν ἡδυνάμεθα ν' ἀπολαύ-

Πᾶσα δὲ σύγκρισις γί-
πισμόν· οἷότι, ὅταν ὁ σ-
λόγος ἀντικείμενον πρὸς
τοῦλάχιστον πρέπει πάν-
κάμη νὰ ἐννοήσωμεν τὸ
μένως, ἢ διὰ νὰ κοσμη-
εἶναι ἐπιδεκτικὸν διασα-
γραφεὺς πραγματεύεται
μάτων, πάντοτε ὁμο-
σύγκρισίν τινα, μὲ σκοπὸ
μενον πλέον εὐκατάληπ-

ται συγκρίσεις γὰ ἵνα σ
νωσιν εἰς τὸ γὰ μᾶς κά
τὸ καθ' αὐτὸ ἀντικείμενο

Τοιαῦται εἶναι, παρα
κρίσεις τοῦ Δημοσθένους
πλοίου, καὶ τῶν ἄλλων τῶ
εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν
θέσεις, ἀληθεῖς καὶ δικαί
ὁ αὐτὸς ῥήτωρ τὸ φρόνημα
μεταχειρίζεται καλλίστην
τοῦ λαμβάνειν εἰς τὰ θέσ
στρατιωτικὰ χρήματα,
μὲ τὴν παρὰ τῶν ἰατρῶν
φήν· « Ἐὰν οὖν ἀλλὰ νῦν
ἔθῶν, ἐθέλησητε στρατεύ
αὐτῶν, καὶ ταῖς περιουσί
τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσι
ναῖοι, τέλειόν τι καὶ μέγ
ούτων λημμάτων ἀπαλλο
ἰατρῶν σιτίοις διδομένοι
ἐντίθησιν, οὔτ' ἀποθνήσκ
ὑμεῖς, οὔτε τοσαῦτά ἐστ
κῆ, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλ
τὴν ἐκάστου ῥαθυμίαν ὑμ

Ἄλλ' ἐνταῦθα ὁ λόγος
μένων μᾶλλον διὰ καλλ
δασκαλίαν· αὗται εἶναι

---

(1) Ὀλυνθ. Β'. — (2) Ὀλυνθ.

ματος τούτου εἶναι, ὡς π
ὅμως νὰ ἐκλαμβάνωμεν ἐ
ἀκριβεστάτην· ἐπειδὴ εἶνα
συγκρίνωνται ἀλλήλοις κ
ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα οὐδ
μόνον διότι συμφωνοῦσιν
μνοῦσιν εἰς τὸ πνεῦμα,
ὥστε ἡ ἀνακάλυψις τῆς μ
ἐντύπωσιν τῆς ἄλλης ἰσχ
λουθοι τοῦ Ὀμήρου·

Ἡύτε πῦρ αἰδῆλον ἐπιφλ
Οὔρεος ἐν κορυφῆς, ἕκαθ
Ὡς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ
Αἴγλη παμφανόωσα δι
Τῶν δ', ὡς τ' ὀρνίθων
Χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύ
Ἄσιω ἐν λειμῶνι, Καῦσ
Ἐνθα καὶ ἐνθα ποτῶντα
Κλαγγηδὸν προκαθιζόντ
Ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶ
Ἐς πεδῖον προχέοντο Σ

Ἄλλ' εἴτε εἰς τὴν ὁμοι
τικειμένων ἐπιστηρίζεται
καὶ συμφωνίαν τῶν ἀποτ
διασαφῆ τὸ ἀντικείμενον,
κάμνη ἡμᾶς νὰ συλλαμβά
μὲν εἰς τὴν φαντασίαν νὰ
θοῦσα τὴν ὁμοίωσιν, δὲν

μακρὰν ἀπὸ τοῦ προκειμένου
γενῆς, πρέπει εἰς τὴν σύγκρι-
σιν νὰ μεγαλύνῃ αὐτὸ
αὐτὸ ἔρασμιώτερον· εἰάν τι
τερον. Ἀλλὰ διὰ νὰ ὁμιλή-
κρίσεως κανόνες ἀποβλέποντες
κατάλληλον χρῆσιν αὐτῆς,
νων, ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνονται

Πρῶτον λοιπῶν ἐκ τῶν
σεως φαίνεται, ὅτι αὕτη δὲ
τασίας μᾶλλον ζωηρᾶς μέ-
μένης ὑπὸ βιαίου τινὸς κλο-
χεται παίγνια φαντασίας· οὐ
τικείμενα, ἀλλ' ἐνδιατρίβου-
χὴν· ὅθεν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ
σφάλμα νὰ εἰσάγεται ὁμοί-
σεις συγχωροῦνται εἰς τοιαύ-
δύνανται μάλιστα νὰ παρε-
ἐπιδεικτικὸν τῆς συγκρίσεως
πάθος· μεταβάλλει εὐθύς
εἶς τὸ πνεῦμα, καὶ δεικνύει
ἐνῶ παριστάνει ἄνθρωπον ὑ-

Ἀλλὰ καθὼς ἡ σύγκρισις
ροῦ, οὕτω καὶ διὰ κόσμον
ψυχῆς ὅλως ἀπαθοῦς· εἶναι
νὰ ἦναι κατάλληλον, ἀπαι-
κείμενον· διότι ὑποθέτει τὸ
τὸ σύνηθες, ἀν καὶ ἡ καρδία
ἐν ἐνὶ λόγῳ, ἡ σύγκρισις ἔχει
κοῦ, καὶ τοῦ ταπεινοῦ ὕφους

εὐρύχωρον, καὶ δίδει
πρέπει ὅμως νὰ καταχ
εἶναι κόσμημα τοῦ λόγ
κοσμήματα ὑπὲρ τὸ δέ
σταίνονται ἀηδῆ· ὅθεν
καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ποίη
γον· ἄλλως δὲ, τὸ ὕφ
κόσμημα ἀποβάλλει τῆ

Μετὰ τοῦτο ἄς ἐξετα
πει νὰ λαμβάνωνται ο
εἰσάγονται εἰς τὸν προ

36 Πρῶτον λοιπὸν δὲν π
τάραπολὺ πλησιάζουσα
κείμενον, πρὸς τὸ ὁποῖ
ἡδονὴ τοῦ συγκρίνειν
τάξιν πραγμάτων ἑτεροε
βολῆν δὲν ἐπροσμένον
εἶναι νὰ δεικνύη τις ὅμ
εἶναι τόσον συγγενῆ κα
τὴν ὁμοιότητα αὐτῶν.

Εἰς τὰς πολλὰ φανε
καὶ αἰ λαμβανόμενα ἐ
συνήθη καὶ τετριμμένα
ἐξομοιοῦν ἤρωά τινά μ
ἄνθος μαρανθῆν, πάθος
χυόνα, τὴν ἀρετὴν μέ
πολλὰ τοῦ εἴδους τούτ
δευτέρας τάξεως νεώτερ
κληρονομίαν παραλαμβ
ῆσαν τὴν ἀρχὴν ἴσως πολ

ὄν ἀπέβλεπον. Εἰς μὲν τ
τινες ἔλαβον αὐτὰς ἀμ
παρ' ἄλλων. προγενεστέρω
ὅμως εἶναι τετριμμέναι.
σον, ὥστε ἡ φαντασία δὲ
μεῖον, δι' οὗ δύναται τις
φυῆ ποιητὴν ἀπὸ τοῦ εἶ
τὸ εἶδος τῶν μεταφορῶν.
μὲν οἱ λεγόμενοι ποιηταί
ἀπλοῦς στιχουργὸς δὲν μ
φύσεως, ἥτις εἰς τὸ ἀτυ
τλημένη ὑπὸ τῶν προγενε
ἀκολουθῶν ταπεινῶς τὰ
ἔχοντα ἀληθινὴν φαντασί
ἐλευθέρως τὰς κεκρυμμέν
αὐτοῦ ταχέως διατρέχο
ἀνακαλύπτει νέας μορφὰ
μέχρις ἐκείνου ἀνεξιχνιάσ
ὁμοιώσεις αὐτοῦ ἀρχικὰς
τητος.

Ἀλλὰ καθὼς πρέπει ν
τητας, οὕτω, καὶ ἔτι μάλ
θανομένας· διότι εἶναι δύ
χέουσιν ἀσάφειαν. Παρατ
τὰς κυριωτέρας περιστάσ
τῶν συγκρινομένων, δύνα
φέρεται παραπολὺ μακράν
τοῦ σχήματος τούτου εἶ
λεπτὰς ὁμοιότητας, διὰ
ται ἡ ὀξύνοια αὐτοῦ νὰ ἐτ

Τρίτον, τὸ ἀντικείμενον
σύγκρισις, δὲν πρέπει τὸ
καταληπτόν. « Αἱ ὁμοιότη-
τες, διὰ τὰ φέρωσι φέρωσι
προσέχοντες τὰ μὴν ἢ
παρειαγόμενον χάριν
πρὸς διασάφην ἄλλου,
τέρον (I) ». Αἱ συγκρίσεις
σοφικὰς ἀνακαλύψεις, ἢ
ποῦς ἰδιαιτέρου τινὸς ἐπι-
φέρουσι τὸ σκοπούμενον
ταῖς ἐξ ἀντικειμένων ἀξί-
ἀναγινώσκοντων ἢ ἴδον,
Τοῦτο μὲ φέρει εἰς τὴν
τὸ ὅποιον οἱ νεώτεροι πο-
παλαιοὶ ἐλάμβανον τὰς
μένων τῆς φύσεως, τὰ ὅτι
τοῦς ἀναγνώστας αὐτῶν
δράκοντες, ἦσαν εἰς αὐτο-
ταῦτα δὲ κατασταθέντα
δείγματα κλασικὰ, παρε-
διότι ἡ δύναμις αὐτῶν κο-
Μόνον κατὰ διαδοχὴν κα-
γνώριμα πολλὰ ἐκ τού-
πλειοτέρους ἀναγνώστας

---

(1) Ad inferendum rebus
Praecipue igitur est custodi-
ascivimus aut obscurum s
illustrandae alterius rei gra
quod illuminatur.

τερον νὰ περιγράφωνται
λαμβάνομένας ἐκ τῶν ἀ-
των. Εὐκολώτερα δυνάμ
συμπλοκὴν μανιώδη δύο ὁ
Πᾶς τόπος ἔχει σκηνήν τ
τασία παντὸς καλοῦ ποιη
νὰ εἰσαγγῆ ἀγνώριστα ἀν
τὸν ποιητὴν ὡς ἀντιγρά
τὸν ὅτι μιμεῖται τὴν φύσ

Τέταρτον, εἰς συνθέσ
ὁμοιώσεις δὲν πρέπει πο
εὐτελῶν ἀντικειμένων· δ
μα, ἐνῶ τῶν ὁμοιώσεων
μεγαλύνωσιν· ὅθεν, ἐξα
σεων, ἢ τῶν ὅπου αἱ ὁμοι
τελίσωσι καὶ νὰ ταπειν
ποτέ ἰδέαι ταπειναὶ νὰ
τοῦ Ὀμήρου συγκρίσεων
διότι πρέπει νὰ στοχασθ
τῶν ἀντικειμένων ἐξήρτη
καὶ τρόπων τοῦ χρόνου,
λαμβάνομένας ἐκ τοῦ ἀγρ
νὸς εἰς ἡμᾶς, εἶχον μεγ
ἐκείνους χρόνους τῆς ἀρ
περὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος,

Ἡὺτε βοῦς ἀγέληγι μέγ
Γαῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσ
Τοῖον ἄρ' Ἀτρείδην θῆκε
'Ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι

καὶ πάλιν περὶ τοῦ
ὡς δ' ὅτ' ὄνος παρ' ἄρο
Νωθῆς, ᾧ δὴ πολλά περ
Κεῖρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ
Τύπτουσιν ῥοπάλοισι· βί
Σπουδῇ τ' ἐξήλασαν, ἐπ
ὡς τότε ἔπειτ' Αἴαντα μ
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκ
Νύσσοντες ξυστοῖσι μέσο
Αἴας δ' ἄλλοτε μὲν μνησ
Αὐτίς ὑποστρεφθαῖς, καὶ
Τρώων ἵπποδάμων (1).

Ἀντίθεσις

Ὡς ἡ σύγκρισις ἔχει β
θεσις τὴν ἐναντιότητα δύ
της ἔχει πάντοτε ταῦτα
στον τῶν ἐναντίων νὰ φα
ᾧψιν. Τὸ λευκὸν, παραδει
οὔτω λαμπρὸν, ὡς ὅταν ἀ
φότερα βλέπωνται ὁμοῦ
πολλὰς περιστάσεις νὰ
ἰσχυροτέραν τὴν ἐντύπωσ
ἢ ἀντίθεσις πληρესτέρα, σ
κῶλα τῆς περιόδου νὰ τὰτ
κάνει ζωηροτέραν τὴν ἐ
συγκρίνοντες δύο ἀντικείμε

---

(1) Ἰλ. Α, 557.

τάττωμεν αὐτὰ παράλ
σθανθῶμεν ἐντελῶς τὴν
Ἀντιθέτων ὁ Δημοσθέ
σχίνου, λέγει, « Ἐξετάσ
βεβιωμένα, πράως, καὶ
μεν τουτουςί, τὴν ὁποτέ
Ἐδίδασκες γράμματα, ἐ
λούμην· ἐχόρευες, ἐγὼ
δ' ἐκκλησίαζον· ἐτριταγ
ἐγὼ δ' ἐσύριττον· ὑπέρ
ἐγὼ δ' ὑπέρ τῆς πατρι
ἐγὼ μὲν ὑπέρ τοῦ στεφα
τιοῦν ἀδικεῖν ἀνωμολό
δοκεῖν ὑπάρχει, κινδυνεύ
εἴτ' ἤδη πεπαῦσθαι, μὴ
ψήφων (I) ». Ἀντιθέτων
λους τῶν δήμων πρὸς το
τιον θαυμάζειτ' ἴσως, το
τριεῖς, καὶ τοὺς Ὠρεῖτα
λέγοντας ἔχειν, ἢ τοὺς
ἐστίν; Ὅτι τοῖς μὲν ὑπέ
λομένοις ἔνεστιν ἐνίοτε
πράγματ' ἀνάγκη σκοπεῖ
οἷς χαρίζονται, Φιλίππων
οἱ δ' οὐδέν. Δεῖν ἔφασκε
δ' ἄγειν εἰρήνην, ἕως ἐ
οῖμαι, τρόπον πάνθ',

---

(1) Δημοσθ. Περὶ Στεφ.

ἐφ' οἷς ἤδη χαριούνται,
δ', ἐξ ὧν ἔμελλον σωθῆσθαι.

Παρατηρητέον δὲ, ὅτι
λίγα ὅταν γίνεται εἰς τὰ
κατασταίνει τὸν λόγον οὐ
ἢ ἀκόλουθος ἐκ τοῦ Σενέκας
« Ἐὰν θέλῃς γὰρ πλουτίσθαι
τοῦ γὰρ αὐξήσης, ἀλλὰ
ἢ αὐτῆ, « Ἐὰν μὲν ζῆσθαι
οὐδέποτε πτωχός· εἰάν
πλούσιος ». Ἄξιωμα, ἢ
ταύτην ἀρκετὰ προσφυῶς
προμελέτης, καὶ μὲ σκοπεῖται
ἦτις διὰ τοιούτων ἀντιθέ-
την ἀνακάλεσιν. Ἄλλ' ὅτι
ἄλλήλας, ὅταν ὁ τρόπος
συγγραφέα, τὸ ὕφος αὐτοῦ
τηδευμένον, καὶ κάμνει
ἐπρόσεχε μᾶλλον εἰς τὴν φ

Εἶναι καὶ ἄλλο τι εἶδος
θεωρεῖται εἰς τὸ γὰρ μάστιγας
τιώσεων· εἰς τοῦτο ἐμφανίζονται
εἰς ἀστείας, ἀλλ' οὐχὶ εἰς

Αἱ μὲν συγκρίσεις καὶ
ψυχρᾶς, εἶναι γεννήματα φ

---

(1) Δημοσθ. περὶ Στεφ.

περιστάσεις παρουσιάζονται
ώστε ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶναι
ὁμιλίας, ὅταν οἱ ἄνθρωποι
αἰ ἐρωτήσεις, ὡς καὶ εἰς
κατὰ γράμμα ἐρώτησις)
θωμεν τὸ περὶ οὗ ἐρωτῶ
ρωνται ὑπὸ τινος πάθου
φάσκοντες ἢ ἀποφάσκον
φήν ἐρωτηματικὴν, παρ
θησιν τῆς ἀληθείας τοῦ
τοὺς ἀκούοντας, κριτὰς τ
Οὕτω εἰς τὴν Γραφήν, «
θῆναι, οὐδ' ὡς υἱὸς ἀνθρώ
ποιήσῃ; λαλήσῃ, καὶ οἱ
νης ἀγανακτῶν λέγει πρὸς
μοι, περιϊόντες αὐτοῦ πυν
τι καινόν; γένοιτο γάρ
Ἀθηναίους καταπολεμῶν,
Τέθνηκε Φίλιππος; Οὐ μὲ
φέρει; καὶ γὰρ ἂν οὗτός τ
πον ποιήσετε, ἂν περ ο
νοῦν (2)». Ὅλα ταῦτα, ἐ
λαν εἶσθαι ἀσθενῆ· τὸ
γείρει τοὺς ἀκροατὰς, κα
μεγαλητέραν. Τοιαύτη εἶ
χρόνον, ἢ τίνα καιρὸν, ὧ
τίω ζητεῖτε; ἢ πότε ἂ δ

---

(1) Ἀριθμ. κγ', 19. — (2)

μὲν ὑμῶν τὰ χωρία προ-
κύριος τῆς χώρας γενήσεται.
Οὐχ οὐς, εἰ πολεμίσει
οὔτοι νῦν πολεμοῦνται
οὐ βάρβαρος; οὐχ ὅ,τι

Ἡ ἐρώτησις γίνεται πρὸς
νοϊαν, ὡς εἴπομεν, ὅχι ἔκ-
σικῶς προερχομένη ἐκ λα-
οῦσιν ἀνήκουσιν εἰς σφ-
ἐκπληξιν, θαυμασμόν, ὅτι
Οὕτω ὁ Δημοσθένης κα-
ἐφιλίππιζε, λέγει, « Ὅς
Θεοί! κατηγορεῖ, τί οὔτο

Ἡ ἐκ πάθους ἐρώτησις
τικὰ σχήματα τοῦ λόγου
συμπάθειαν, ἥτις εἶναι ἰσ-
τὴν φύσιν ἡμῶν, διαθέτο
πάθη τῶν ἄλλων. Ἐντεῦ-
θὼν εἰς ὄμιλον μὲ σημειῶ-
χαρᾶς, διαχέει εὐθύς τὸ
εἶναι ἠθροισμένοι πολλοὶ
τοσοῦτον εὐκόλως, καὶ δι-
κραυγῶν, καὶ τῶν σχημάτ-
νήσεις, οὔσαι φυσικὰ σημ-
ἡμᾶς πάντοτε εἰς συμπάθη-
προσφυῶς (3).

---

(1) Ὀλυνθ. γ'. — (2) Περ-
τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται
νῶν ὁ καιρός. Διον. Αργγῆν. Περὶ

Ἐντεῦθεν ἔπεται, ὅτι
τῶν τοιούτων σχημάτων
τρόπον, καθ' ὃν ἡ φύσις
τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, καὶ
μορφὴν ἐκείνην, οὐχὶ ἄλλ
μὴν ὑποκρίνεται ὕφος πάθ
μὲν τὰς ἐρωτήσεις δύναται
διότι αὐται, ὡς ἀνωτέρω
λόγον, καὶ ὅτε οὐδὲν σφοδ
τὴν ψυχὴν. Εἰς τὰς ἀναφω
συνεσταλμένος· διότι ἡ συ
κάκιστον ἀποτέλεσμα. Ἰ
φαντάζονται, ὅτι προχέοντ
λόγον θερμότητα καὶ ψυχ
τὸ ἐναντίον· διότι καταστ
λήν. Ὅταν ὁ λέγων προσκ
τὰ ὅποια οἱ λόγοι αὐτοῦ δ
εἰ μὴ ἀηδίαν καὶ ἀγανάκτ
πάθειαν, διότι δὲν ἔχει νά
νον συρράπτει, αἴτινες ἄλλ
σι, παρὰ τὸ τῆς ἀγανακτι
πολλὰ ἠπατημένος ὁ εἰπ
ρίσκη τὰς σελίδας αὐτοῦ κ
κά, κρίνει ταῦτα ἰκανὸν λ
τφόντι, ἐὰν ἔλειπον τὰ το
σιν οἱ λόγοι τινῶν ἐκστατι
ρεῖν, ἂν τὰ γραφόμενα ἦν

Διατύπωσ

Τοῦτο εἶναι σχῆμα ἐπι
λόγου· γίνεται δὲ, ὅταν π

στῶτος χρόνου ὡς ἐπι-
πον τινὰ ὑπ' ὄψιν, διὰ
σιν. Ὁ Δημοσθένης πα-
εινήν κατάστασιν τῶν
ρευόμεθα εἰς Δελφοὺς, ἐ-
οικίας κατεσκαμμένας,
ἐν ἡλικία, γυναῖκα δὲ
ἀνθρώπους οἰκτρούς (I)
τὰ τοῦ Κατιλίνα, « Μὲν οὖν
ταύτην, τὸ φῶς τῆς οἰ-
των τῶν ἔθνῶν, ἐξάιφνης
πω νοερώς σωροὺς ἀτάφ-
ων τῆς πατρίδος. Παρ
Κέθεγος μανιώδης καὶ
Ὁ τρόπος οὗτος τῆς πε-
κατεχόμενον ὑπὸ τοῦ πο-
γραφόμενα· καὶ ὅταν ἐκ-
κάμνη εἰς τὸν ἀναγινώσκοντα
διὰ τῆς φυσικῆς εἰς τὸν
ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα τι-
ἐκλογὴ περιστάσεων, ὥστε
ἔχομεν πρὸ τῶν ὀφθαλμ-
λως δὲ, τὴν αὐτὴν τύχην
θητικὰ σχήματα ἀσθενῶ
γραφέως διεγείρουσα γέλ-
λείπουσα ψυχρότερον κα-
'Α

Ἡ ἀνακοίνωσις γίνεται

(I) Δημοσθ. Περὶ παραπρε

νά τοὺς ἀκροατὰς, τοὺς κρ
πρέπει, ἢ ἔπρεπε, νά πράξ
ἀληθεία, ἀλλὰ πεπεισμένοι,
δὲν εἶναι, ἢ δὲν ἦτο, δικαιοῦ
σχῆμα τοῦτο φέρεται φυσικῶ
τινὰ ἐναντίον εἰς τὰ πεπραγ
καθὼς καὶ ὅταν θέλη νά ἐλκ
Κάλλιστον, καὶ λαμπρότα
του εἶναι τὸ ἀκόλουθον
συγχωρηθῆ νά ἀναφέρω ἐν
στήν αὐτοῦ δεινότητα. Ὁ
τιον τοῦ πρὸς τὸν Φίλιππο
πόλεως. Ὁ Δημοσθένης, ἀφ
σιν εὐρίσκετο ἡ Ἑλλάς, καὶ
μετ' ἐπιμονῆς τὸν ἐναντίον.
ἔπρεπε νά κάμῃ καὶ ἡ πόλι
αὐτῆς. « Ἐν τοιαύτῃ δὲ κα
νισταμένου καὶ φουομένου κ
των, δεῖ σκοπεῖν ὑμᾶς, ὡ
ἐλέσθαι πράττειν καὶ ποιε
παρ' ἐμοῦ λαβεῖν· ὁ γὰρ ἐντ
εἰμι ἐγώ. Πότερον αὐτὴν
σαν, καὶ τὴν ἀξίαν τὴν ἐαυ
τάξει συγκατακτᾶσθαι Φιλ
καὶ τὰ τῶν προγόνων καλὰ
μὴ ποιεῖν, δεινὸν γὰρ ὡς ἀ
μηδεὶς κωλύσει, καὶ προγισ
τα περιῦδεῖν γιγνόμενα; Ἀ
τιμῶντα τοῖς πεπραγμένοις
ρίδος γενέσθαι τὴν πόλιν ἐθ

τῶν συμβεβηκότων τοῖς
Θετταλοῦς καὶ τοὺς μετ
κυίας ταῦτα γιγνόμενα
ἦσαν Ἀρκάδας, καὶ Μεσ
καὶ τούτων πολλοὶ, μά
λάγασι· καὶ γὰρ εἰ μὲν,
ἀπιῶν, καὶ μετὰ ταῦτ'
μάχων, μήτε τῶν ἄλλω
ὅμως ἦν ἄν τις κατὰ τὸ
ἐκεῖνος, μέμψις καὶ κα
ἀξίωμα, τὴν ἡγεμονίαν
δὲ καὶ τὰς πολιτείας, τ
ἐβουλεύσασθε, ἐμοὶ πεισ
τὴν πόλιν, Δίσχινη, τ
τῶν Ἑλλήνων ὀρώσαν
ἢ τί τὸν σύμβουλον ἔδει
καὶ γὰρ τοῦτο πλεῖστον
τοῦ χρόνου μέχρι τῆς
βῆμα ἀνέβην, αἰεὶ περι
νιζομένην τὴν πατρίδα
λωκυῖαν ὑπὲρ φιλοτιμίας
φερόντων, ἢ τῶν ἄλλω
ἕκαστοι· ἐώρων δ' αὐτ
ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστ
κλεῖν καταγότα, τὴν
ὅ,τι ἂν βουλευθεῖη μέρ
τοῦτο ῥαδίως καὶ ἐτο
τιμῆς καὶ δόξης ζῆν.
τολμήσειεν, ὡς τῷ μέ
τε γε ὄντι, καὶ μικρῶ

1
ἐγγενέσθαι, ὥστε τῆς τῶν Ἑ
τοῦτ' εἰς τὸν νοῦν ἐμβλέσθαι
καθ' ἡμέραν ἐκάστην ἐν πᾶσι
τῆς τῶν προγόνων ἀρετῆς ὑπ
κίαν ὑπάρξαι, ὥστε τῆς τῶ
γέλτους ἐθελοντὰς παραχωρή
φήσειε· λοιπὸν τοίνυν ἦν καὶ
νος ἔπραττεν ἀδικῶν ὑμᾶς
ἐποιεῖτε ὑμεῖς ἐξαρχῆς, εἰκό
δὲ καὶ συνεβούλευον καὶ ἐγὼ
ὁμολογῶ. Ἀλλὰ τί ἐχρῆν με
τα τὰ ἄλλα ἀφείς, Ἀμφίπολ
σον· οὐδενὸς τούτων μέμνη
καὶ τὴν Πεπαρήθου πόρθησι
ἠδίκητο, οὐδ' εἰ γέγονεν οἷο
λέγοντα, εἰς ἔχθραν ἐμβαλε
στοφῶντος, καὶ Διοπείθους,
σμάτων, οὐκ ἐμῶν, ὧ λέγω
οὐδὲ νῦν περὶ τούτων ἐρῶ.
τεριζόμενος, καὶ κατασκευ
κὴν, καὶ Μεγάρους ἐπιχειρῶ
κατασκάπτων Πορθμὸν, κα
δὴν τύραννον, ἐν δ' Ἐρετ
ποντον ὑφ' ἑαυτῷ ποιούμεν
πόλεις Ἑλληνίδας, ἃς μὲν ο
τάγων, πότερον ταῦτα πά
δει, καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην
τῶν Ἑλλήνων τὸν ταῦτα
ἢ μή; εἰ μὲν γὰρ μὴ ἐχρῆ
μένην τὴν Ἑλλάδα οὔσαν

όντων, περιείργασμαι μ
σται δ' ἢ πόλις ἢ πεισ
ταῦτα, ἃ πέπρακται, κ
κωλυτὴν φανῆναι, τίνα
σῆκε γενέσθαι; Ταῦτα
όρων καταδουλούμενον
μην, καὶ προλέγων, καὶ
πῶ διετέλουν (I) ».

Ἐνίοτε συγχωροῦμεν
ἀληθῆ, ἢ ὑποτιθέμενον
φέρομεν ἄλλο τι ἀδί
χώρητον· πρέπει ὅμως
χωρούμενα τοιαῦτα, ἃ
ἰσχυρῶν ἐπιχειρημάτων
εἰς πᾶσαν ἐν γένει περί
ἢ σκέψις, φέρει ἡμᾶς εἰ
μετὰ τοῦτο νὰ ἀντιτάξ
Τοιοῦτον σχῆμα εἶναι εἰ
μοσθένους τὸ, « περιείργ
συγχωρεῖ εἰς τὸν Αἰσχί
τοῦ Φιλίππου, καὶ τοι ο
γει ἄλλο πολὺ μεγαλῆ
τος ὁ Αἰσχίνης, φανεροῦ
ξεν, οὐδέ εἶπεν οὐδέν συ
δὴ πρὸ τοῦ πολεμεῖν, φ
γὸν μὲν, ὃ Γῆ καὶ Θεοί

---

(1) Περί Στεφ.

δότε δ', εἰ βούλεσθε, δότε
ἤδη τὰ πλοῖα ἐσεσύλητο,
τικὴν ἐπορεύετ' ἄνθρωπος
πράγματα ἦν, ἀλλ' ἐνειστ
ἔπραξεν ὑπὲρ ὑμῶν ὁ βᾶσκ
ἔχοι δεῖξαι· οὐδ' ἔστιν οὐτ
οὐδὲν Αἰσχίνῃ περὶ τῶν συ
ἐπὶ τῷ ὑποκείμενῳ, κατ' Ἐπ

Πολλάκις ὁ ῥήτωρ φαίν
ἤδη μετεχειρίσθη λέξιν, ἢ
μὲ σκοπὸν, ἀφοῦ εἶπη ὅ,τι
λήτερον καὶ προσφυέστερον.
γεθος τοῦ πράγματος, δεικν
ὁ Δημοσθένης λέγει περὶ τῆ
ὁποίας συναίτιον ἀπεδείκνυ
αἰσχρὸν, μᾶλλον δὲ, τίς ἐσ
κότας ἡμᾶς τότε, καὶ τὴν
νους, τούτους τῶν ἐναντίο
περιῶφθαι τοιαῦτα πεπονθό
νων (2); ».

Πολλάκις γίνεται καὶ πρ
διορθόνωμεν τὸ δυνάμενον ν
ράδοξον, ὑπερβυλικὸν, ἢ
προλαμβάνων τοῦ λόγου
Ἀθηναίους, « Ἐπειδὴ δὲ πο
βούλομαι τι καὶ παράδοξον
ῶν μηδεὶς τὴν ὑπερβολὴν θα

---

(1) Περὶ Στεφ.— (2) Περὶ Π

γω, θεωρήσατω. Εἰ γὰρ
νήσεσθαι, καὶ προήδε
καὶ διεμαρτύρου, βοῶ
οὕτως ἀποστατέον τῆ
προγόνων, ἢ τοῦ μέλλ
ἀποτυχεῖν δοκεῖ τῶν
θρώποις, ὅταν τῷ θεῷ
στάναι τῶν ἄλλων, εἴ
δωκέναί πάντως ἂν ἔσ

Τὸ σχῆμα τοῦτο φα
σεις, εἰς ψυχικὰς ταρα
θαυμασμὸν καὶ ἀπορία
τὴν δυσκολίαν, ἢ ἄλλη
ἂν γίνεται ἡ ἀπορία, δ
« Ἀπορῶ δὲ πότερον ὑ
πραγμάτων, ἢ φροντί
σίας ἤκειν, ὥστε λανθά
ἡμῶν καθέστηκεν (2)
ναὶ καὶ τὸ ἀκόλουθον
νήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χρισ
humble et pauvre ;
monde et aux riches
donc, Seigneur ? et
pour leur proposer le
votre pauvreté ? Les
Dans l' état où je les

---

(1) Περὶ Στεφ. — (2) 'I

Leur dirai-je, craignez
du mystère même que
consolantes qu'il inspire
plus grands pécheurs.
pendant que tout le m
Leur dirai-je, consolez-
sauveur qui condamne
tant de raison de s'aff
Dieu! l'un et l'autre, e
que vous m'imposez:

consolez-vous: car je vo
est tout-à la fois us' suj

« Ἀναγγέλλω Σωτῆρα το
αὐτὸν ὁμῶς εἰς τοὺς δυνα
τῆς γῆς . . . . Τί λοιπὸν
λόγους νὰ μεταχειρισθῶ, δ
στήριον τῆς ταπεινώσεως
Μὴ φοβεῖσθε; Ἄλλ' εἰς τὴν
τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι ἀπ
λὰ θέλω ἀπομακρυνθῆν
ρίου, τὸ ὁποῖον πανηγυρί
τικούς στοχασμούς, τοὺς ὅπ
πνέη, καὶ εἰς τοὺς πλέον ἄ
ἐνῶ ὅλος ὁ χριστιανικὸς κ
παρηγορεῖσθε, ἐνῶ ἔχουσι
βλέποντες τὸν Σωτῆρα, ὅσ
ἀρχάς; Καὶ τὰ δύο, Θεέ
οὔτω θέλω ἐκπληρώσειν τ
ἐμέ· θέλω εἰπεῖν, Λυπεῖσθ
ἀγγελίαν, ἥτις εἶναι ἐνταυ

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν ἢ
ὁ ῥήτωρ ὑπὸ αἰσθήματι
τελέσματα αὐτοῦ, ἢ ἄλλ
πρᾶγμα, ἢ τοῦναντίον,
τὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ
εἰς ὁμόνοιαν τοὺς Θηβαίους
λίππου, ἐπιφωνεῖ, « Αὐτῶν
τῶν ἀρχῆ καὶ κατάστασι
καὶ μῖσος, καὶ ἀπιστίαν
Τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν
παρελθεῖν ἐποίησεν ὡς
καὶ γνωμικόν, ἢ κρίσις
εἶναι ἐπιφώνημα· διότι
οὕτως ὁ Δημοσθένης, ὁ
ἄνθρωπος ὑβριστῆς, ὡς
ἀπιστον ἴσως· τὸ γὰρ
τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς

Ἐνίοτε ὁ ῥήτωρ ἐνδια
ματος, μεταχειριζόμενος
μεγαλοποιήσῃ αὐτὸ, ἢ
πει νὰ συγχωρῆται ὑπὸ
τὸν διὰ τὴν σαφήνειαν.
μοσθένης λέγει πρὸς τοὺς
τὴν γνῶσιν ὑμῶν γενέσθαι
εἶναι, τί ποθ' ὡς ὑμᾶς
ἄλλ' ἐὰν μὲν κολάσητε,

καὶ ἀγαθοὶ καὶ μισοπόνη
τάσθαι ». Τοιοῦτον καὶ τ
« ταραχὴ πνεύματος, καὶ
καὶ Ἐριννύων δᾶδες καιόμε

Π

Τὸ σχῆμα τοῦτο γίνεται
μὲ συντομίαν, ἢ μόνον κα
ἢ ἀνίσχυρα, ὡς πρὸς ἐκεῖ
νά εἶπωμεν, οὐχὶ ὁμῶς πα
θῶσιν. Ὁ Δημοσθένης με
τῆς ἀρετῆς τῶν Ἀθηναίων
« Μυρία τοίνυν ἕτερα εἶπ
ἐξόδους πεζᾶς, στρατείας,
ὑμῶν αὐτῶν, ἅς ἀπάσας ἦ
νων ἐλευθερίας καὶ σωτηρι

Μεταχειρίζονται τὴν
τῶν ὁποίων θέλουσι νὰ
ψίαν τινὰ, χωρὶς νὰ ἐμβα
ἀδυνατούς.

Τὸ σχῆμα τοῦτο λαμβ
νά μετριάσωσιν ἐλεγκτικὴν
γομένη, ἢ θελε φανῆν σκλη
θέλουσα νὰ εἶπη πρὸς τὴν
διὰ ποίαν αἰτίαν οἱ Ῥωμαῖ
λοψυχίαν καὶ φρόνημα εἰς
ρατρέχει αὐτὸ μεταβαίνου

---

(1) Perturbatio istun ment
et ardentes furiarum faces ex
Στεφ. — (3) Κορνήλ. Νικομηδ.

Et sans examiner

La grandeur de

Je veux vous faire

N' est pas, tant qu

ἤγουν, « Καὶ χωρὶς να
κάμνει νὰ μὴν ἀγαπᾶτε
θέλω σὲ δείξειν, ὅτι
κτηνώδης ἀρετὴ ».

Προβλέποντες τί δύ
ἀκροαται, νὰ προβάλωσι
τοῦλάχισον ἀδυνατίζομε
προλαμβάνων ἀντιλογίαι
δεικνύει αὐτὸν ἀφ' ἑαυ
« Ἔστι δὲ πρῶτον μὲν
πρὸς τινὰς αὐτὸς διεξιὼ
ἐπεπόνθειν ταῦτα ἃ λέγ
λαχεῖν· τῶν μὲν ἱματίων
φθορᾶς, καὶ τῆς περὶ τὸ
ῶν δ' εἰς τὸ σῶμα ὑβρί
δημοσίᾳ κρίνειν αὐτὸν,
θεῖν, ἢ ἀποτίσαι. Ἐγὼ
δὲ εἰδέναί χρεῖ, ὅτι εἰ μ
ζόμην, οὐναντίος ἂν ἦκε
τούτων ἀληθές, προβάλλ
κῆματα τὴν τιμωρίαν π
λεως, ἥτε ἐσθῆς τῆς ἐορτ
τε ὁ πεπονηθὼς ταῦτα, χ
λον εἴλετο τιμωρίαν, ἢ τῆ

έορτήν ἀδικούντων οὔσχευε
οὗτος τότε. Φεύγοντος μὲν
τὸ τὸν παρύντα τρόπον
τὸν οὐκ ὄνθ', ὡς ἔδει γε
φρόνων, τούτοις τε μὴ
γαίνοντα, κολάζειν. Μὴ
δίκας ἰδίας δίδωσιν ὁ
δίδωσι γάρ· ἀλλ' ὡς
πεποιηκῶς, οὐ περὶ τι
τω. Τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐ
τὴν ψῆφον οἴσετε νῦν ὑμῶν
δικῶν πλεονεξίαν ἀφείς,
καὶ τοῦτον εἰλόμην τὸν ἀ
βεῖν ἐμοί, οὐ βλάβην δὴ
παρ' ὑμῶν ».

Διὰ τοῦ σχήματος τὸ
ἀφορμὴν νὰ εἶπη ἐντόνως
γον ἐαυτοῦ, τὰ ὅποια κατα
φανῆν τολμηρὰ καὶ δυσάρ

— 203 — Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ

Ἐνίοτε διακόπτομεν τὸ
τὸ ὅποῖον ἤρχισαμεν. Γίνε
ματα ἀπευκταῖα, ἢ πολλὰ
εἶτε εἰς τοὺς ἀκούοντας. Ὁ
τῆς παρὰ τῶν πολιτῶν ε
φορὰν, λέγει ἐν σχήματι
ἔγωγ' ἐλαττοῦμαι κατὰ
δ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ
ἴσων ἀγωνίζομαι· οὐ γάρ ἐ
εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ

ἔμοι μὲν . . . οὐ βούλ
μενος τοῦ λόγου ».

Οὕτω λέγεται τὸ σ
ἔρωτῶν τοὺς ἀκροατάς,
ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἀπόκρισι
ὑποφορὰ, ἢ αὐτὸς ἑαυτὸ
διὰ τοῦτο οἱ λόγοι νὰ
τίρρητοι. Τὸ σχῆμα το
ἔχει μεγαλωτάτην δύν
πολλὰς ὑβρεῖς καὶ ἀδικί
τοὺς κριτάς, καὶ ἀποκλι
ῶμόν, τὸν οὕτως ἀγνώ
νοντα, ὧν αὐτὸς ἠδικῆσ
τοῦτον, ὑβρίζοντα λαβόν
καὶ μήθ' ἐορτῆς, μήτε ἰε
νὸς πρόνοιαν ποιούμενο
τοῖς ἄλλοις ποιήσετε;
Τίνα, ὦ πρὸς τῶν Θεῶν,
λήν; Ὅτι νῆ Δία ἀσελ
ἔστι τ' ἀληθῆ. Ἀλλὰ
τοὺς τοιούτους δήπου μ
ἔστιν; Ἀλλὰ τοῦτό γε
ρήσετε ὄν' ὥστ' ἀφελεῖν
μᾶλλον, ἢ σῶσαι διὰ
θρασὺν καὶ βδελυρὸν, κα
ἀφορμὴν ἔστιν ἐφ' ὑμᾶς
Ἐλεῆσαι, νῆ Δία; παι
καὶ τούτοις αὐτὸν ἐξαιτ

ἴστε δήπου τοῦθ', ὅτι τοὶ
δυνήσονται φέρειν, ἔλεει
δεινῶν, δίκην δίδοντας

Ὁ ῥήτωρ ὁμνύει ἐνίοτε
καὶ σεβαστὸν, διὰ τὰ βε
νων. Τὸ σχῆμα τοῦτο
τορας, οὐχὶ ὡς ἔτυχεν, ἀ
ὑπὲρ πατρίδος, ὑπὲρ τῶν
Δημοσθένης δεικνύων, δ
σίσαντες ὑπὲρ τῆς Ἑλλ
κάμνει καὶ ὄρκον προσφι
ὡς ἥρωας καὶ ἡμιθέου
ἐλευθερίας ἀγωνισθέντας
ἡμάρτετε, ἄνδρες Ἀθηναῖ
καὶ σωτηρίας κίνδυνον
προκινδυνεύσαντας τῶν π
ραταξαμένους, καὶ τοὺς
τοὺς ἐπ' Ἄρτεμισίῳ, καὶ
σίοις μνήμασι κειμένους

Τὸ σχῆμα τοῦτο γίν
τὰ προσμένη μὲ περιέργε
εἰπεῖν, καὶ τέλος πάντω
ἀνέλπιστον καὶ παράδοξο
νίκην τῆς Ὀλύμπου, πρ
σκηνικούς, καὶ τιμῶν μὲ
νησαν τεχνικώτεροι εἰς τ
τινα ὀνομαζόμενον Σάτυρ

νος αὐτὸς δὲν ζητεῖ οὐδὲρ
τὸν Φίλιππον μικροπρέπει
ρέσκειαν; Ὁ Ἀθηναῖος καὶ
ἄλλοι ζητοῦσι, τούτων δὲ
τὸς ἤθελε ζητήσῃν μετὰ
τὸν Φίλιππον νὰ δώσῃ,
μαῖ, φοβούμενος μὴν ἀπὸ
βασιλεὺς, ἀνήσυχος νὰ ἀκο
σταξεν αὐτὸν ἐλευθέρως ν
παρὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς θ
αύτου, Ἀπολλοφάνους τὸ
τὴν Ὀλυνθον, σταλεῖσαι
συγγενῶν, φοβουμένων τὸ
ἐζήτησεν αὐτάς, διὰ νὰ ν
εἰς τοὺς παρόντας τόσον
λὺς καὶ εὐφημία παρὰ π
θεῖς εἰς φιλανθρωπίαν, ἔχ
τοι ὁ πατὴρ αὐτῶν εἶχε
τοῦ Φιλίππου.

Ὁ Βοσσοῦετος ἐγκωμι
λισσαν τῆς Ἀγγλίας, λέγει
μεγάλας χάριτας, τὴν μ
τὴν δέ . . . . τί προσμέ
ὅτι ἀνώρθωσε τὰ πράγματα
ἀλλὰ διότι ἔκαμεν αὐτὴν

Τὸ σχῆμα τοῦτο φυσ
σμούς. Ὁ κομψότατος Δ
ἐμβαίνοντα εἰς τὴν οἰκίαν

Ἄλλ' ἐκκάλει τὸν δεσπ
Ἐπειτα τὴν γυναῖκα κα

Ἐπειτὰ τοὺς θεράποντο

Ἐπειτα σαυτὸν, εἶτα τῶ

Τί δ' ἐστίν; Ἐρ. Ὁ

Εἰς ταῦτὸν ὑμᾶς συγκυ

Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ θ

Πολλάκις ὁ ἄνθρωπος
διαλέγεται αὐτὸς πρὸς ἑ
ται ὅτι λαμβάνει τινὰ εὐχ
φантаζόμενος ἑαυτὸν ὡς
Εἰς τὴν ἕξαψιν τῆς ἑαυτ
ὡς παρόντας, μὲ τοὺς ὁ
ἀποκρινόμενος. Ὅθεν τὸ
χώραν καὶ εἰς τοὺς λόγο
πιθανότητα. Ὁ Δημοσθέ
γον παριστάνει τὸν Φίλι
τῶν Φωκέων· διότι γὰρ
εἰρήνης δὲν ἤθελε, διὰ γὰρ
ταλοὺς καὶ Θεβαίους, ε
μεθ' ὄρκου τὰ ἐναντία·
φοβούμενος τοὺς Ἀθηναίους
ριστάνεται διαλεγόμενος
τοῦ πρακτέου· « Πῶς οὖν
ἐπιορκεῖν δόξας, πάνθ' ὅ
οὕτως· ἂν Ἀθηναίων τινὰς
τας· ταύτης γὰρ οὐκ' ἔτ' ἔ
Κικέρων ἀπολογούμενος ὑ

ὡς πατροκτόνου, κάμνοντα
γορον, καὶ δεικνύει αὐτὸν
καὶ συκοφάντην· « Λέγει
ρώση τὸν υἱὸν αὐτοῦ·
— Ἀπεκλήρωσεν αὐτόν
— Τὸ ἐμελέτα. — Τὸ
οὐδένα (1).

Ἡ εἰρωνεῖα γίνεται καὶ
καὶ διὰ πολλῶν, καὶ ἐνί
τὴν ἀληθινὴν· γίνεται δὲ
μόν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀγανακτικῶν
Δημοσθένης συγκρίνων
τῆς πατρίδος, ὅτε ἦσαν
καὶ ἀδωρόληπτοι, πρὸς τὰ
τα, εἰς τὴν ὁποίαν ἔφερ
ται, λέγει, « Ἐκεῖνοι τοὺς
οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς, ὡς
τετταράκοντα ἔτη τῶν
δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χ
(2) ; ».

---

(1) Exheredare filium
Exheredavit ne? Non. Quis
dixit? Nemini. — (2)

ΚΕΦΑ

Περὶ λε.

Πλὴν τῶν τρόπων καὶ λαμβάνει εἰς τὴν σύνθεσιν τα, τῶν ὁποίωγ ἢ κατάλλ βάλλει οὐκ ὀλίγον καὶ ε δὲ ἢ κατὰ πρόσθεσιν λέξ λέξεις ἔχωσιν ὁμοιότητά

Σχήματ

Ἐπαναφορὰ λέγεται, προτάσεις, ἄρχωνται ἀπὸ το δίδει εἰς τὸ ὕφος τοῦ προσθέτει δὲ καὶ τόνον τ τέρα ὁμῶς αὐτοῦ χρήσις θρωπος φυσικὰ εὐχαριστ κείμενον τῆς λύπης, τῆς τινὸς πάθους ἐξάπτοντος σθένης ἐπιφέρων ἀλλεπά δόται μισοῦνται πάντοτε. λέγει, « Μέχρι τούτου Λα ἔως προὔδωκεν Ὀλυνθον. λεσε Θήβας. Μέχρι τούτ ἔως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλ

---

(1) Περὶ Στεφ.

ριστάνει τὸν Μειδίαν λέ-
ους, « Ἐμὲ οἴεσθ' ὑμῖν εἰ-
τριηραρχήσειν, ὑμεῖς δ'
πουσα τὰ ἑαυτῆς τέκνα,
νος ἔμελλε νὰ ἀποκτείνῃ

Ἐγὼ δ' εἰς ἄλλην γαῖαν

Πρὶν σφῶν ὄνασθαι, καὶ

Πρὶν λέκτρα, καὶ γυνοῖς

Εὐνάς ἀγῆλαι, λαμπράς

Ὡς δυστάλαινα τῆς ἐμῆς

Ἄλλως ἄρ' ὑμᾶς, ὦ τέκνα

Ἄλλως δ' ἐμόχθουσι, καὶ

Τὸν Νιρέα, ἐλθόντα εἰς τὴν

γαλύνει ὁ ποιητὴς διὰ τὸ

Νιρεὺς αὖ Σύμηθεν ἄγλαϊ

Νιρεὺς, Ἀγλαΐης υἱός.

Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὰ

Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετὰ

Ὁ Βουρδαλὼς δεικνύει

θησκειάς, παριστάνει τὸν

ἔθνικους, C' est cette

re tous les jours de

prospérité de vos Césars

sécutent ; et à offrir

tels, en même temps

frères à la rigueur de

gion qui nous apprend

---

(1) Εὐριπίδ. Μηδ. 1024.

une fidélité sans examen
de reconnaître que vos
soldats que les chrétiens
qui nous apprend à payer
les tributs et les impôts
bureaux de vos recettes
des chrétiens au monde
s'aquittent de ce devoir
de piété. ἡγουν, « Ἡ θρησκεία
καλωμεν καθ' ἐκάστην τῶν
τῶν Καισάρων σας, καὶ ἐν
φέρωμεν θυσίαν ὑπὲρ αὐτῶν
ἀδελφῶν ἡμῶν εἰς τὴν
Ἡ θρησκεία αὕτη μᾶς δὲ
ἀπαραδειγματίστον· διότι
γῆτε, ὅτι παρὰ τοὺς χριστιανούς
τιώτας. Ἡ θρησκεία αὕτη
ἀκριβῶς καὶ ἀδόλως τὰ τῶν
οἱ φορολόγοι σας ὁμολογοῦν
κόσμον χριστιανοί· διότι
τοῦτο, ὡς νόμον συνειδήσεως
'Αν

Ἀντιστροφή λέγεται, ὅτι
εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν. Τὸ
κόν. « Ἀλλὰ θαυμάζω
ἢ γενήσεται, ἂν τὰ πᾶσι
τῶν ἀπόντων εὐπορήσασθαι

---

(1) Κατὰ τὴν Ἑρμολογίαν· Ἀναστροφὴν, ἢ Ἐπιστροφὴν

θυγος ἦν· ἐφ' οἷς δ' εἰς
κοῦν οὐδ' ἐγώ· ταῦτά
τῶν τοῖς ἄλλοις δήπου
ταῦτα, οὐκ ὦν ὦν ἐπέδα
μὲν ῥαθυμίας τῆς ὑμετέρ
λιππος, τῆς πόλεως δ' οὐ

Ἄνα

Τὸ ἐπόμενον κῶλον ἢ
ξέως, εἰς ἣν τελευτᾷ τὸ
Κτησιφῶντα μὲν δύναται
λέγχειν ἐνόμιζεν αὐτὸν, ο
τὸ, « Εἰμὶ τοίνυν ὁ κατηγ
δ' οὐδείς ἐμοῦ (5)». Ἡ ἀ
ρον κόμμα, ὡς εἰς τὸ Ὄμ

Τοῦ δ' ἐγὼ ἀντίος εἶμι

Εἰ πυρὶ χειρας ἔοικε, μέ

Ὄταν εἰς τὰς αὐτὰς λέ
μεν αὐτὰς κατὰ τάξιν ἀν
γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρ
Αἰσχίνην διαδέβληται (6)
ἐγὼ δεινός, οὐχ ὁ νῦν κα
δεινός».

Κλίμαξ

Ὄταν ὁ λόγος προχωρή

---

(1) Περὶ Στεφ. — (2) Κατ
νην, Ἐπαναστροφή, κατ' ἄλλους
Περὶ Παραπρεσβ. — (6) Περὶ Π

λευταία λέξις τοῦ ἡγουμένου
ἐπομένου· ὅθεν ἡ κλίμαξ
«Οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐ
ἐπρέσβευσα δέ· οὐδὲ ἐπρέ
(1)». Ταῦτα ἐκ τῶν κατὰ
σμένην τινὰ τάξιν τῆς λέ

Πο

Οὕτω λέγεται, ὅταν ἡ
φόρους πτώσεις, γένη, ἢ
τὰ κόμματα· οἷον, Πῶς γὰρ
την παρεκάλουν, ὅς ἤδειν
τῶν παρανόμων γραφή,
ὑπὸ Φιλοκράτους (2); »
ὀφείλει, νῦν ἡ κρίσις, οὐδ

Πάντων μὲν κρατέειν ἐθ

Πᾶσι δὲ σημαίνειν, ἅτιν

Π

Τοῦτο γίνεται, ὅταν τὸ
τοῦ καὶ, ἢ δέ.

Οὕτω λέγεται, ὅταν
πάλληλοι, τὴν αὐτὴν σχε
δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον,
ἐπὶ τὸν ἀγῶνα, ὤκνησαν,
γὰρ τοὺς πολεμήσοντα Φ

(1) Περὶ Στεφ.—(2) Αἰσχίν.
Ἀριστογείτ.—(4) Ἰλ. α, 288.

ρον, καὶ δύναντίν τινα κεκ
θεία πανταπασιν ἔοικεν εὐερ

Σχήματα

Συγε

Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶναι συ
Γλῶσσαν. Πρὸς ἀποφυγὴν τ
τὴν αὐτὴν λέξιν πολλάς ἄλλ
« Ὅσα γὰρ νῦν ἐρεῖ περὶ τῶν
ἢ τοῦ Ἡγησίππου, ἢ ὡς Πρό
βεῖς εἰσιν, ... πάντα δήπου
δεῦρ' ἦκειν ἐπέτρακτο (2)».

'Ασ

Ὅταν πολλά κῶλα, ἢ κόρ

Σχήματα

Παρ

Οὕτω λέγεται καθ' Ἑρμογέν
λαμβάνεται κατὰ τὴν κυρίαν
τροπικῶς κατὰ ἄλλην ἔχουσι
τὴν· οἶον, « ἐγὼ δὲ οὐ τοῦτο
θνηκέν, ἀλλ' εἰ τῆς πόλεως
σεῖν καὶ τιμωρεῖσθαι (3)».

Παρ

Ὅταν λαμβάνωνται εἰς τ
ξεις ἔχουσαί τινας συλλαβά
δὲ παυσαμένου (4) ». κα

---

(1) Ὀλυμπ. β'. — (2) Δημοσ.

(4) Πλάτ. ἐν συμποσ.

ἡγεμόνευεν (1). Εἶναι δὲ
ἐπικινδύνων.

Ὁμοιοτέλευ

Τὸ σχῆμα τοῦτο γίνε-
ται λευτῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν
καὶ πρὸς ταῖς ὑπαρχού-
σας ἰππέας προσκατεσκευασ-
θῆναι ἐπριάμεθα (2) ».

Ἰσόκωλον

Λέγεται ἰσόκωλον, ἢ
ἰσοκράτους, « τοὺς μὲν ἴσους
τοῖς δὲ νόμοις πίθου ». Ἰσοκρά-
τος, ὁποῖον καὶ τὸ
διαφύλαττε ταῖς μελέ-
ταις ἐπιστήμας.

Ταῦτα εἶναι τὰ πλέονα
τὰ ὅποια, καθὼς καὶ τὸ
σοῦ ἐπιδέχεται καὶ ἡ σ-
τος δύναται νὰ πληροφ-
καὶ ἄλλα οἴκοθεν ὅμοια
χρῆσιν αὐτῶν μεγίστη π-
βιασμένα, καὶ ἀνάρμοστ

---

(1) Ἰλ. 6, 758. — (2) Αἴσ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Περὶ χάριτος

Ὁμιλοῦντες περὶ ὕφους, γινώσκοντες ὅτι τὸ ἀπεικόνισμα τῶν πάντοτε γενῆ τις σχέσις μετὰ τοῦ ὕφους μεταχειρίζεται αὐτὸν, ἐκ τοῦ ἰδιάζοντος εἰς αὐτὸν λαμβάνεται καὶ τὸ ὕφος διακρίνομεν ὀνομάζοντες ἰσοδευμένον, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐν γένει καὶ εἰς τὸν πᾶσι πτεσθαι, μᾶλλον ὁμοίως εἰς τὸν πᾶσι νοῦσι τὸ ὅλον εἶδος τῆς Γενεῆς τέλεσμα ὅλων ἐκείνων τῶν ἰσοδευμένων, τῆς ἐκλογῆς, λέγοντες τῶν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν πᾶσι θείας, καὶ τοῦ κόσμου, ὅσῳ ἀρμονίας, διὰ τῶν σχημάτων. Περὶ τοιούτων λοιπῶν γενῶν ὁμιλήσωμεν.

Ὅτι μὲν διάφοροι ὑποθέτουσιν ὅτι τὸ ὕφος, εἶναι τόσον φανερὰ γινώσκοντες πρὸς διασάφησιν. Περὶ τούτων, παραδείγματος χάριν, κατὰ τὸ αὐτὸ ὕφος μὲν ὁμοίως βλέπει, ὅτι καὶ τὰ ἀπαιτοῦσι ποικιλίαν εἰς τὸ ὅλον τινὰ, παραδείγματος χάριν

ἐπιδέχεται πλειότερον κα-
μότητα παρά τὸ διδάκτ
ὅτι καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς
θεσις νὰ ἔχη τι ὁμοιόρ
ῦφους. Ὄταν ὁ συγγραφε
δυνάμεθα μετὰ λόγου νὰ
γράφει κατὰ μίμησιν,
χετύπου. Ὡς οἱ καλοὶ
αὐτῶν, οὕτω καὶ οἱ κλ
ζονται καὶ διακρίνονται
τοῦ ῦφους.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων κριτ
αιρεῖ τοὺς χαρακτῆρας
Ἄνθρωπον, καὶ Εὐκρατον-
δύναμιν, καὶ μὴ φροντ
παραδείγματα τούτου φ
τῶν ποιητῶν· ἐκ δὲ τῶ
δὲ, ἢ Γλαφυρόν, ὡς κα
καὶ ἠδὺν, τὸν ἀγαπῶν
παρὰ τὴν δύναμιν· εἰς
δον, Σαπφῶ, Ἀνακρέο
Ἰσοκράτην. Ὁ δὲ Εὐκρα
μετέχει καὶ τῶν δύο. Ἐ
τῶν ποιητῶν, Ὅμηρον
Ἡρόδοτον, Δημοσθένην,
ται παράδοξον) τὸν Ἄ
νὰ ἦναι τῶντι πολ
βάνη ὁμοῦ Πλάτωνα καὶ
ρακτῆρας διαιροῦσι τὸ
διαφόρους ὁμῶς τῶν τοῦ

οἱ πλειότεροι ἐκ τῶν νεωτέρων
οὗτοι εἶναι ὁ Ἄπλοῦς, ὁ Σ
ται αἱ διαιρέσεις, καὶ αἱ π
τον ἀπροσδιόριστοι καὶ γε
σωσιν εἰς ἡμᾶς εὐκρινεῖς
προσπαθήσειν νὰ κάμω θεο
μικρόν τι πλέον ἀνεπτυγμ.

Μία ἐκ τῶν πρώτων
διαφόρων εἰδῶν τοῦ ὕφους
ἐκφράσεως τῶν ιδεῶν τοῦ σ
γραφεὺς συμπυκνώνει τὰς ἰ
δύναται, λέξεις, μεταχειρ
ἀποκόπτων δέ, ὡς περιττόν
ἐννοίαν. Τὰ κοσμοῦντα τὸ
ραλαμβάνει ὅμως αὐτὰ μᾶλ
ριν. Ποτὲ δὲν λέγει τὴν
αὐτὴν, ὅσον δύναται, μὲ τ
κατὰ τοῦτον δὲν ἐννοῆς αὐτ
λον νὰ τὸ ἐλπίζης. Αἱ περι
πεπυκνωμένοι, καὶ ἰσχυραὶ,
γασμένοι μὲ τὴν πλέον με
γείρωσιν ὡς ἐπιτοπλεῖστο
σκοντος πλειότερόν τι παρ' ὅ

Ὁ δὲ ἀνεκτενόμενος συγγραφεὺς
τὸ πλήρες, παριστάνων αὐτὴν
δίδων εἰς τὸν ἀναγινώσκον
νὰ καταλάβῃ αὐτὸν ἐντελῶ

---

(1) Simplex, gravis, medius.

τὴν ἐξ ἀρχῆς καθ' ὅλην
ἐπαναλάβῃ αὐτὴν, καὶ
πληροῖ τοῦτο διὰ τῆς
ρακτῆρος τούτου ἀγαπῶ
γορίαν. Συνειθίζουσι νὰ
καὶ ἔχοντες εὐρυχωρίαν
ταχειρίζονται αὐτὰ ἀφ

Ἐκαστος τῶν δύο εἰ
λειαν, καθὼς καὶ ἕκαστος
βολὴν, κατασταίνεται νὰ
καταντᾷ νὰ ᾔῃαι ἀσυνά
τούτοις νὰ καταστήσῃ
ζον, εἰς τὸ ἐπιγραμματικόν
ἀνειμένον, κατασταίνεται
ἀναγινώσκοντα. Ἐνδέχεται
θησιν τοῦ πνεύματος ὅτι
ἄλλον ἐκ τούτων τῶν
ρακτῆρα τοῦ συντόμου ἢ
σύνθεσιν αὐτοῦ πολλάς

Διὰ νὰ γνωρίσωμεν δὲ
φειν συγγραφῆς τινός,
ραδείγματα, ἀλλὰ πρὸς
ῥφους αὐτοῦ. Ὁ Ἀριστοτέλης
τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν
ἴσως δὲν ὑπῆρξεν εἰς τὸν
εἰς τὰς λέξεις, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης
τασαίνει αὐτὸν καὶ πολλὰς
πρεποῦς μακρηγορίας τὰς
χωρὶς ἀμφιβολίαν ὁ Πλάτων

Διὰ νὰ κρίνωμεν πότε

τομον, και ποτε το ανει
την φύσιν τῆς συνθέσεως
σκαλῖαι ἀπαιτοῦσιν ὕφος π
γνωσιν συγγραφομένα β
λαμβάνεται ὅλη ἐκ τοῦ σ
εἶναι πάντοτε φευκτέα·
ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἀναθ
ἀναγινώσκη βιβλίον. Δὲν
εἰς τὴν ὀξύτητα τῆς νοήσε
τὸ ὕφος ἡμῶν νὰ ᾔηται τοιο
ἀκούοντων νὰ ἀκολουθῆ
λαλοῦντες πρέπει νὰ ἔχωσ
ἐνταυτῷ νὰ μὴν ἐξοκείλωσ
νὰ ἀπαυδίξωσι τοὺς ἀκροα
ὅταν ἐπαναλέγωσιν ὑπὲρ τ
φόρους πολλὰς μορφάς.

Ἐν δὲ τῷ συγγράφειν
τὰς ὠφελείας· κατασταίν
τὴν προσοχὴν, ἀποτελεῖ ἰσ
χαριστεῖ τὸ πνεῦμα προσ
τὴν σκέψιν τοῦ ἀναγινώσκ
μένως, ἐνδέχεται νὰ ὁμο
ὅμως ἐν συντομίᾳ, θέλει θ
γραφῆ, εἰάν θέλωμεν νὰ ᾔη
νὰ ᾔηται σύντομος. Τοῦτο
γνώμην· διότι πολλοὶ νομ
ναται ὁ συγγραφεὺς νὰ ἐνό
πᾶν ἄλλο, και ὅτι αὕτη,
σταται πλουσιωτέρα και
ἐξ ἐναντίας φοβοῦμαι, ὅτι

τήν. Ἡ πλησμονὴ τῶν λ
ρύνει τὴν φαντασίαν, κα
τὴν ἀντικείμενον γὰ φα
ὄθεν οἱ ἐνδοξότεροι συγ
μοσθένης, εἶναι πάντοτε κ
φάς. Πλειότερόν τι τοῦ
κνύουσιν οὗτοι εἰς ἡμ
ἀσθενῆς διεξοδικὸς συγγρα
κατὰ διαφόρους ὄψεις. Ἡ
γραφῆς, εἴτε εἰς τὸ πεζο
πολὺ πλεον ἐκ τῆς εὐτυχ
περιστάσεων, παρὰ ἐκ τοῦ

Καὶ ὁ πρὸς τὰ πάθη
μᾶλλον σύντομος, παρὰ δ
εἶναι ἐπικίνδυνος· διότι εἰ
πολὺν χρόνον ἢ ἔξαψις το
γῶμεν, κινδυνεύομεν γὰ
Ἡ καρδιά καὶ ἡ φαντασία
βάλωμεν αὐτὰς εἰς κίνησι
πολλὰς μερικότητας μὲ
συγγραφεὺς ἐκθέτη αὐτὰς
ἀπευθυνόμεθα εἰς τὸ πνεῦ
ὑπόθεσιν, ἐξήγησιν, καὶ δι
ἐλευθερώτερον καὶ μᾶλλον
Ὅταν θέλῃς γὰ διεγείρῃς
καρδίαν, ἔσο βραχύλογος·
τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶ
ἀπαιτεῖ βοήθειαν ὁδηγοῦ,
Ἡ ἱστορικὴ διήγησις δύναται
γίας ἢ μακρολογίας, κατὰ

ὁ μὲν Ἡρόδοτος εἶναι διεξ
ἀμφότεροι ὁμῶς ἔχουσι τ

Νευρῶδες

Τὸ νευρῶδες καὶ ἀσθεν
κτῆρες ὕφους οἱ αὐτοὶ μέ
κισ τῶντι συμπίπτουσιν·
φεῖς ἔχουσιν ὡς ἐπιτοπλεῖσ
γενικῶς κλίνουσιν εἰς τὸ
πίπτει πάντοτε· διότι εἶν
οἵτινες καὶ ἐν τῷ μέσῳ το
μέγαν τινὰ βαθμὸν δυνα
ἀσθενοῦς ὕφους κεῖται εἰς τ
γραφέως. Ἐὰν συλλαμβάν
ζει αὐτὸ καὶ μὲ δύναμιν· ἀ
πράγματος, ἐὰν αἱ ιδέαι σ
μέναι, ἐὰν τὸ πνεῦμα αὐτ
φέρεται οὕτως ἀφροντίστα
βαίως ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θέ
ῶλων τὰ σημεῖα θέλουσι
αὐτοῦ. Πολλὰ περιττὰ λ
σιν εὐρεθῆν εἰς αὐτό. Αἱ
ἄστατοι καὶ γενικαί· ἡ
Μέρος μὲν τῶν νοημάτων
σύλληψις αὕτη θέλει εἰσο
ρῶδης συγγραφεὺς, εἴτε μ
χειρίζεται, πάντοτε κάμνε
ἐννοιῶν αὐτοῦ. Τὸ πνεῦμα
νου, περὶ οὗ πραγματεύετα
στικά. Πᾶσα φράσις καὶ

στήση τὴν εἰκόνα, τὴν
ζωηροτέραν καὶ τελειο

Εἰς τὸ περὶ ἀνειμένον
ἐνδέχεται νὰ κλίνη τις
ὑφους αὐτοῦ νὰ ἦναι ὡρ
ἀσθενοῦς δὲν εἶναι τὸ
νὰ σπουδάζη εἰς πᾶσαν
τινα: ὅσον δὲ πλησιάζ
τῆς τάξεως τοῦ καλοῦ σ
ὅλα τὰ εἶδη τοῦ γράφειν
ἢ ὑπόθεσις εἶναι σοβαρᾶ
χαρακτήρ τοῦ ὑφους νὰ
ἱστορίαν, φιλοσοφίαν κα
ἀπαιτεῖται νὰ ἦναι τοῖ
τοῦ νευρώδους εἶναι ὁ Δ

Ἄλλὰ καθὼς πᾶσα ἀ
τὸ ὁποῖον ὅταν ἐκτραπή
τὸ νευρῶδες· οἱ καθ' ὑπ
μελοῦντες τὰς ἄλλας λεκ
τητα. Γεννῶσι δὲ τὴν τρ
βιασμένοι ἀναστροφαὶ εἰ
τῆς εὐφραδεΐας.

Μέχρι τοῦδε ἐθεωρήσα
τῆς ἐκφράσεως τῶν ἐννοιῶν
τώρα τοῦτο καὶ ὡς πρὸς
ἐνταῦθα τὸ ὑφος τῶν δια
βαίνει κατὰ τὴν ἀκόλουθον
γλαφυρὸν, καὶ ἐπιτετηδε

Α. Τὸ ἰσχνὸν ὑφος ἀ

εὐχαριστούμενον μόνον εἰς
λως εἰς τὸ ἠδύνειν οὔτε τ
τρόπος δὲ οὗτος ὑποφέρεται
ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα διὰ ν
μέγα μὲν βάρος καὶ ἀξία ἔ
Ἀριστοτέλης εἶναι τὸ ἐντε
Ποτὲ ἴσως δὲν ἐστάθη σ
εἰς τὴν ἀκρίβειαν τοῦ διδ
γραμμάτων αὐτοῦ, καὶ οἷ
λίαν, χωρὶς οὐδόλως νὰ τ
πλέον μεγάλην βαθύνοιαν
σεις, γράφει ὡς πνεῦμα κ
μόνον, χωρὶς νὰ μεταχει
φαντασίας. Πλὴν ὁ τρότ
ἂν καὶ ἡ ἰσχνότης, ἢ ἡ
τῆς ὕλης τὴν ἀξιολογότη
μα, διότι βαρύνει τὴν πρ
ἐννοίας ἡμῶν εἰς τὸν ἀνα
δὲ εἰς τὸν ἰσχνὸν ὁ ξηρὸς,
μάτων, ἢ εἰς τὸν σμικρύνωμε
ταπεινήν· ὡς, κατέβαινε
ὅπου ἡ ἐννοία τῶν λεγομ
κρά, πρὸς τὰς τόσας μυρι
ὑπ' ἄλλου τινὸς ῥηθὲν πε
Φάλαρις ἠνόχλει τοῖς Ἀκρ
ἠνόχλει, εἶναι σμικρότα
φιλικῶν ἐνοχλήσεων, ἀλλ
Τοιοῦτον καὶ τὸ ἀκόλουθο
λούμενος Πηνειός· εἰς τοῖ
ρέουσι, καὶ ἀνακινουῦνται

Πηνειὸν ἐκεῖνον μέγαν (I)
ἐκφράσεως πρὸς ἐκείνην τε-
ταμοῦ· «ὁ γὰρ Ἀχελῷος τ-
ας καὶ Ἀγριάνων καὶ Ἀμ-
πεδίου, ἄνωθεν παρὰ Στρά-
Οἰνιάδας, καὶ τὴν πόλιν
ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἐν χειμῶνι

Τὸ ὁμαλὸν ὑψοῦται β-
γράφων κατὰ τὸ ὕφος τοῦ
κοσμήματα, προσηλωμέν-
νοίας. Πλὴν, ἂν καὶ δέν ἐ-
μάτων, καὶ ἁρμονοίας, ἢ ο-
ζει ὅμως νὰ ἀποφεύγῃ τὸ
μὰ τῆς σαφηνείας, φυλάττει
ληλίαν, καθαρότητα, καὶ
μόν τινα, οὐ μικρὸν, κάλλ-
ἐπιδεκτικὸν ζωηρότητος κα-
εἰάν αἱ ἔννοιαι αὐτοῦ ᾗναι κα-
τὸ ἡδύ. Ὁ ἰσχνὸς καὶ ὁ ὁμο-
θότι ὁ μὲν εἶναι ἀνεπίδεκτο-
ὄλως ἀγνοεῖ αὐτά· ὁ δὲ ὁμο-
εὐχαριστεῖται νὰ μεταδίδῃ·
γλῶσσαν καλὴν, εὐκρινῆ, κα-
ρω ἄλλα κοσμήματα, ἢ διό-
ἀναγκαῖα εἰς τὴν ὑπόθεσιν,
τὸν κλίσειν πρὸς ταῦτα, ἢ δ-

Ἔπεται εἰς ταῦτα τὸ κομ-
εἰς τὴν χώραν τῶν κοσμημ-

---

(1) Πρόδρομ. Σελ. 40.

πλέων ὑψηλῶν καὶ λαμπ
του δεικνύει ὅτι δὲν κα
ἀλλὰ μάλιστα δίδει προσ
τὴν ἐκλογὴν τῶν λέξεων,
μᾶλλον, παρὰ εἰς ἄλλην
περίοδοι αὐτοῦ εἶναι καθα
μέτραι εἰς τὴν ἔκτασιν, ἢ
παρὰ εἰς τὴν ὀγκώδη σύν
χωρίς νὰ ἐπιπροστίθεται
αὐτοῦ ποικίλλεται, πλὴν
σχήματα, ἐὰν κάμνη χρῆ
κατάλληλα, οὐχὶ τολμηρ
ταχειρίζεται ὅστις δὲν ἔχ
λὰ προσέχει ἐπιμελῶς εἰς
εἶναι δὲ ὕφος πάντοτε εὐά
σιν τοῦ λόγου, καὶ δίδει
εἰς πᾶσαν ὑπόθεσιν.

Τὸ δὲ γλαφυρὸν ὕφος ἔχ
ριλαμβάνει ὅλα τὰ λεκτικ
λῆς ἢ ἐλλείψεως. Ἐκ τῶν
ταί τις νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι
μεγάλην σαφήνειαν καὶ
ἐκλογὴν τῶν λέξεων, καὶ
πλοκὴν αὐτῶν, ἔτι δὲ τὴν
φαντασίας, ὅσον ἢ ὑπόθεσι
τρόπων λαμπρότητα. Συντ
νει τὴν φαντασίαν καὶ τὴν
προσφέρει εἰς ἡμᾶς τὰς ιδέ
κάλλος τῆς ἐκφράσεως, οὐχ
κτον στολισμόν.

Ὄταν δὲ οἱ διδόμενοι
ὑπερβολὴν πλούσιοι καὶ
προσβάλλωσι μὲ ψευδῆ
γόμενον ἐπιτετηδευμένον
ὑπέρμετρον καλλωπισμό
σεις τῶν νέων εἶναι συγ-
τούς νέους ἀγαθὸν προμα-
τὸ πολυτελές. « εὐχομαι,
εἰς τοὺς νέους πολυτέλεια
ἀφαιρέσειν πολὺ μέρος α-
καὶ μέρος τι θέλει ἐκτρίψ-
τῆς ὁποίας νὰ ᾖναι δυν-
τοιαῦτα ἢ ἡλικία αὕτη· ὅ-
ἐφευρέσεις ἑαυτῆς, καὶ ἀ-
τητος ἢ θεραπεία εἶναι ε-
πείαν ». Πλὴν ἂν καὶ εἰς
συγχωρῆται τὸ ἐπιτετηδε-
φεῖς ὅμως ὠριμώτερας ἢ
ὅσον ἢ κρίσις ὠριμάζει, πρ-
καὶ νὰ ἀποδοκιμάζῃ ὡς ν-
νάζοντα, καὶ ἀνάρμοστον εἶ-
εἰς διασάφησιν αὐτῆς. Ε-
ψευδῆς καλλωπισμὸς τῆς
τινες ἐπιτετηδεύονται· ἤθελε
εὐροϊαν πλουσίας φαντασί-
ᾗτο μικρὰ, τοῦλάχιστον ὅ-
τριβήν. Ἀλλὰ τὸ χεῖριστο
τούτους συγγραφεῖς ὑπάρχει
σίας. Ζητοῦσι νὰ ὑψωθῶσι
ας συνέλαβον ἰδέαν συγκεχυ-

σωσιν αὐτήν, ἀγωνίζοντες
διὰ ποιητικῶν λέξεων, δια-
μάτων κοινῶν τύπων, κο-
σιν ὄψιν πομπώδη καὶ
τὸ ποιῶν εὐάρεστον τὸν
μετριότης· καὶ ὅτι ἄνευ
σεως πραγμάτων, τὸ π
ἀπάτη παιδαριώδης γινο
παραπολὺ εἰς τὸ νὰ ἀπατ
κοινοὶ ἀναγνώσται, οἵτινες
ἀπὸ ὅσα ἔχουσιν ὄψιν θαμ

Μένει ἀκόμη νὰ θεωρήσ
ρακτῆρα, ὅστις ἔχει μεγα
ἀπαιτεῖ ἀκριβῆ ἐξέτασιν·
πρὸς διαφορὰν τοῦ ἐπιτε
γράφειν εἶναι λέξεις συχνότα
πολλαὶ, δὲν λαμβάνεται
καὶ ἀκριβῆ· ἡ μεγαλητέρα
εἶναι αἱ διάφοροι δοθεῖσαι,
τοῦτο εἶναι ἀνάγκη ἐνταῦ
μεν πῶς πρέπει νὰ ἐννοῆ
Τέσσαρες λοιπὸν εἶναι αἱ

Α. Ἀπλοῦν λέγεται ἐπι-
φορα μέρη· οὕτω λέγεται
εἶναι ἀπλοῦν, πρὸς διαφορ
καὶ πολλὰ τὰ ἐμπίπτοντα
καὶ ἀρχιτεκτονικῆς. κ. τ.

Β'. Λέγεται ἀπλῆ ἔννοια

ἀπλαῖ ἔννοιαι εἶναι αἱ φυσικὰς ὁποίας ἢ περιστασις, ἢ ἄλλο τινος ἐξετάσεως, καὶ πᾶσι κόλως ὑπὸ πάντων. Λεπτότερον φυσικὴ καὶ εὐληπτος τεῖται δι' αὐτὴν ἰδιαίτερόν τινῶν ἢ λεπτότης εἶναι τὰ πολλὰ μακρὰν, καταντᾷ περὶ τεττηδευμένον καὶ περίερον ἠθικοὶ στοχασμοὶ εἶναι ἀπλοῦς καὶ περιειργασμένοι. τῆς ἀντιθέτου εἰς τὴν λεπτότητα τῶν στοχασμῶν πρὸς τὸ ὕφος.

Τὸ τρίτον δὲ εἶδος τῆς ἀπλοῦς καὶ ἀντίκειται εἰς τὸ ποικίλον τὸ ἀπλοῦν ὕφος συμπίπτειν ἵνα ἐκτανθῶμεν περαιτέρω.

Εἶναι ὁμοίως καὶ τέταρτον εἶδος εἰς τὸ ὕφος· πλὴν δὲν θεοῦ ὅσον εἰς τὴν εὐκολίαν καὶ τῶν ἐννοιῶν. Τοῦτο εἶναι ἀπλοῦς μετὰ τὸ ὁμαλόν· διότι δὲν εἰς τὸ ὑψηλὸν κόσμον. Ὁ Ὅμηρος ἀπλότητα εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν οὐδὲς ἄλλος συγγραφεὺς ἔχει. Ἡ ἀπλότης αὕτη, περὶ ἧς εἶπεν ὁ ποιητὴς εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' ἔν τῷ γράφειν ἔξοχος ἀπλοῦς.

Ὁ ἀπλοῦς συγγραφεὺς

νομίζει ὅτι ἠδύνατο νὰ γράψῃ
ὅμως τὸ ἐπιχειρισθῆ, θέλει ἰδι-
οίως, καὶ ματαίως θέλει πρὸς
τέχνης εἰς τὴν ἔκφρασιν του,
ζεταὶ τὴν φυσικὴν γλῶσσαν
συγγραφέα καὶ τὸν κόπον αὐ-
φυσικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα. Ἄ
ἔκφρασιν, πλήρης, δὲ σχη-
ὅμως ρέουσιν ἐξ αὐτοῦ χωρὶς
φει κατὰ τὸν τρόπον τὸν ἐ-
αὐτόν, ἀλλὰ διότι εἶναι ὁ τ-
φυσικὸς εἰς αὐτόν. Πρὸς τού-
ναι ἀσυμβίβαστος μὲ τοῦτο
ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἀρέσκει· ὁ
χῆ εἰς τὰς λέξεις εἶναι ἀλ-
ῦφος τοῦτο, λέγει ὁ Κικέρων
κνύον οὐκ ἄχαριν ἀμέλειαν ἀ-
εἰς τὰ πράγματα, παρὰ εἰς
ἀπλότητος τοῦ ὕφους ἢ μεγά-
νὰ δεικνύῃ εἰς ἡμᾶς τὴν διά-
ἀνεπιτήδευτον. Οἱ ἐσπουδα-
νοὶ τρόποι τοῦ γράφειν, καὶ
τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, νὰ μᾶς
αὐλικόν τινα ἐν στολῇ, ὅπου
καὶ ἡ ἐπιτήδευσις τῶν τρόπων

---

(1) — ut sibi quisvis speret
laboret ausus idem. — (2) H
indice non ingrati negligentia
verbo laborantis, (orat. No 77).

οτροπίας, αἵτινες διακρί-
δὲ ἀναγινώσκειν συγγρα-
μιλεῖν κατ' οἶκον μὲ ἐπί-
εὑρίσκου. ἐν αὐτῷ τρό-
κοιμένον.

Οἱ ἀρχαῖοι πρῶτοι συ-
τῆς ἀπλότητος. Ὁ λόγος
κατὰ τὴν ὑπαγόρευσιν
οὐχὶ συμμορφούμενοι πρὸς
τῶν ἄλλων, τὸ ὁποῖον κα-
τετηδευμένον.

Ἐπειδὴ δὲ οἱ τρόποι
πνεῦμα ἐκάστου συγγρα-
γράφει, καὶ κατὰ τὰ αἴσθη-
προσδιορίζουμεν ἀκριβῶς
καλλήτερος, ἀλλ' οὐδὲ ἀν-
διον εὐρυχωρότατον. Αἱ
γραφεῖς δύνανται νὰ ᾔνω-
καλαί. Τὸ πνεῦμα πρέ-
τερον προσδιορισμὸν, τὸ
σεῶς πρὸς ἓνα τινὰ τρόπον
ἄλλον. Τινὲς μὲν γενικῶς
εἰς ἕκαστον εἶδος συνθέ-
μεν αὐτάς, καθὼς εἶναι κα-
πει νὰ φεύγωμεν· τὸ ὀγκύ-
τὸ ἀσθενές, τὸ ξηρὸν ἢ
σαφήνεια, ἢ δύναμις, ἢ κα-
πάντοτε σπουδῆς ἀξία. Ἡ
τοῦ βαθμοῦ τῆς ὑπεροχῆς
των εἰς μόρφωσιν τοῦ ἰδίου

δὲν εἶναι δυνατόν νὰ δοθῶσιν
δὲ τὴν περὶ τῶν χαρακτη-
ρήσεις τινὰς δυναμένας νὰ
ἐν γένει, ἀφίνοντες τὸν ἴδιον
τοῦ νὰ μορφόνεται ἢ ἐκ
συγγραφῆ, ἢ ἐκ τῆς τάσεως
α. Ἡ πρώτη παρατήρησις
ιδέας τῆς ὑποθέσεως, περὶ
ὁμιλήσωμεν. Τοῦτο καταρ-
σχέσιν πρὸς τὸ ὕφος, τῆ ἀ-
μένον μὲ αὐτό. Ἡ βάσις
ἔννοια συντροφευμένη μὲ ζα-
ἔννοιαι τοῦ συγγραφέως συν-
εἶναι δύσκολον νὰ κάμῃ τι
πώσεις τῶν πραγμάτων γίν-
ραὶ καὶ ἀδιάκριτοι, ἢ περ-
τοιοῦτον ἀφεύκτως θέλει εἶ-
φωμεν περὶ αὐτῶν· ἐξ ἐναντι-
θαρῶς, καὶ αἰσθανώμεθα ἰσχυ-
μὲ καθαρότητα καὶ δύναμιν
ὁ πρῶτιστος κανὼν εἰς τὸ ὕ-
τοῦ ὑποκειμένου, ἕως νὰ λα-
γνώσιν τῆς ὕλης, τὴν ὁποία
ξεις· ἕως νὰ αἰσθανθῶμεν
τὴν ἔκφρασιν ῥέουσάν καθ-
καλήτεραι καὶ προσφυέστε-
καθαρᾶς ὄψεως τοῦ ὑποκειμ-
πιάζωμεν πολὺ, ἢ νὰ τρέχῃ
ἢ παρατήρησις τοῦ Κιντιλ-
ταλληλότεραι λέξεις συνέχον

λύπτονται διὰ τοῦ φω
ὡς λανθανούσας καὶ κρ
μεθα, ὅτι αἱ λέξεις κει
γομεν ζητοῦντες αὐτάς
παθοῦμεν νὰ δώσωμεν ε

Β'. Διὰ νὰ φθάσῃ τις
εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συχνὴ γ
νόνας ἀνεφέραμεν περὶ ὕφ
τῆς ἔξεως, ἀδύνατον εἶναι
τῶν. Σημειωτέον δὲ καὶ
τελειοποιεῖ τὸ ὕφος· ἐὰν ο
στως καὶ ἐπιτροχάδην,
ὕφος· καὶ θέλομεν ἔχειν
μεν τὸ κακόν, καὶ νὰ διορ
ας, παρὰ ἐὰν δὲν ἤμεθα
θέτειν· ὅθεν πρέπει κατο
μετὰ μεγάλης ἐπιμελείας,
νὰ ἀποκτήσωμεν τὴν εὐκ
καὶ ἐπιμέλειαν, λέγει ὀρθ
εἰς τὴν ἀρχὴν· διότι το
βάσιν, καὶ νὰ ἐπιμεληθῶμ
λῶς, τὸ δὲ ταχέως, ἡ συ
μικρὸν τὰ πράγματα θέλ
αἱ λέξεις θέλουσιν ἐπέρχεσθ
προχωρεῖν· τὰ πάντα τέλο

---

(1) Plerumque optima
suo lumine. At nos quaerimus
ducant. Ita nunquam putamus
est; sed ex aliis locis petimus

τεταγμένῳ, θέλουσιν εἶσθαι
συντόμως εἰπεῖν, τὸ μὲν τα
λῶς· τὸ δὲ καλῶς, φέρει τὸ

Παρατηρητέον ὅμως, ὅτι
τὴν περὶ τὰς λέξεις περιέρ
μεν τὸν δρόμον τῆς σκέψεω
μότητα τῆς φαντασίας, ἐνδ
λέξιν. Εἰς περιστάσεις τινὰ
ἧτις πρέπει νὰ διατηρηθῇ,
εὐστόχως τὰς ἐννοίας ἡμ
ἐλλείψεων. Ἡ αὐστηροτέρα
νεταί εἰς τὴν ἐπιθεώρησιν·
ἦναι ὠφέλιμος, τὸ ἐπίπονον
ὀλιγώτερον· εἶναι ὅμως ἀπολ
τὸν καρπὸν τῆς ἔξεως τοῦ συ
γράψαμεν, ν' ἀφίνωμεν αὐτὸ
ἔξαψις τῆς σύνθέσεως, ἕωσοῦ
συνελάβομεν ὑπὲρ τῶν ἐκφρα
σεις νὰ λησμονηθῶσι· καὶ
ἡμῶν μὲ ὅμμα ἀπαθὲς καὶ κ
νον, θέλομεν διακρίνειν πολ
ἡμᾶς τὴν ἀρχήν· τότε εἶναι κ
τὰ, νὰ ἐξετάσωμεν τὴν τάξιν
εἰς τὰ συνδέοντα τὰς προτά

---

(1) Moram et solitudinem
constituendum ac obtinendum
Celeritatem dabit consuetudo.]
verba respondebunt, propositio
familiâ bene instituta in officio
bendo non fit ut bene scribatur;

τὸ ὕφος μορφὴν τακτικὴν
τοῦτον τῆς ῥίτης πρέπει
μεταδίδωσι καλῶς τὰς
ξίς θέλει ὀξύνειν ταχέως
κείμενα τῆς προσοχῆς,
λώτερον, παρ' ὅσον τὴν

Γ'. Περὶ δὲ τῆς βοήθειας
μεν ἐκ τῶν συγγραμμάτων
πρέπει νὰ οἰκειονώμεθα
φέων· τοῦτο εἶναι ἀναγκαίως
αἰσθησιν τοῦ καλοῦ, καὶ
παντὸς εἶδους. Ἀναγινώσκοντες
ὕφος, πρέπει νὰ δίδωμεν
ζοντας αὐτῶν διαφόρους
συμβάλλει τὰ μέγιστα νὰ
φέως, νὰ ἀναγινώσκωμεν
νὰ συλλάβωμεν ἐντελῶς
κατὰ μέρος τὸ βιβλίον
μνήμης τὸ μέρος τοῦτο, ὅταν
γοντες τὸ βιβλίον, νὰ συλλάβωμεν
μέ τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως
κρίσεως θέλει δεικνύει πρὸς
ἡμῶν, θέλει ὀδηγεῖν ἡμᾶς
ταξὺ τῶν διαφόρων τρόπων
νὰ ἐκφρασθῆ, θέλομεν δια

Δ'. Πρέπει ὅμως συγχωρεῖν
δουλικῆς μιμήσεως ὅποιον
ναί πάντοτε ἐπικίνδυνον·
καὶ δύναται νὰ καταστήσῃ
ηλόγονται εἰς τὴν μίμησιν

φέως μιμοῦνται καὶ τὰ
γίνεται καλὸς συγγραφεὺς ἢ
ποιήσιν τινα εἰς τὸ ἴδιον ἐσ
νὰ φεύγωμεν τὸ νὰ παραδε
ἰδιαζούσας εἰς αὐτὸν, ἢ νὰ
τοιαύτη συνήθεια ἤθελε κα
σίαν σύνθεσιν. Ἀσυγκρίτως
ον, ἔστω καὶ μετρίου κάλλο
δανειζόμενοι ἀλλότρια κοσμ
θέλουσι προδώσειν τὴν πτω

Ε. Πέμπτος κανὼν περὶ
σιώδης, εἶναι, ὅτι πρέπει π
σαρμόζωμεν αὐτὸ εἰς τὴν
τῶν ἀκροατῶν, εἰάν λαλῶ
λέγεται ῥητορικὸν ἢ ὠραῖον,
στασιν, καὶ εἰς τὰ πρόσωπα
ναὶ ἐσχάτης ἀπρεπείας καὶ ὁ
ἀνθηρὸν τῆς ποιήσεως, ἐνῶ
νὰ λαλῆ μὲ ἐπεξεργασμέν
ἀκροατῶν, οἵτινες δὲν ἔχου
ἵστανται χάσκοντες μόνον εἰ
τοῦ λέγοντος. Ταῦτα εἶναι
ἴσον, τὸ χειρότερον, τῆς κο
ἀρχίζωμεν νὰ γράφωμεν, ἢ ν
στήσωμεν εἰς τὸ πνεῦμα ἡμῶ
λους, πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλ
ρεὸν ἐνώπιον ἡμῶν, καὶ π
ῦφος τοῦ λόγου. Εἰάν δὲν θ
σκοπὸν πᾶν ἄκαιρον καλλ
ἀσύγγνωστοι· καὶ ἂν θαυμάζ

άνόητοι, οί αίσθανόμενοι
καί εἰς τὸ ὕφος ἡμῶν.

ς'. Τέλος πάντων, δέ-
σιν ταύτην χωρίς νὰ προσ-
αν περιστάσιν δὲν πρέπει
φος, ἀλλὰ νὰ δίδωμεν πε-
ἡμῶν εἰς τὰς ἐννοίας· « ἔ-
μέγας Ῥωμαῖος κριτικός,
τα (I) ». Εὐκολώτερον εἶν
πατημένας ιδέας μὲ καλ-
ἐκδίδῃ γενναίας, εὐφρεῖς,
ἀληθινὴν εὐφροσύνην, εἰς δὲ
διὰ τῆς γυμνάσεως, καὶ
Ἐντεῦθεν βλέπομεν τόσον
εἰς τὸ ὕφος, πτωχοὺς δὲ
πνεῦμα, λέγει ὁ αὐτὸς κρι-
σπουδῆν τῆς Ῥητορικῆς· ὅ-
μα, δὲν θέλει κρίνειν ἄξιο-
τοὺς ὄνυχας, καὶ νὰ διευθ-
ἀρρενωπὸς, καὶ ἀνδρικός,
λυπρεπῆ κουφότητα, καὶ
ῥώμη ἃς ἐπανθῆ (2) ».

---

(1) Curam verborum, re-

(2) Majore animo aggred-
pore valet, ungues polire et
ad curam suam pertinere. C-
sit; nec effeminatam levitate
sanguine et viribus niteat.

ΡΗΤ

ΜΕΡΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

Τέχ

ΤΜΗΜ

Περὶ διαιρέσεως

κα

ΚΕΦΑΛΑ

Διαίρεσις τῶν

Εἰς μὲν τὸ πρῶτον μέρος
ὡς μέσον παραστατικὸν
παθῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν
ρὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης,
ριῶν ἐφαρμογὴ μετὰ παρα
εἰς διάφορα εἶδη λόγου, ἔξο
βουλευτικόν, καὶ ἐπιδεικτι
Διάφοροι ὀρισμοὶ ἐδόθησαν
κατὰ τὸν Κιντιλιανὸν ὀρίζ
πειθοῦς δημιουργόν (1)

(1) Est igitur frequentiss.
Haec opinio originem ab jso
cunfertur, ejus est) duxit. I. 1

Γοργίας κατὰ τὸν Πλάτωνα
ὅτι πειθοῦς δημιουργός ἐστι
στοτέλης, ἀποβλέπων κυρ
γει αὐτὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ
δεχόμενον πιθανόν· «ἔστω
στον τοῦ θεωρῆσαι τὸ ἐνδε
λιανός ὅμως, εὐρίσκων τοῦ
τά τι, ὀρίζει τὴν ῥητορικὴν
(3), ἐννοῶν ὅχι ἀπλῶς τὸ λ
ως· διὸ καὶ ῥήτορα τέλειον
τορικὴν ἀχώριστον τῆς ἀρετ
τωνα, ἢ μᾶλλον, μετὴν ἀλ
τα ὀρθῶς ῥητορικὸν ἔσεσθαι
μονα τῶν δικαίων (5)». Ἀ
ῆναι ὁ ῥήτωρ, ὅτι ἡ ἀρετὴ
τὸν λόγον, καὶ συμβάλλει τ
ῥήτορος, δὲν ὑπάρχει οὐδεμ
ὅμως ἡ ἀρετὴ δὲν εὐρίσκεται
οὔτε εἰς τὸν ῥήτορα, οὔτε εἰ
ἐπιστήμας καταγινομένους.
ζοντες ὑποιανδ' ἢ ποτε τέχνην
τὴν καθ' ἑαυτὴν εἰς τί συνί
οὔτω καὶ περὶ τῆς ῥητορικῆς
λης, μεγάλα βλάβειεν ἂν ὁ
νάμει τῶν λόγων, τοῦτό τε

---

(1) Πλάτ. Γοργ. Σελ. 156. ἔ
β'. — (2) Scientiam bene dicen
mus illum perfectum, qui esse
non dicendi modò eximiam in
tutes exigimus. I. 1. — (5) Γοργ.

ἀγαθῶν, πλὴν ἀρετῆς, κα-
των, οἷον, ἰσχύος, ὑγιείας
ἄντις ὠφελήσειε τὰ μέγισ-
ψειεν, ἀδίκως (I) ».

Ἡ διαφορὰ αὕτη τῶν ὀ-
ψεως, καθ' ἣν ἕκαστος τῶ-
νων ἔβλεπε τὴν ῥητορικὴν
τὴν ὡς ἐπιστήμην ἀνδρῶν
τὸν λόγον μὲ ὄλα τὰ θέ-
και δικαιοσύνης, και πάντ-
ματα τῶν ἀκροατῶν, και
τῶν γενναῖα αἰσθήματα· ὁ
καλῶς λέγειν. Ὁ δὲ Ἀ-
και κράτιστον ἔργον αὐτῶν
ἐκάστου ῥητορικοῦ ζητή-
στον τοῦ θεωρῆσαι τὸ ἐν-
ἀποβλέποντες εἰς τὸν σκο-
πεῖσαι, εἶπον αὐτὴν, πειθ-
πω, ὅτι, ἐὰν ἕκαστος ἀφ-
παρέσταινεν ἀνεπτυγμέν-
εὔρεθῆν σύμφωνοι. Ἄς δεχ-
τιλιανοῦ ὡς περιεκτικώτε-
ἀρετὴν τοῦ λέγοντος, δύν-
στασιν αὐτῶν.

Ὁ ῥήτωρ πρέπει πρῶτ-
τήματος, και νὰ εὔρη τὰ
καταπειστικὰ ἐπιχειρήμα-
θοδικῶς, διὰ νὰ φέρωσι

---

(1) ῥητορικ. βιβλ. α'. κεφ.

διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, γὰρ ἂν
μὲ κατάλληλον σύνθεσιν λό-
γῳ μὲ σχήματα πρέποντα
εἶναι τὰ λεγόμενα τέσσαρα
θεσις, Ἑρμηνεία, καὶ Ἰπόκρ.

Τῆς Ῥητορικῆς τὰ ζή-
πολιτικὸν δὲ ζήτημα εἶναι
πῶς ἢ πραγμάτων, γινομένων
νόμους ἢ ἔθνη, περὶ τοῦ νομι-
φέροντος· καὶ τούτων, ἢ πάν-
σιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος·
ἔργον τῆς Ῥητορικῆς γὰρ ἐξε-
ἢ συμφέρον, ἀλλὰ τὰ καθ-
πων, πράξεων, χρόνων, τόπων

Ἐκ τῶν προσώπων ἄλλα
καὶ λέγονται πρόσωπα σ-
ὅποια δίδουσι μᾶλλον ἢ ἦτ-
δὲ εἶναι ἀνεπίδεκτα ἐξετά-
ταστα.

Ἐκ δὲ τῶν ἐξεταζομένων
εἶναι τὰ ὠρισμένα· οἷον,
Δεύτερον, τὰ πρὸς τι, οἷον,
διδάσκαλος, μαθητής· τὰ
ἀμοιβαίως ἀφορμὰς ἐπιχει-
μένα, ὡς ἄσωτοι, μοιχοί,
ἠθικὰ, παριστάνοντα τὸ εἶδ-
γεωργοί, ναῦται, ὄψοπῶλαι.
δύο προσηγοριῶν θεωρούμενα
τὸ ἓν χωρὶς τοῦ ἄλλου λα-
δεμίαν δύναμιν, συμπλεκόμε-

νοῦς. Ἐκτον τὰ κατὰ συμ-
ῶς, μειράκιον καλλωπιζόμε-
ἕβδομον, τὰ ἀπλᾶ προσ-
μα τοῦ προσώπου, ἢ τὴν τ-
λευτῆς, ῥήτωρ, καὶ τὰ τοιαῦτα
ἐμπίπτουσιν ἐκ τούτων ἐ-
μενον πρόσωπον ἐνδέχεται
βουλευτῆς, κ. τ. λ. καὶ ἐ-
ναμιν ἐκάστου καὶ ἐπιρροῆ
τὸ ζητούμενον, εἴτε δικαν-
λευτική, ἢ ἐπιδεικτική.
ὅσα δὲν δίδουσιν ἀφορμὰς
ισχυρῶν, ὥστε νὰ ἐπιφέρω
ἀόριστα, καὶ τὰ δι' ὅλου
διότι τὰ μὲν ἀόριστα δὲν
εἰς δὲ τὰ δι' ὅλου ἰσάζονται
κατ' ἀλλήλων λεγόμενοι,
προσώπων ἀμφισβήτησις

Ἐκ δὲ τῶν πραγμάτων
ὅποια λέγονται συνεστῶ-
χονται ὅσα τις αὐτὸς ἐπρ-
ἐφωράθη τις θάπτων νὰ
κρίνεται ὡς φορεὺς. Δευ-
ἀναφέρονται ἀντικρυς εἰς
τοῦ ἐξ ὑποψίας· οἷον, οἱ Λα-
τικῆν, ἄφησαν ἀβλαβῆ
ἐντεῦθεν ὁ Περικλῆς κ-
εἶναι, ὅσα ἀντικρυς μὲν δ-
ὅμως ὑποψίαν τινὰ κατ' α-
ρικλῆς ἔγραψεν ἐν τοῖς

λωσεν εἰς δέον πεντήκο
κρίνεται δωροδοκίας πα
το ἔχει τινὰ ὁμοιότητα κα
γεται πατροκτονίας, ἀ
αὐτοῦ.

Ζητήματα λοιπὸν ῥη
ἔχουσι καὶ πρόσωπον καὶ
ἐν ἑκ τῶν δύο ἀσύστα
πρόσωπα ἢ πράγματα ὑπο

ΚΕΦΛ

Διαίρεσις

Εἰς πᾶν συνεστηκὸς ζήτη
ἐν τίνι ἴσταται ἢ ζήτησι
ἀφανές, καὶ γεννᾶται περὶ
νεροῦ σημείου, ἢ ἐκ τῆς πε
τοῦ λόγου λέγεται Στοχα
νεοσφαγές σῶμα ἐν ἐρημ
ἦναι οὗτος ὁ φογεύσας.

Ἐὰν, φανεροῦ ὄντος τοῦ
ται περὶ τοῦ, τί ἐστίν, ἢ ο
τις χρεῖματα ἰδιωτικὰ ἐκ
συλλας ἢ ποιηὴ εἶναι μεγ
μὲν λέγει, ὅτι ἔκλεψεν,

Ἐὰν τὸ κρινόμενον ἦναι
ζητῆται δὲ ὑποϊόν τι ἐστίν

ρον, ἔννομον, ἢ ἄλλο τι
νικῶς, Ποιότης.

Αὐται εἶναι αἱ τρεῖς
πυλῶν· ἢ Ποιότης ὁμο
δικωτέρας.

Ἐὰν εἰς τὸ περὶ Ποιότη
δηλαδή, ψήφισμα, ἢ ἄλλ
τὰ περὶ τῆς Ποιότητος τ
ματα, ἢ στάσις ἐν γένει
ὑπάρχη, ἀλλ' ἢ ζήτησις σ
προβάλλωνται λόγοι δι
στάσις γίνεται Λογικῆ, ἢ
Ἐπειδὴ τὸ κρινόμενον περ
λον, εἰ μὲν ἢ ζήτησις
λέγεται Πραγματικῆ, ἢ τ
τος πράγματος, ἂν πρέπ
οὔ ἢ κρίσις ἦναι πεπραγ
λογία. Ἐνταῦθα δὲ ὁ φ
ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ἀδίκημα,
νόμου, ἢ λέγει, ὅτι δὲν κω
γεννᾶται Ἀντίληψις, ἢ τ
ἀνεύθυνον κατηγορῆται ὡ
κήμα τὸ πεπραγμένον, γεν
γων, ἢ εἰς ἑαυτὸν ἀναδέχε
εἷς τι τῶν ἔξωθεν. Ἐὰν εἰ
Ἀντίστασις, εἰς τὴν ὁποίαν
κήμα, ἀντιτάττει ὁμοῦς ἂ
πραγμένον δι' αὐτοῦ τοῦ ἀδ
τι τῶν ἔξωθεν, κάμνει τὴν
εἰς ἄλλο τι. Ἐὰν εἰς τὸν

ὁμολογεῖ μὲν, ὅτι ἔπραξέ
παθόντα ὡς ἄξιον νὰ πάθῃ
τοῦτο ἢ δύναται νὰ ὑποβῇ
Μετάστασις· ἢ εἶναι πάν
Συγγνώμη. Οὕτω λοιπὸν ὁ
τικῆ, Ἀντίληψις, Ἀντίστ
Συγγνώμη.

Ἐὰν πάλιν ἡ ζήτησις γίνῃ
ἢ περὶ ἓν, ἢ περὶ πολλά.
ῤῆται εἰς δύο μέρη, καὶ μέρ
ρος, μέρος δὲ ὁ κατηγορού
ἓν, ἢ μόνον περὶ τῆς διανοί
μένως ὁ μὲν τῶν διαφορομέ
γορος) προβάλλει τὸ ῤῆτὸ
στάσις λέγεται ῤῆτὸν καὶ ὁ
ἢ ἀπολογούμενος τὸ πρᾶγ
δείξῃ, ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ, κα

Ἐὰν δὲ ἡ ζήτησις συμβῇ
ἢ περὶ ἓν διαιρούμενον εἰς δύο
λέγεται δὲ Ἀντινομία, ὅταν
δύο μέρη διαιρούμενον, ἀντι
τὰ περίστασιν· λέγει τις νὰ
κῆρυκτος νὰ μὴ μετέχῃ τῆ
μείνας εἰς πλοῖον χειμῶ
πλοίου. Ἀποκῆρυκτός τις ἔ
καὶ κωλύεται νὰ γείνη κύριος

Ὅταν δὲ ἡ ζήτησις γίνῃ
τὸν Στυχασμὸν, οὔτε περὶ τ
τε περὶ τοῦ ὁποῖόν τι ἐστίν
τοῦ ἂν ἢ δίκη ἦναι εἰσαγωγή

ρικωτέρως; Παραγραφή· εἶν
γραφος, ἔχουσα τὴν ζήτησιν.
Εἰς μὲν τὴν ἔγγραφον, ὅ κ
τι, διισχυρίζεται, ὅτι ἡ
ὁποῖον λέγεται ἀπαγωγή
χάριν, εἶναι νόμος δις γὰ μὴ
πραγμάτων· κρινόμενός τις
ὑψέρον κρίνεται περὶ τοῦ αὐτο
γῆ τῆς εὐθυδικίας γίνεται ὅ
περιστατικῶν τοῦ πράγματο
σώπου, αἰτίας, ἢ τρόπου.

Τέλος πάντων, εἰάν προκ
τοῦ ῥητοῦ ἢ ἐκ τῆς προσωδ
συλλαβῶν, ἢ στάσις λέγεται
νομικαὶ στάσεις εἶναι, ῥητό
τινομία, Μετάληψις, Ἀμφιβ

Εἰς πᾶσαν δὲ στάσιν παρ
σιν ἀφορμαὶ τινες ἐπιχειρημα
γόμεναι, τὰς ὁποίας ὁ ῥήτο
στοῦ ἰδιαιτέρου ζητήματος,
ἐξ αὐτῶν ἐπιχειρήματα· τὰ
τόμως ἐν ἐκάστη τάξει, ἐν δ
λήσειν πλατύτερον περὶ τῆς

ΚΕΦΑΛΑ

Περὶ Δ

Ὁ στοχασμὸς, ὅταν ἔχη
να, διαιρεῖται εἰς τὰ ἀκόλο

νίοτε Ἐλέγχων Ἀπαίτη
ἄχρι τέλους, Ἀντίληπ
θανήν ἀπολογία, Που

Παραγραφικόν. Παρ
παρὰ τοῖς δικανικοῖς
Διαφέρει δὲ τὸ κεφάλ
διότι εἰς ἐκείνην ὁ ἐναγ
τὴν δίκην· ἐνταῦθα δὲ
προσβολὴ κατὰ τι τῆς

Δύναται λοιπὸν νὰ
ἐλλείψεως· οἷον, ἀσώτο
γεται ὁ υἱὸς φόγου. Ἰ
δειχθῆ ἢ πρῶτον, ἂν ὁ π

Ἢ ἐκ τοῦ ὑπερβάλλο
τοῦ αὐτοῦ ἐγκλήματος
κριθῆ ἰδιαιτέρως.

Ἢ ἐάν τις λέγῃ, ὅτι
ἀφ' ὧν ἄλλοι ἔπραξαν.

Ἢ ἐκ τοῦ χρόνου, ὡ
τούτου χρόνου δὲν ἔπρεπ

Ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς περ
τοῦλάχιστον δύναται νὰ
τοῦ ἐναντίου.

Οὕτως ὁ Δημοσθένης
σχίνου, μεταχειρίζεται
ἐκ τοῦ τρόπου, λέγων, ὅ
αὐτὸν, τότε ἔπρεπε νὰ κά
χρόνον νὰ λοιδορῆ, καὶ δ
νὰ καταδιώκῃ ἄλλον. Τὰ
τὴν κακοθήειαν τοῦ ἐναντίου

« Οὐ γὰρ ἀφαιρεῖσθαι δεῖ
τυχεῖν· οὐδ' ἐν ἐπιηρείας
οὔτε μὰ τοὺς θεοὺς ὀρθῶς
ἐστίν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
τὴν πόλιν, οὔσί γε τηλικού
ξήει, ταῖς ἐκ τῶν νόμων
χρησθαι..... νῦν δ' ἐκστά
φυγῶν τοὺς παρ' αὐτὰ τὰ
ρον χρόνοις αἰτίας καὶ σκο
ὑποκρίνεται· εἶτα κατηγορ
τοῦ μὲν ἀγῶνος ὅλου τὴν
οὐδαμοῦ δ' ἐπὶ ταύτην ἀτ
ἐπιτιμίαν ἀφελέσθαι φαίνε

Ὅταν ἡ παραγραφή ἦνα
γίνεται τέλειος παραγραφῆ

Ἐλέγχων ἀπαίτησις.
μαρτύρων. Ἄν ὑπάρχωσι
νος, καθ' οὔ γίνεται ἡ μαρ
πρὸς χάριν, ἢ δι' ἔχθραν, ἢ
ἂν διὰ τὴν ἡλικίαν αὐτῶ
ὑπάρχωσιν, ἀπαιτεῖ αὐτοῦ
τικά· οἷον, τίς, τί, ποῦ, τ
κατήγορος εἰάν ἰσχύῃ, πρ
ἔλεγχον, ὡς ἀξιοπιστότερο

Βούλησις καὶ Δύναμις
κολουθοῦντα εἰς τὸ πρόσω
παιδία, ἡλικία, ψυχικὸ
σις, τύχη, πράξεις πρ

ἐπιόροῦν εἰς τοὺς προσδιο
χρήσιν τῆς δυνάμεως. Π
καὶ δύνამεις, ὅχι μόνον το
συμπεριλαμβανομένων προ

Ἐξετάζεται δὲ ἡ βούλησις
κατὰ προαίρεσιν, ἢ βεβαιο
σιωπηλῶς.

Δύνამεις πρὸς τούτοις κ
σά θεωρεῖται εἰς τὰ ἔξω
καὶ τὰ τοιαῦτα· ἡ δὲ δύν
μεις τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι
μέχρι τέλους συντροφεύον
εἴτε ἔργον, εἴτε ψυχικοῦ
σωπον, τὸ πραχθὲν πρ
βοηθητικὰ, αἴτια ποιητο
ρος. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο
καὶ εἰς τὸν ἀπολογούμενο
κατὰ τινα.

Ἀντίληψις. Τὸ κεφάλαιον
σμόν, εἴαν τις κρίνεται ἀφ
τα, ὥστε νὰ μὴν ἀπαγορ
ας. Τότε ὁ κατηγορούμενος
ἦτο θεμιτὸν νὰ πράξῃ ταῦ
θάπτων, φέρ' εἰπεῖν, ἐν κ
ἐρημία, καὶ ἐκ τούτου κρι
λη τὸ φυσικὸν δικαίωμα,
νεκρὸν, ἐκπληρῶν χρέος
σῶμα ἀνθρώπινον εἰς τὰ

Μετάληψις. Αὕτη εἶνα

μόνον εἰς τὴν Στοχαστικὴν
ἐμπίπτει ἡ Ἀντίληψις· καὶ
των μεταχειρίζεται τὴν με-
λην. Γίνεται δὲ ἡ Μετάλ-
λάσασιν· καὶ ἡ μὲν Ἐν-
καὶ κατ' εὐθείαν ἄρνησις,
λέγουσα, ὅτι οὐκ ἦτο Ο-
νάς τούτου· ἡ δὲ Ἀντιπο-
ρεῖ κατὰ τι, ἀντεπιφέρει
χειροῦσα ἐκ τοῦ τρόπου, ἢ
τικοῦ. Περὶ δὲ τῆς τάξεως
τάττεται προτέρα, ἢ ἡ Ἀ-
κρίσιν τοῦ ῥήτορος· γενικῶ-
γενεθαι τολμηρὰ, τάττεται

Μετάθεσις τῆς αἰτίας.
τηγορούμενος ζητεῖ νὰ δεῖ
κατήγορος παριστάνει αὐτὸ
τέλους, ἐξ ὧν γίνεται ἡ κα-
ἢ ἐν ἔργοις, ἢ ἐν πάθεσι,
τάθεσιν τῆς αἰτίας. Ἐὰν ὁ
τὴν κατὰ ῥητὸν καὶ διάνοι-
ρούμενος, ὅτι ἐλάλησε τοὺς
ἐναντίαν μὲ τὴν τοῦ κατη-
τει πρὸς τὸν κατήγορον
ὅτι ἦτο δίκαιον νὰ πράξῃ
τοιούτον, κατὰ τὸ εἶδος τῆς
γενικόν. Ἐὰν δὲ ἐν πάθεσιν
συγγνωμονικῶς, προβάλλοι
τοῦ πάθους ἔλεον, συμπάθη-

Ἐὰν δὲ κρίνεται ἀφ' ὧν

αίτιας θέλει εἶσθαι πεπλα
θέλει ἀναφέρειν διάφορα αἰ
ὅποια ἐνδέχεται νὰ ἔπραξ

Ἄλλ' ἐὰν κρίνεται ἀφ'
αἴτιον, ἢ πλειότερα, πρὸς
πλανημένα, ἀλλὰ ἀρμόζο
γύπτω περιερχόμενος τ
λαμβάνεται καὶ κρίνεται
λοιπὸν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐζήτ
τι ἡσχύνετο τὴν ἡμέραν, δ
εὐδιάθετοι εἰς τὸ νὰ δίδω
ἀλλήλοις, οὐχὶ πεπλανημ

Πιθανὴ ἀπολογία. Ὅ
μεταχειρίζεται ὁ κατήγορ
ἐγκλήματος, αὐτὰ ταῦτα
γορούμενος, ὡς σημεῖα τοῦ
ὄντι ἦναι τοιαῦτα. Ἐὰν ὁ
πράγμα, περὶ οὗ γίνεται ἡ
δὲν ἔχει χώραν· οἷον, εὐρ
κοῦ τινος ἀνδρὸς χίλια
στάσεως. Δὲν δύναται ἐν
γαστατήσω, δὲν εἴθελα ἔχ
τοιαῦτα ὁ κατήγορος δύ
τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους
ὄπλων παρασκευὴ εἶναι
ἀπολογία δὲν ἔχει χώραν,
τιστρέφον τοῦ πράγματος·
στατήσωσι παρασκευάζου
ἔχοντες παρ' ἑαυτοῖς ὅπλα
καὶ θέλει ἐπιφέρειν, ἂν ἔχ
τὴν Μετάθεσιν τῆς αἰτίας.

Κοινή ποιότης. Τοῦτο
εἰς πᾶν ζήτημα ὑπ' ἀμφ
λαιοῦσι δὲ τὰ πλεόν ἐπί
διεγείρουσιν ὁμοῦ τοὺς κ
ὄργην καὶ ἀγανάκτησιν,
ταῦθα μεταχειρίζονται ἔ
κεφάλαια, τὸ νόμιμον, τὸ
τὸ ἔνδοξον, κατὰ τὴν ὑπ

Διάφορα

Οἱ Στοχασμοὶ λαμβάν
φορα πρόσωπα καὶ πράγ
ἀτελεῖς· καὶ οἱ μὲν ἀπλοῦ
τες καὶ πρόσωπον καὶ πρά
ἔχ τούτων στερούμενοι. Ἰ
σωπον καὶ ἔν πράγμα κρι
τες δύο πρόσωπα καὶ δύο
σχίτης καὶ Δημοσθένης
κατηγοροῦσιν ἀλλήλων
σθένης εὐρέθη κατορύττε
φων ἀπολογία παραπρ
σμόν ἢ τῶν ἐλέγχων ἀτ
ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δὲν ἔχ
διπλᾶ τὰ ἄλλα ἐμπίπτον
τοντες αὐτά· οἷον, ἐγώ
νὰ θελήσω νὰ παραπρεσθ
μενον· καὶ περὶ τῶν ἄλλα

Ὁ δὲ διπλοῦς ἀτελής
ἐπειδὴ τὰ πρόσωπα ὡς
σειως, ἢ μόνον πρόσωπα·

πρός τινα βασιλέα, ὅτ
κατηγοροῦσιν ἀλλήλων
κατορύττων χρυσίον, ὁ
σβείας. Ἐνταῦθα μόνον
ἐπιδέχονται ἐξέτασιν· καὶ
τὰ ἰσάζοντα πρόσωπα, δ
λαία εἰσάγονται, ὡς καὶ
Διπλοῦς ἐκ μόνων προσώ
πα ἦναι ἐπιδεκτικὰ κρίσε
αἰχμάλωτον παλακίδα, ε
μάκου, καὶ κατηγοροῦσι
ζεταί· ἡ Βούλησις καὶ ἡ Δ
ἐκλείπουσι, διότι εἶναι
σωπα.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω εἶνε
χασμῶν, τοὺς ὑποίους ὄνο
πτων, ὁ Προκατασκευαζόμε

Ὁ Ἐμπίπτων γίνεται, ὅ
ἐμπέση ὀλόκληρόν τι ζήτη
αὐτὸ τελείαν διαίρεσιν· οἷο
προδότης, γὰ μέρη δεδεμ
γοῦ, ἕως γὰ ὁμολογήσῃ τ
πιασθεὶς προδότης, ἔμεν
συστρατήγου· καὶ ἐκεῖνος
ἐπὶ μοιχεία τῆς γυναικός·
κοινωνὸς τῆς προδοσίας.
χῆς ἄχρι τέλους μεταχειρίζ
τῆς αἰτίας, λέγῃ, ὅτι μοιχ
ἄλλο, ἂν ἦτο πιθανὸν ἐκεῖν
καὶ ἡ γυνὴ γὰ παραδῶσῃ ἐ

εθῆ τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐπι-
νήν ἀπολογίαὶν τοῦ προτέρου

Ὁ Προκατασκευαζόμενος
ἦναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῆ-
σιος στρατηγὸς συνέλαβ-
τος ἐχθροῦ· καὶ τοὺς μ-
σίαν εἰς τὰς βασάνους·
βασάνων ὁμολογήσαντα
συνειδῶτα, ἐπειδὴ δὲ ε-
ταῦθα πρέπει νὰ δείξῃ τὴν
προδύται· ὁ δὲ πένης, ὁ
δίδων κατὰ συγχώρησιν καὶ
ἀπολογηθῆν ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

Ὁ δὲ συγκατασκευαζόμε-
ῶν γίνεται ἡ κρίσις, κατα-
του παράδειγμα φέρει ὁ Ἐ-
εἰς τὴν ἐορτὴν τῆς Δήμ-
ὑποπτειθεῖς τις μοιχείαν
λον, παραδοὺς αὐτὸν εἰς
δὲ ὁ δοῦλος εἰς τὴν ἐορ-
τευσε· μετὰ ταῦτα εὐρέθ-
γεται ἢ γυνὴ ὡς συνειδυ-
ὑπὸ τοῦ δούλου κατασκευ-
ῆ γυνὴ ἐμοιχεύετο ὑπὸ τοῦ
βαίως διὰ τοῦ φονευθῆναι
λαμβάνονται εἰς ἐξέτασιν
σις τοῦ δούλου, καὶ ὅ,τι ἄ-

ἵπάρχει καὶ Στοχασμὸς
καὶ τοῦ πράγματος καὶ τ-
ῆ γνώμη· οἷον, μητρυνὰ ἐ-

γωσε, τὸν δὲ πρόγονον
κρίνεται φόγου. Ἐνταῦθα
μένη, ἢ καθ' ὑπόκρισιν.

ΚΕΦΑ

Τὰ κεφάλαια τοῦ Ὄρου
Συλλογισμός, Γνώμη νομο
ἐνίοτε μία τῶν Ἀντιθετικῶν
συμπαρέπεται καὶ Μετάλη
καὶ Γνώμη.

Προβολή. Αὕτη εἶναι τ
γησις τοῦ πράγματος μὲ
ὁ ἐναντίος κάμνει ἀντιπρ
καθ' ὅσον δύναται, πρὸς τ

Ὄρος, ἢ Ὄρισμός. Ὁ Ὄ
τέλους, ὀρίζων τὸ πρᾶγμα
λαι δραχμαὶ εἰς τὸν ὄ
δραπέτην· ἀποκτείνας τ
συλλήψεως.

Ἀνθορισμός. Ὁ ἀντιλέ
στατικὰ τοῦ πράγματος,
ὅσα ἔπρεπε νὰ ὑπάρχωσιν
καὶ δὲν ὑπῆρξαν, ἐπιφέρει
τοῦτο, δὲν εἶναι σύλληψις

Συλλογισμός. Ὁ μὲν
νὰ δείξη τὸ πεπραγμένον
Ὄρος λέγει· ὁ δὲ Συλλογ

καὶ τὸ τοῦ Ὁρου καὶ τὸ
διαφέρουσι.

Γνώμη τοῦ νομοθέτου.
γνώμην τοῦ νομοθέτου, ἔν

Πηλικότης. Αὕτη παρι

Πρὸς τι. Ἐνταῦθα γίνε
τὸ ὑπὸ τοῦ ἀνθορισμοῦ προ
εἰδές, καὶ δείκνυται πόσο

Ἀντίθεσις. Τὸ κεφάλαιον
Ὀρικὰ ζητήματα, ὕπου δὲ
ἢ Μετάληψις, καὶ εἰς ταῦτα
δειγμα τοῦτο, *Εὐνοῦχόν*
μοιχὸν ἀπέκτεινε, καὶ
κατηγορούμενος ὡς φονεὺς,
φαλαίων δείξῃ τίς εἶναι ὁ
τικῶς (1), ὅτι ὁ φονευθεὶς
Εἰς τὸ Ἀντέγκλημα ἔπετα
αὐτὸν εἰς κρίσιν. Εἰς δὲ
εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ φο
μοιχόν.

Ποιότης. Ἡ Ποιότης λα
των εἰς τὸ πρόσωπον· καὶ
τῶν προσωπικῶν· εἰάν δὲ
(2), ἢ Ποιότης θέλει ληφ
θούντων· εἰάν δὲ τὸ πρόσωπ
τοῦ πεπραγμένου, εἰάν ᾗνα
στικῶς ὁποῖος ᾗτο τὸν πα
εἶσθαι μετὰ ταῦτα, εἰάν ἀφ

---

(1) Βλ. τὴν διαίρ τῶν Στάσεων

Γνώμη. Ὑπ' ἀμφοτέρων
μη ἐπράχθη τὸ περι οὐ
ται ἢ κατηγορία, τίνι δὲ

Κοινή ποιότης. Ἐν τῷ
σώπου συμπεπλεγμένως
τήται ἐκ τῆς προσωπικῆς

Καθὼς δὲ εἶναι διάφοροι
οἱ μὲν εἶναι ἀπλοῖ· οἱ δὲ
νεταί περι τοῦ αὐτοῦ ὄντος
ὅποῖος ὁ ἀνωτέρω. Ἐκ δὲ
μάζων, ὁ δὲ Κατὰ σύλληψιν

Ἄντονομάζων. Οὕτω
κατηγορούμενος δίδη εἰς
γορος ἄλλο· οἷον, ἔκλεψεν
ματα, καὶ ἐνάγεται ὡς
τὸ πραχθέν εἶναι κλοπῆς
ὡς κλέπτῃς, οὐχὶ ὡς ἰσχυρῆς
διαίρεσιν εἰς διπλᾶ κεφάλαιον· οἷον, ἱερόσυλος
κλέπτῃς εἶναι τοῦτο, ἱερόσυλος
τα ὄρισμὸν εἰς ἕκαστον·
θέλει μεταχειρισθῆν ὁμοίως

Κατὰ σύλληψιν. Οὕτω
νος ἀντονομάζῃ, ὁ δὲ κατὰ
εἰς ἀμφοτέρω· οἷον, πατήρ
στρατηγὸν τὴν ἑαυτοῦ
αὐτήν· καὶ ὁ πατήρ ἐπαρθεὶς
τὸν στρατηγὸν δημοσίως
βίαν τὸ ἀδίκημα, κρίνεται
οὐχὶ ὡς δημόσια ἀδικησάντων

αὐτὸν ὑπεύθυνον εἰς ἀμφοτέρωθεν
δημόσιον ἀδίκημα· διότι,
καὶ τὸ δημόσιον ἀδίκημα
βέβαια δὲν μένει· ὅθεν συμ-
δημόσιον ἀδίκημα. Οὕτως
κατὰ Μειδίου λόγον· ὁ μέ-
τικὸν ἀδίκημα τὸ περὶ τὴν
σιον· ὁ δὲ συνάγει ἀμφοτέ-
του Ἄντονομάζοντος ὁ Κ
ἀναιρεῖ τὸ ἐν ἑκ τῶν δύο· ο
συλος· καὶ ἡ διαφορὰ ἴστα
φύσει ἀκολουθεῖ τὸ ἔγκλη-
διότι ὁ ἱερόσυλος, εἰς τὸ π
πτῆς ἱερῶν χρημάτων. Εἰς
ἔπεται καὶ τὸ βίαιον· διότι
τον, ἄνευ τινὸς βίας, γ' ἀδι
ὁ κατήγορος συλλαμβάνων
ἔπραξας, καὶ δημοσίᾳ ἠδ
σις τοῦ Κατὰ σύλληψιν Ὁ
τονομάζοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Ἡ Στάσις αὕτη εἶναι ἄρ-
ὑπὲρ τοῦ πεπραγμένου.

Τὰ κεφάλαια αὐτῆς εἶναι
Πρόσωπον, Ὅρος καὶ τὰ ἔπε-

Ἀντίληψις, Μετάληψις,
σις, Ποιότης, Γνώμη.

Προβολή. Αὕτη γίνεται
Μόριον τοῦ Δικαίου.

ληψιν· διαφέρει δὲ, ὅτι ἐστὶ
σκευῆς, καὶ ὡς παραγράφου
τὰ δεινὰ τοῦ στρατιωτικῆς
ποτακτούντων, κρίνεται
τὸ Μόριον τοῦ δικαίου ὡς
ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρίνεται
νόμου κωλυόμενα.

Πρόσωπον. Ἄλλα καὶ
ἀδικημάτων νὰ κρίνονται
πρεσβευταί, στρατηγοὶ, καὶ
δημοσίαι νὰ ἀδικῶσιν, ὡς
ματα.

Ὅρος. Ὅτι ἄλλα εἶναι
δοσίαι νεῶν, τειχῶν, συμφορῶν.

Συλλογισμός. Εἰς τὸν νόμον
καὶ ταῦτα καὶ ἐκεῖνα εἶναι
φέρουσι· διότι πολλοὶ εἶναι
νὰ ἀδικήσῃ καὶ ἂν δὲν οὐκ
ἢ ἐκεῖνον, δὲν θέλει εἰσθαι
εἶνα ἀδικήσας, θέλει δώσῃ.

Γνώμη νομοθέτου. Τὸ
εἰς τὸν κατήγορον καὶ εἰς
τὴν γνώμην τοῦ νομοθέτου.

Πηλικότης. Ἐνταῦθα

Πρός τι. Συγκρίνει τὸ
πρὸς ἄλλα ὁμοειδῆ, καὶ δ

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους
Πρὸς τι ἐμπίπτουσιν ἀνα
ἐκτιθέμενα περιστατικῶς ἢ

Ἀντίληψις. Ὁ κατηγοροῦν
Ἀντίληψιν, ὡς εἰς τὸν Στόμαχος
οὐδείς νόμος κωλύει τὸ πρῶτον

Μετάληψις. Εἰς τὴν
κατὰ Ἐνστάσιν, εἰάν ἀρμ
κατὰ Ἀντιπαράστασιν, ὅ
ὅμως νὰ μεταχειρισθῆ το

Ἀντίθεσις. Ὁ κατηγοροῦν
ἔπραξε τοῦτο ὑπὲρ τούτο
διὰ νὰ προπαρασκευάζων
εἰδότες τοὺς κινδύνους κα
βίου κ. τ. λ.

Ἄλλη Μετάληψις. Ὁ
θεσιν, λέγει, ὅτι κατ' ἄλλ
τοὺς στρατευομένους, οὐ
δειλία καὶ ἀποστροφὴ π

Ἄλλη Ἀντίληψις. Εἰάν
Μετάληψιν, καὶ ὁ κατηγοροῦν
Ἀντίληψιν, ὅτι ἕκαστος
διὰ τῶν λόγων, ὁ ποιητὴς

Θέσις. Ἐνταῦθα ἀκο
δύναται, πρέπει νὰ γίνετο
καὶ ὁ κατήγορος μεταχει
δὲν πρέπει ὁ πολίτης νὰ
πρὸς βλάβην τοῦ κοινοῦ,

Ποιότης καὶ Γνώμη.
ὡς εἰς τὸν Ὄρον.

σημειωτέον δέ, ὅτι κο
νά ἐμπίπτωσι, κατὰ τὰ
διὰ τοῦτο ὁ ῥήτωρ πρέπει
ἰδιαίτερον ζήτημα ποῖα εἶ
γνωρίζειν, ἂν ἡ Στάσις εἶ
προσώπων καὶ πραγμάτων
τα κεφάλαια τοῦτε κατ

ΚΕΦΑ

Ἐπιθετικαὶ Στάσεις

Μετάστασις

Τῶν Στάσεων τούτων
ἐνίοτε καὶ τὰ ἐπόμενα εἰς
νοια, Ἀντίθεσις ἀντισημασιολογική
ἢ συγγνωμονική, ἄλλη Δι
βίαιος, Θέσις, ἄλλη Μετ
Γνώμη.

Προβολή. Γίνεται ἐκ τῆς
ἴσης ὅρος. Ὄταν ἐμπίπτῃ, ἔ
πομεν εἰς τὴν Ἀντίληψιν, κα
Πρὸς τι.

Διάνοια. Πρὸς ταῦτα ὁ
σθὴν τὴν Διάνοιαν· οἷον, π
αὐτοῦ προδοσίαν τῆς πατ
κατηγορεῖται φόρου. Ἐνταῦ
τήγορος μετὰ τὴν Προβολὴν
ἄχρι τέλους, πρὸς τὰ ὁποῖα

τάξειν τὴν Διάνοιαν, λέγων
νον τὸ γεγονός, ἀλλὰ καὶ
μὲν, ὅτι ἀπέκτεινα τὸν υἱόν,
ἔπειτα, ὅτι ἀκουσίως μὲν,

Ἀντίθεσις. Εἰς τὸ προκείμενον
κληματική, ὅτι ἦτον ἄξιός
σειν κοινῶς κατὰ προδοτικῶ
τεγκληματικὴν γίνεται κοι
στατικόν τι, ὅτι οἱ τοιοῦτο
κῶς δὲ, πᾶσαι αἱ ἀντιθετικῶ
τοπλεῖστον, ὅχι μόνον συ
λας στάσεις.

Ἄλλη Διάνοια. Ταύτην
γων, ἀπέκτεινας τὸν υἱόν
ἀλλὰ οὐκ ἄλλην, καὶ ἐπιφέ

Μετάληψις. Ὅτι δὲν ἔ
φόνον ἦσαν ἄλλοι τρόποι
γείλης αὐτόν.

Ἡρός τι. Ἀμφότεροι μετ
μὲν τὸ εὐεργέτημα μεῖζον τ

Βίαιος ὄρος. Ἀμφοτέρω
ὅτι τὸ ἀποκτεῖναι τὸν προ
ὁ δὲ τοῦναντίον, ὅτι τὸ ἀ
νόμους, τοῦτο εἶναι ἀναστά
Γνωριμώτερον δὲ γίνεται τ
λούθου ζητήματος· ἐν λιμῶ
στρατηγὸς ἔξοδον κατὰ τὸ
γὰ πείσῃ τοὺς στρατιώτας
τείχους, καὶ ἐξελθόντες ἐ
γεται δημοσίων ἀδικημάτων

Ὅρος εἶναι τοῦ μὲν καὶ
ἀλλ' ἄλλως πόλεως καὶ
τοῦναντίον, ὅτι τὸ πρα
γερσις τείχους πεπτωκό

Θέσις. Ἐπεταί ἡ Θεσίς
τινα τρόπον εἶναι δυνατ
βουλομένων ἐνίοτε τῶν
φέροντος, καὶ γὰρ κάμνη
ὠφέλειαν. Ἡ Θεσίς εἶναι

Ἄλλη Μετάληψις.
μεταληπτικῶς, ὅτι ἔπρ
ἀνήκουσαν ἀρχὴν, γὰρ
λοχαγούς.

Ἀντίληψις. Ὅτι στ
πράττει κρυφίως ἐν καιρῷ
κοινώση· οὕτω καὶ ὁ πρ

Γενικῶς εἰς τὰς Ἀντ
παρατηρῆ ποῖα κεφάλαια
χειρίζεται καταλλήλως

Ποιότης καὶ Γνώμη.

ΚΕΦΑ

Πραγ

Τὰ κεφάλαια τῆς πρα
τὸ Δίκαιον, τὸ Συμφέρον
βησόμενον.

Εἶναι δὲ ἡ πραγματ

Ἄγραφος. Ἐγγραφος μὲν οἶον, ὁ νόμος ἐκέλευεν εἰς πολέμου. Ὅτε ὁ Φίλιππος σθένης γράφει ψήφισμα νὰ τὴν Ἐγγραφον πραγματικὴν μίαν τῶν Νομικῶν Στάσεων. Περὶ τῶν στάσεων τούτων.

Εἰς τὴν Ἄγραφον πραγματικὴν ἐξετάζεται ὡς νόμιμον· οἷον τῶν Λακεδαιμονίους, ζῆλον ὁ ἀντιλέγων προβάλλει Κλέων, καὶ ὑποῖα καὶ ὅσα ταῦτα γίνεται ἀπάντησις καὶ διότι καινὰ καὶ τὰ πεπραγμένα οὐδὲ καινὰ· διότι καὶ ὁ Περικλῆς Ποῖα δὲ ἐκ τούτων πρέπει κρίνειν περὶ τούτου κατὰ τὸν τῷ Στοχασμῷ.

Δίκαιον. Τοῦτο ὑπάγει ἐν τῇ Στάσεων (I), καὶ κατ' ἐκεῖνα κεφάλαια.

Συμφέρον. Τοῦτο εἶναι ὁμοῖον, χρήσιμον εἶναι νὰ προέλθῃ δὲ ἀναγκαῖον, διὰ νὰ μὴ γίνῃ κυριεύσας ἐκείνους. Ἐξετάζεται ἂν θέλει γείνειν εἰς ἡμᾶς, ἂν θέλῃ καὶ τί, ἂν δὲν πράξωμεν τούτων τετραχῶς οἷον, τὰ

---

(1) Βλ. τὴν διαίρεσιν τῶν Στάσεων.

παραμένειν, τὰ δὲ μὴ ὄν-
των, τὰ μὲν ὄντα κακὰ
θέλομεν προσλάβειν. Ἀπὸ
τῶν ὄντων ἀγαθὰ θέλουσιν ἀφαι-
ρῆσαι, τὰ δὲ γὰ προσαποκτηθῆναι
τὰ μὲν ὄντα κακὰ θέλο-
σιν ἐπέλθειν.

Δυνατόν. Τοῦτο ἐξετάζει
ὅτι δὲν εἶναι δύσκολον τὰς ἀπο-
στάσεων, ὅτι, καὶ δύσκολον
εἶναι ἀναγκαῖον· καὶ ὅτι
περιπέσωμεν εἰς χειρότε-
ράς κόπους, καὶ κινδύνους·
ταχειρίζομεθα δὲ κατὰ
παράστασιν, πρέπει καλὰ
πράγματος, καὶ τὰς πε-

Ἐὰν ἡ ζήτησις ᾖ ἡ
του, τὸ δυνατόν ἐξετάζει
εἰς τὰ πρόσωπα. Οὕτως
θιακῶς δεικνύων τὸ δυνα-
τόν, παριστάνει τὴν κακὴν
τυχίαν τῶν περὶ τῆς ὀφεί-
της Θετταλῶν, καὶ τὸ μὴ

Ἐνδοξόν. Ἐξετάζεται,
ποία δόξα ὑπάρχουσα, θε-
θέλει προστεθῆναι, εἰάν πο-
καὶ ποίαν ἀδοξίαν παροῦ-
προσδοκωμένην, δὲν θέλο-
πράξωμεν ταῦτα οὕτω, π-
ἐξαλείψειν, καὶ ποία μὴ

δὲ ὑπάρχουσα δόξα, θέλει
μὲν, δυναμένη δὲ νὰ προσ
Ἐκβησόμενον. Ἐνταῦθα
νὰ πράξωμεν οὕτως, ὅποια
τως ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ π
ψηφίσασθαι μόνον τὴν βοή
φορον. « Οὗτοι παντελῶς
(ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν) εὐκ
φόβον, εἰδῶς εὐτρεπεῖς ὑμῶ
ταῦτα, ἀφύλακτος ληφθῆ,
τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ὅ
τάζεται καὶ τὸ κακὸν ἐκβν

ΚΕΦΑΛΑ

Με

Ἡ Μετάληψις εἶναι ἡ μὲν
γραφος εἶναι τελεία παραγρα
τῆς ὑπάγεται εἰς μίαν τῶν
λομεν ὁμιλήσειν ἔπειτα· ἐνίο
ρεῖται ὡς ἡ Ὄρικὴ Στάσις. Τ
τημα θέλει διαιεθῆν κατὰ μ
ὁ θέλων νὰ ἀντεῖπη εἰς π
τὸ δικαίωμα ἐντὸς τριάκον
ταῦτα πλέον δὲν συγχωρεῖ
σβεύων, πλούσιος, ἐχθρὸς ὧ
νὰ μὴ διαχειρίζεται πολιτ
γορῆ, ὅστις ἔχει περιουσία

λάντων. Ὁ πένης ἔπε
τριάκοντα ἡμέρας, θέλ
ἐπειδὴ κείται νόμος π
τὸ πρότερον ζήτημα γ
τάζει λοιπὸν ὁ πένης,
γὰ ἀντιλέγωσιν ἐντὸς
τοὺς πρεσβεύοντας, οὐ
κατάλληλα. Τὸ δὲ δε
ματικὴν Στάσιν, ἂν ἦν
νεχθὲν, δίκαιον, καὶ τ
τι ζήτημα, ὡς παραγρ
τάλαντα, δὲν δύναται
ὅτι καὶ πρὸς τοῦτο θέ
σης ἔτι τῆς ζητήσεως,
δύναται ὁ κατήγορος γὰ

Ἡ δὲ ἄγραφος Μετὰ
Παραγραφικὸν, τὸ ἀπὸ
Ποιότητα καὶ Γνώμην·
ἐζήτησε τὸν θάνατον·
θεν· ἔπειτὰ εὐρέθη ὅτ
κρίνεται φόνου.

Προβολή. Εἶσαι ἀνὸ
Παραγραφικόν. Δὲν
θέντος εἰς ἐμέ.

Μετάληψις. Δὲν ἦτο
Συλλογισμός. Δὲν δε

Ὄρος. Πάμπλου διαφ

Ἀντίθεσις. Ἦτον ἄξ
θεῖς εἰς ἐμέ, κατεψηφίσ

Ἄλλη Μετάληψις. Ἐ
αὐτὸν, καὶ γὰ δεῖξῃς ὅτ

Ἀντίληψις. Εἶχον τὸ
καὶ δὲν ἦτο χρέος εἰς ἐμ
καθ' ὃν ἔπρεπε γὰ κάμα
Θέσις. Ὅτι δὲν πρέτ
φάντας οἱ ἀριστεῖς, κ.
Ποιότης καὶ γνώμη.

ΚΕΦ

Ῥητο

Ἡ κατὰ Ῥητόν καὶ Δ
βολὴν ῤητοῦ, τὴν Διάν
νοϊαν τοῦ νομοθέτου, Συ
ληψιν, Πρὸς τι, Ὅρον β
τίληψιν, Ποιότητα καὶ Ι
Προβολή. Αὕτη εἶναι
οἶον, ξένος ἐὰν ἀναβῆ ε
λέμου ὄντος, ἀναβάς τ
νομίας. Ἀνέβης εἰς τὸ τ

Διάνοια. Ἐξετάζεται
ἢ τοῦ ὑπευθύνου· τοῦ μ
ἐὰν ἀναβῶσι, καὶ πότε, κ
δὲν πρέπει γὰ παρατηρῆς
ποῖαν γνώμην· δὲν ἀνέβ

Ἀπροσδιόριστον. Τοῦτ
ῤητόν· οἶον, οὐδὲν ἐκ τ
ἀλλ' ἀπλῶς εἶπε ξένος γὰ

Ἄλλη διάνοια. Αὕτη ε
γορούμενος ἀπαντῶν πρὸς

ὅτι ὁ νομοθέτης δὲν ἔστ
τῶν φανερῶν, λέγων, ὅ
δὲν εἶναι ἀπηγορευμένον
ἀπλῶς ἄτοπον γὰ ἐπιτρέ

Συλλογισμός. Δὲν δια
τὸ ὅποῖον καὶ ἄνευ τούτο

Ὄρος. Πάμπολυ, μᾶλλ
Ἀντίθεσις. Ἐνταῦθα
τὸ γεγονὸς, ὅτι ἀναβάς
πολεμίων.

Μετάληψις. Δι' ἄλλω
ἀγαθοποιήσης τὴν πόλιν

Πρὸς τι. Ἐξετάζεται
τικᾶς, πότερον εἶναι μεῖ

Τὰ λοιπὰ κεφάλαια ἐξε

ΚΕΦ Α

Ἡ στάσις αὕτη εἶναι
Διάνοια· λαμβάνει δὲ χω
ἢ δύο μέρη τοῦ αὐτοῦ ν
ἀλλήλοις ἀντιμαχόμενα.
τερα τὰ αὐτὰ μὲ τὰ τοῦ
λαμβάνόμενα. Προβολή
τοῦ, ἄλλη πάλιν Διάνοια
πλείστον ἐκλείπουσι, διότι
διαφερομένους. Ἐπονται
Διάνοιαν, τὸ Ἀπροσδιόρ

μοθέτου, ὁ Συλλογισμὸς, κ
φαίνονται ὅτι καὶ εἰς τὰ
παραπλησίως νὰ λέγωντα
ρίζωνται αὐτά· τὰ ἀκόλουθα
τάληψις, Πρὸς τι, βίαιος
Ἀντίληψις, Ποιότης καὶ
νομίαν κεφάλαιον εἶναι ἡ
χει, καὶ πότερον περιέχει
σι φυλαχθῆν ἀμφοτέρω τὰ
λαιον θέλει προστεθῆν μετ
δειγμα οἱ δύο οὔτοι νόμοι
τῶν πατρώων· καὶ, ὁ ἐπ
κύριος ἔστω τοῦ πλοίου
τρῶον πλοῖον χειμαζόμε
αὐτοῦ.

Προβολὴ τοῦ ῥήτου· Ἐπ
χει εἰς σὲ μέθεξις τῶν τ
Διάνοια. Ὁ νόμος λέγει
νὰ κληρονομήσῃ, ὅταν ὡς
τρικῶν κατὰ τοὺς ὑπάρχον
ὅταν, ὡς ἀλλότριος καὶ οὐ
βῆ τι ἀνήκον εἰς αὐτὸν ἐκ

Ἐπεταί εἰς τοῦτο ἡ Προ
λιστα ὁ νόμος δίδῃ τοῦτο,
μείνας εἰς αὐτὸ χειμαζόμεν

Ἄλλη Διάνοια. Ἄλλ' ὁ
μα δὲν ἦναι πατρικόν, ὅτα
ποιούμενος δὲν ἦναι ἀποκτῆ
νόμου.

Ἐπεταί τὸ Ἀπροσδιόρι

Ἀπροσδιόριστον τοῦ ἐνό-
του ἄλλου, διότι τοῦτο

Εἰς τοῦτο τὸ κεφάλαιον
τὰ ὁποῖα ὁμοίως ἰσάζουσι

Ἡ ἄλλη ὁμοίως Διάνοιαν
διὰ τί κωλύει τὸν ἀποκτῆ-
ἐξετάζεται καὶ εἰς τοὺς
τῶν μερῶν· ὁ μὲν κατὰ
μεμισημένον ὑπὸ τοῦ πα-
ἐκείνου κτημάτων· ὁ δὲ
νὰ κοπιᾷ ὡς καθ' ἑαυτὸν
ἀναγκάζονται ν' ἀποκτῶσι
καὶ τρυφήν, δι' ἣν ἀπεκτι-
ξασα, ἐπιμείνας εἰς τὸ πλοῖον

Καὶ πάλιν, διὰ τί ὁ
πλοίου ὁ ἐπιμείνας εἰς
τερῶσιν εἰς τοὺς κινδύνους
εὐρίσκωσιν ἀμφοτέρω· δι'
ἀπλή ἔκθεσις τῶν κεφαλαίων

Ἡ Ἀντίθεσις ἐπάγεται
εἶσαι ἀποκτῆρως· καὶ
κοινὸν τόπον κατὰ τῶν

Ὁ κατηγορούμενος. Ἀ-
ζόμενον· καὶ κάμνει τρῶσι
τῶν τοῦ χειμῶνος δεινῶν

Μετάληψις. Αὕτη ὁμοί-
ρως θέλει εἰπεῖν, ὅτι
κυριότητος τοῦ πλοίου,
δὲν εἶναι καιρὸς νὰ κατὰ

Ὁ δὲ κατήγορος, Εἰς
εἰς ταῦτα.

Πρός τι. Ἐνταῦθα γ
μων ἔπρεπε μᾶλλον νὰ
δυνατὸν, ὅτι ὁ μὲν εἶναι
ὑπὸ τούτου, ἐπισημοτέρου
ὁ μὲν εἶναι κοινός, ὁ δὲ
γιστα, ὁ δὲ εἰς μικρά·
ἢ πόλις θέλει βλαφθῆν
ὁ ἄλλος δὲν φυλαχθῆ.

Ἐπεταὶ τὸ ἰδιάζον εἶ
ρον εἶναι τὸ περιέχον, γ
ρου δηλαδὴ γενομένου, θ

Ὁ βίαιος Ὅρος. Μ
κατηγορούμενος θέλει εἶ
τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ τοῦ
πατρὸς, καὶ οὐχὶ ἄλλου

Ἡ θέσις καὶ τὰ ἄλλ
σιν ἐξετασθῆν, ὡς εἰς τὰ

ΚΕΦΑ

Τὰ κεφάλαια τοῦ Συ
ματος, ῥητὸν, Συλλογισ
λικότης, βίαιος, Ὅρος, Π
ἐμπέση, θέλει εὔρεθῆν καὶ
ἐξάπαντος ἢ Ἀντίληψις·
νικῶς, πλὴν τῆς ἐναλλαγ
λαίων, ὁ Συλλογισμὸς ἔχε
μα ἔστω τὸ ἀκόλουθον·

ὀνομαστί· παραστήσας
σωπεῖα ὁμοιάζοντα, ἐνά
Προβολή τοῦ πράγματι
πολίτας.

Ῥητόν. Ἄλλ' ἐγὼ δὲν

Συλλογισμός. Τοῦτο

Ὄρος. Πάμπλου διαφέ

Γνώμη τοῦ νομοθέτου,

της. Εἶναι κοινή καὶ εἰς

εἰπεῖν, ὅτι ὁ νομοθέτης ἤθ

λωσιν ἀπλῶς καὶ ἀνευθύ

θέλωσιν ἔγκλημα. Ὁ δὲ

ἀπαγορεύων τὸ ὀνομαστί

ἄλλ' ἠθέλησε μόνον νὰ μὴ

μεταγενεστέρους, ἢ εἰς τοῖ

πολιτῶν· ὥστε, μὴ ὄντων

γίνεται διὰ τῶν προσώπων

χρόνον καὶ ἢ πρὸς τοὺς ἄλλ

Πηλικότης, ὅτι μέγα

Ὀρικῇ στάσει.

Βίαιος Ὄρος. Ὅτι τοῦτο

Πρὸς τι. Τὸ κεφάλαιον

τάσθην, ὡς ἐν τῇ Ὀρικῇ σ

Πολλὰ εἶδη Συλλογισμ

ὅποῖος εἶναι ὁ προειρημέν

καὶ τὸ διὰ προσωπείων, σ

ὁ ἀπὸ μείζονος, ὅπου τὸ

εἶναι μείζον τοῦ πραχθέντο

ἀποκτείνωσι τοὺς ἀνευ

μαστιγώσας τις φυγάδα

παράγομον τιμωρίαν πράξι
σμός συναγει, ὅτι ὁ δούς
Τρίτον, ὁ ἀπὸ τοῦ ἐναντίου
βραβεῖον εἰς τὸν ἀριστεύ
σαντα ὁ στρατηγὸς ἀπέκ
θα δὲν θέλει μεταχειρισθῆ
λει προσθέσειν καὶ τὰ προ
ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος, ὅπου
εἶναι ἔλαττον τοῦ πραχθέ
νάτο γὰ ἐπισυμβῆ εἰς τὴν
νεχώρει γὰ μαστιγόγενα
τις τὸν ληφθέντα μοιχὸν
ρεῖται φόνον· ἐνταῦθα ὁ
πρότερον, ἔδωκεν ὁμοῦ καὶ

ΚΕΦΑ

Ἀμφίβουλον λέγεται πᾶ
ῶρισμένην τινὰ ἔννοιαν· τ
ὀμώγυμοι καὶ πολύσημοι
ρημένα λεγόμενα, ὅσαι
μάτων θρησκευτικῶν, ἢ θη
λαμβάνόμενα εἰς τοὺς
πᾶσαν ἄλλην ἔγγραφον συ
ρήτῳς κατὰ ποίαν ἔννοιαν
ἀνθρώπων ἀμφισβητήσεις.
δύναται πρὸς τούτοις γὰ

φῆς τῶν λέξεων (I), καὶ
λόγου. Πᾶν λοιπὸν ζήτημα
ἀμφιβολίας νόμου, ἢ ἄλλου
γεννᾷ τὴν στάσιν, ἣτις ἐν
Τὰ εἰς τὴν στάσιν ταύτην
βολὴ ῥητοῦ κατὰ τὸ ἀμφί-
Περιέχον καὶ Περιεχόμενον
καὶ Γνώμη.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι, ἐπι-
ρον τὸ ζήτημα, θέλει εἰσ-
γων.

Αὗται εἶναι αἱ καθ' ἑρμηνεί-
τημάτων, αἵτινες, ὡς ἴδοντες
τὴν ἐκάστου ζητήματος
ἐμπιπτόντων εἰς ἐκάστην
ἄς ἐπεξεργασίας, μόνον π
Εἰς τὸ ἀκόλουθον δὲ περι-
σειν κατὰ ποίους τινὰς τρ
ἢ γὰ λύωνται τὰ κεφάλαια
μοίως τῶν ἄλλων, ὅσα συ-
εἰς ἓν ὁλόκληρον σῶμα.

---

(1) Τοιοῦτον εἶναι τὸ ζήτημα
ράδειγμα τῆς χρήσεως τῶν κε-
τόνοι δὲν ἦσαν ἐν χρήσει. “ Ἡ
δημοσία ἔστω. Πεφώραται
αν τις φησὶν αὐτὴν εἶναι· ἢ δὲ
σία δὲ δημοσία ”.

ΡΗΤΟ

ΤΜΗΜΑ

ΠΕΡΙ Ε

ΚΕΦΑΛ

Περὶ εἰσαγωγῆς

ΑΦΟΪ ὁ ρήτωρ ἐξετάσας τὴν
διορίσιν τὴν στάσιν αὐτοῦ
κεφάλαια, πρέπει νὰ κατα
προσηκόντων ἐπιχειρημάτων
δύναμις τῆς τέχνης, καὶ τὸ

Τὸ κεφάλαιον λοιπὸν νῆ π
λόγον, καὶ τότε ἔχει χρεῖαν
κου, καὶ τότε ἔχει χρεῖαν λ
ριν, ἢ στάσις τοῦ λόγου ἦνο
γώμεθα, εἰσάγομεν τὴν τῶν
παράστησον μάρτυρας· ἔτ
πιχειρημάτων συνιστῶντες
ματος, καὶ παντὸς ἐγκλή
μάρτυρες. Ἐὰν δὲ κατηγο
δίκου τὴν τῶν ἐλέγχων ἀπ
σον μάρτυρας, ἡμεῖς πρ
τοῦτο, λέγοντες, ὅτι δὲν εἶ
πράγματα, καὶ θέλομεν κα
μάτων.

Ἐάν πάλιν ἡ στάσις ᾖ
φάλαιον, λέγοντες, δὲν
πρέπει γὰ γίνωται πλέο
δὲν πρέπει γὰ καταλύετ
των εἰσάγωμεν, θέλομεν
ὅτι δὲν πρέπει γὰ καινο
ωμεν, ἢ ἔθος γὰ παραβα
σάγωσί τι ἐκ τούτων, ἢ
τες, ὅτι πρέπει μετὰ λόγ
ριστάσεις γὰ καινοτομῶμ
ἔθος γὰ παραβαίνωμεν, κα
τῶν προσηκόντων ἐπιχειρ
τῶν ἐπιχειρημάτων, τὰ
λαία, ἢ ποία τῆς ἐργασί
ματα, καὶ ποία τέλος πά
ον κατασκευάζει τὴν ἐργα
ὀμιλήσειν εἰς τὰ ἀκόλουθα

Ἐάν λοιπὸν ἡμεῖς εἰσά
νεται ἀπλῆ ἢ θέσις αὐτοῦ
προτάσεως. Τὸ ἐντελέστε
ὑπὸ τοῦ ἐναντίου· διότι
μὲ πρότασιν, ὑποφορᾶν,
Πρότασις μὲν λέγεται ἐν
ὑποφορᾶ δὲ ὁ λόγος τοῦ ἐ
ἐπαγγελία τῆς λύσεως,
νομένη ἐκ τῆς κατασκευῆ
λιππος κατατρέχει τὴν Σ
βάλλων γὰ διορύξωσι τὸν
ἐναντίοι ἠθέλουν εἰπεῖν
τασις· ὅτι εἶναι δύσκολο

τοῦτο εἶναι ἢ ὑποφορά.
διαλύσωμεν τὸν λόγον α
σις· διότι τὸ διορύξαι τὸν
εἶναι ἢ λύσις, ἢ ἀνθυποφορ
ἐπιχειρημάτων κατασκευῆς.
τίθεται οὕτω πως. Πολλά
ρις οὐδόλως νὰ βλάπτεται
ὡς ἐπιτοπλεῖστον κόσμος μό
Ἐνίοτε μάλιστα ἢ ἔλλειψις
τοῦ λέγοντος, διασύροντος τ
τως ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν
τὴν ὑποφορὰν ἄνευ προτάσε
δὴ μάλα, ὡς ἐγὼ πυνθάν
λεγόντων λόγων εὐθύνας ὑ
νομαι τοίνυν αὐτὸν περιάγ
καὶ νῦν ἴσως πρὸς ὑμᾶς ἐρε
δήμῳ λεγόντων λόγων εὐ
εἶσθαι μετὰ προτάσεως· δι
περιμένεται ἢ ὑποφορὰ, οὔ

Ἐνίοτε λείπει καὶ ἡ ἀντι
πτητὴν ἀνθυποφορὰν· οἷον
δρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ, ὅτ
τοῦ νόμου λέγη, δίκαιον μ
τούτου εἶναι ἢ πρότασις· «
εὐραμένους ἀτέλειαν, ἐκδε
εἶναι ἢ ὑποφορὰ. « Ἐγὼ δ
πάντας ἀφαιρεῖσθαι τὴν δε
τοῦτο εἶναι ἀμέσως ἢ ἀνθ
ὅμως ἔλεγε, « χρὴ δὲ ὑμᾶς
σθαι τοῦτον τὸν λόγον· τὸ

ἀφαιρεῖσθαι τὴν δωρεάν,
πρότασις ὁμοῦ καὶ ἀνθυ-
πρότασις καὶ ἡ ἀντιπρότα-
ματος τοῦ λέγοντος, ἀπο-
θῶς φαίνεται καὶ εἰς τὸ
ἀδίκως, φησὶν, ἤρξα. Εἶτα
διὰ τί οὐ κατηγόρεις ; ».

Ἐὰν ἤδη θεωρήσωμεν
καὶ ἀντιπροτάσεως, τῆς τ
ρίσκομεν, ὅτι εἶναι ἐνθυμή-
σασθαι ὁποίων συμπεράσματα εἶ-
ναι ἐλάσσονες δὲ ἢ ὑποφορὰ καὶ
ταῖς εἰς τὰ ἀκόλουθα τοῦ
χεται μὲν περὶ Ἀλοννήσου
οὔσαν, ἡμᾶς δὲ οὐ φησι
ἡμετέραν οὔσαν, οὔτε λαβὴν
πρὸς ἡμᾶς τοιούτους λόγους
τοῦτο ὅλον εἶναι πρότασις
ἀφελόμενος ταύτην τὴν νῆ-
εαυτοῦ εἶναι ». Εἰς ταῦτα
που εἶναι, δικαιωματικῶς
ρὰ, διότι ἐπῆρα αὐτῆν ἀ-
νεταὶ ὁ ἀκόλουθος πλήρης

Ὅστις πάρη τι ἀπὸ πειρο-

Ἄλλ' ἐγὼ ἐπῆρα τὴν Ἄλ-

Ἄρα δικαιωματικῶς ἔχω

Πρὸς ταῦτα ὁ ῥήτωρ ἀντεπ-
οὐκ ἔστι δίκαιος, οὐ χαλεπὸν
ἀντιπρότασις, εἰς τὴν ὁποίαν
φορὰ, « ἅπαντες γὰρ οἱ λη-

ταλαμβάνοντες, καὶ τούτους
τούς ἄλλους κακῶς ποιούσιν
νος, καὶ κρατήσας, οὐκ ἄν
ἐκεῖνοι ἀδίκως καὶ ἀλλότρια
Ἐνταῦθα ὁμοίως ἢ μὲν ἀντ
ἔχει δικαιοματικῶς τὴν
ἐπῆρεν αὐτὴν ἀπὸ τούς π
κως ἀφήρπασαν αὐτήν. Τ
πλήρη συλλογισμὸν,

Οὐδεὶς κατέχων γῆν, τὴν ὅποι
ἀφαρπάσαντας αὐτήν, εἶναι δικ

Ἄλλ' ὁ Φίλιππος κατέχει

Ἄρα δὲν εἶναι δικαιοματι

ΚΕΦΑΛΑ

Περὶ ἐπ

Ἐπιχείρημα εἶναι πᾶς
ψεῦδος, ἢ τὴν πιθανότητα π
ὀνομάζει τὰ ῥητορικὰ ἐπ
διαίρει εἰς ἐντέχνους, καὶ
ζων, ὅσα ἐπιχειρήματα εἶ
προκείμενον πράγμα καθ' ὅ
σχέσεις· ἀτέχνους δὲ λέγε
συνθήκας, τὰς βασάνους, κα
εἰσάγομεν κεφάλαιόν τι,
λύομεν, πρέπει νὰ ζητῶμεν
μεν εὔρεϊν τὰ πρὸς τοῦτο ἐ

ρημα ἐξάγεται καὶ ἐξ ἄλλων
περιστάσεων τῶν συνδεδεμένων
αὐταὶ εἶναι σχεδὸν τὸ πᾶν
καὶ εἰς δίκας, καὶ εἰς δὲ
ἀνθρώπινον βίον· εἶναι δὲ
ποικίλον, αἰτία, πρᾶγμα. Εἰς
τὸ μακρὰν, τὸ ἐν οἴκῳ, τὸ ἐν
πατρίδι, τὸ ἐν ἀλλοδαπῇ, τὸ
ὄρεινόν, τὸ ἐπίπεδον, τὸ
τοιαῦται τοπικαὶ σχέσεις.
τὸ παρελθόν, τὸ μέλλον, τὸ
τινὲ τοῦ ἔτους, τὸ ἐν νυκτὶ
καὶ ἡμέρας, βούλησις, δύναμις,
ταχειρίζεσθαι τὰ μέσα καὶ
καταρτίζεσθαι τὴν τύχην ἢ κατὰστα
γενεᾶ, γένος ἄρρεν ἢ θῆλυ, πρᾶγμα
καὶ σώματος, ἀνατροφή, ἐπιμέλειαν
μέγα πρότερον· καὶ ἔτι τὸ
τινὰ πρὸς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος
πρὸς, τὰ ὅποια συμπεραίνον
πράγματος, ἢ ἐκ τῶν προηγουμένων
καὶ ἐκ τῶν ἐπομένων, ὅποιοι
τραυλισμός, τρόμος, ἀσθένεια
γῶν. Εἰς δὲ τὴν αἰτίαν ἐξέχεται
καὶ τὸ ὀργανικόν.

Ἐὰν λοιπὸν κρίνωμεν
ἐπιχειροῦντες ἐκ τῶν περι
πρέπει νὰ γείνη, διότι εἶναι
τὸν χρόνον, ἢ διὰ τὸν τρόπον
αἰτίαν, ἢ διὰ τὸ πρᾶγμα.

πειν, ὅτι δὲν ἔπρεπεν, ἢ δὲ
φαῦλον, ἢ διὰ τὸν τόπον, ἢ δὲ
προν, ἢ διὰ τὸ πρόσωπον, ἢ δὲ
εἶτε ἐπὶ τοῦ παρεληλυθότος
μέλλοντος. Κατὰ τὸν αὐτὸν
εἶναι δύσκολον διὰ τὸν τόπον
δύσκολον, διὰ τὸν τόπον, ἢ δὲ
τούτων καὶ παραδείγματα.
Στοχασμοῦ πρῶτον κεφάλαιον
ἔπειτα ἢ τῶν ἐλέγχων ἀπαί
κεφαλαίου εὐρεθῆ ἄλλο τι
πολλάκις. Ἔστω τὸ ἀκόλουθον
ταὶ προδοσίας, διότι ὁ Ἄρχ
δὲν ἔφθειρε τοὺς καρπούς αὐτῶν
τοὺς μάρτυρας, θέλει συστήσῃ
πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ πράγματος
σιασθῶσι μάρτυρες τῆς προδο
χείρημα, ὅτι παντὸς πράγματος
σιάζωνται μάρτυρες· διότι
ἐπιχειρῶν ἐκ τοῦ προσώπου
πρέπει ἄνευ μαρτύρων νὰ κ
ὅτι ἐν δημοκρατίᾳ δὲν πρέπει
τύρων. Ἐκ τῆς αἰτίας, ὅτι
παραστήσωσι μάρτυρας τῆς
πρειδότες τοῦτο, νὰ μὴ συ
ὅτι θέλουσι κατακριθῆν ὡς
μάρτυρας.

Ἐὰν δὲ πάλιν ἀντιλέγωμεν
ἐκ τῶν περιστάσεων ὁμοίως
πρῶτον μὲν λέγοντες, ὅτι δὲ

μάρτυρας τῆς προδοσίας
τες ἐκ τοῦ πράγματος, ὅ
πάρχει ἀδίκημα, πράττει
νὰ μὴ τιμωρῶνται, γινόμε
ὅτι οὐδείς θέλει θελήσει νὰ
βούμενος τὸ ἀξίωμα τοῦ ο
πει νὰ ζητῶμεν μάρτυρας
κρίνωμεν καὶ ἐκ τῶν εἰκότα
νὰ κακουργῶσιν ἄνευ μαρτ
οὔθενός ἄλλου δὲν θέλουσι
ἐν Ἀθήναις μάλιστα δὲν ε
ταῦθα ἢ ἀλήθεια τῶν προ
μάρτυρας. Οὕτως ὁ Δίσχιν
λέγει περὶ τῶν λαθραίως γ
ἢ μὲν πράξις αὐτὴ ἔσται, ὅ
ἐρημίαις, καὶ ἐν ἰδίαις οἰκίαι
σχύνων δέ τινα τῶν πολιτ
ἔσται τοῖς μεγίστοις ἐπιτιμ
ρημένος ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ βί
ῶν γινώσκεται, ἀλλ' ἐκ τῶ
ὁ νόμος καὶ ἡ ἀλήθεια· καὶ
τὰ μέγιστα κακουργοῦντες
τῶν, ἢ τῶν κλεπτῶν, ἢ τῶ
τῶν τὰ μέγιστα μὲν ἀδικο
πων, δώσει δίκην; Καὶ γ
ἄλόντες, ἂν μὲν ὁμολογῶσ
οῦνται· οἱ δὲ λαθόντες, κα
τοῖς δικαστηρίοις· εὐρίσκετο
Καὶ ἐπὶ τῆς βουλήσεως
θέλομεν τραπῆν ἔπειτα εἰ

εἰκὸς γὰρ θελήσῃ ὁ Περικλῆς
διότι εἶναι φαῦλον πρᾶγμα
ἤθελε στέρξειν αὐτό· καὶ ὁ
ἀγαθῶν δὲν ἤθελεν ἀποφασίσει
τοῦ προσώπου, ὅτι δὲν ἤθελεν
ᾧ, φιλόπολις ἀνὴρ, καὶ
ἀδιάφθορος. Ἐκ γῆς αἰτίας
τε διὰ χρήματα· διότι δὲν
ᾧ, οὔτε διὰ μῖσος· διότι δὲν
μάζετο. Ἐκ τοῦ χρόνου, ὅτι
τώρα, ἔχων τοιαύτην καὶ τ

Οὕτω καὶ περὶ τῆς δυνάμεως
προδώσῃ· καὶ πρῶτον μὲν
προδοσίκα, καὶ δὲν δύναται
προσώπου, ὅτι καὶ μάλιστα
ᾧ πάντοτε παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις
λε δυνήθη οὐδὲν τοιοῦτον
καὶ μάλιστα τότε, ὅτε ἡ
ἐξερχομένου, μήτε εἰσερχομένου

Καὶ ὁ Δημοσθένης εἰς τὴν
Λίσχινην ὑπεύθυνον δι' ὅσα
δὲν εἶναι ἀνεύθυνον οὐδὲν πρᾶγμα
καὶ ἐκ τοῦ προσώπου
ταὶ γὰρ ἦναι· διότι ἕκαστος
τούτων δίδει λόγον· καὶ ἐκ
δὲν εἶναι οὐδεὶς ἀνεύθυνος εἰς
ὑποθέσεις πραγματεύονται
ψευδεῖς, δύναται γὰρ ὑπάρχειν
αὐτίκα δὴ μάλιστα, ὡς ἐγὼ
δήμῳ λεγόντων, λόγων εὐθ

τες εικότως ἂν, ὧν λέγου
ρίῳ τι λέγοιεν, παραλείψω
ιδιώτης ὧν ἀπελήρησέ τι
λογήσησθε, ἀλλ' ἐάσατε,
τῆς ὧν, ἐπὶ χρήμασιν ἐξεσ
τε, μηδ' ἀνάσχησθε, ὡς ο
τίνος γὰρ ἄλλου δεῖ δίκην
νεῖν; Εἰσὶ γὰρ οἱ πρέσβεις ο
τῶν, οὐδ' ἀκροπόλεων κ
ἐγχειρίζει), ἀλλὰ λόγων κ
εἰ μὲν μὴ προανεῖλε τῆς τ
ἠδίκηκε· τοὺς δὲ λόγους, ε
φέροντας, ἀποφευγέτω· εἰ
ἀσυμφόρους, ἀλισκέσθω· οὐ
ἀδικήσειέ τις, ἢ ψευδῆ λέγ
λιτεία, πῶς, ἂν οὔτοι μ
πολιτεύεσθαι;».

Συντόμως, οὕτω θέλουσιν
ζεσθαι ὅλα τὰ κεφάλαια. Ἰ
ματικῆς Στάσεως τὸ ἀκόλου
νεχῶς τὴν Χερρόνησον, καὶ
διορύξωσι τὸν ἰσθμὸν αὐτῆς
φεις, Δημόσθενες· ἀλλὰ δὲν
ἐκ τοῦ πράγματος, διότι ἢ
ἐκ τοῦ προσώπου, ὅτι δὲν
ναῖοι, οἵτινες εἶναι συνετοὶ, κ
ἀρχαίους νόμους καὶ τὰ ἀρχα
πολέμῳ δὲν πρέπει νὰ γίνω
πρέπει ἕκαστος νὰ εὐχαριστ
των, μέλλῃ νὰ σωθῇ. Ἡ λύσι

τοῦ πράγματος, διότι καλὸν
τῶν ἀνθρώπων πάντοτε λα-
πράγματα, καὶ διὰ τοῦτο
προσώπου, ὅτι πρέπει νὰ κα-
παρὰ τοῖς ἐχθροῖς ἐπαινούμε-
ὅτι ἐν πολέμῳ μάλιστα πρέπει
μον πράγμα εἶναι ὁ πόλεμος
ται. Ἄλλο κεφάλαιον ἐμπίπτει
διορύξωμεν τὴν Χερρόνησον
τὸ διορύττειν εἶναι δύσκολον
λον μάλιστα εἰς τοὺς Ἀθηναίους
ὅτι καὶ μακρὰν ἀπὸ τῆς
καιροῦ, ὅτι καὶ ἐν πολέμῳ ἐ-
Ἡ λύσις, δὲν εἶναι δύσκολον
αὐτῶν· διότι γῆν θέλομεν
ἡμέτερον· διότι εἰς τοὺς Ἀθηναίους
Αὐταὶ λοιπὸν εἶναι αἱ γενέσεις.

Πολλάκις δὲ ἐκ μιᾶς γενέσεως
τρία ἐπιχειρήματα· οἷον, ἐκ
δεῖνα δὲν ἔπραξε τοῦτο. Ἐκ
κατὰ τούτων ἔπραξεν. Ἐκ
ὑπὲρ τούτων. Παραδείγμα-
λησεν ἂν προδώσῃ ὁ Περικλῆς
καὶ μέγας, καὶ στρατηγός,
σώπου τοῦ Περικλέους· ἔπειτα
δὲ εἶναι εἰκὸς, ὅτι ἠθέλησε
τιμῶντας αὐτόν· τρίτον ἐκ
λιστα εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους
λεύσαντας αὐτόν. Καὶ πάλιν,
ναῖοι· ἐκ τοῦ προσώπου, δ

Ἀθηναῖοι· καὶ πρέπει μάλ-
κατὰ τοῦ Φιλίππου· διότι
πρέπει δὲ ἐν πολέμῳ νὰ μ-
συστατα. Καὶ πάλιν, Δύσκα-
νησον· ἐκ τοῦ τόπου, διότι
τοῦ αὐτοῦ πάλιν, διότι εἰ-
βάλλουσι νὰ διορύξωμεν,
Οὕτω καὶ ἐκ τῆς αἰτίας εἰ-
τερα ἐπιχειρήματα· καὶ
στάσεων, πλὴν ὅχι πάντῃ.

Καθὼς δὲ ἐκ μιᾶς γενέ-
χειρήματα, οὕτω καὶ ἐν ἐ-
νὸν εἰς δύο καὶ τρεῖς γέ-
φαίνεται ὅτι εἶναι καὶ και-
γματος, ἢ προσώπου καὶ
ζωνται μάρτυρες εἰς τὰς
ύμῶν τῶν εὐνομουμένων·
καὶ τοῦ τόπου, ἔνθα οἰκοῦ-

Ἄλλη δὲ αὕτη ἢ ἐκθεσι-
εὐπορία καὶ ἢ ἀπορία τῶν
τῆ φύσει τῶν πραγμάτων
λεὶ εὐρίσκειν κατὰ τί συ-
ἢ ἀπορία, ὥστε εἰδῶς τοῦ
πάσχη ἔλλειψιν, τῆς τέχ-
ἐπιχειρήματα. Δύναται ὁ
σεως καὶ τὴν εὐπορίαν νὰ
νη, ὥστε νὰ φαίνωνται πο-
λάκις μετεχειρίσθη ἐν ἐ-
τρέπει καὶ μεταποιεῖ, ὡς ε-
τον μεταστατικόν, ὅτι ὁ Λ

λίππου, ἀλλ' αὐτὸς ἀπήγγε
ἀπατήσῃ τὴν πόλιν· ποτέ δ
μιας ἐργασίας, ὡς εἰς τὸν π
μόνον τὸ ἐκ τοῦ χρόνου ἐπιγ
τὴν ὑποφοράν· « Ἀλλ' ἀδί
ὅτε μὲ εἰσήγαγον οἱ λογιστ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Περὶ εἰσαγωγῆς καὶ λύσε

καὶ Ἀντιπαράστασις

Ἡ ἔνστασις καὶ Ἀντιπαράστασις
Ἀντιλήψεως· οἷον, ἦτο συγ
τὸν υἷόν· τοῦτο εἶναι τὸ
ὅποῖον γίνεται ἢ Ἐνστασις,
ἢ Ἀντιπαράστασις, Ἀλλὰ καὶ
ὅμως ἐνώπιον τῆς μητρὸς.
τοὺς λόγους· τοῦτο εἶναι τὸ
φέρεται ἢ Ἐνστασις, Δὲν εἶ
ράστασις, Ἀλλὰ καὶ εἰάν ἀν
ζῆς τὴν πόλιν.

Πρέπει δὲ εἰς ἕκαστον τῶ
προσπαθῶμεν νὰ εἰσάγωμεν
καθ' ὁμοίωσιν τῆς Ἐνστάσε
τὸ σχῆμα ἢ τῆς Ἐνστάσεω
δεικνύει τὸν ῥήτορα δρι
εἰάν λέγωμεν τὸ κεφάλαιον
ἔπειτα ἐπιφέρωμεν, διότ

εἶναι καλόν, θέλομεν εἰσάγειν
δὲ λέγωμεν, ὅτι δὲν πρέπει
τῆς ἐναντιότητος γίνεται ἐπι-
τό, Δύσκολον εἶναι γὰρ κάμειν
δύσκολον· ἀντιπαραστατικόν
πρέπει ὅμως γὰρ γείνη. Ὅτι
εὐπορίαν προτάσεων καὶ ἐπι-
πρώτην θέτομεν, εἴτε τὴν
δείγματος χάριν, εἰς τὴν
ματα, καὶ εἰς τὴν Ἀντιπα-
χείρημα δώσωμεν ἐργασίαν
ἐπιφέρωμεν ἐνθύμημα, ὅτι
ρίαν. Σπανίως δὲ συμβαίνει
ἀπορίαν ἐπιχειρημάτων.

Οἱ παλαιοὶ ἤρκεσθησαν
γὰρ μεταχειρισθῶσιν εἰς τὴν
ἀντιπαραστατικόν. Τάξις
ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον
δεύτερον, διὰ γὰρ μὴ προσ-
Ἔνστασις, ποτὲ δὲ ἡ Ἀντι-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Περὶ λύσεως κεφαλῶν

Εἶναι καὶ τρίτον εἶδος λύ-
σῶν, καὶ νικητικώτατον
ταὶ δὲ, ὅταν ᾖναι δυνατὸν γὰρ

---

(1) Βλ. Κεφάλ. ε.

σαγηνεύοντες τὸν ἀντίδικον
των, εἰς τὰ ὅποια θαρρόων εἰς
ρισάνων τοὺς ἐναντίους λέγει
Φίλιππος θέλει ἀγανακτήσει
σαντας τὴν εἰρήνην, τρέπει τ
δι αὐτὸ τοῦτο μάλιστα εἰ
ἐστάθησαν αἴτιοι τῆς τοιαύτ
ὥστε γὰ λέγωσι πρὸς τοὺς Δ
τα, τὰ ὅποια ἤθελαν παρορ
νυν ἴσως καὶ τοιοῦτος ἤξει
χὴ γενήσεται τῆς πρὸς Φί
σάντων τὴν εἰρήνην καταψη
βίαιον ὄρον, « Ἐγὼ δ', εἰ το
πούμενος εὐρεῖν ὅ,τι τούτου
εἰρήνης χρήματα ἀναλώσας,
γένονε φοβερός καὶ μέγας, ὅ
ἀμελήσαντας ὑμᾶς ἤδη, τί
παθόντες ἂν οἱ τούτων αἴτιοι
κότες ἂν εἶεν; ». Ἡ ὅταν δε
μεν ἐναντία τῶν ὧν λέγει,
ὑποφορὰν τοῦ Δίσχίνου, ὅτι
ρόνησος ἀντὶ Φωκέων, εἰς
ἀπήντησεν ἐνστατικῶς, ὅτι δ
χεται εἰς τὸ βίαιον, δεικνύω
εἶναι εἰς κίνδυνον. « Ἄν τοίνυ
τῶν ἄλλων τῶν ἀπολωλό
τῆ πόλει, λέγῃ, πρὸς Διὸς
ἄνδρες δικασταί, μηδ' ὑπο
σβείας ἠδίκησθε, καὶ ἐκ
τασκευασθῆναι τῆ πόλει, ὡς

μάτων ὑπεξαιρούμενοι,
προήκασθε· οὐ γὰρ ἔποι
γεγονυίας, καὶ τῆς Χερρῶ
ὄλους ἐσώζοντο οἱ Φωκεῖ
λογία μετὰ ταῦθ' ὕστερο
ὑμᾶς. Εἶτα καὶ νῦν ἐν μ
εὔρήσετε, ἢ τότε· πότερο
Φίλιππος ἐξαμαρτῶν εἰς
προλαβεῖν, ἢ νυνί; ἐγὼ μ
ταύτης περιουσία, τῶν
τῶν τοῦ βουλευθέντος ἀν

ΚΕΦ.

Περὶ ἐργα

Καθὼς ἀφοῦ εὔρεθῆ ἡ
τικῶς ἢ ἀντιπαραστατι
διὰ νὰ κατασκευάζωμε
γασίας πρὸς κατασκευῆ
ἡ ἐργασία παντὸς ἐπιχει
δείγματος, ἐκ τοῦ ἐλάσσ
καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου. Ἡ
ἰδομεν, εἶναι ἐκ τῶν περ
λουσι ζητεῖσθαι οὐχὶ καθ
στον ἐπιχείρημα.

Καθὼς δέ, τεθέντος τ
μεν διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ
πολλάκις δὲ ὀλίγα, οὕτω
λάκις μὲν διὰ τὴν κατα

εὐπορίαν ἐργασίας, πολλάκις
ματος χάριν, εὐρωμεν ἐπιχεί
διὰ γὰ κατασκευάσωμεν αὐτό
ματος μόνον, πολλάκις δὲ κα
ραβολῆς, πολλάκις δὲ καὶ
πολλάκις δὲ καὶ ἐκ πλειότερο
φάλαιον, Δὲν πρέπει γὰ κα
Πρέπει γὰ καινοτομῶμεν, ὅτ
προσώπου, ὅτι Ἀθηναῖοι ὄντα
κατασκευὴν τοῦ ἐπιχειρήμ
μα, ὅτι καὶ οἱ πατέρες ἤμ
το. Πολλάκις δὲ εὐρίσκονται

Ταῦτα ἐφάνησαν εἰς τοὺς
ρήματα, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς δὲν φ
τα, ἀλλ' ἐργασία ἐπιχειρήμ
ματος μία, καὶ ἂν τὰ παραδ
νης λέγει εἰς τὸν δεῦτερον
ἐστίν, εἰ στρατευόμενος καὶ π
ἐφ' ἅπασιν, καὶ μηδένα καιροῦ
μελλόντων, καὶ ψηφίζομένων
τοῦτο εἶναι ἐπιχείρημα ἐκ το
φέρεται ἐργασία ἐκ τοῦ ἐναντί
μαστὸν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες
κει, τοῦ πάντα ποιοῦντος, ἃ
λὸν εἶναι τὸ τιμᾶν τοὺς γονεῖς
τοῦ πράγματος· ἐὰν δὲ ἐπιφ
κάμνουσι, τότε δίδεις εἰς τὸ
λῆς. Ὁμοίως ἐὰν εἴπῃς, "Ἐξ
ἐαυτῇ ὅ,τι θέλει, καὶ εἰς τὸ ἐ
καὶ ἐν ταῖς οἰκίαις ἔξῃσιν εἰς ἔ

θέλει, τοῦτο εἶναι τοῦ ἐ

Ἡ ἐργασία λοιπὸν, ὡ
τει εἰς τὰ ἐπιχειρήματα

ΚΕΦ

Πε

Ἡ λέξις ἐνθύμημα δ
λογισμὸν (I), ἀλλ' εἶνα
τέρω, τῆς ἐργασίας κατα
κουσαν τάξιν, δίδει εἰς τ
κεφαλαίου τινός, πρέπε
ἐνστάσεως, ἢ ἀντιπαραστ
κατασκευὴν τῆς λύσεως ἐ
τα γὰ κάμωμεν ἐργασία
ὅτι γίνεται ἡ ἐργασία· κ
ἐργασίαν τὸ ἐνθύμημα.
τοῦτο, Δύσκολον εἶναι γὰ
τούτου γίνεται κατ' ἐνστα
μεν αὐτήν· ἔπειτα ἐπιχ
θέλομεν ὀρύξειν· εἶναι δὲ
γασία ἐκ παραδείγματος
λαβὼν ποτὲ χρεῖαν, διώ
μα, Καίτοι ἐκεῖνος μὲν
ξειν γῆν. Καθὼς λοιπὸν
ρημα, οὕτω καὶ τὸ ἐνθ
Καὶ καθὼς εἰς ἕκαστον ἐ

---

(1) Βλ. Φιλοσοφ. ὑπὸ Ν. Β.

καὶ εἰς ἐκάστην ἐργασίαν ζη-
 της δύναται νὰ προχωρῇ ἐπ'
 ρήσῃ ἐνστάσεως καὶ ἀντιπαρ-
 ᾷ τριῶν ἐπιχειρημάτων, ἕκα-
 τριῶν ἐργασιῶν, εἰς ἐκάστην.

Παρατηρητέον δὲ, ὅτι πο-
 γανταὶ νὰ εὐρεθῶσι πολλὰ
 τὰ ἐκ τῶν αὐτῶν περιστά-
 τὰ ἐπιχειρήματα τοῦ τεθέν-
 ἔτι σκφέστερον γίνεται τοῦ
 στην ἐργασίαν τὰ ἐνθυμήματα
 λαμβάνεται δὲ ἡ σύγκρισις αὐ-
 που, ἢ προσώπου, ἢ αἰτίας,
 μιᾷ ἐργασία συμβαίνει νὰ εὐ-
 ἐνθυμήματα, τὰ ὅποια εὐρεθέν-
 τουτέστιν, ἄλλα ἐνθυμήματα
 Ἄς ἀναλάβωμεν τὴν ἐκ παρα-
 ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν διώρου
 φέρομεν ἐνθύμημα ἐκ τοῦ πρά-
 μένου δηλαδὴ ἔργου πρὸς ἔργον
 ὄρος, πράγμα δυσκολώτερον· ἢ
 πράγμα οὐχὶ δύσκολον· ἔπει-
 νος μὲν, διὰ πλεονεξίαν· ἡμεῖς
 ἀδικούμενοι. Τοῦτο τὸ ἐκ τῆς
 πρῶτον ἐνθύμημα, εἶναι τὸ λ-
 θα δὲ νὰ εὐρωμεν καὶ ἄλλο ἐν-
 ἐκ τοῦ καιροῦ λαμβανόμενον,
 τεπεύγοντος τοῦ πολέμου, τ-
 πράγμα· ἡμεῖς δὲ δυνάμεθα
 σπουδῆν.

Παρατηρητέον δὲ, ὅτι ἡ μορφή τῆς φράσεως δύναται εἶναι ἐνθύμημα, εἴαν τις, ἀφοῦ εἴπῃ αὐτὸ μὲ μορφήν ἄλλο, ἐνῶ τῶντι εἶναι βασιλεὺς διὰ τὴν πλεονεκτητικὴν ἐνθύμημα τὸ ἐκ τῆς λέγουμεν, ὡς ἐπιφέροντες τεπειγόμενος ὑπ' ἄλλω διὰ πλεονεξίαν ἔκαμνε ἔχομεν οὐδὲν ἄλλο κατὰ τὸν τὸν κόπον;

Πολλάκις δὲ καὶ ἡ φράσις ἐπενθυμήματος, τὸ ὁποῖον ἐπιφέρει τὴν μεγαλητέραν, ἀπαρτίζεται ἐκ τῆς λέγει τις, Φρικῶδες καὶ εἴπῃ εἰς κάμη ἐργασίαν ἐπιφέρει τὴν ἀδικίαν· εἴπῃ πατρίδα, εἶναι χειρότερον, διὰ τὸ ἀλλογενές, εἴπῃ ὦν, κατασθάνεται μᾶλλον εἰς τὸ ἐνθύμημα, Καὶ μὲν τοὺς ὁποίους ἐφαίνετο πρὸς εἶσθαι τὸ ἐκ τῆς φύσεως ἐπενθύμημα, τὸ ὁποῖον πρὸς αὐτὸ τὸ πρότερον ἐνθύμημα προβλήματι διπλῆ συγκρι-

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Περὶ τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους

Τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους τῶν κεφαλαίων· διότι ἐκ δὲν ἔχει ὁμοίως τὴν αὐτὴν καὶ ὅποιαν καὶ τὰ λοιπά· διότι δὲ ἄχρι τέλους οἱ τόποι τῶν ὑποδιαίρεσις τούτων εἶναι εἰς χειρημάτων. Γίνεται δὲ ἡ ὑπετέμνεται εἰς λεπτὰ μέρη· καὶ τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους δυνηθῆ ἔπειτα γὰ ὑποδιαίρη ἔπιπλάττων οὕτω πῶς τὸν λόγον το, ἀλλὰ μικρότερον. Διὰ τὴν ὁ Ἑρμογένης, φέρει εἰς παρὰ υἱοὺς κατὰ τὸν νόμον τῶν ἀκροφεται δημοσία, ἐπειδὴ ἦτο νόμοσιν ὁ ἄπαις. Ὁ κατήγορος ἄχρι τέλους, θέλει ἐκθέσειν τὸ ἀπέκτεινεν υἱοὺς· ἔπειτα θέλει λέγων, εἰ ἠθέλεν ἀποκτείνεν εἰ ἠθέλεν ἀποκηρύξειν.

Αἱ ὑποδιαίρεσεις αὗται, τὰ μὲν ἀπλῶς, λαμβάνουσι δύναμι τῶν δύναται κατὰ τὸ σχῆμα τὰ μὲ ἐπέκτασιν περιόδου, ἢ τῶν πῶς, Ἐἰ ἠθέλες ἀποκτείνεν λοτρῖους, εἰ ἠθέλες, δὲ ἠθέλες

δὲν ἤθελα δυσχεράνειν
ρίαν σου; τῶρα δὲ, τοὺς
τοὺς ὁποίους ἔθρεψας,
ὧν ἔπρεπε γὰρ φοβῆσαι
τούτους σὺ ἀπέκτεινας
ἐγώ; ἄπαγε· ἢ καὶ κατ
καίως ἤθελε τιμωρηθῆν
λεν ἀποκτείνει, οὕτω
ρας, θέλει ἀφεθῆν;

Δύναται δὲ καὶ εἰς ἐκ
ται προσωποποιίαν, καὶ
Προσωποποιίαν δὲ ἐννοεῖ
στάνη ὁ ῥήτωρ ὑποθετικῶ
πράττοντα, ἀρμόζον εἰς
ἀποκτείνειν ἕνα, δὲν ἢ
φόνον ἀσεβῆ;

Ἡ ὑποδιαίρεσις γίνεται
μὲν εἰς ἄλλα μικρότερο
πῶς γίνεται καὶ αὕτη ἢ
ὅτι μάγος τις ἐζήτει εἰς
τος δὲ τοῦ Πατρὸς, ἢ
μάγος φαρμακείας· ἐν
πρᾶγμα, τουτέστι τὸν ἕρ
τέρους, θέλει εἰπεῖν, εἰάν
λα ἀποδώσειν εἰς σὲ
ἤθελα καὶ τότε ἀποδώσ
δὲ ὑποδιαίρεσις γίνεται
οὕτως· εἰάν δὲν ἤθελε
τιγὰ σωματικῆν, δὲν ἢ
Ἐνίοτε λαμβάνεται ὑτ

βαίνει δὲ τοῦτο, ὅταν ζητῶ-
νὰ εἰπωμέν τι ἐπὶ μισθῷ, ἢ
λεν ἑκατὸν τάλαντα, διὰ
εἰς αὐτόν. Ἐνταῦθα λοιπὸν
πρὸς τὸ πρόσωπον, θέλεις εἰ-
χόντων πολιτῶν δὲν ἤθε-
ῶχι τὸν Δημοσθένην· ἐ-
ἑκατὸν τάλαντα, οὐδὲ ἂν
ἂν πόλεις, οὐδὲ ἂν ἐπαρχ-
ἤθελε δεχθῆν αὐτά.

Οὕτω λοιπὸν ὁ ῥήτωρ δύ-
ἄχρι τέλους καὶ εἰς τὴν Στοχ-
σιν, καὶ νὰ ποικίλλη τὰς ὑπὸ
προσέχων ὁμῶς πάντοτε ν-
βεβιασμένον.

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Περὶ πλαστο

Πᾶσα ὑποδιαίρεσις εἶναι
ὑποτίθεται ὑπὸ τοῦ ῥήτορος,
ἀρχῆς ἄχρι τέλους. Εἶναι ὁμ-
χείρημα λεγόμενον, τὸ
δίδει δύναμιν εἰς τὸ καθ' αὐ-
ὑπὸ τοῦ ῥήτορος· εἰάν, παραδ-
διά τινα πράξιν ἀγαθὴν, με-
χείρημα, λέγεις, εἰάν πρὸ τ-
δὲν ἠθέλετε μὲ δώσειν αὐτ-

τὴν εἰς ἐμὲ ἐπαγγελίαν.
ἔπειτα ἐκ τούτου, θέλο-
μεν ἐπηγγελλόμεν τὴν
ἀφοῦ δὲ ἔπραξα ἐκείνην
πάλιν προβάλλης νὰ τὴν
ὁμοίως, εἴαν πρὶν τολμή-
σῃς, δὲν ἠθέλαμεν φιλο-

Τὰ πλαστὰ ταῦτα λη-
λὴν τῶν ἀπ' ἀρχῆς ἀχ-
τὰς ἐργασίας τὰς ἐκ παρ-
πει γὰρ ὑπακούωμεν ἐπὶ
τὸ ἐπιχείρημα· ἔπειτα
οὐδ' οἱ πατέρες ἡμῶν
τοῦντα γὰρ ὑποταχθῶσι
ἔπραξαν πολλὰ καὶ ἀ-
πλαστὸν, εἴαν δὲ συνε-
δὲν ἠθέλε λιθοβοληθῆν
πρέπει γὰρ πιστεύωμεν
τας εἰς ἡμᾶς· ἔπειτα
οὐδ' οἱ Ὀλύμπιοι δὲν
τοῦν, ἀλλὰ τὴν Ποτίδαϊ
πάντα. Κατόπιν ὁμοίως
Ποτίδαϊαν ἐλάμβανον,
λουσι χάσειν καὶ τὴν
αὐτήν; οὐχὶ βέβαια.

Ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐν-
ρήτωρ ἐπιχειρήματα· οἱ
τινὰ ἀγαθὴν, δύνασαι νὰ
τι, δὲν ἠθέλα τιμωρηθῆν
Λεπτίνην λόγον, ἀφοῦ ἀτ

λέγει πλάττων ἐκ τοῦ ἐνο-
σεν, ἢ ναῦς δέκα μόνας, περ-
οὔτοι· καὶ εἰ ἑάλω, τὸν ἄ-
δὲ τούναντίον, ἑπτακαίδεκα
δὲ ναῦς ἔλαβε, τρισχιλίους
τὸν τάλαντ' ἀπέφηγε, τοσα-
τα δ' οὐκ ἔσται κύρια αὐτῶν

Εἰς πᾶσαν δὲ πράξιν δύο
ἐπιχειρήματα, ἢ ὅλον τὸ π-
νον, ἢ τὸ ἐναντίον, καὶ ἐντε-
προκειμένην ὑπόθεσιν συνέπ-

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Περὶ τὸν

Εἰς τοὺς τόπους τῶν ἐπι-
ραμεν ἐκ τοῦ Ἑρμογένους, τ-
ὡς τὰ μέγιστα συμβάλλον-
ὅταν ὁ ῥήτωρ ἐγκαίρως κάμ-
εῖναι, Ὄρισμός, Ἀπαρίθμησις
ζευγμένα, Γένος, Εἶδος, Ὀμο-
μενα, Ἐπόμενα, Ἀντιμαχό-
Παράθεσις.

Ὁρισμός. Ὁ φιλοσοφικὸς
γένους καὶ διαφορᾶς, σπανία
κοὺς λόγους. Οἱ συνήθεις εἰς
γητικοὶ λέξεων, καὶ μάλ-
γράφοντες πανταχόθεν τὰ πρ-
θέτουσιν εἰς τὸν λόγον καὶ

Ἡδύνατο ὁ Μειδίας νὰ
θεῖς, ἐκτύπησε τὸν Δημοσθένη
πρόφασιν ταύτην, ἀποδεικνύων
ἦτο πράξις ὀργῆς, ἀλλὰ
«Ποία γὰρ πρόφασις; Τίς
νεῖται τῶν πεπραγμένων
τυχὸν λέξει. Ἄλλ' ἂν μὲν
ἐξαχθῆ τι πράξαι, καὶ ἂν
ἔνι φῆσαι πεποιηκέναι· ἂν
λάς ἡμέρας, παρὰ τοὺς νόμους
δὴ που τοῦ μὴ μετ' ὀργῆς
τοιούτος ὑβρίζων ἐστὶν ἢ

Ὁ Ἀνδροτίων κατηγοροῦν
σμα. Ἐξετάζεται δὲ καὶ
νόμος ἐκώλυε τοὺς ἀτίμου
λιτικάς· προβλέπων ὅμως
νὰ εἶπη περὶ τῶν κατηγοροῦν
φανταίαι, ἀποδεικνύει ἐξ
ἀλλὰ ἔλεγχοι, ἀποδείξει
φιλοῦ χρησάμενος λόγῳ,
ἔλεγχοι δὲ, ὅταν, οἷς ἂν εἶ

Τοιοῦτοι ὀρισμοὶ, ἐξηγῶν
καῖοι ὅταν ὁ ἐναντίος κατὰ
ση τοὺς ἀκροατάς, παρὰ

Ὁ Δημοσθένης παριστά
κοινωνίαν, δίδει κάλλιστον
ἐκ τῆς αἰτίας καὶ ἐκ τῶν
θρώπων βίος, ὧ ἄνδρες
λιν οἰκῶσι, καὶ μικρὰν,
των δ' ἢ μὲν φύσις ἐστὶν

κατ' ἄνδρα ἕκαστον ἴδιον
καὶ τεταγμένον ταῦτό πᾶσι
πολλάκις φαῦλα βουλευέ-
εσσαμαρτάνοντας εὐρήσετε
καλόν, καὶ τὸ συμφέρον, βού-
δαν εὐρεθῆ, κοινόν τοῦτο τῶν
ὅμοιον· καὶ τοῦτ' ἔστι νόμος
διὰ πολλὰ, καὶ μάλιστα
καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα δὲ
δὲ τῶν ἐκουσίων καὶ ἀκου-
θήκη κοινή, καθ' ἣν πᾶσι

Ὁ Ἰσοκράτης περιγράφει
κατάστασιν τῶν Περσῶν,
των ἐπιτηδύμασιν ἐγγενέ-
ῃ στρατιώτης ἀγαθός, ὧν
κτος, καὶ κινδύνων ἀπει-
μένος, πρὸς δὲ τὴν δουλει-
πεπαιδευμένος· οἱ δὲ ἐν τῷ
ὀμαλῶς μὲν, οὐδὲ κοινῶς,
σαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον
τοῖς δὲ δουλεύοντες, ὡς
διεφθαρμένοι· καὶ τὰ μέ-
φῶντες, τὰς δὲ ψυχὰς δι-
ριδεεῖς ἔχοντες, ἐξεταζόμε-
καὶ προκυλινθούμενοι, καὶ
τῶντες, θνητὸν μὲν ἄνδρα
λον ἢ τῶν ἀνθρώπων κα-

Ἐκ τῶν ὑπογραφικῶν

ἄρχεται ἀπὸ τὰ μὴ προσόντα
ἢ πρᾶγμα, καὶ ὕστερον ἐπι-
φύσιν ἢ κατάστασιν αὐτοῦ.
μεν ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ τρόπος
τῶν πρέπει νὰ στοχάζεται
ἔχουσιν εἰς τὸ προκείμενον
ψῆφισ τῶν ἀκροατῶν. Ἐγκρί-
πλούσιον, ὅστις μετεχειρίσθη
λάνθρωπα, εἰς κοινήν καὶ με-
περιγράφων αὐτὸν ἐκ τῶν
πραχθέντα, τουτέστιν, ὅτι
ποτὲ ὑβριστικῶς, δὲν ἐκρά-
οἱ φιλάργυροι, οὔτε διεσκα-
ἐφάνη ποτὲ ἀδιάφορος εἰς τὸ
οὔτ' εἰς τὰς ἰδίας τῶν πολι-
τῶν ὁποίων θέλεις ἐκθέσει
τρόπος οὗτος ἀρμόζει καὶ εἰς
μοσθένης λέγει περὶ τοῦ Ἀρ-
ριοι Ἀθηναῖοι· τούτων ἕκαστος
ἀγορὰν περιέρχεται, ἥτοι, νὰ
ιδίων· ἀλλ' οὐχ οὗτος, οὐδέ
τὸν βίον ἐστὶ, τῶν μετρίων
ἀγαθῶν ἐπὶ οὐδενὶ τῆ ψυχῆ
γίας, οὐκ ἄλλης ἐργασίας οὐ
πίας, οὐχ ὁμιλίας οὐδεμιᾶς
ἀγορᾶς, ὡσπερ ὄφεις, ἢ σκο-
δεῦρο κἀκεῖτε, σκοπῶν τίνι
τι προστριψάμενος, καὶ κατ-
ξεται. Οὐδὲ προσφοιτᾷ πρό-
ρείων, ἢ μυρυπωλείων, ἢ τῶν

ἐν, ἀλλ' ἄσπειστος, ἀνίδρυτος,
οὐκ ἄλλο οὐδέν, ὧν ἄνθρωπος
δ' οἱ ζωγράφου τοὺς ἀσεβήτους
μετ' Ἀράς, καὶ Βλασφημίας
Νείκους, περιέρχεται".

Ἀπαρίθμησις τῶν μετὰ
τοῦτον, ὅταν ἀπαριθμῶνται
οἰκίας, πόλεως, καὶ ἄλλων
σωπα οἰκογενείας τινός,
τῆς πόλεως, αἱ καλαὶ ἢ
ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἦθος
τοῦ τόπου οὗτος εἶναι χαίρειν
μάλιστα δὲ εἰς τὸ ἐπιδεικνύειν
ταῖς τοῦ ἐπαινουμένου, ἢ
τόπου τούτου γίνονται καὶ
ἀνωτέρω παραδείγματα.

Διὰ τὴν γίνεσθαι δὲ ἡ χάρις
να παρατηρῶμεν εἰς πᾶσι
τοῦ λόγου συμφέρει νὰ μὴ
θεωρῶμεν τὸ προκείμενον
μεν αὐτὸ, καὶ νὰ ἐκλέγωμεν
πτωμεν εἰς περιττολογία
οὐδεμίαν ἔχοντα δύναμι
τον, ἢ ἀπαρίθμησις πρέπει
τὰ μεγαλήτερα, ὅταν μὴ

Ὁ Δημοσθένης, εἰς τὸν
εἰς τοὺς Ἀθηναίους ὅτι τὸ
ἰσχὺν, εἰάν δὲν προστεθῆ
μὴ τὰ ἐψηφισμένα, διεγερ
ριθμῶν συντόμως μὲν, ἀ

τοῦ Φιλίππου. «Τίνα γὰρ
Ἀθηναῖοι, τοῦ παρόντος β
ξετε, εἰ μὴ νῦν; οὐχ ἅπαν
ἄνθρωπος; . . . οὐχ οὐς,
ὑπισχνούμεθα, οὔτοι νῦν πο
τὰ ἡμέτερα; οὐ βάρβαρος;
δὲ κατωτέρω εἰς τὴν αὐ
λαμπρὰν κατάστασιν τῶν Ἀ
έκολάκευον τὸν δῆμον, ὡς ο
μῶν μὲ μεγαλοπρεπῆ συν
« Ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἔχ
οὔτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ
ἤρξαν ἐκόντων· πλείω δ' ἤ
ἀνήγαγον· ὑπήκουε δ' ὁ ταῦ
λεὺς, ὡς περ ἐστὶ προσῆκον
καλὰ καὶ πεζῆ καὶ ναυμαχο
τευόμενοι· μόνον δὲ ἀνθρώπο
ξαν τῶν φθονούντων κατέλι

Ὁ αὐτὸς ῥήτωρ εἰς τὸν
μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀλκ
νος πρὸς τοὺς ἄλλους κατεδω
σὺδερμία χάρις, οὔτε διὰ τὸ
τον, οὔτε διὰ τὴν δύναμιν, εἰ
Ἀθηναῖοι, λέγεται πρὸς πο
τούτους δὲ φασιν ὑπὸ τῶν τι
ζοντας ἐκπεσεῖν, καὶ δανειτα
θερῶσαι τὴν πόλιν, καὶ τοὺς
Πρὸς δὲ μητρὸς, Ἴππονίκου,
ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ μεγάλ
Οὐ μόνον δὲ ταῦθ' ὑπῆρχε

τοῦ δήμου θέμενος τὰ ὅσα
αὐτῇ τῇ πόλει, τῷ σώματι
λόγοις, ἐνεδείξατο τῇ πατριᾷ
ἀγῶνες ὑπῆρχον αὐτῷ, καὶ
ἄριστος, καὶ λέγειν ἐδόκει
τος· ἀλλ' ὅμως οἱ κατ' ἐπι-
νοίαι οὐδενὸς τούτων αὐτῷ
ποιήσαντες φυγάδα, ἐξέβαλον
ὄντων τότε, καὶ Δεκέλειαν
ἀλῶναι, καὶ πάντα ὑπέμενον
εἶναι νομίζοντες, ἢ ἐκόντες.

Ἑτυμολογία. Ἡ ἑτυμολογία
σημασίας τῶν λέξεων. Πρῶτον
χειρήματα ἐκ ταύτης, γὰρ ἐξέ-
κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως
τάς, ἢ ἂν ἔχωσιν ἐσφαλμένον
ἐπιτηδεύειν πρὸ τοῦ ἐπιχει-
καθιστᾶ μάταιον τὸ ἐπιχει-
αὐτὸ πολλάκις ἐναντίον τοῦ
καὶ ἐκ τῆς μεταφορικῆς σημασίας.

Ὁ Κικέρων εἰς τὸν κατὰ τὸ
ὀνόματος Consul (ὑπάτος)
τὴν ἐκθεσιν τῶν πολλῶν οὐκ ἐ-
κόν σου ἀξίωμα θέλεις προ-
πηγῆς, ὅτι ἐστάθης ὑπάτος
καὶ εἰς τὴν περιπύρφυρον
τικὸν ἀξίωμα;..... Κατὰ
τος ὅ τὸ ἀξίωμα τοῦτο
κατὰ τὴν πίστιν, κατὰ τὴν
πνησίαν, κατὰ τὴν ἐπιμέλειαν

τείας τὰ καθήκοντα, καὶ
δηλοῖ, κατὰ τὰς ὑπὲρ τοῦ
Τοιαῦτα τινὰ ἐπιχειρήματα
ὑπόθεσιν τοῦ λόγου, καὶ κατὰ
σῆς χαρακτηριστικῆς λέξεως
ρεῖ καθήκοντά τινα, ὅποια
κ. τ. λ. Ὁ Δημοσθένης ἐπὶ
καὶ ῥήτωρ, λέγει, «Οὔτε γὰρ
τε ἄλλο οὐδὲν τῶν τοιούτων
τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν εἰσε
βεβαιοῦν, οὐδ' ὑπὲρ τούτων
μὲν μὴ ἔχειν ταῦτ' ἐν τῇ φύ
μετρίως διακείμενα ἔχειν. Ἡ
λιτευόμενον καὶ τὸν ῥήτορα
νεύεται τῇ πόλει· καὶ ἐν οἷς
δήμῳ, ἐν τούτοις. Ταῦτα
του. Μηδενὸς δὲ ἀδικήματος
μηδὲ ἰδίου, δίκην ἀξιόσαντα
πόλεως, μήθ' ὑπὲρ αὐτοῦ, σ
νῦν ἦκειν συσκευασμένον, ἵ
ναι ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα, φθόν
οὔδενος χρηστοῦ. Τὸ δὲ δὴ
ἔασαντα, νῦν ἐπὶ τόνδ' ἦκε
ἔμοι γε δοκεῖς ἐκ τούτων, Δ
φωνασκίας βουλόμενος ποι
ἀγῶνα, οὐκ ἀδικήματος οὐδε
ὁ λόγος τοῦ ῥήτορος, Αἰσχίν
νῆς, ἀλλὰ τὸ ταῦτά προαιρεῖσ
τοὺς μισεῖν καὶ φιλεῖν, οὐς
ἔχων, οὗτος ἐπ' εὐνοίᾳ πάντ

ρᾶται τινα κίνδυνον ἑαυτῷ
αὐτῆς ὀρμεῖ τοῖς πολλοῖς
Ὁ Δημοσθένης ἐξετάζων
τὸν ὀπιῖον ὁ Αἰσχίνης ἔσκο-
κυρίαν αὐτοῦ σημασίαν, ἀλλ
τειχισμὸν τοῦτον, ὃν σύ μ
μὲν χάριτος καὶ ἐπαίνου κρ
που τῶν ἑμαυτῷ πεπολιτευ
χισα τὴν πόλιν, οὐδὲ πλίν
τῶν ἑμαυτοῦ φρονῶ· ἀλλ
καίως σκοπεῖν, εὐρήσεις ὅτι
λιμένας, καὶ ναῦς, καὶ πολ
ἀμυνομένους. Ταῦτα προ
ὅσον ἦν ἀνθρωπίνῳ λογισμῷ
τὴν χώραν, οὐχὶ τὸν κύκλ
ἄστεως ».

Συγχευγμένα. Οὗτ
τινος λέξεως, καὶ συζευγ
χριστιανός, ἐκ τοῦ Χριστός.
χείρημα ἐκ τούτων λαμβάν
γη, ὅτι, ἐπειδὴ εἴμεθα χρι
μεθα τὸν βίον τοῦ Χριστοῦ
σιάζοντες ὅσον τὸ δυνατόν
τάτα κ. τ. λ.

Γένος καὶ εἶδος. Ὁ Ῥή
νους καταβαίνει εἰς τὰ εἶδη
παλιν. Ἀπαιτεῖται ὅμως
τούτων· διότι τὸ ν' ἀφίνη

κείμενον, καὶ νὰ ἐκτείνετο
νῆ ἐκ τῶν γενικῶν τὰ με
ὑποψίαν ἀδυναμίας καὶ σ
καὶ πολλάκις, εἰς τὰ ἠθικ
ἀρχαί, ἐφαρμαζόμεναι εἰς
ουσιν, ἄνευ ἐξαιρέσεως· Ν
μῖς, κ. τ. λ. ἀφήρημένως
δὲν ἐξετάζομεν αὐτὰ ἐν
λόγους τινὰς πιθανοὺς, ὅ
χειρήματα. Ὅθεν δὲν προ
ποιαῦτα, οὐδὲ ὅλως νὰ κά
λῃ, ἢ ἐὰν μάλιστα ὁ ἐναντ
χείρημα καθ' ἡμῶν αὐτῶ

Ὁ Δημοσθένης ἐνθαρρύν
που, δεικνύει ὅτι τὸ δυσμα
λιστα εἰς αὐτοὺς, ἐπειδὴ σ
σίαν αὐτοῦ, δὲν θέλουσι κα
τόν· ἐκ τούτου δὲ ἀνατρέ
γῖς εἶναι ἄπιστος εἰς τὰς
ἐκεῖνον, ἔνα ὄντα, κύριον κ
στρατηγόν, καὶ δεσπότην,
παρεῖναι τῷ στρατεύματι.
χὺ καὶ κατὰ καιρὸν πράττε
καταλλαγὰς, ἃς ἂν ἐκεῖνος
ἐναντίως ἔχει. Δῆλον γάρ
περὶ δόξης, οὐδ' ὑπὲρ μέρο
σεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τ
φιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς τ
Πυθναίων τοὺς ὑποδεξαμέν
πολιτείας ἢ τυραννίς, ἄλλ

Τοῦτο μὲν εἶναι ὀρθόν
ληλον, ἀλλὰ τὸ νὰ ἐγκωμι-
σας τὴν εἰς τὰς κατηγορίας
το ἤθελεν εἶσθαι σοφιστικόν
λαμβάνων κωλύει τοῦτο εἰς
ἐναντίον τούτου στρέφει
ὑπὲρ τῶν κατηγορημένων αὐ-
βουλόμενος δ' ὑμᾶς ὡς πορ-
γειν, διέξεισιν ἡλίκα πᾶσιν
γίγνεται, καὶ τὸναντίον ἐ-
ἐγκώμια εἰρήνης ἐρεῖ, καὶ
καὶ ταῦτα πάντα κατηγο-
λοις ἀγαθῶν αἰτία, τοσοῦτο
ταραχῆς ἡμῖν αἰτία, γέγονε,
δῶρα λαβόντες οὗτοι, καλὸν π-

Ὁ αὐτὸς ῥήτωρ, ἀφοῦ
νὴν καὶ ἀδοξίαν φέρουσι τ-
δορρήτορες, μεταχειρίζεται
Δίκης καὶ τοῦ ἀξιώματος
δ' ἐπανορθώσασθαι ταῦτ' ἔτι
προειμένα πόρρω, καὶ πολὺν
ὑπὸ τούτων διακείμενα, βελ-
ἔθη παριδόντας ὑμᾶς τήμερον
καὶ ἀγαπῶσαν εὐνομίαν περ-
σας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώ-
μνην Δίκην, ἣν ὁ τὰς ἀγιωτ-
'Ορφεὺς παρὰ τὸν τοῦ Διὸς θε-
τῶν ἀνθρώπων ἐφορᾶν· ἦν εἰς

---

(1) Περὶ παραπρεσβ.

πειν, οὕτω δεῖ ψηφίζεσθαι
μὴ καταισχύναί ταύτην
ἀεὶ δικάζειν λαχῶν, καὶ
καλὰ καὶ δίκαια καὶ σὺν
ἡμέραν παρακαταθήκη
τῆς πολυτείας, καὶ τῆς

Ὁμοιον. Πολλὰ τῶν
πραγμάτων μὲν τὸ προκείμενον
ἐκ τούτων παρὰ ὅσα ἐπι-
σημαίνονται, καὶ ἐπιτήδεια νό-
τον τὴν καρδίαν.

Ὁ Δημοσθένης κακίζοντα
τῶν Ἀθηναίων, ἐπισημαίνων
νάμεως αὐτῶν, ὅτι δὲν
πολεμοῦσιν αὐτὸν, καθάπερ
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείους
ῥητοὶ, ὀπλίτας, ἵππέας, χιλι-
άρχους τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδέ
ἑνὸς δ' ἀπολείπεσθε· ὥς τὸ
πολεμεῖτε Φιλίππῳ· καὶ
ἡ γῆς ἔχεται· καὶ ἐτέρωσε
προβάλλεσθαι δὲ, ἢ βλέπειν
καὶ ὑμεῖς, εἴαν εἰ Χερρόν
θεῖν ψηφίζεσθε· εἴαν ἐν Πύ-
λα παραθεῖτε ἄνω καὶ κάτω
βεβούλευσθε δὲ οὐδὲν αὐτῶν
πρὸ τῶν πραγμάτων προ-
σέχετε ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε

---

(1) Κατὰ Ἀριστογείτ. α. (2)

Καὶ πάλιν ὁ αὐτός· « Ἄλλο
καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων
λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην
δ' ἀναλώσας λάθῃ, συνανά
τὴν χάριν· καὶ περὶ τῶν π
μενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, ε
χρηστὸν, μνημονεύουσι. Πρ
στον τῶν προὔπαρξάντων

Ἐκ παντὸς πράγματος
μενον δύναται ὁ ῥήτωρ νὰ
καὶ βλασφημίας ἔπλασεν ὁ
τοῦ Δημοσθένους· ὁμοίως
κατηγορίας· « Τούτῳ μὲν ὀ
τε· δῆλον γάρ, ὡς ὁμοίως ἄ

Εἰς τὸν τόπον τοῦτον ἀν
ραβολή, καὶ ὁ μῦθος.

Παράδειγμα. Μεγάλῃν
παραδείγματα, ὅταν λαμβάν
ξεις καὶ τρόποι ἀνθρώπων, κα
δύαν, φωτίζουσι τὸν νοῦν, κα
κρίνειν ὀρθῶς τὰ παρόντα,
αὐτὰ τὰ μέλλοντα.

Ἡ ἐπισώρευσις πολλῶν πο
λῶν ὁμοίων, λέγεται Ἐπαγωγὴ
Δημοσθενικὸν, ὅπου ὁ ῥήτωρ
λων παραδειγμάτων, ὅτι οἱ
μετὰ τὴν προδοσίαν ἀπορρίπτ
« Οὐδεὶς γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηνα
ρον ζητῶν, χρήματα ἀναλί

(1) Ὀλυνθ. ἀ. — (2) Περὶ Στεφ

ται, κύριος γένηται, τῶν
ἔτι χρῆται· οὐδὲν γὰρ
ἀλλ' οὐκ ἔστι ταῦτα, οὐ
ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν πραγ
στῆ, καὶ τῶν ταῦτα ἀπ
ρίαν εἰδώς, τότε δὴ τότε
Σκοπεῖτε δέ . . . μέχρι
Φιλίππου, ἕως προὔδω
ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μ
Λαρισσαῖοι, ἕως Θετταλ

Καλὴ ἐπαγωγὴ ἐξ ὁμ
ροῦ Αὐγουστίνου· «Γῆν κα
ἵππον καλόν, δοῦλον καλ
καλόν· μόνην τὴν ψυχὴν
τί, ἄνθρωπε, τοσοῦτον ἐ

Ἐνίοτε εἰς πρᾶγμα ἀλ
τοιαύτη εἶναι ἢ ἀκόλουθ
μὲν ἐπρόκειτο σκέψις περ
ὅτε δὲ ἡ τύχη, αἱ προ
της ἤθελε προξενήσειν ὁ
ρουσιάζετο πικρὸς καὶ ο
πρὸς αὐτὸν ὁ Δημοσθένης
ἤκει τῇ πατρίδι; ὡς περ
κάμνουσιν εἰσιῶν, μὴ λ
ξονται τὴν νόσον· ἐπειδ
νομιζόμενα αὐτῷ φέροιν
Εἰ τὸ καὶ τὸ ἐποίησεν ἄνθ
βρόντητε, εἶτα νῦν λέγει

---

(1) Αὐτόθι. — (2) Περὶ Στε

Παραβολή. Ἡ δὲ παραβολή των ὁμοίων μετὰ τὸ προκείμενόν τας γινομένας ἀνθρωπίνας ζῶα, καὶ ἀπὸ ἄψυχα· ὡς « λάβῃ ἀνατροφὴν σπουδαίαν ἀπάτας πολλάκις ἐπιζημίους καὶ παρανόμους, ἐν ἐνὶ λόγῳ βαρβαρότητος καὶ ἀτοπίας, γῆ ἐκφύει ἀκάνθας, καὶ ἄλλοτινὰ δὲ καὶ θανατηφόρα ».

Τὰ λαμβανόμενα εἰς παραβολὰς τοὺς ποιητὰς καθ' ὅλην αὐτὴν λουθον ὁμηρικὴν.

Ὡς δ' ὅτε Χείμαρροι παύονται
Ἐς μιγάγκειαν συμβάλλονται
Κρουνῶν ἐκ μεγάλων,
Τῶν δέ τε τηλόσε δοῦπον
ὡς τῶν μισγομένων γένετον

Ἐνίοτε τίθενται καὶ ἄλλων ἐκάστη ἀναφέρεται: εἰς τὸν ἄνω μέρους, ὡς αἱ ἀκόλουθοι, τὰ βάνομεν.

Ἡύτε πῦρ αἰὲτλον ἐπιφύεται
Οὔρεος ἐν κορυφῆς, ἔκαστος
ὧς τῶν ἐρχομένων ἀπὸ τῶν
Αἴγλη παμφανόωτα δὲ
Τῶν δ', ὡς τ' ὄρνιθων τῶν
Χηνῶν ἢ γεράνων, ἢ κύων
Ἀσίω ἐν λειμῶνι, Καῦσος
Ἐνθα καὶ ἔνθα ποτῶντα

Κλαγγηδὸν προκαθ
ὡς τῶν ἔθνεα πολλὰ
Ἐς πεδίον προχέον
Σμερδαλέον κονάβι
Ἔσταν δ' ἐν λειμῶν
Μυρίοι, ὅσσα τε φύ
Ἦύ τε μυιάων ἀδιν
Αἶτε κατὰ σταθμὸν
Ἦρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε
Τόσσοι ἐπὶ Τρώεσσι
Ἐν πεδίῳ ἴσταντο,

Τοιαῦται ὅμως παρα
καὶ μάλιστα τοὺς ἐποπο
τρικοὺς λόγους.

Αἱ παραβολαὶ τίθενται
τικὰ μόρια, ὅποια αἱ ἀ
συμμέτρους πόνοις, ἢ δὲ
σθαι πέφυκε. (1)

Ἄνόμοιοι. Πολλάκις
διότι ἐκ τῆς διαφορᾶς τοῦ
τοῦ προκειμένου, φωτίζει
γείρεται αἴσθημα ἰσχυρο
νει εἰς τὸ ἀκόλουθον π
ζων ἑαυτὸν ὅτι ἐγεννήθη
ὅτι καὶ διὰ τὴν πατρίδα
οὔτε ῥήτορα, οὔτε στρατ
ἀλλ' οὐδὲ ζῆν ἠξίου, εἰ
τοῦτο ποιεῖν. Ἦγεῖτο γὰρ
τῇ μητρὶ μόνον γεγενῆσ

---

(1) Ἰλ. β. 455.

δὲ τί; Ὅτι ὁ μὲν τοῖς γονυ-
τῆς εἰμαρμένης καὶ τὸν αὐτὸν
καὶ τῆπατρίδι, ὑπὲρ τοῦ μὴ
θνήσκειν ἐθελήσει· καὶ φοβή-
τῃς ἀτιμίας, ἃς ἐν δουλειᾷ

Τοιοῦτον καὶ τὸ ἀκόλο-
λομεν; ἢ πότε, ὧ ἄνδρες
σομεν; Ὄταν νῆ Δι' ἀνάγκη
θέρων ἀνθρώπων ἀνάγκη ἐ-
καὶ πάλαι παρελήλυθε· τὴν
μὴ γενέσθαι δεῖ. Διαφέρει
θρώπῳ μεγίστη ἀνάγκη ἢ
μείζω ταύτης οὐκ οἶδα, ἦν
γαί, καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκ-
ἄξιον (2) ».

Ἡγούμενα καὶ ἐπόμενα
γούμενα καὶ ἐπόμενα, τὰ
δύνανται νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν
πρόκειται περὶ ἠθικῶν πρά-
ταῦτα ἀπλῶς κατὰ τὴν φυσικὴν
αἰτία καὶ ἀποτελέσματα.

Ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐπι-
Κάτωνα, ὅστις κατηγορεῖ τὸν
« Οὐδεὶς σχεδὸν νήφων, πλὴν
δὲν χορεύει οὔτε κατὰ μόνον
νων καὶ τιμίων ἀνθρώπων συ-
τόπος τερπνός, ἡδοναὶ πολλὰ
καὶ ἔσχατος ἔπεται ὁ χορός.

---

(1) Περὶ Στεφ. — (2) Κατὰ 9

τελευταίαν ὅλων τῶν ἀλ-
χωρῖς τῶν ὁποίων αὕτη ν
δείξης οὔτε συμπόσιον ἀ-
φὴν ἄσωτον, οὔτε ἡδυ-
ταῦτα δὲν ὑπάρχουσι,
κακίαι, στοχάζεσαι γὰ εὔ-
ὁποῖον αὕτη ἢ ἄσωτία δ.

Ἐκ τῶν παρεπομένων
κράτης, λέγει, « Ἦν δὲ τ
ἡμᾶς αὐτοὺς παράσχωμεν
τουσι, μετὰ πολλῆς μὲν ἀ-
λαγένης πολέμων καὶ κ
ἀλλήλους καθέσταμεν·
ρίαν ἐπιδώσομεν, ἀναπε-
τριηραρχιῶν, καὶ τῶν ἀ-
κιῶν, ἀδελῶς δὲ γεωργοῦ-
ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐ-
ἐκλελοίπασιν. Ὀφόμεθα
τάς πρυσόθους λαμβάνει
καὶ ξένων καὶ μετοίκων,
γιστον, συμμάχους ἔξομ-
νους, ἀλλὰ πεισμένους
δύναμιν ἡμᾶς ὑποδεξομ-
μένους, ἀλλ' οὔτω δια-
συμμάχους καὶ φίλους ὀ-
βεῖν οὐ δυνάμεθα διὰ π
διὰ πρεσβείας ῥαδίως κ
' *Ἀντικείμενα ἢ ἀντ*

---

(1) Συμμαχία.

νονται, α. τὰ ἐναντία, ὡς
ἀρετὴ εἶναι μεσότης, ἢ δὲ
καθ' ὑπερβολὴν, πᾶσα λοι-
πία καὶ πρὸς ἀλλήλας κα-
τὰ τὴν μεσότην αὐτῶν· οὕτω
σθησία, εἶναι ἐναντία· πρὸς
ἐναντία· ἐλευθεριότης,
μεγαλοψυχία, χανρότης,
πρέπεια, ἀλαζονεία, καὶ
φθορησία, καὶ ἐπιχαιρεκα-
σκία· αἰδώς, ἀναισχυντία,
μολοχία, ἀγροικία· φιλο-
ρωσία, ἀλαζονεία· β'.
παριστάνει τὴν κτῆσιν τινὸς
τὴν στέρησιν αὐτῆς, ὡς, ζ.
κ. τ. λ. γ'. Σχετικὰ, τὰ
τῆν, ὥστε τὸ ἐν δὲν δύνατο
πατὴρ καὶ υἱὸς, διδάσκαλος
τιφαικὰ, τὰ καταφύσκοντα
τὰ ἀντιμαχόμενα, ὡς, ἀ-
ἐπαινεῖν· κ. τ. λ.

Ὁ Δημοσθένης ἐξελέγχετο
χειρεῖ ἐκ τῶν ἐναντίων,
ταῦτ' ἐστὶν, ὧν οὐδὲν σὺ γὰρ
ἀντὶ τούτων γενέσθαι μοι,
τὰ διδόμενα ὁμολογῶν ἐν-
δοῦναι παρανόμων γράφει;

Ὁ αὐτὸς ῥήτωρ δεικνύων
« Σὺ μόνος τῶν ὄντων ἀνθρώπων
ὑπερηφανίας καὶ ὑπεροψίας

φανερώτατος, ὥστε καὶ
λυπεῖσθαι, τὴν σὴν θρασυ
καὶ τοὺς σοὺς ἀκολούθους
ἐν δὲ τῷ κρίνεσθαι παρ
τ' ἂν ἀρχὴν, μᾶλλον δὲ τέ
τιώτατα ἑαυτοῖς ἐν οὕτω
ποιήσασθαι, φθόνον ἐξ ὧ
Οὐκ ἔστιν οὐδαμῶθεν σοι πρ
ναντίον, μῖσος, καὶ φθόνος

Αἰτία. Ὡς εἰς τὴν φύσιν
τῶν ἀνθρώπων δὲν γίνεται
ἢ κρυπτῆς, εὐλόγου ἢ ἀλόγου
τὰς ἠθικὰς πράξεις, εἶναι ἀ
καὶ εὐρόντες γὰρ παρατηρη
τητα ἔχουσι πρὸς ἀλλήλων
τὰς πράξεις, κατὰ τὰ πρό
τὰς σχέσεις καὶ περιστάσεις
οἱ σοφοὶ καὶ φιλόανθρωποι
ἐξαλείφουσιν, ἢ καὶ μετρίως
τῶν ἠθικῶν ἀρρώστημάτων
εἰς τὰς ποιητικὰς τούτων
καὶ ἐκ πείρας, ὅτι ἐνόστοι
ποτέ δὲν ἐξαλείφονται. Οἱ
ρήτορες, δὲν ἐξετάζουσι
των πράξεων, ἀλλὰ καὶ τὴν
τὴν ἠθικότητα αὐτῶν, καὶ
τῶν νόμων ποινῆς. Ὡσαύτως
πείσωμεν τὸν συμβουλευόμενον
αὐτὸν αἰτίας τοῦ πρακτέου
χριστον πιθανὰς, καὶ μὲν γὰρ

τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Καὶ εἰς
στη βάσις τῶν ἐπαίνων
πράξεων.

Τῶν φυσικῶν φαινομένων
τὴν ποικιλίαν, ὅσῃν αἱ τῶν
φαντασία, ἡλικία, ἐπιτήδε
τα ταῦτα καὶ καθ' ἕκαστον,
εἰς τὸ ἠθικὸν τοῦ ἀνθρώπου
ποικιλίας, ἡ ἱστορία τῶν ἐθ
συμφώνως μὲ τὴν θεωρίαν
μεων τοῦ ἀνθρώπου, δεικνύ
αἵτινες, ὅταν λάβωσι χώρα
καίως εὐτυχίαν, ἐλευθερίαν
τίας, τῶν ὁποίων τὰ ἄφρευ
περιφρόνησις, καὶ δουλεία.
τέχνας καὶ ἐπιστήμας ἄσ
καλῶν αἴτια. Ταῦτα κατέ
τυχῆ, ἔνδοξον, καὶ παρὰ π
τία τούτων ἔφεραν τὴν φρ

Α'. Θεωρούμενος ὁ ἄν
πράξεως, πρέπει νὰ πα
καὶ σχέσεις. Γενικῶς, ὁ π
σεως, ἐλευθέρως καὶ ἐν γν
τούτου προερχομένων καλῶ
ἐλευθέρῃ, καὶ γίνεται εἰς

Β'. Ὅστις ὄφειλε νὰ π
θεν, ἐλευθέρως, καὶ ἐν γνώ
χομένων, εἶναι αἴτια τούτου

Γ'. Αὐτουργὸς λέγεται
ταὶ εἰς τὸν πράξαντα.

Δ'. Συναίτιος, συμπε-
νωσ, μέρος μὲν ὑπὸ τούτῳ
συνήργησεν εἰς τὴν πράξιν
ἢ ἐν ἔργῳ, ἢ ἐν λόγῳ·
τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν πρ

Ὁ Αἰσχίνης ἐστάθη
μεταξὺ τῶν Ἀμφικτυόνων
ὁ Φίλιππος προσκληθεὶς
τῶν Ἀμφικτυόνων, ἠφάνη
ἀναθέτει εἰς τὸν Αἰσχίνην
«Ὁ γὰρ τὸ σπέρμα παρα-
αίτιος». (1)

Ἀποτελέσματα. Τὰ
αἰτίαν. Πολλάκις ὅμως
ὄσα ἔγειναν, ἀλλὰ καὶ τὰ
γείνωσιν, ἐπαινοῦντες ἢ ψα-
ὁ Δημοσθένης λέγει περὶ
σχίνου, ἐξελέγχων αὐτῆς
καὶ κακοῦργον·

«Καί τοι ταύτης τῆς με-
εἶπερ ἐκ ψυχῆς δικαίας ἐ-
φέροντα προσηρημένης, το-
ους, καὶ πᾶσιν ὠφελίμου
χρημάτων, ἐμπορίου κατὰ
τοῖς ἀποδειχθείσιν ἐχθροῖ-
των ἦν ἐν τοῖς ἄνω χρ-
θὼν χρόνος ἀποδείξεις ἀν-
μοῦ σὺ φανήσῃ γεγονῶς,

---

(1) Περὶ Στεφ.

οὐ τέταρτος, οὐ πέμπτος, οὐ
ἐπί γε οἷς ἡ πατρίς ηὐξάνετο
τος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ
ξης; τίς δὲ πρεσβεία; τίς δὲ
ρα γέγονε; τί τῶν οἰκείων,
οἷς ἐπέστης, ἐπηνώρθωται δὲ
ποῖοι νεώσοικοι; Τίς ἐπισκευ
ἀπάντων σὺ χρήσιμος γέγονε
ἀπόροις, πολιτικῇ καὶ κοινῇ
Οὐδεμία (I) ».

Παράθεσις, ἢ σύγκρισις
ἀπλῶς ἢ ὁμοιότης τοῦ π
παράθεσιν ἐξετάζεται τὸ π
ἢ ἔλαττον, ἢ ἴσον. Οὕτω
τριῶν εἰδῶν, καὶ τὸ ἐκ ταύ
μὲν λέγεται ἐκ τοῦ μείζονος
δὲ ἐκ τοῦ ἴσου· εἰς τὸ πρῶ
μὲν τι περὶ τοῦ ἐλάσσονος·
εἰς δὲ τὸ τρίτον, τὸ ἴσον σ
χρησιμώτατος τύπος ἐπιχε
τορικῶν λόγων.

Ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν περὶ
φερε τὸ ψήφισμα, κατὰ
τὰ γεγραμμένα πρεσβεύσαν
εἰς θάνατον, οἱ δὲ εἰς ζημ
μεγάλα εὐεργετήσαντες τὴν
οῦν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; Τ
νων τῶν ἀνδρῶν ὄντες, οἱ

---

(1) Περὶ Στεφ.

ὑπομενεῖτε τὸν μὲν εὐερ-
ῶς, Ἐπικράτην (1), ἐκπεσο-
ῦν ἄνθρωπον, ἑκείνου τὸν
καὶ τοῦ ἀπὸ Φυλῆς κατὰ
ὠφληκένας, καὶ τὸν ἀφ'
μέγιστα ἀγαθὰ ἐργασα-
σίας, ἃς ὑπῆρξαν εἰς ὑμᾶς
σίαις, σπονδῶν καὶ κρα-
καὶ τιμᾶτε ἐξίσου τοῖς ἡ-
τας τὴν ἐκ τῶν νόμων δ-
μην, μήτ' ἔλεον, μήτε πα-
τῶν, μήτ' ἄλλο μηδὲν ο-
τοῦ γραμματιστοῦ, καὶ
γούσης, ἐφ' οἷς ἑτέρα τέθ-
ἀφήσετε, τὸν τῶν τοιού-
πόλει, οὐκ αὐτὸν, οὐ πα-
Ποῖος γὰρ ἵππος; ποῖα
γία; τίς χορός; τίς λε-
ποῖος κίνδυνος; τί τῶν
παρὰ τούτων τῇ πόλει;

Εἰς δὲ τὸν περὶ Στεφ-
ους ἢ πόλις ἐστεφάνωσε
συμπεραίνει ἐκ τοῦ ἴσου,
τῆς μὲν ἀρχῆς, ἧς ἦρχεν
το, οὐχ ὑπεύθυνος. Οὐκο-
μοι περὶ τῶν αὐτῶν τοῖς
διὰ ταῦτα, οὐκ ὦν ὦν

---

(1) Οὗτος ἐσάθη ἐπὶ τῶν τριά-
κατέφυγε τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν φυ-

δωκά γε εὐθύνας ἐκείνων, ο
ματα ταῦτα ἀνάγονται καὶ

ΚΕΦΑ

Περὶ Ἐξω

Οἱ ἐξωτερικοὶ τόποι εἶν
Ὅρκοι, καὶ Μάρτυρες. Εἰς το
τὰς βασάνους, ἐπίνοιαν ἐπι
χρόνων τῆς τυραννίας καὶ β
γονται καὶ ἄτεχνοι πίστευ
ρήτορος, ἀλλ' ὑπάρχοντας ἢ
βαίωσιν τῶν λεγομένων· πλ
πρὸς εὐρεσιν αὐτῶν, εἶναι ὄμ
σιν καὶ ἔγκαιρον χρήσιν.

Πρόκρισις. Οὕτω λέγε
περὶ τῆς αὐτῆς προκειμένης
Ἐπιχειρῶν ὁ ῥήτωρ ἐκ τῆς π
προκειμένης ἢ ὅτι εἶναι δίκ
τρόπον, ἢ ὅτι δὲν εἶναι παλ
ἦναι ὅμως ἰσχυρὸν τὸ ἐκ τῆ
νὰ ὑπάρχη ταυτότης σχεδὸν
μάτων ἀνομοίων δὲν δυνάμε
ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἢ αὐτῇ
πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν, ἂν ἢ ο
δικαστὰς ἐλευθέρους πάσης
ἄλλου τινὸς αἰτίου διαστρ
δίκαιον.

Ἀφοῦ ὁ Δημοσθένης ἀ-
ὄτι ὁ Δίσχίνης παρεπρέσ-
ὄποιον εἶχον καταδικα-
ἄλλοι πρέσβεις, πολλὰ
μετριωτέρων κακῶν αἰ-
ἐκείνων καθ' ἕκαστον πρ-
τιμωρίαν καὶ κατ' αὐτοῦ
Ἀθηναῖοι, τῶν πρέσβεω-
τε, ὧν εἷς ἦν Ἐπικράτης
ἀκούω, σπουδαῖος, καὶ
Πειραιῶς καταγαγόντων
ἀλλ' ὅμως οὐδέν αὐτὸν
ἐφ' ἡμισείᾳ χρηστὸν εἶναι
ἀξιοῦντα, οὐδέ τὸ πιστεῖν
μείζω δύνασθαι κακουργ-
υμᾶς ἀδικεῖν ἐκύντα.
τούτοις, ἐφ' οἷς ἐκείνων
νατε ἤδη· σκοπεῖτε γρ-
φησιν, ἐπρέσβευσαν ἐλ-
τῶν τὸ πρῶτον. Οὔτοι οὐ
ψήφισμα Ἀθηναίοις καὶ
λεύει τὴν εἰρήνην, οὔτοι
οὐ τὸ μὲν ψήφισμα τοὺς
σιν, οὔτοι δέ, οὗς ὁ Φίλ-
ῶρκισαν; Οὐ τὸ μὲν ψήφ-
Φιλίππῳ, οὔτοι δ' οὐδέν
ἠλέγχθησαν τινες αὐτῶν
γέλλοντες. Οὔτοι δέ γε
γάρ ἐστι τὸ λαμπρὸν) ὑπ-
ἀπήγγειλαν οὔτοι, πάντο

στέλλοντες, φησι, τὰληθ
ψευδόμενοι τῶν συμμάχων
μὲν τοίνυν τοῦ καταψεύδ
Πολλῶ δὲ δήπου τοῦτο το
μὴν, ὑπὲρ γε τοῦ δῶρα εἰλ
τὸ λοιπὸν ἂν ᾔην· ἐπειδὴ δ
προσῆκε .

Φήμη. Φήμη, ὡς εἶναι
ὅ,τι διαφημίζεται ὑπὸ πάν
ματος· κοινή δὲ δόξα, ἢ γ
κοινὸν ἔχει περί τινος. Ἡ φ
βάρους καὶ δεδουλωμένους
φουῖται, παρὰ εἰς ἔθνη εὐνομο
θέρως, καὶ ἡ γλῶτσα λαλεῖ
ἀφόβως. Πολλάκις καὶ ἐκ
χείριμα.

Ὁ Αἰσχίνης μὴ ἔχων οὐ
κατηγοριῶν, ἔφερε τὴν φήμη.

Φήμη δ οὔτις πάμπαν ἀ

λαοὶ φημίζωσι· θεὸς νύ τις

Ἀλλ' ὁ Δημοσθένης στρέφ
τοῦ, λέγει, «Οὐκοῦν, Αἰσχί
φασιν ἐκ τῆς πρεσβείας εἰλ
θεν, Φήμη δ' οὔτις πάμπαν
φημίζωσι· θεὸς νύ τις ἐστὶ κο
ἡ ἐκεῖνον, αἰτιῶνται, θεώρη
οὐδ' οἱ πρόσχωροι πάντες ἐ
οὐδεῖς Ἑλλήνων, οὐδὲ βα
ματα ἐκ τῆς Πρεσβείας εἰλ
ἡ Φήμη, καὶ καθ' ὑμῶν ἐσ

πιστήν εἶναι δεῖ, καὶ θεοῦ
ἦν ὁ ποιητῆς ὁ ταῦτα π

Τεκμήριον

Εἰς τοὺς ἐξωτερικοὺς
μήρια καὶ σημεία· δικαί
ρήτορος οὐδὲ ταῦτα, ἀ
Λέγονται δὲ τεκμήρια ὅ
βαιωτικῆς δυνάμεως, ὡ
Πρέπει λοιπὸν τὸ λαμβαν
δεδεμένον μὲ τὸ πράγμα
Ὁ Ἰσοκράτης τεκμαίρεται
Εὐαγόρου οὕτω· « Μέγι
καὶ τῆς ὀσιότητος τῆς ἐκ
καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τὰς ἐσ
εἰς Κύπρον οἰκήσοντες, ἢ
μωτέραν τὴν Εὐαγόρου β

Σημεῖον δὲ λέγεται ἐκ
οὐχὶ ὁμῶς βεβαίως, ἀλλ
τος νεωστὶ φόβου, συλλ
καὶ τρέμῃ, καὶ εὐρεθῆ
ταῦτα δὲν εἶναι ἄπταιστ
φόνον, ἀν καὶ ἐνδέχεται
ἐνδέχεται ὁμοίως ἢ μὲν ἄ
ἐκ τοῦ φόβου, αἱ δὲ κηλ
μορραγίας, ἢ ἄλλης τι
δὲν δίδωσι βεβαιότητα,
μὲ τὰ προηγηθέντα τῆς
σωπικὰ, αὐξάνουσι τὴν

---

(1) Περὶ Παραπρεσβ.

ὅμως δίκαιος, ὅπου κινδυνεύει
νόμος ἐν εὐνομίᾳ, δὲν κατ'
ἐὰν συνάγεται ἐξ αὐτῶν, ὅ
κακούργημα.

Εἰκὸς λέγεται τὸ ὡς ἐπὶ
ἀκροατικὴ ἔχουσι παραδείγμα
πρᾶγμα πιθανόν, πλησιάζου
θεωρεῖται δὲ κατὰ τὸν Ἄρι
πάθη, τὰ ὅποια φυσικὰ ἀκού
ἐὰν τινες κατεφρόνησαν, ἢ
αὐτὸ πολλάκις ἐκ πάθους
μίας, ἢ πλούτου, κ. τ. λ. οὐ
εἶναι κοινὰ εἰς τὴν ἀνθρωπ
ἀκούοντας. Δεύτερον, θεωρεῖται
εἰς ὅσα κατὰ συνήθειαν πρό
τὸ κέρδος· διότι πολλάκις
ἄδικα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φύ
κὸς ἐπὶ τε τῶν παρελθόντων
λόντων. Ὁ Δημοσθένης λέγει
Ἀνδροτίωνος, « Ἔστι τοίνυν
μήτρια δεικνύναι, δι' ὧν ἐμφ
κότα φράζειν, ἢ μάρτυρας τ
αὐτόπτας ὑμᾶς ἐστὶ καταστ
τούτων, ἱκανὸν νομίζετε ἔλε
θείας ἐκάστοτε », Οἱ Μιτυ
Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Λακεδα

---

(1) Εἰκὸς μὲν οὖν ἐστὶν οὐ λέγειν
ἔχουσιν οἱ ἀκούοντες. Ἄριστοτέλ.

(2) Αὐτόθι.

τοῦ εἰκότος, « Καὶ πιστοὶ
ναίους, παραδείγμασι τῶν
εἰκὸς ἦν αὐτοῦς, οὓς μὲν
κατασρέψασθαι· τοὺς δὲ
μὴ δρᾶσαι τοῦτο (1) »

---

(1) Θουκυδ. Ευγγραφ. γ'

ΡΗΤΟ

Τ Μ Η Μ Α

ΠΕΡΙ

ΚΕΦΑΛ

Περὲ

Ἄν καὶ ἡ Ῥητορικὴ, ὡς
τὴν δύναμιν αὐτῆς εἰς πᾶσαν
λέγοντα, ἐξαιρέτως ὁμῶς κα
γους, οἵτινες ἐξ αὐτῆς τῆς φ
ται εἰς τρία ἤδη, Δικανικόν,
κόν· διότι γίνονται ἢ περὶ ἀ
γονότων ἢ μελλόντων, ἢ πρὸ
ουδῆποτε δὲ εἶδους καὶ ἂν ἴ
ναι γενικῶς Προίμιον, Πρότα
Διήγησις, Πίστεις, Παθοποιί
τα ὑπαγορεύονται τρόπον τινὰ
ρος, καὶ τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρ

---

(1) Ὁ Ἀριστοτέλης ἐξάγει τὰ τρία
τῶν ἀκροατῶν. «Ἀνάγκη δὲ τὸν ἀκρ
ἢ τῶν γεγεννημένων, ἢ τῶν μελλόντ
κρίνων, οἷον ἐκκλησιαστικός· ὁ δὲ πε
δὲ περὶ τῆς δυνάμεως, οἷον ὁ θεωρό
λόγων τῶν Ῥητορικῶν, Συμβουλευτικόν
ἀ, κεφ. γ'.)

όντι ἐν γένει νὰ προετοιμα-
γους τὰ πνεύματα τῶν
ἔρχεται νὰ ὁμιλήσῃ· νὰ
ἐμβαίνη εἰς τὰς ἀποδείξεις
πρόσφορα εἰς τὸν σκοπὸν
τομον ἀνακεφαλαίωσιν τ
μὲν προοίμιον, ἢ παθο
κυρίως εἰς τὸν ἀκρατή
πίστεις, ἀποβλέπουσιν ε

Τὸ προοίμιον λοιπὸν
ἀκρατῶν, καὶ σύντομος
μὴ εἰδότας, διὰ νὰ
πρὸς τούτοις, διέγερσις
τῆς εὐνοίας (1). Τρία λ
προοικονομηῆ διὰ τοῦ τ
προσοχὴν, καὶ εὐνοίαν.

Περὶ μὲν τῆς εὐνοίας
διάκεινται οἱ ἀκραταὶ
οὐδετέρως. Ἐὰν εὐνοϊκῶ
ἀλλ' ἔὰν ἐξ ἅπαντος
προσφυῆ.

Ἐὰν οἱ ἀκραταὶ δὲν
μήτε κακόνοιαν, θέλει
αὐτῶν ἀκρόασιν ἐκ τοῦ
ραδείγματος χάριν, ὅτι
σιν εὐνοϊκὴν ἀκρόασιν ε

---

(1) Ἔστι δὲ προοίμιον καθ
κράγματος ἐν κεφαλαίῳ μ
χος, παρακολουθῶσι τε τῇ ὑ
καθ' ὅσον τῷ λόγῳ δυνατὸν
ῥήτορ. πρὸς Ἀλέξ. λ'.

σθέντων πολιτῶν, καὶ ἄλλο
νόν τινὰ αὐτῶν, ὅτι οὕτω
νὰ ἀκροάζονται ὑπὲρ τῆς
ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος.

Ἐὰν δὲ ὑπάρχη εἰς τὰς
τις, πρέπει αὕτη νὰ ἀναφ
τὰ πράγματα περὶ τῶν ὁ
νὰ ἔχη τὴν ἀρχὴν ἢ ἐκ τοῦ
θόντος. Ἐὰν ἡ διαβολὴ ἔχ
καὶ ὑποπτεύονται τὸν λέγοντα
θέλει προκαταλάβειν τοῦ
χάριν, ὅτι οὐδὲ ἐγὼ δὲν ἀ
πρὸς ἐσᾶς· θέλω ὅμως δ
βολὰς, εἰάν ἀξιωθῶ τῆς δ
εἰς τοιούτους τινὰς λόγους
τὰς κρίσεις τῶν διαβαλόν
των, καὶ λέγων, ὅτι εἶναι
νήν, εἰάν οὕτως ἔχωσιν. Ἐ
λογίαν, θέλει εἰπεῖν, ὅτι ἀ
ἔπαθε, καὶ ὅτι δὲν εἶναι ὁ
θῆ, εἰς τὸ παρὸν ἀκροάσεως.

Ἐὰν ἡ διαβολὴ ἦναι ἐκ
νεταὶ ἢ πρὸς τὴν ἡλικίαν
λά, ἢ γέρων, ἢ πρὸς ἄλλο
διαβολὴν μὲ λόγους προσ
τῶν λεγόντων, ἢ τὸ μέγεθος
τὴν ἀνάγκην, ἢ ἄλλο τι το
βολὴν, ἢ νὰ ἐξαλείψῃ τὴν
ἀκροατῶν. Αἰ μὲν κατὰ τὰς
τινὰς λόγους πρέπει νὰ λύσ

Ἐάν δὲ οἱ ἀκροαταὶ δυσχερῶς
ῥι τοῦ ὁποίου ὁ ῥήτωρ ἔχει
λάβῃ αὐτοὺς, συνομολογῶσι
ναὶ δεινὸν, λυπηρὸν, κ. τ. λ.
ἀνάγκην, εἰς τὴν τύχην,
φέρων, κ. τ. λ.

Ὁ δὲ λόγος αὐτοῦ δύναται
ἢ ἀρχαῖος, ἢ ἀπίθανος· καὶ
δίδειν τὴν αἰτίαν εἰς αὐτὰ
τοῦντα μακρηγορίαν· περὶ
τώρα εἶναι ὁ προσήκων καὶ
τοῦ ἀπιθάνου, ἐπαγγελλόμην.

Ἐάν δὲν ὑπάρχη οὐδὲ
οὔτε εἰς τὸ πρᾶγμα, οὔτε
τὸ προοίμιον τὸν σκοπὸν τῆς
προσήκοντας τὴν προσοχῆς
διαβολή τις, ταύτην πρῶτον
λεὶ ζητήσῃ τὴν προσοχήν.

Ἡ δὲ προσοχὴ διεγείρεται
ῥι τῶν ὑποτίμων ἔρχεται γὰρ ὁ
δίκαια, καὶ καλὰ, καὶ συμπερι-

Ταῦτα γενικῶς πρέπει
μόζῃ προσφυῶς τὸ προοίμιον
τὴν ὑπόθεσιν τοῦ λόγου,
προσοχήν.

Εὐμαθεῖς δὲ γίνονται οἱ ἀκούοντες
ἐπιτιθεῖν εἰς τὴν ὑπόθεσιν
παραστήσῃ μὲ τρόπον συ-
τῆς ὑποθέσεως, καὶ διαιρέσει
τὰ ὁποῖα ἐπαγγέλλεται γὰρ

Τὸ προοίμιον λοιπὸν λέγε-
πὸς αὐτοῦ ἦναι ἢ νὰ συστή-
γοντος, ἢ νὰ διαλύσῃ τὴν ὑ-
περὶ τοῦ πράγματος. Εἰς τὸ
ἀρχίζουσιν ἔκ τινος παροιμ-
ιολογίας, ἢ ἀπὸ τινος κοινοῦ
εἰς τὴν ὑπόθεσιν. Εὐδοκιμοῦ-
σεν τὸ τοῦ Δημοσθένους ἐν τῷ π

Ἐξ ὑποδιαίρεσεως δὲ
τινὰ ἀδικήματα τοῦ αὐτοῦ
μὲν καὶ δέ· οἷον, εἴαν μὲν κ
τιμωρηθῆν, ἢ τιμωρία ἢθελ
μᾶλλον, ὅτε καὶ ταῦτα ἐτό
ἄλλον μὲν αὐτοῦ βίον ἦτο
δὲ διὰ τὰ ὕστερον αὐτοῦ
σχύνην ὁμοῦ καὶ ζημίαν ἐπ
γίνεται ὑποδιαίρεσις καὶ εἰς
μὲν τολμηθέντα πρέπει νὰ
προλάβωμεν εἰς τὸ μέλλον
ἐπανάληψιν· ὁμοίως καὶ π

Ἐκ περιουσίας, ὅταν λα-
λέγωμεν, ὅτι καὶ περὶ ἄλλου
τηγορήσωμεν τὸν κρινόμενον
ἄξιον ἐπαίνου, ἢ ἀμοιβῆς.

Ἀπὸ τοῦ καιροῦ, ὅταν
δυνάμεθα νὰ παραστήσωμεν
τινα περιστάσιν· οἷον, ἐφυγα-
νομένου, ἐβοήθησαν τὴν π
πολεμίων· καὶ προβάλλει τ
γων, κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον

μεν τοὺς φυγαδευθέντας
αὐτοὺς, ὅτε ἐστράτευον

Ἰδιαίτεραί τι
περὶ τοῦ κ

Ἐπειδὴ τὸ προοίμιον
πνεύματα τῶν ἀκροατῶν
γάλην ἐπιρροὴν εἰς ὅλον
μεγίστης προσοχῆς καὶ
ὄθεν μετὰ τὰς ἀνωτέρω
νά προσθέσωμεν ἐνταῦθα

ἀ. Τὸ προοίμιον προ
Πρέπει πάντοτε αὐτὴ ἡ
κάλιστα λέγει ὁ Κικέρων
σεως νὰ ᾔηται βαθέως ἐξ
σφάλμα εἰς τὰ προοίμια
τόπου, μὴ ἔχοντος οὐδέ
χειρας ὑπόθεσιν· ὄθεν με
πρὸς τὸ ἐπίλοιπον τοῦ λό
οίμια τοῦ Σαλλουστίου εἰ
τιλίνα καὶ Ἰουγούρθα. Τὰ
προταχθῶσι καὶ εἰς πᾶ
πραγματείαν· ὄθεν, ἂν
ὁμοῦς νὰ θεωρῶνται ὡς ο
ἔχοντα οὐδεμίαν σύνδεσι
ρων, ὅς τις ἐφύλαττε με
αὐτοῦ λόγους, δὲν εἶναι τ
ματα. Ἐκ τινος ἐπιστολῆ

---

(1) Effloruisse penitus ex

(2) L. XVI. b.

ται ὅτι ἐσυνείθιζεν, ὅτε ὁ
στοιμάζῃ διαφόρους προοι
διὰ νὰ προτάτῃ αὐτὰς ἐκ
ἤθελεν ἐκδώσειν ὕστερον. Ἐ
δου τοῦ συγγράφειν συνέ
χειρισθῆ δις τὸ αὐτὸ π
διάφορα συγγράμματα. Ν
ὠμολόγησε τὸ λάθος, καὶ
... Διὰ νὰ γίνεταί δὲ τὸ π
κατὰ τὴν γνώμην μου, ὁρ
ὁ ῥήτωρ νὰ μελετήσῃ κα
Τότε μόνον πρέπει ν' ἀρχί
καὶ φυσικοῦ προοιμίου. Ἀ
καὶ συνθέσῃ πρῶτον τὸ π
εἶναι συνειθισμένος εἰς τὸ
κοινοῦ τινος τόπου, ἢ ὅτι
μοσμένον εἰς τὸν λόγον, ἢ
λόγου εἰς τὸ προσυντεταγ
μνει ταύτην τὴν παρατήρη
πάντοτε σύμφωνος μὲ τὸν
σκεφθῶ περὶ πάντων, τότε
τον ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον πρέπει
μεταχειρισθῶ. Διότι ἐάν π
δέν με ἤλθεν εἰς τὸν
ταιον, ἢ τετριμένον (I)».

---

(1) Omnibus rebus conside
est dicendum, postremum so
quando id primum invenire
exile, aut nugatorium, aut v

βῆ εἰς κίνησιν διὰ τῆς βαρῆς
πολὺ εὐκολώτερα θέλει εὐρ
β'. Πρέπει γὰ καταβάλλ
προσίμιον ἀκριβῆ φράσιν.
στάσιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρ
εἶναι πλέον διατεθειμένοι ε
ρὰ εἰς τὰ ἄλλα μέρη τοῦ λ
εἰς τὴν ὑπόθεσιν ἢ εἰς τὰ
τὴν προσοχὴν εἰς τὸ ὕφος
λοιπὸν γὰ κάμητι, διὰ γὰ
διὰ τὸν αὐτὸν ὁμῶς λόγον
χνητόν· διότι εἰς τὴν ἀρχ
λώτερα, παρὰ ὕστερον, καὶ
εἰς τὰ ἀκόλουθα. Ὅθεν ο
ἀπλότης εἶναι ὁ κύριος χα
νώμεθα, λέγει ὁ Κιντιλιαν
ἐντέχνως (I).

γ'. Τρίτον, ἡ μετριότη
τὸν ὁποῖον πρέπει γὰ ἔχη
μετριότητος εἶναι προκατα
ὁ ῥήτωρ ἀρχίσῃ μὲ τρόπο
φίλαυτον καὶ φιλότιμον τῶ
ξυνηθῆν, καὶ ἐντεῦθεν θέλου
ὑποπτον διὰ παντός τοῦ λ
τριότης τοῦ ῥήτορος ὅχι μ
ὄλους τοὺς τρόπους αὐτοῦ,
τὸν τόνον τῆς φωνῆς. Πῶ
σημεῖα ταῦτα τοῦ σεβασμ

---

(1) Ut videamur accuratè

λέγοντος· δὲν πρέπει ὁμῶς
οὐδὲν εὐτελές ἢ ποταπόν.
ρήτορα, ὁμοῦ μὲ τὴν μετρι-
σέβας, γὰ ἐμφαίνῃ καὶ αἴσ-
τὴν πεποίθησιν, ἣν ἔχει πε-
τος τῆς ὑποθέσεως τοῦ λό-
γῳ.
Ἡ μετριότης τοῦ προοιμίου
ραπολὺ, « γὰ μὴ δίδῃ
ἐκ τοῦ καπνοῦ (1) ». Τοῦ
ὅτι δὲν πρέπει ὁ ῥήτωρ γὰ
τὴν δύναμιν, ἀλλὰ βαθμηδὸν
καθ' ὅσον ὁ λόγος αὐτοῦ πε-
εἰς τὰς ὁποίας συγχωρεῖται
θαρράλεον, καθὼς, παραδει-
τὸ βῆμα διὰ γὰ ὑπερασπισ-
δυσφημισμένην ἀπὸ τὸ κα-
τὴν ἀρχὴν ἤθελε φανῆν τὸ
Πρέπει γὰ πασχίσῃ διὰ τῆς
οιμίου γὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν
σκεδάσῃ τὰς προλήψεις με-
θέσεις ὁμοίως παθητικοῦ
λόγους ἔχοντας ὑπόθεσιν
προοίμιον ἔχει ἐνίοτε καλὸν
ἀξίως ἐκ τῶν ἐπομένων.
ἄλλοι ἐνδοξοὶ ἱεροκλήρυκες
τοὺς λόγους αὐτῶν μὲ προ-
τὰ ὁποῖα διεγείρουσι τὴν π

---

(1) Non fumum ex fulgore,
poet.)

θεσιν. Πρέπει ὁμως ὁ ῥή-
αρχὴν ιδέαυ ὑψηλοτέρα
τὰ ἀκόλουθα.

δ'. Πρέπει συνήθως
τρόπον· σπανίως δίδεται
Αἰ παθητικαὶ κινήσεις
χωροῦντος τοῦ λόγου· δ
τῶν ἀκροατῶν νὰ προετο
νατὰ καὶ παθητικὰ αἰσθη
ται τινὲς περιστάσεις, ὡ
καὶ μόνη ἢ ὑπόμνησις αὐ
ἢ ὅταν ἢ ἀπροσδόκητο
ἀντικειμένου, εἰς κοινήν
τὸν κάμνη νὰ ἀρχίσῃ τὸν
ἢ ἢ ἄλλη ἐκ τούτων τῶ
νον ἐξ ἐφόδου προοίμιον
τὴν βουλήν κάμνει φυσικ
κὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου το
Τοιαῦτα ὁμως προοίμια
γους· διότι ἀναλόγως μέ
τατον νὰ εὐχαριστήσῃ ὁ
προσμένοντα μεγάλην δε

Ἄν καὶ συνήθως τὸ π
ποιίας, πρέπει ὁμως νὰ
τὰ πάθη, τὰ ὁποῖα εἶναι
θα μέρη τοῦ λόγου. Πρέπ
νὰ στρέψῃ τὰς καρδίας
σθήματα, τὰ ὁποῖα σκο
πάθεια εἶναι, εἴτε ἀγανά
πάθος ὁ λόγος μέλλει

σπέρματα τούτου εἰς τὸ προ
σκοπεύει νὰ ἐγείρη. Μεγάλη
τορος εἶναι νὰ κάμη προσφυ
ρῆται νὰ ἐκφρασθῶ οὕτω, τῆ

έ. Πέμπτος κανὼν τοῦ προ
καλύπτῃ οὐδ' ἐν οὐσιῶδες μέ
κύρια μέρη ἢ ἐπιχειρήματα,
τυνθῶσι, προδεικνύονται, καὶ
προοίμιον, δὲν ἔχουσι πλέο
δευτέραν αὐτῶν παράστασιν.
θέλει νὰ κάμη διὰ τινος ἐξ
πάντοτε εὐστόχως, ὅταν γίν
ἀνήκοντα τόπον.

ς'. Τέλος πάντων, τὸ προ
σιν καὶ κατὰ τὸ εἶδος νὰ ἦν
μὲν τὴν ἔκτασιν, διότι δὲν ε
νὰ ἐγείρη τις στοᾶν μεγαλω
δομῆς. Κατὰ δὲ τὸ εἶδος, δε
νὰ ἐπιφορτίζη τις μὲ ὑπερη
ἀπλῆς τινος οἰκίας. Ἡ κοινὴ
λόγου πρέπει νὰ ἀναλογηῖ μ
τοῦ ὕλου.

Οὗτοι εἶναι οἱ κυριώτεροι
κατὰ μέγα μέρος ἐφαρμόζον
ουδ' ἕποτε εἶδους καὶ ἂν ἦναι.
ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα προσο
προοίμιον, τὸ ὁποῖον ὀέναντ
καὶ νὰ σρέψη ἐναντίον αὐτοῦ
ὕλα ἐκεῖνα τὰ προοίμια, ὅσ
πων· καί τοῦτο δίδει πάντο

τίον, ἐάν, διὰ μικρᾶς τῆς
ἡμᾶς εἰς τὸ προοίμιον,
φέρον τὰς ἀρχάς, μετὰ
τίον αὐτοῦ. Ἐνταῦθα
Κιντιλιανὸς κάμνει
ὅτι τὰ προοίμια τὰ λα
εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ λόγ
καὶ ὁ λόγος, τὸν ὑποῖον
σικός· « Πολλὴν χάριν ἔ
νει τὴν ὕλην ἀπὸ τὸν λό
τι δὲν συνετέθη εἰς τὴν
τοῦ πράγματος· ὅθεν δίδ
προσθέτει ἀκόμη πίστιν
προχείρου γενόμενον· εἰς
προγεγραμμένα καὶ ἐπεξ
αὐτοσχέδιος, ἐπειδὴ ἡ
ρασκεύαστος (1) ».

Κατὰ τὸν Ἑρμογένην
κατὰ τὴν χρείαν ἕως τρι
ληλον νὰ λέγη τις ὅτι ὁ
Ὅταν ὁ ῥήτωρ εὐρίσκειται
χῶς τοὺς ἀκροατάς, καὶ
ρίζεται καὶ διάφορα ἐπιχ
κροτοῦσιν ἐν προοίμιον.

---

(1) Maltum gratiae exord
materiam trahit; hoc ipse, q
ere natum; et facilitate fam
ptique e proximo sermonis
amsi reliqua scripta atque
temporalis oratio, cujus ini
nifestum est.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ῥητο
τέσσαρα μέρη, Πρότασιν, Κ
πρότασις εἶναι αὐτὸ τὸ εἰς
νον· κατασκευὴ δὲ τὸ αἰτιο
τὸ ἐκ τῆς προτάσεως συνα
ἢ κατασκευὴ τῆς ἀποδόσε
ὁμολογουμένη, ἢ κατασκευ
τον Ὀλυνθιακόν, ὅπου με
θὺς ἢ ἀπόδοσις· « Ὅτε τ
προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν
Ενίοτε ἀποσιωπᾶται καὶ ἢ
χρεῖαν κατασκευῆς.

Πρ
Μετὰ τὸ προοίμιον ἔπετα
ἢ τῆς ὑποθέσεως ἢ φανέρω
καὶ διακεκριμένη, καὶ νὰ τ
φεῖς λέξεις ἀπλῶς καὶ ἀνε
δικανικούς λόγους τάττου
διηγήσεως.

Ἡ πρότασις δύναται καὶ
ῆς γίνεται ὁ λόγος, ἦναι φ
γησις τελειόνη, ὅθεν ἄρχεται
ἀφοῦ μετὰ τὸ προοίμιον
Κλιόδιος παραμονεύων τὸν Ν
κάμνει ἀνακεφαλαίωσιν, περι
τοῦ λόγου, καὶ ἐμβαίνει εἰς τ
ρέστησα αὐτὰ, οὕτως ἐπράχθ
κήθη, ἢ βία κατεβλήθη διὰ
κατεπιέσθη ὑπὸ τῆς δυνάμεως

---

(1) Haec sicut exposui, ita ge
tus, vi victa vis, vel potius oppr

Εἰς ὑποθέσεις ὁμῶς ἀμ-
μὲν πράξεις εἶναι ὁμολογου-
μῆματος, πρέπει ὁ ῥήτωρ
τῆς προτάσεως, τί ἔχει
θῶς τα λεγόμενα, ἐξε-
κείμενον.

Εἰς τὴν πρότασιν ἔπετα-
ξεως τοῦ λόγου, ἡγουν, τί-
τερον, καὶ οὕτως ἐφεξῆς. Δι-
πάντα λόγον, ἢ διότι ἢ πρ-
χεται διαίρεσιν εἰς μέρη, ἢ
τε δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ῥήτωρ
ἀκροατὰς περὶ τῆς τάξεως
ἢ περὶ τοῦ τελευταίου συμ-
νὰ φέρη αὐτούς. Ἀλλ' ὅπω-
ἀναγκαῖα εἰς πάντα λόγον
τῶν λεγομένων νὰ ᾖναι το-
σαφήνειαν καὶ δύναμιν εἰς

Κανόνες π

α'. Τὰ διάφορα μέρη, εἰ-
πρέπει νὰ ᾖναι πραγματ-
ἡγουν, νὰ μὴν ἐμπερικλείω-

β'. Εἰς τὴν διαίρεσιν
γάλης προσοχῆς τὴν φυσικὴν
τῶν ἀπλουστέρων ὡς πλέ-
νὰ προεξετασθῶσι, καὶ οὐ-
ὅποια ἐπιστηρίζονται ἐπάνω
αὐτὰ ἤδη ἐγνωσμένα. Πρέ-

ἐκεῖνα τὰ μέρη, εἰς τὰ ὅπο
κώτερα, ὥστε νὰ φαίνεται
οὐχὶ βιαίως κατακερματιζ

γ. Τὰ διάφορα μέλη τῆ
τὴν ὑπόθεσιν· ἄλλως δὲ, ἡ
θεσις παριστάνεται εἰς τρι
σχέδιον διαγράφον τὸ ὅλον

δ'. Δί λέξεις αἱ ἐκφρ
πρέπει νὰ ᾔηται, ὅσον τὸ δυ
περιφράσεις, καὶ νὰ μὴ με
νὰ ᾔηται ἀναγκαῖα. Ἀκρίβει
ται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς με
καθαρὰ καὶ κομψή, ὅταν
ἐκφράζονται μὲ λέξεις τὰς
τὸ δυνατόν, ὀλίγας. Οὕτω
ἀκροατὴν, καὶ ἐνταυτῷ συρ
εἰς αὐτὸν τὴν ἐνθύμησιν τ

έ. Πρέπει νὰ φεύγωμεν
κεφαλαίων. Τὸ νὰ μελίζε
μέρη μὲ διαιρέσεις καὶ ὑπο
τοτε κακὸν ἀποτέλεσμα εἰς
καλὸν εἰς λογικὴν πραγματ
δὲν συμβάλλει, διότι κάμν
ξηρὸς, καὶ καταβαρύνει μ

Ἄφοῦ δὲ ἅπαξ προεκτεθε
εἰς ὅλον τὸν λόγον· διότι ὁ
ἀσάφειαν, καὶ κατὰ τοῦ
ρήτωρ δείχων ἀπλότητα κ
τῶν λεγομένων, ἀφίνει τρό
ξωσι, τί πρῶτον νὰ εἴπη, κ

Ἀριστοκράτους λόγον, « Δ
νον τρία ἐπιδείξειν, ἐν μ
σμη εἴρηται, δεύτερον δέ,
δὲ, ὡς ἀνάξιός ἐστι τυχεῖ
τούτων αἵρεσιν δοῦναι τ
δεύτερον, ἢ τί τελευταῖο
Ὅ,τι δὴ βούλεσθε, ὁρᾶτε,
τοῦ παρανόμου βούλεσθε τ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Στοχαστικῆς Στάσεως

λόγου τ

Ὄση μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
να καὶ παραγγελία γέγο
ῆσθῆσθαι, ἐωρακότας ἄρτε
καὶ προσιόντας ὑμῖν. Δεή
μὴ δεηθεῖσι δίκαιόν ἐστιν
μήτ' ἄνδρα ποιεῖσθαι περ
ὄρκον, ὃν εἰσελήλυθεν ἕκα
ρους, ὅτι ταῦτα μὲν ἐστιν
αἱ δὲ τῶν παρακλήτων αἰ
πλεονεξιῶν ἕνεκα γίγνοντο
γαγον ὑμᾶς, οὐχ ἵνα κυρ

Τοὺς μὲν οὖν ἄλλους,
σέρχονται, καὶ δεδωκότες
προτεινομένους· τουτονὶ δ
πρὶν γὰρ εἰσελθεῖν εἰς ἡμ
μένων, τὸν μὲν ἀνήρηκε τ
δ' ἀπειλεῖ περιϋίων, δεινό
τατον ὑμῖν εἰς τὴν πολι

τῶν κοινῶν, καὶ διοικήσας,
δικαίῳ, κατασκευάσει μηδέ
πασιν ἄκυροι πάντων ὑμεῖς

Τὸ μὲν οὖν ἐξελέγχειν τὸ
τονί, καὶ τῆς ἐσχάτης ὄντα
πιστεύω· ὃ δὲ, καὶ περ ὑπε
πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀποκορύψ
οὶ παρ' ὑμῖν ἀγῶνες οὐχ ἢ
καιρῶν, ἢ τῶν πραγμάτων
μετὰ τὴν πρεσβείαν πολὺν,
θειαν τῶν ἀδικημάτων ὑμῖν,
ἂν ὅμως ἐκ τούτων καὶ γνῶ
ταῦθ' ἡμῖν λέξω.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμουν π
ὑπὲρ τῆς Ἀμφιπόλεως, τὴν
τῆς πόλεως, τότε δὲ ὑποκε
λάβειν παρὰ τούτων. Ἄρισ
ἔχοντες τὸ ἐλεύθερον, ὡς ὑπε
ὅπου ἤθελον, ἦλθον εἰς τὴν
χθὴ αὐτοὺς φιλοφρόνως, καὶ
τέχνην αὐτῶν. Ὅτε δὲ ἔμ
Ἀθήνας, εἶπεν εἰς αὐτοὺς, ὅτ
ἄλλος τις Ἀθηναῖος, Φρύνων
ται τοῦ Φιλίππου εἶχον γυμ
ἐλθὼν εἰς τὴν Μακεδονίαν
σβευτῆς ἀπεσταλμένος παρα
θε τὰ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ δῶ
δὲ καὶ οὗτοι, ἔλεγον τὰ αὐτ
πτόλεμον. Οἱ Ἀθηναῖοι λοι
δέκα πρέσβεις, ἐξ ὧν ἦσαν

διὰ νὰ ἀπέλθωσιν εἰς
τῶντι ὁ Φίλιππος θέλ
νὰ προβάλωσιν εἰς αὐ
λάβωσι τοὺς ὄρκους.
στρεψαν ἔχοντες μεθ'
τοῦ Φιλίππου, Ἀντίπατρο
νὰ λάβωσι τοὺς ὄρκους, ἐ
νὰ συναχθῶσιν οἱ σύμμαχοι
βασιλεὺς τῆς Θράκης, ὁ
κὺν τοῦ Φιλίππου, ἐπρόβ
ταχέως τοὺς ὄρκους, κα
λέγων ὅτι, ὅταν ἡμεῖς
δώσει αὐτούς.

Τὴν δευτέραν ταύτην
πρέπει ταχέως νὰ γείν
μάθειν ὅτι εὐρίσκεται ὁ
διὰ νὰ λάβωσι τοὺς ὄ
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Μο
ἐκεῖ τρεῖς ὀλοκλήρους μῆ
ἐκεῖ πολλοὺς τόπους τῶ
τότε, ἐλθὼν, δὲν ἔδωκεν
μασε τὴν κατὰ τῶν Φω
ἐπ' αὐτούς, τότε ἔδωκε
τοὺς Ἀλεῖς καὶ Φωκεῖς, τ
Φαρσαλίων, τοὺς δὲ Φω
ιερόν τῶν Δελφῶν. Ὅτε
νας, ὁ Δημοσθένης ἤναντ
αὐτὸν τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλίπτ
γεν, ὅτι ὁ Φίλιππος εἶπε
ὅμως ἐξεμυστηρεύθη τὸν

βαίους θέλει ἀπολέσειν, ἐπὶ
πὸν πεισθέντες εἰς τοὺς λαοὺς
πρεσβείαν, διὰ γὰρ γὰρ βλάβη
λάττη τὰ ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου
ὁ Δημοσθένης, βλέπων ὅτι οὐκ
ὑπάγη· φοβηθεῖς δὲ ὁ
μένων, πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους
Φωκεῖς, ἐπροσποιήθη τὸν ἄνθρωπον
Ἀθήναις· οἱ δὲ ἄλλοι πρέσβεις
μαθόντες, ὅτι ὁ Φίλιππος ἔβη
ψαν μετ' αἰσχύνης. Κατὰ τὴν
Αἰσχίνην, ὅτι παρεπρέσβευεν
ἕκτον ἔτος τῆς βασιλείας τῆς

Δύο δὲ εἶναι τὰ πρότεστα
ταὶ ὁ Αἰσχίνης, πρῶτον, ὅτι
τερον, ὅτι ἐδώροδοκῆθη· πρὸς
ἀπόλεια· καὶ πρὸς σύστασιν
ὅτι ἐπρόδωκεν αὐτούς, ὅτι
Τεκμήρια δὲ τοῦ ὅτι ταῦτα
καὶ ὀργανισμένα, εἶναι, τὰ
τῶν πεπραγμένων· τῆς μὲν ἱστορίας
εἶναι, ὅτι συνηγόρησεν ὑπὲρ
τὴν εἰρήνην ἄνευ τῶν Φωκέων
παρὰ τῶν Θετταλῶν, τῶν οὐκ
ἂν ἔδιδαν τοὺς ὄρκους, ὅτι
Φίλιππον κατὰ τῶν Φωκέων
καιρὸν γὰρ ἐτοιμάσῃ τὴν ἐπι-
ἐπανεληθὼν ἀπὸ τῆς δευτέρας
ἐπίτηδες, λέγων, ὅτι οἱ μὲν
δὲ Φωκεῖς σωθῆν. Τοῦ δὲ δευ-

δὲν μισεῖ τὸν Φίλιππον,
λέγει, ἐξηπατήθη ὑπ' αὐ-
του νὰ γείνη μέλος τοῦ
τούτου οἱ Ἀμφικτύονες ἔ-
συναναστρέφεται πάντοτε
ὄντα, ὅτι ἔλαβε χρήματα
μενος νὰ μαρτυρήσῃ, ὅτε
την, παρῶν δὲν ἐλάλησεν
Φωκίδα πρεσβευτῆς πρὸς
ὑποσχέσεις, ἐπροσποιήθη
ριεύθησαν, ὑπῆγεν αὐτοχ-
φίλος αὐτοῦ.

Ἡ στάσις τοῦ λόγου εἶναι
νεῖται τὰ ἐγκαλούμενα· καὶ
στοχασμὸς, οἱ δὲ συγκατα-
δύο τὰ ἐγκλήματα ὑπ' ἄλλοι-
Φωκέων ἀπώλεια, τὸ δὲ
Ὁ δὲ Μένανδρος λέγει ἀ-
γνώμης, λέγων, « Οὐχ οἱ
μάτων, ὑφ' ὧν πέπρακται
κότος, ἐλέγχων ἀπαίτησι-
σεως μόνης ἐξέτασις καὶ
ἀπαιτοῦμεν, ὅτι μὴ τὴν ἐ-
καὶ ἐξηπατημένος τοὺς λό-
γους.

Τὸ προοίμιον εἶναι ἐξ ὑπὸ
δίκου καὶ τῶν συνηγόρων
τῶν περὶ αὐτόν. Δὲν ἀναφ-
εῖται ὁ ῥήτωρ νὰ προσέχῃ ἐν προ-
διότι δὲν εἶναι ῥητορικὸν νὰ
τοῦ λόγου. Παριστάνει δὲ

πεποιθήσιν εἰς τὰ δίκαια·
βοηθείας ἄλλων· προσβάλλ
συγκοινωνοὺς τοῦ Αἰσχίνου
τα εἰς τὰ δίκαια· διότι ἄλλ
ὑπὲρ τοῦ ἀντιδίκου, ἀν δὲ
κατηγοριῶν· οὕτω διὰ τῶ
ἐναντίον, καὶ ἀπολογεῖται ἔ

Ἡ μὲν κατασκευὴ τῆς
ἐωρακότας ἄρτι μέχρι τοῦ,
τὸ, δεήσομαι δὲ πάντων ὑ
ὁμωμοκῶς· ἡ βάσις δὲ, ἡ
ἐνθυμουμένους, ὅτι μέχρι
κοῦσι ποιῆτε.

Τοὺς μὲν οὖν ἄλλου
τοῦ προειμιακοῦ λόγου, ἡ
ἐκ διαβολῆς ὁμοίως τοῦ ἀν
πλέκει δὲ ἐντέχνως καὶ ἐντε
γορίαν, διὰ μὲν τοῦ, τοὺς
κοινὰ δικάως προσέρχον
γας, τὴν ἀειλογίαν ὁρῶ
ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ὡς ἕτοιμος πά
τευμένων· διὰ δὲ τοῦ, τουτ
τούτων, κατηγορῶν τὸν ἀ
πεπραγμένα. Πρὶν γὰρ εἰσ
σκευὴ τῆς προτάσεως· δειν
φορώτατον ὑμῖν εἰς τὴν π
ται, ὅτι εἶναι ἡ ἀπόδοσις, σ
ὡς ἀνωτέρω ἢ τῆς προτάσε
αὐτὴν, ὡς ἐάν τις ἔλεγε, δει
εἰσάγει· ἔπειτα ἡ κατασκευ

ξας κ. τ. λ. μέχρι τοῦ,
γενήσεσθε.

Τὸ μὲν οὖν ἐξελέγχετο
μιακῶ λόγου, μεταληπτοῦ
χρόνου παραγραφῆν, διὰ
Δίσχίνην, καὶ ἐλέγχων
νοῦσι τὰ πράγματα αὐτὰ
ἀμελοῦσι τὴν περὶ τούτων
καὶ ἐπισύρει τὴν προσοχὴν
μάτων δικαζόντων. Ἡ
κατασκευὴν· Ἐπιφέρει
ἀκατάσκευον, ὡς δὴ μοῖρα
εὐθύς εἰς τὴν προκατασκευ
σεως ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ,
φέρει δὲ νὰ μεταχειρίζεσθαι
τὰς ἀκολούθους περιστάσεις
συμπεπλεγμένη, καὶ
δυσδιάκριτος· ὅθεν ἔχει
λύση τὴν σύγχυσιν, καὶ
νὰ προπαρασκευάσῃ τοῦ
ταῦτα ὡς πρὸς κανόνας
ρακολουθῶσι τὰς τούτων
τοὺς δικαστὰς ἐναντίως
ἐπιχειρῆ νὰ προδιορθώσῃ
Μειδίου. Τρίτον, ὅταν
μεθόδου τινός, καὶ προδ
ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτ
φορώτερον νὰ δείξῃ πρῶ
φισμα τοῦ Ἀριστοκράτου
γραμμένον, εἶναι παράνο

τὴν ἀκρόασιν, καὶ ἔπειτα ἐμ-
φαλαίων, ἀφίνει μὲν εἰς αὐτοὺς
θέλουσι νὰ ὁμιλήσῃ, ἄρχεται
αὐτῆς οὕσης τῆς θελήσεως τῆς
σκευῆ λοιπὸν εἶναι ἰδιαιτέ-
του ῥήτορος.

Ἄν μὲν τοίνυν ἐξελέγξῃ
τουτογὶ δὲ ἄφετε. Ἄφοῦ π-
γον πρέπει ἢ πόλις νὰ λαμ-
συμφώνως μὲ ταῦτα εἰς τὴν

Προοίμιον ^ε Ο

τοῦ κα

Τὴν μὲν ἀσέλγειαν, ὣ ἄν
πρὸς ἅπαντας αἰεὶ χρῆται Μ-
τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀγνοεῖ
ὑμῶν ἕκαστος ὑβρισθεὶς προ-
εποίησα· καὶ προὔδαλόμην
οὐ μόνον πληγὰς ὑπ' αὐτοῦ
ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια πα-
Ἐπειδὴ δὲ καλῶς καὶ τὰ δίκ-
ῶργίσθη καὶ παρωξύνθη, κα-
κημένῳ μοι συνήδει, ὥστε,
νων ἄλλων ὑπὲρ αὐτοῦ, οὐκ
οὐσίας τὰς τούτων, οὐδὲ τ-
κατεχειροτόνητεν αὐτοῦ, πο-
κασταὶ, καὶ τῶν ἐν δικαστη-
λων πολιτῶν, ἡξίου καὶ

παραδοῦναι τοῦτον εἰς ὕ-
ρα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι,
νομίζοντες ἐμὲ, καὶ δίκαι-
ᾶν ἄλλων ἐτεθέαντο θρασύν-
κτον ἔτι. Οὕτω δὲ τοῦ-
σῆκε φυλαχθῆναι, πάντες
γορήσων, ἐπειδὴ τις εἰς
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρή-
γορεῖν, οὐ λαβῶν· πολ-
Δία, ἀπειλὰς ὑπομείνας
λοιπα, ὅσῳ πλείοσιν οὕτω
γὰρ αὐτὸν ἄρτι πρὸ τῶν
μᾶλλον ἐλπίζω τὸ δίκαιον
οὐδενὸς, οὔθ' ὡς περὶ ὧν
ρον, τούτων ἀμελήσετε·
ὑβρίζῃ, ψηφιεῖται τις ὑμῶν
ἂν ἡγήται δίκαιον.

Εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες
σβείας, ἢ τινος ἄλλης τ-
γορεῖν, οὐδὲν ἂν ὑμῶν ἢ
γόρω περὶ τῶν τοιούτων
φεύγοντι καὶ παρσιτεῖσθα-
ραντος τούτου τότε, καὶ
θείσης τὸν τρίποδα, καὶ
νος, οἷα οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄ-
ὑπὲρ τούτων ἀγανακτήσα-
ὁ δῆμος ἐποιήσατο, τχύτη
σθαι· εἰ γὰρ οἷόν τε τοῦτ
σθέντα μηδεμιᾶς τυχεῖν
ὑμῶν ἀπάντων, ὦ ἄνδρες

εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου λέγον-
τουτονὶ μὴ μόνον εἰς ἐμέ, ἀ-
νόμους, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἀ-
έμοι καὶ ὑμῖν αὐτοῖς· καὶ γὰρ
ναῖοι, ὑβρισμαὶ μὲν ἐγώ, καὶ
τότε· ἀγωνιεῖται δὲ καὶ κρι-
ἐξεῖναι δεῖ τὰ τοικῦτα ποιεῖν
ὑβρίζειν, ἢ μὴ. Εἴ τις οὖν ὑμ-
τῶν ἰδίων τινὸς ἔνεκα γίνεσθ-
γεν, ἐνθυμηθεὶς νῦν, ὅτι δημο-
ναὶ τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὡς ὑπ-
καὶ προσέχων ἀκουσάτω, καὶ
εἶναι, ταῦτα ψηφισάσθω ».

Εἰς τὰ μεγάλα Διονύσια, τ-
τριετίαν, ἐγένοντο ἀγῶνες τρι-
χοροὶ αὐλητῶν. Ἐκάστη δὲ φυ-
εἰς τὸ νὰ προετοιμάζῃ δι' ἑ-
τοὺς χοροὺς, καὶ ἦτο μεγίστη
ὑπερβάλη τὴν ἄλλην. Τὸν πρό-
βάλλοντο οἱ χορηγοὶ τῆς με-
εορτῆς ὁ ἄρχων ὁ ἐπὶ τῶν θρη-
τῶν φυλῶν, διὰ νὰ μοιρασθῶσι τ-
ἄλλων λοιπῶν φυλῶν οἱ χορ-
λαχνοὺς, ἐκτὸς τῆς Πανδιονίδος
μενος ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς,
αὐτεπάγγελτον καὶ αὐτοχειρο-
παρὰ πάντων· συνέβη δὲ καὶ ὁ
νὰ λάχῃ τὸν ἄριστον αὐλητὴν
κοσμήσῃ τὸν ἑαυτὸν χορὸν ὑπ-
αὐτὸν στεφάνους χρυσοῦς. Με-

καὶ ἰσχὺν ἐχόντων πο
πολλάκις καὶ ἐπηρέαζ
ἄλλοις, ὅτε οἱ κριταὶ
νίκην εἰς τὸν καλῶς ἄσ
ἔλεγε, πλὴν Δημοσθέ
μανίαν ἔφθασεν, ὥστε ἐγ
σχισε νὴν ἱεράν ἐσθῆτ
τε, δεικνύων οὕτω τὴν
νῆς ἐνώπιον πάντων συ
ἀσεβήσαντα περὶ τὴν ἐ
προβολή. Μετὰ ταῦτα
κατηγορίας, ἔνθα ἀπο
εἰς αὐτὸν ὕβριν ὄχι ἀπ
ὕβρισεν εἰς χορηγόν, ὁ
Ἡ στάσις λοιπὸν τοῦ λό
ὁ μὲν κατηγορούμενος,
ἀδικήματος ποινήν, λ
κατηγορούμενος συλλα
καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὸ

Τὴν μὲν ἀσέλγειαν
κ. τ. λ. Τὸ προίμιον
αὐτοῦ διμερῆς, τὴν
κ. τ. λ. τῆς ὁποίας τ
δὲν ἔλαβε κατασκευήν.
διμερῆς, καὶ ἐκάτερον τ

Ἐγὼ δ, ὅπερ ἂν κα
περὶ τὴν ἐορτήν· τοῦτο
κατασκευὴ εἶναι, οὐ μόνον
μέχρι τοῦ, παρὰ πᾶσαν

Ἐπειδὴ δὲ καλῶς κ

μέχρι τοῦ, καὶ παραδοῦναι
δεύτερον μέρος, ἔχον κατασκευασ-
τότερα κ. τ. λ. μέχρι τοῦ,

Οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων
ἂν ἠγῆται δίκαιον, τοῦτο εἶναι
τοῦ προοιμίου. Ὑπεγείρει δὲ ἐπι-
στάων, καὶ προκατασκευάζει δι-
σιν ἰδιωτικὴν ταύτην τὴν δίκην
κατ' οὐδένα τρόπον νὰ προδῶνται

*Εἰ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, ἔσται τὸ δεύτερον προοίμιον
δίκην εἰς τὴν φιλανθρωπίαν
Ἡ πρότασις τούτου εἶναι ὁμοίως
τῆς πρώτης
δὴ δὲ κ. τ. λ.*

*Νομίζω τῶ μὲν κατηγόρων
φεύγοντι καὶ παραιτεῖσθαι τὸ
πρώτου μέρους τῆς προτάσεως*

*Εἰ γὰρ οἷόν τε τοῦτ' εἶπαι
συμφορὰ, εἶναι ἡ κατασκευασ-
τοῦ πρώτου μέρους
προτάσεως.*

*Δέομαι οὖν ὑμῶν ἀπαρτε-
ρῆσαι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς
ἢ ἀπόδοσις, τὴν ὁποίαν κατασκευασ-
τοῦ πρώτου μέρους
πὺς ἔχει κ. τ. λ. μέχρι τοῦ,
ἐμβαίνει εἰς τὴν προκατασκευασ-
τοῦ πρώτου μέρους
ὅτι τὰ ἐν τῇ ἐορτῇ γινόμενα*

*Ἴδού λοιπὸν ὅλη ἡ οἰκονομία
τοῦ κατὰ Μειδίου λόγου. Ὁ ῥόλος
εἰς πάντα διαγωγῆς ἐκείνου
τῶν κριτῶν, διότι ἐφέρθη μετὰ*

τον ὑβριστήν· προὔποσεν
ὑβρέως, ὅτι δὲν εἶναι μηδὲν
φέρει προσφυσέστατα καὶ
νῶν τὴν σταθερότητα τῆς
ισχυρὰ σύστασις τῆς δίκης.
Συμὰ τῆς καταχειροτονηθείσης
τῶν ὁποίων τινὲς ἦσαν
ἔπαθεν ὁ Δημοσθένης, καὶ
ὑπὸ τοῦ Δίσχίνου ὑβρεῖς
τήσῃ τὴν ἐκ τῶν νόμων
εἶναι μόνον ὑπὲρ αὐτοῦ,
τῶν. Συνιστᾷ ἑαυτὸν
λέγων, ὅτι κατεφρόνησε
καὶ χάριτας, ἔτι δὲ καὶ
κτῆρα τῆς ἀτομικῆς
τοῦ πολίτου, καὶ τοῦ
δικαστᾶς νὰ κάμωσι δίκην
ἀποδόξωσιν εἰς χάριν,
ὅλα αὐτὸς κατεφρόνησεν
πόλεως. Ἄλλ' ἐνῶ ἔχει
τὸν ὄρκον ἑαυτῶν, καὶ δὲν
νὰ δείξωσιν ὅλην τὴν πρᾶξιν
ἰκετεύσῃ αὐτούς, ὡς ἐάν
σθελὲς οὕτω, δὲν λάβῃ
γόντων, ἤθελε φανῆν ὡς
Τέλος πάντων, προβάλλει
καὶ ὅλης τῆς πόλεως,
προν νὰ προδώσωσιν, ἀφ

Μετὰ τὸ προοίμιον
ἄδειαν νὰ ἀναφέρεται ὁ

τῆ τοῦ Διονύσου ἀδικηθῆ ὑ
τοῦτον, ὡς φρονίμως καὶ συμ
στέλλῃ τοὺς ὑβριστάς· « Ὅπο
τούτου, φαίνονται τινες οὐδὲ
δοκᾶν τοὺς τοιούτους ἂν π
κίνδυνος ; ». Μετὰ τοῦτον
ἀπαγορεύων νὰ μὴν ἐνοχλῆ μ
λέτην ὑπερήμερον, ἐπὶ ποινῆ
εἰς τὴν ἀγιότητα τῆς ἑορτῆ
φιλανθρωπίαν καὶ εὐσέβειαν
λαμβάνων παριστάνει τὸν Μ
εἰς αὐτὰς ταύτας τὰς ἡμέρο
καὶ ἀσεβῶς.

Ὁ ῥήτωρ δὲν ἐμβαίνει ἀρ
προϊμίον, ἀλλ' ἀναφέρει
κάνει παρατηρήσεις τινὰς
πὸν αὐτοῦ, δεικνύων πόσης
δίκη, καὶ προλαμβάνων κα
τὰς καρδίας τῶν δικαστῶν.
κα, καὶ προπαρασκευαστικά,
ζεταὶ πᾶς ῥήτωρ, ὅταν συ

Ἐγγράφου πραγμα

Στεφάνου τ

Πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀ
καὶ πάσαις, ὅσῃν εὐνοίαν ἔχ
πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην ὑπάρ
ἀγῶνα· ἔπειθ', ὅπερ ἐστὶ μά
εὐσεβείας τε καὶ δόξης, τοῦτ
τὸν ἀντίδικον σύμβουλον τ

ὑμᾶς ἐμοῦ δεῖ (σχέτλιον γὰρ
μοι καὶ τὸν ὄρκον, ἐν ᾧ,
καὶ τοῦτο γέγραπται, τὸ
δ' ἐστὶν οὐ μόνον τὸ μὴ π
τῆ τάξει καὶ τῆ ἀπολογία
ἀγωνιζομένων ἕκαστος, οὐ

Πολλὰ μὲν οὖν ἔγω γ' ἔ
Δίσχινου· δύο δ', ὧ ἄνδρες
οὐ περὶ τῶν ἴσων ἀγω
τῆς παρ' ὑμῶν εὐνοίας δ
γραφῆν· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν·
οὐδὲν, ἀρχόμενος τοῦ λόγ
γορεῖ· ἕτερον δ', ὃ φύσει τ
λοιδοριῶν καὶ τῶν κατηγο
δ' αὐτοὺς ἄχθεσθαι. Τούτ
τούτῳ δέδοται· ὃ δὲ πᾶσ
ἐμοί· καὶ μὲν, εὐλαβοῦμ
ἐμαυτῷ, οὐκ ἔχειν ἀπολύ
ἐφ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι,
καὶ πεπολίτευμαι, βαδίζ
περὶ ἐμαυτοῦ. Πειράσο
ποιεῖν· ὅ,τι δ' ἂν τὸ πρ
τίαν οὗτός ἐστι δίκαιος ἔ

Οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὧ ἄνδ
κοινὸν εἶναι τουτονὶ τὸν
οὐδὲν ἐλάττονος ἄξιον στ
στερεῖσθαι λυπηρόν ἐστι κ
τῷ τοῦτο συμβαίνῃ, μάλ
φιλανθρωπίας, ὅσῳ περ
Περὶ τούτων δ' ὄντος τ

πάντων ὁμοίως ὑμῶν, ἀκούσας
ἀπολογουμένου δικαίως, ὡς
τιθεὶς ἐξ ἀρχῆς Σόλων, εὐνο-
μόνον τῷ γράψαι κυρίου ἀπο-
δικάζοντας ὑμᾶς ὁμωμοκέν-
φαινεται, ἀλλ' ὁρῶν ὅτι τὰ
τοῦ πρότερος λέγειν ὁ δὴ
παρελθεῖν, εἰ μὴ τῶν δικαζό-
μενους εὐτέθειαν διαφυλάττει
δίκαια εὐνοϊκῶς προσδέξεται
κοινὸν ἀμφοτέροις ἀκροατῆν,
περὶ πάντων.

Ὅτε οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν
Φιλίππου εἰς τὴν ἐν Χαιρῶν
θέντες μὴ ἐπέλθῃ καὶ κατὰ
σκευάσωσι τὰ τείχη. Διωρ-
επιστάται τῆς ἐπισκευῆς, λ-
εἰς ταύτην ἀναγκαῖα χρήματα
ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ φυλῆς Πανδ-
δοθέντα διὰ τὸ μέρος, τὸ
προσθέσας ἐξ ἰδίων τὰ ἐλλεί-
πῃ. Διὰ ταύτην λοιπὸν τὴν δωρε-
γείας πρὸς τε τοὺς Ἕλληνας
ναίων, ὁ Κτησιφῶν, εἰς τῶν
φίσιμα νὰ στεφανώσῃ ἢ πόλι-
ἐντῷ θεάτρῳ. Ὁ Δισκίτης, ὁ
σθένους, κατηγορεῖ τὸν Κτη-
ψήφισμα, ὡς ἀντιβαῖνον εἰς
τάττοντα γὰρ μὴ στεφανοῦν
εὐθύνας τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ.

καὶ διοικητῆς τῶν θεωρι-
μῶν εὐθύνας· δεύτερον δὲ
μοσ στεφανοῖ τινὰ, νὰ
θεάτρῳ, ἀλλ' ἐν τῇ Πυγ-
νὰ μὴ κατατίθενται εἰς
λέγων, ὅτι ψεύδεται ὁ Κ-
νὴν ὡς λέγοντα καὶ προ-
μον ὄντα εἰς τὸ ἀγαθοπο-

Ὁ Δημοσθένης λοιπὸν
σου, ἔγραψε τὴν ἀπολογία
ρείας. Ἡ Στάσις δὲ τοῦ λ-
διότι γίνεται καὶ ἐξέτασι-

Τὸ προίμιον εἶναι ἐξ
τῶν δικαστῶν ὅχι ἀπλῶς
λιν, καὶ τῆς τιμῆς ἐκείνου
Γίνεται δὲ κατὰ μερισμὸν
κ. τ. λ. Τὸ πρῶτον μέρος
μέρους τὸ, μὴ τὸν ἀντιδί-
πῶς ἀκούειν ὑμᾶς ἐμοῦ δ-
γὰρ ἂν εἶη τοῦτό γε·
ὀμιλήσας πρῶτον περὶ τ-
περὶ τοῦ τῶν κηρυγμάτων
νοῦς πολιτείας, ἐζήτει πο-
ν' ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ Δημ.

Πολλὰ μὲν οὖν ἔγω
προίμιον, θηρευτικὸν
ὅμως διάφορον τοῦ πρώτου
τὴν πόλιν καὶ εἰς πάντα
καὶ νὰ μὴ πέσωσιν εἰς κα-
τούτῳ, ὡς αἰσθανόμενος τ-

τύχη, καὶ φοβούμενος τὴν ἐκ
τῶν ἀκούοντων, εἰς τὸ ὄπθε
ρίαι τοῦ ἀντιδίκου, λαλεῖ,
ἢ πρότκσις ἀκατάσκευος· τ
τὸ συμπέρασμα, ἢ ἢ ἀπόδοσ

Οἶμαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες
οἶμιον, δι' οὗ σύρει τὴν προσ
σκευάζει τὴν γνώμην αὐτῶν
ἀγῶνα ὡς προσήκοντα καὶ εἰ
τὴν Δημοσθένην, ὅχι ὅμως μὴ
τὸ ὅποῖον κατασκευάζει δια
ρεῖσθαι κ. τ. λ. μέχρι τοῦ,

Περὶ τούτων δ' ὄντος το
τοῦτο φαίνεται ἀξίωσις τοῦ
λεῖται τὴν κατὰ τοὺς νόμους
τῶν δικαστῶν· ἔπειτα ἐμβα
πάλιν τὰ αὐτὰ, ὡς εἰς τὴν

Προοίμιον

Μετὰ μίαν ἑκατονταετηρ
ὁ ῥήτωρ καὶ φιλόσοφος Θωμα
μιάση τὸν μέγαν ἐκείνον ἀ
τινος λυπηρᾶς περιστάσεω
παραστάνει τὴν τότε κατὰ
ὑστερον πρόοδον τῆς φιλοσο
προσώπων, καὶ τοῦ ἐγκωμι
μετριοφρονοῦντος καὶ συνιστ
ἀκροατῶν. Ἀμέσως δὲ μετὰ
τῶν κεφαλαίων· ἐκ τῶν ὅπο
δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων ἐτ
λοσοφικοῦ χαρακτῆρος,

« Ὅτε ἡ κόνις τῶν λα-
μὲν ἐν τῇ Γαλλίᾳ, τελευ-
μίσθη εἰς Παρισίους ἐκ τῆς
ἀποβίωσιν αὐτοῦ· ὅτε οἱ
δὸν εἰς τὸν νεκρὸν αὐτοῦ
οὐδέποτε ἀπήλαυσεν· ὅτε
νὰ προφέρῃ τὸ ἐγκώμιον
ἐξαίφνης ἦλθε προσταγὴ
κῆδειον ταύτην τιμὴν. Ἐ-
δυνατοὶ τῆς γῆς εἶχον τὸ
ἐφοβοῦντο μὴ δώσωσιν
ζοντο, ἐπικίνδυνον παράδ-
θὸν ἔχοντα πλὴν ἀρετῆς.

Ἄλλ' ἐγὼ ἔρχομαι σὴ
τοῦτο τὸ ἐγκώμιον· τὸ
ἐγκωμιαζομένου καὶ τῶν
Καρτεσίου δὲν ἦτον ἴσως
ἀξίαν ὁ Καρτέσιος. Μόνος
καθὼς καὶ τοὺς βασιλεῖς
καὶ τάξιν τὴν πρέπουσαν
φικὰς δόξας τοῦ Καρτε-
αἰώνιον. Ὁ Καρτέσιος ὁμ-
νου αὐτῶν βασιλεῖς, οἵτι
βασιλείας καθήμενοι, φα-
σιλεύωσιν. Ἐνόσφ ἡ φιλι-
τινὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ θέσα
μέλια, καὶ ἀναδημιουργ-
νοῦν, θέλει τιμᾶσθαι πάν-
ζεσθαι καὶ ἀπὸ θαυμασ-
αὐτὸ ἀκόμη τὸ συμφέρον
συμφέρει νὰ ἐνθαρρύνωντ

Πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ἀνδρὸς
 προφέρω τοῦτον τὸν ἔπαινον
 ἔργον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἐπι-
 παρῆκεν ἐκεῖνον ἠδύνατο κάλλι-
 πτερον στάδιον; Ὁ ἀπλοῦς
 λεν ἀνακαλύψει εἰς τὴν αἰ-
 ἐγέννησαν τοῦ Καρτεσίου οἱ
 ἄκαρποι, καὶ νεκραὶ, νὰ εἴ-
 γίνεται εἰς τὴν τῆς φύσεως
 ἀπάται μεγάλων ἀνδρῶν,
 νοὶ ἀφορμαὶ ἀληθείας.

Τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα
 μετὰ τὸν Καρτέσιον, ὁ Καρ-
 κόλυνε τὴν πρόοδον. Ἄς ἐγ-
 περιέπλευσε τὴν γῆν· ἄς ἀ-
 εἰς τὸν Κολόμβον, ὅστις προ-
 κάλυψε τὸν κόσμον. Ἐν τῷ
 ἀναφέρεσθαι εἰς τὴν φιλοσο-

Ἰσως εὐρίσκονται εἰς τὴν
 ἤθελαν συγχωρήσειν εἰς ἐμ-
 ζῶντα· ἀλλ' ὁ Καρτέσιος ἐ-
 ἔτη παρήλθον, ἀφοῦ ἔπα-
 οὔτε ἡ ὑπερηφανία νὰ προσ-

Διὰ νὰ κρίνωμεν δὲ τὸν
 ἐνὸς ἀνθρώπου πνεῦμα ἐπὶ
 γένους τὸ πνεῦμα, πρέπει
 σχετο. Θέλω λοιπὸν παρασ-
 στημῶν τὴν κατάστασιν,

Θέλω δεῖξειν ὅσα ἡ φύσις
 πρὸ προητοίμασε δι' αὐτοῦ

ἑστάθη τοσοῦτον μεγάλη
ρήσειν τὰς ἐννοίας αὐτοῦ
φανῆν ἐνδεδυμένοι δὲν ἐξ
τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα κα
νὰ ἀνοίγη τοὺς ὀφθαλμοὺ
Καρτεσίου τὰ βήματα.
κινήσεως, θέλομεν ἐπιστ
ἀφοῦ θεωρήσωμεν τὸν ἀνθ
ἂν εἰς τοὺς μεγάλους νό
θέλομεν κλαύσειν, ὅτι διὰ
καὶ διὰ τὴν ἑαυτῶν δυστ
νὰ ᾔηται μεγάλοι ἄνδρες.

—ὅς ἐκ ἐκκαμίστου Προσφ

27 Ὅτε ἀποστολικός τις
ζόμενος, ἦλθε καὶ εἰς τοῖ
καὶ τῆς πόλεως οἱ ἐπιστημ
οἱ μὲν ἐκ περιεργείας, οἱ
σύγχυσιν, τὴν ὁποίαν ἐφάν
λε νὰ προξενήσῃ εἰς ἱεροκ
ρύττη τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
πους. Ἡ ἀπροσδόκητος
καὶ ταραχῆς, ἔδωκεν εἰς
ρικωτάτου προοιμίου ἐξ ἐ
« Βλέπων ἀκροατήριον
νεται, ἀδελφοί μου, ὅτι ὁ
νὰ ζητήσω χάριν καὶ συγ
πτωχὸν καὶ ἄμοιρον τῶν
οἱ παρουσιαζόμενοι νὰ σᾶς ὁ
λὰ διάφορον ὅμως εἶναι. ἐκ
ται σήμερον· καὶ ἂν ἐγὼ ἦ

μη φαντασθῆτε, ὅτι θέλω ὑπὲρ
τῆς κενοδοξίας. Μη γένοιτο ὁ
σθῆ ποτέ, ὅτι ἔχει χρεῖαν ἀπολο-
των, ὅποιοι καὶ ἂν ᾗσθε, ἀμα-
τὸν Θεὸν ἔχετε, ἔμπροσθεν τῆς
τῆν γὰ κτυπήσω τὰ στήθη μου
τὰ δικαιώματα μέσα εἰς να-
δαξα τῆς μετανοίας τὰς αὐστη-
σερούμενους καὶ αὐτοῦ τοῦ
τοὺς καλοὺς χωρικοὺς τὰς π-
ας μου. Ἄθλιος ἐγώ! τί ἔπαρ-
τοὺς καλητέρους φίλους τοῦ
εἰς τὰς ἀπλᾶς ἐκείνας καὶ
μᾶλλον γὰ συλλυποῦμαι καὶ
βλέμματά μου ἀπαντῶσι μ-
στεύοντασ τὴν πολυπαθῆ ἀνο-
ροὺς, καὶ ἀπεσκληρυμένους
ἔπρεπε γὰ βροντοφωνήσω τὸ
σίον μου ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος τοῦ
μὲ τὸ δρέπανον ἔτοιμον γὰ
τὸν μέγαν Θεὸν μου, ὅς τις ἔ-
χειρά μου κρατῶ σήμερον τ-
λοιπὸν ἔμπροσθέν μου, ἄνδρ-
οῖτινες μὲ ἀκούετε! Ἡ ἀνάγκη
βαιότης τοῦ θανάτου, τὸ ἄδ-
σοῦτον φυβεράς εἰς ἐσᾶς,
τελευαία κρίσις, ὁ ὀλίγος ἀρ-

---

(1) Μὲ τὴν μίαν χειρὰ ἐκράτει τὴν
κνυε νεκροῦ κεφαλὴν.

καὶ περιπλέον ἢ αἰωνιότη
σω· ἰδοὺ ποῖα εἰς ἑσᾶς
χρείαν ἔχω τῶν ἰδικῶν σ
κολάσειν, χωρὶς σεῖς γὰ
καρδίας σας, ἐνῶ λαλεῖ
ὀποίου τὴν εὐσπλαγγνείαν
μοντες δι' ὅσας ἀνομίας
ἀγκάλας μου μετὰ δακρυ
ἀκούοντες τοὺς ἐλέγχους
ἀρκετὰ εὐγλωττον·

ΚΕΦΑ

Πε

Διήγησις λέγεται γεν
τινος ἢ συμβάντος, εἴτε
διάφορα δὲ εἶδη τοῦ λόγου
οὕτω μυθικὴ διήγησις λ
πράξεως, ἥτις συνήθως π
φαίνει δὲ ἠθικὴν τινα ἀλ
στάνουσα τραγικόν τι συ
γικὰ πάθη, ὡς κορωνίς,
βαθμὸν τὴν φρίκην καὶ
τέλος ἢ τραγωδία. Διήγ
πράξεως. Διήγησις ἱστορ
γονότων· κ. τ. λ.

Ἡ ῥητορικὴ διήγησις,
ναὶ ἢ ἔκθεσις τῆς πράξεως
ῥήτωρ τὰς ἀποδείξεις τῆ
συνήθως μετὰ τὴν διαίρε

Ἡ διήγησις εἶναι εἰς τὰ
οὐσιῶδες μέρος τοῦ λόγου,
ῥήτωρ χρεώσται νὰ διηγῆται
δώση λαβὴν καθ' ἑαυτοῦ
σχρὰν εἰς τοὺς κριτὰς ἀδύν
νὰ κάμνη τὴν διήγησιν μὲ
ψη τὸ μέρος αὐτοῦ. Πρέπει
καὶ ἐν ταύτῳ νὰ παριστάνῃ
ἀρμόδιον εἰς τὴν ἐντύπωσιν
πνεύματα τῶν κριτῶν· νὰ
δύναμιν εἰς πᾶσαν περίστα
τάς δὲ ἐναντίας νὰ μετριάζῃ
τεῖ μεγάλην τέχνην καὶ ἐπι
λύπτεται τέχνασμα εἰς τὸν
λιανός, νὰ φεύγῃ ὁ ῥήτωρ
σαν ὑποψίαν τεχνάσματος
— προσεκτικός, παρ' ὅταν
μὴ φαίνεται λοιπὸν οὐδὲν
τὰ πάντα ἄς φαίνωνται ἐκ
τοῦ ῥήτορος ἐξερχόμενα (1)

Τρεῖς κυρίως ποιότητες
φήνεια, πιθανότης, καὶ σα
πρέπει νὰ φυλάττεται σαφ
γησιν· διότι αὐτὴ διαχέει
ἀκόλουθα· Ἐν ἑκ τῶν συνισ

---

(1) Effugienda in hac prae
nequ enim se usquam magis
tor ; nihil tum videatur ficti
causa, quam ab oratore, pro

ρίσταις ἐκφρασθεῖσα ἀσ
καλῶς ὑπὸ τῶν δικαστῶν
χειρήματα τοῦ ῥήτορος.
εἰς αὐτὴν οὔτε προσοχὴ
ἐκτεταμένη, προξενεῖ βάρ

Θέλει εἶσθαι σαφὴς ἢ
ται λέξεις κυρίας τῶν ἐκ
ταλήπτους· φράσιν κατο
οὔτε πάλιν ἐπιτετηθευμ
στάνη μὲ ὅλην τὴν καθο
τοὺς τόπους, καὶ πᾶσαν ἄλ

Θέλει εἶσθαι πιθανή, ἐ
προσώπου ἢ τῶν προσώπων
δεικνύη, ὅτι αἱ πράξεις αὐ
τοιαῦτα, ὥστε νὰ δίδωσι
των πράξεων.

Σύντομος τέλος πάντων
τωρ ἀναφέρη μόνον τὰ ὑ
περιττόν· τοιαύτη συντομ
σιν πλέον ἔντονον καὶ κα

Κάλλιστα παραδείγματα
καὶ εἰς τὸν Δημοσθένην,
τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὸ
λόγον ὁ Δημοσθένης ἀρχί
τρίτον ἔτος ἀφοῦ ἡ Πανδ
Εἰς τὸ τρίτον ἔτος, γενομ
ἐπὶ τῶν Ὀρησκευτικῶν ἀρχ
λη λαχνοῦς διὰ νὰ διορι
καὶ γινομένων λόγων καὶ
καὶ τῶν ἐπιμελητῶν τῆς

σφεν ἐαυτὸν νὰ ἀναδεχθῆ
φυλῆς· καὶ ἀγαθῇ τύχῃ ἔ
αὐλητής. Ὅλοι οἱ παρόντες
προθυμίαν αὐτοῦ, καὶ διὰ
ἔδειξε φθονεράν λύπην. Με
των, ὡς ἔοικεν, ἠχθέσθη·
ρήτωρ μῖσος καὶ ἀγανάκτησις
περιφρονητοῦ ὄλων τῶν π
ἐχάρησαν καὶ ἐπεκρότησαν.
δίαν πολλὰ ἄλλα δεινά· τὰ
καὶ ὡς ἀνάξια ἴσως φαινόμ
θεσιν τῶν μεγίστων δεινῶν
τὴν ἔκθεσιν ταύτην ὑποση
ὅτι ἦτον ὕβρις δημόσιος, ἀ
τὴ ἱερὰν (ἱερὰν γὰρ ἔγωγε
τῆς ἐορτῆς παρασκευάση
στεφάνους τοὺς χρυσοῦς, ο
χορῶ, ἐπεβούλευσεν, ὃ ἀ
ρύκτωρ ἐλθὼν ἐπὶ τὴν ο
διέφθειρεν, οὐ μὲν τοι π
λέγων, ὅτι οὐδεὶς ποτε ἔ
τοι τοῦτο γ' οὐδεὶς πώποτε
μήσαντα, οὐδὲ ποιήσαντα
εἰς τὰς ἄλλας ὕβρεις, μεγα
χρησε δ' αὐτῶ τοῦτο, ἀλλ
'Αθηναῖοι, διέφθειρέ μου
ἐνταῦθ' ἔστη τῆς ὕβρεως,
ὥστε τὸν ἐστεφανωμένον ο
συνῆγεν ἐπ' ἐμὲ, βοῶν, ἀ
τοῖς κριταῖς, τὰ παρισκή

ΚΕΦΑΛ

Πίστει

Μετὰ τὴν διήγησιν ἐμβ
 Ἐδῶ ἀναπτύσσει ὅλην αὐτοῦ
 νικήσῃ τὸν ἐναντίον, ἀναιρῶ
 στῶν τοὺς ἑαυτοῦ.

Ἡ ἀναίρεσις τῶν ἐπιχειρη
 τοπλεῖστον ἀναμεμιγμένη
 προχωρεῖ, διὰ τὰ ἀποδείξ
 ἐναντιότητος παρὰ τοῦ ἀντ
 τὰς ὁποίας πρέπει τὰ ἀν
 καλῶς τεταγμένα· διότι ἄ
 ρημάτων αὐτοῦ κινδυνεύει ν

Δύο δὲ διαφόρους μεθόδου
 ρίξεται εἰς τὰς ἀποδείξεις,
 Ἀναλυτικὴ λέγεται, ὅταν δια
 τὸ ὁποῖον σκοπεύει τὰ δείξῃ
 φέρῃ βαθμηδὸν τὸν ἀκροατ
 σμα, χειραγωγῶν αὐτὸν ἀτ
 τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συλλαμ
 ὡς φυσικὴν συνέπειαν τῆς
 τάσεων, τὸ κρυπτόμενον σ
 μετεχειρίζετο ὁ Σωκράτης
 χῆ τοὺς παραλογισμοὺς αὐ
 τας, διὰ τὰ σύρῃ αὐτοὺς εἰ

Εἰς τοὺς ῥητορικοὺς ὁμω
 σεις, εἰς τὰς ὁποίας ἡ μ
 ἐφαρμοσθῆ· ἡ συνηθεστέρα
 Συνθετικὴ, καθ' ἣν ὁ ῥήτωρ

τὴν πρότασιν, τὴν ὁποῖαν
μεταχειρίζεται τὰ εἰς τοῦ

ὑποτεθέντος δὲ, ὅτι τὸ
γῆ ἔγεινε καλῶς, εἶναι φε-
ρηται ἀπὸ τῆς ὀρθῆς οὐ
γίνεται οὕτως, ὥστε νὰ μὴ
ὑποστηρίξωσιν ἄλληλα,
πούμενον.

α' Πρῶτος λοιπὸν κανὼν
ἐπιχειρήματα φύσεως διὰ
ἐπιχειρήματα, εἰς ἓν ἐκ
ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἄλλο
ὀρθόν, πρέπον, ἢ ὅτι εἶναι
γιστα προκείμενα τῶν ἀν-
καθῆκον, καὶ διάφορον. Τὰ
μὲνα ἐπιχειρήματα εἶναι
μιγνύει καὶ συγχέει αὐτὴν
ἄκομψον τὴν ἐπιχειρημα-
ματος χάριν, λαμβάνη
καθήκοντος, ἐν δὲ ἐκ τῶν
τῶν δύο ἐκείνων.

β'. Ὄταν τὰ ἐπιχειρήματα
νάμεις, ὁ γενικὸς κανὼν
ἀρχομένου τοῦ λόγου ἀπὸ
τος βαθμηδὸν ἐπὶ τὰ ἰσο-
τελευταῖον καὶ ἰσχυρότε-
τὰς ἤδη προδιατεθειμέν-
τὴν ἐντύπωσιν. Ἡ τάξις
κυρίως εἶναι καλὴ, ὅταν
ὅτι δύναται ν' ἀποδείξ-

ὅμως τὰ ἐπιχειρήματα δὲν δ
θησιν, ὁ κανὼν οὗτος δὲν σ
Ἐὰν ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἐ
γενναῖον ἐπιχείρημα, εἰς τὸ
δὲ τὰ λοιπὰ θαρρεῖ ὀλιγώ
προτάτῃ ἐκεῖνο, διὰ νὰ προκ
εὐθύς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ πνεύμ
πωσιν, ὥστε, διαλυθείσης οὐτ
δυσπιστίας, καὶ προδιατεθειμ
τὰ ἄλλα μὲ μεγαλιτέραν εἰ
πολλῶν ἐπιχειρημάτων ὑπάρ
παντάπασιν ἀνάξια χρήσεως
τάττωνται ἐν τῷ μέσῳ, ὡ
τὴν ἀρχὴν ἢ τὸ τέλος· οὕτω
φέρωσιν εἰς τὴν πιθανότητα
ξεως αὐτῶν οὐδεμία ἐναντία

γ'. Ὄταν τὰ ἐπιχειρήμα
αὐτῶν νὰ ἐκτίθεται κεχωρισ
πᾶσαν τὴν ἀνήκουσαν ἀνάπτ
ναντίας ἢναι ἀμφίβολος ἢ ἀ
ὅμως νὰ διεγείρῃ ὑποψίαν τ
τότε πρέπει νὰ ἐπιφέρωνται
στον καθ' ἑαυτὸ ἢναι ἀνίσχ
βλάπτουσι τοῦλάχιστον ὡς

δ'. Δὲν πρέπει νὰ ἐκτε
ὑπὲρ τὸ δέον τὰ ἐπιχειρήμ
νὰ καταστήσῃ ὑποπτὸν τὸν
αὐτόν. Τὸ μὴ ἀναγκαῖον π
ρύνει προσέτι τὴν μνήμην, κ
μιν τῶν ὀλίγων ἐκλεκτῶν.

χειρημάτων πρέπει να γίνονται σαφῆς αὐτῶν καὶ κατατάσσεται αὐτά.

Διαφορὰ τῆς σημερινῆς τῶν παλαιῶν, καὶ εἰς τὰς

Εἰς τὰς ἀνωτέρω γενεάς περὶ τῶν δικαστικῶν λόγων, να προσθέσωμεν ἐκ τοῦ περὶ τοῦ τρόπου τῆς σημερινῆς

Ἐν πρώτοις, οἱ σκοποὶ γινομένων εἰς τὰς κοινὰς

Εἰς μὲν τὰς κοινὰς συζητήσεις· ὁ ῥήτωρ ἀποβλέπει ἐκλέξωσιν, ἢ νὰ πράξωσιν καὶ διὰ νὰ ἐπιτύχη ἀπευθύνεται εἰς ὅλας τὰς φύσιν ἐνεργητικὰς ἀρχὰς καθὼς καὶ εἰς τὸν νοῦν. Ἔπειτα εἶναι ἡ ἀπόδειξις. Δὲν εἶναι πείση τοὺς κριτὰς εἰς τὸ δεῖξαι εἰς αὐτοὺς τί εἶναι τὸν νοῦν κυρίως, ἢ καὶ μὲν αὕτη εἶναι ἡ χαρακτηριστικὴ ἔχρησιν πρὸ ὀφθαλμῶν.

Δεύτερον, οἱ δικανικοὶ λόγοι πρὸς ὀλίγους κριτὰς, καὶ μόνους, σκεπτικοὺς, καὶ ἐκεῖ τὰ βοηθήματα, ὅσα ἀριθμοὶ συνέλευσις εἰς τὴν

καὶ ἂν ὑποτεθῆ ἢ ὑπόθεσις
Τὸ πάθος δὲν διεγείρεται
ἀπαθέστερα, παρατηρεῖται
εἰς τὸ γελοῖον, εἰάν ᾗθελεν
τόνον, ὅστις ἔχει χώραν με-
νομένους πρὸς λαόν.

Τέλος πάντων, ἡ φύσις
ὑποθέσεων ἀπαιτεῖ ῥητορείας
τὰς κοινὰς συνελεύσεις. Εἰς
ρότερον στάδιον σπανίως πε-
δύναται νὰ λαμβάνη τὰ ἐπι-
νὰ μεταχειρίζεται πᾶσαν πε-
σίας ὑπαγορευομένην· εἰς δὲ
τοῦ λόγου εἶναι περιορισμὸς.
Δὲν συγχωρεῖται τὸ ἐλεύθερον
ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν πάντοτε
αὐτοῦ ἔργον εἶναι νὰ μὴν ἐκ-
ὑπόθεσιν.

Διὰ ταῦτα εἶναι φανερόν
βήματος εἶναι πλέον πε-
συνεσαλμένη, παρὰ τὴν τῶν
τινὰς λόγους ὁμοίως πρέπει
οὐδὲ τοῦ Κικέρωνος ἢ Δημ.
ὡς ἀκριβῆ ἀρχέτυπα τοῦ τρ.
μεταχειρίζονται εἰς τὰ σημε-
ἐξεύρωσι τοῦτο οἱ νέοι δικα-
ἐγίνοντο εἰς πολιτικὰς ἢ ἐγ-
ὄμως ἡ φύσις τοῦ παλαιοῦ
καὶ εἰς τὴν Ῥώμην, ἐσυγχω-
ῥητορείαν πολὺ πλέον παρὰ
κυρίως ἀπὸ δύο αἰτίας.

Πρῶτον, διότι εἰς
ἦτο τοσαύτη νομικὴ αἰ-
σθησις τοῦ Δημοσθένου
νόμοι ἦσαν ὀλίγοι, ἀπλῶς
δικῶν ἐνεπιστεύετο κατὰ
κοινήν αἴσθησιν τῶν κρι-
τῶν μᾶλλον ἢ ῥητορεία, παρ-
τριῶν μηνῶν σπουδὴ ἦν
τέλειος· μάλιστα ἐπιστ-
ησιματότις γὰρ ἦναι καλὸν
Ῥωμαίων τινὲς πραγματ-
εῖν γὰρ δίδωσιν εἰς τὸν ῥή-
τον προκειμένην δίκην νομικὰ
εἰς τοιαύτην κοινήν μορφὴν
χρώματα, ὥστε γὰρ ἔχωσιν
τῶν ὁποίων ἐρρήτορευσεν.

Πρέπει ἀκόμη γὰρ παρὰ
ἐγκληματικοὶ κριταὶ ἦσαν
Ἐλλάδα καὶ εἰς τὴν Ῥώ-
μην, καὶ συνεκρότουν εἰδὼς
φημον κριτήριον τοῦ Ἀρείου
τοῦλάχιστον ἐκ πεντακοσίων
πολὺ πλειότεροι· ὅτι, ὑπὸ
Σωκράτους, εἶναι ἄδηλον, οἶ-
ται ὅτι ἦσαν ὄχι ὀλιγώ-
τοις Πραίτωρ, ὅς τις ἦτον ὁ κα-
καὶ εἰς τὸ ἐγκληματικόν, δὲ
δίκην τοὺς λεγομένους ἐκκρ-
οῖτινες ἦσαν πάντοτε πολὺ
ἔργον καὶ τὴν δύναμιν τοῦ

περίφημον δίκην τοῦ Μ
ἕνα καὶ πεντήκοντα ἐκκρίτ
ᾧφελος γὰ ἀπευθύνη ὄλην
ἢ ὀλίγους τινὰς εἰδήμονας τ
ἀλλ' εἰς συνέλευσιν Ῥωμαίων
αἱ τέχναι τῆς δημώδους
ρήτωρ μετεχειρίζετο τόσον
ἔκβασιν. Ἐντεῦθεν ἐλάμβανον
καὶ αἱ ἐλεεινολογίαι, ὡς ὄργ
σῶσι τὴν δίκην. Ἐντεῦθεν
φανῆν εἰς ἡμᾶς θεατρικαὶ, ἧ
ὅποια τὸ γὰ εἰσάγωγσιν ὄ
ἐνδεδυμένον πένθιμα, ἀλλὰ κ
ριστάνωσιν ἐνώπιον τῶν κριτ
εἰς οἶκτον τοὺς δικαστὰς μὲ

Διὰ τοὺς λόγους τούτους,
παλαιοῦ καὶ νεωτέρου δικανικ
νάμεθα γὰ προσθέσωμεν καὶ τ
ἤθελεν εἶσθαι τὴν σήμερον ὑ
τις κατὰ πάντα τοὺς δικανικ

ΚΕΦΑΛ

Περὶ π

Ὁ ρήτωρ πρέπει γὰ παρατ
τὸ παθητικόν, καὶ ποῖον μέρο
λότερον διὰ γὰ ἐπιχειρισθῆ ἔκα
ἀνήκει εἰς τὸν ῥήτορα· διότι π

ται τὸ παθητικόν, καὶ εἰ
ἐὰν ἐπιχειρισθῆ νὰ διεγ
ἀνάρμοστον, κινδυνεύει
νὰ εἴπῃ τις ἐν γένει περ
σεως τοῦ πάθους ἐλπίζ
ἐλκύσωμεν πρῶτον εἰς
διότι εἶναι χρεία νὰ βε
καὶ ἰκανοὺς, διὰ νὰ ἔμ
γνωρίσωσιν ἐν ἑαυτοῖς, ὅ
πάθος, καὶ νὰ μένωσιν ε
εἰς τοῦτο ἀπατηθέντες.
οὕτως, ἐνδέχεται μὲν νὰ
ρος, εὐθύς ὁμῶς ἐπανέρ
συλλογίζεσθαι, καὶ τὸ
τέλεσμα. Ἐντεῦθεν πολ
παθητικόν εἰς τὸν ἐπίλο
ἀναμφιβόλως τὸ τέλος τ
διέγερσιν τῶν παθῶν, δ
ἀκροατῶν ἀνεφλεγμένα
τέπεισαν αὐτούς.

Ἄλλ' εἰς ὅποιονδήποτε
κόν, ποτέ δὲν πρέπει νὰ
κεφάλαιον· ποτέ δὲν πρ
περὶ τῆς ἐπιχειρήσεως
χὴν εἰς τοῦτο· διότι ἤθ
κάμνων τοὺς ἀκροατὰς
μᾶλλον, παρὰ νὰ αἰσθάν
νὸν νὰ ἐπιτύχῃ μᾶλλον,
μένους αὐτοὺς, εἰσάγη τ
ἐκθέτη τοιαύτας εἰκόνας,

σθήτως. Δύναται δὲ τοῦτο
μὲ ὀλίγα λόγια ἐμπνευσμένη
δικήν καὶ ἐσπουδασμένην σ

Μεγάλην διαφορὰν ἔχει
τάς, ὅτι πρέπει νὰ κινῶνται
τῶντι αὐτούς. Πολλοὶ δὲ
προσοχήν, καὶ μάλιστα ὅσοι
ὅτι, ἐὰν, παραδείγματος χάριν
χρεωστοῦμεν νὰ ἡμεθα εὐ
νες πρὸς τοὺς δυστυχοῦντες
τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὅποια
δείξης πόθεν εἶναι χρέος
ἄλλο δὲν δύνανται νὰ κάμω
τοιαύτην τινὰ κίνησιν. Εἰς
μοσε σχετικόν τι εἶδος ἀντι
δὲν ἐκθέτη εἰς τὰς ψυχὰς
κινήσῃ αὐτάς. Ἐξάπτομα
συμπάθειαν, οὐχὶ ὅταν ὁ
εὐγενῆ αἰσθήματα, καὶ ὅταν
οὐδ' ὅταν βοᾷ κατ' ἐμοῦ
μου· διότι πάντες οἱ τοιοῦτοι
νοῦν, ἢ εἰς τὴν συνείδησιν
εὐνοϊαν καὶ ἀγάπην τοῦ
σθέν μου τὴν συμφορὰν τοῦ
νὰ μὲ κινήσῃ· τότε μόνον
καὶ ἢ εὐγνωμοσύνη καὶ ἢ
λοιπὸν πάσης εὐτυχοῦς ἐπι
εἶναι, νὰ ζωγραφίζῃ ὁ ῥήματι
γητικὸν τρόπον τὸ ἀντικείμενον

νά διεγείρη· νά περιγράψῃ
ώστε νά δίδωσι πιθανότητα
Πᾶν δὲ πάθος ἐκ τῆς αἰσθη-
ἐρεθισμόν· μετὰ τὴν αἰσθη-
ἐπιρροῆς, καὶ τὴν τρίτην
πρέπει νά διεγείρη τὴν φαντασίαν
παράστασιν τῶν περιστάσεων
ζωηρότητα καὶ δύναμιν μιμητικὴν.

Διὰ νά γείνη δὲ τοῦτο,
αὐτὸς πρῶτος νά ἐμπνευσθῆται
ὑπαγορεύονται ὑπὸ τοῦ ἀκούοντος
τέχνη δύναται νὰ μιμηθῆται.

Πρέπει νά μεταχειρίζεται
παθῶν. Ἐὰν παρατηρήσωμεν
κινεῖται ὑπὸ τινος ἰσχυροῦς
ὅτι λαλεῖ Γλῶσσαν ἀνεπιρροῦ
ἐμψυχωμένη μετὰ σχήματα
οὐδένα ἐπιτετηδευμένον ἔχει
ὑπὸ τοῦ ἐξάπτοντος αὐτῆς
ν' ἀκολουθῆ συνθέσεις τῆς
ἐκεῖνο νά παραστήσῃ μετὰ δὲ
αἰσθάνεται αὐτὸ ζωηρῶς.
ὕφος τοῦ ῥήτορος, ζωηρὸν,
κινήσῃ πάθος. Εἰς τὸ παθος
γραμμένον μετὰ ἔνθεμον καὶ
ἐπεξεργασθῆ τὸ ὕφος αὐτῆς
ση αὐτὸ, ψυχραίνεται ἢ ζεσταίνεται
τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν
ψυχραὶ, Γλῶσσα περιγράφουσα
δὲ διαφέρει ἢ γινομένη πρὸς
τὴν καρδίαν· ἐκεῖνη μὲν

---

(1) Fervente calamo;

βραδείαν επίνοιαν· αὕτη δὲ
σφοδρότητα καὶ ἔξαψιν· καὶ
νὰ φαίνεται ἡ τέχνη καὶ ὅτι
φαίνεται ὅτι εἶναι ἔργον μὴ
προέλθῃ οὐδὲν ἀποτέλεσμα.

Πρέπει νὰ φεύγῃ παντὸς
μὲ τὸ παθητικὸν μέρος τοῦ
νὰ κάμνῃ οὐδεμίαν παρέκβο-
πουσάν τὸν φυσικὸν δρόμον
νὰ ἐγείρεται καὶ νὰ κορυφώ-
τὰ δυνάμενα νὰ ἀποσπάσῃ
ἀντικειμένου, καὶ νὰ θέλξῃ
νὰ κινήσῃ τὴν καρδίαν, π
καθ' ἑαυτὰ ἦναι λαμπρὰ κα
τοῦ πάθους αἱ συγκρίσεις εἶν
ἀνάρμοστοι. Φευκτέον ὡσαύ-
γίαν, ἢ τοῦλάχιστον, τὴν
πρώτιστος σκοπὸς τοῦ ῥήτ
κλονισμούς.

Τέλος πάντων, δὲν πρέτ
τικόν. Οἱ δυνατοὶ κλονισμοὶ
νὰ ἦναι ἐκτεταμένοι. Πρέτ
ἐπιτήδειον καιρὸν διὰ νὰ με
εἰς τὸν ἡσυχώτερον, μὲ τρόπο
βαίνῃ εἰς τὸ μετριώτερον. Ὑ
νὰ μὴ βιάζῃ παραπολύ τὸ π
κεινα τοῦ φυσικοῦ βαθμοῦ.
πόσον δύνανται οἱ ἀκροαταὶ
ὅτι ὁ ὑπερβαίνων τὸ μέτρον,
μακρότερα παρ' ὅσον δύνανται

τρέπει ὅλον τὸν σκοπόν.
παραπολύ, εἶναι τὸ ἰσχυ
λου τὰς καρδίας αὐτῶν.

ΚΕΦΑ

Πα

Μετὰ τὰς πίστεις γί
τοῦ λόγου, ὅπου ὁ ῥή
γινῶν ὁμοῦ καὶ εἰς πάθ
κεφαλαίωσις εἶναι ἀναγ
ὑποθέσεις· διότι εἰς ταύτ
ριεχομένων πραγμάτων
τὰς ἀποδείξεις νὰ ἀφ
σύγχυσίν τινα, καὶ ἀσάφ
καλῆ συνοπτικῶς τὰ ἀπο
κεφαλαιώσεως, ἢ διὰ π
ῆναι πολλὰ ἐκτεταμέν
ρῆς· διότι τότε γίνον
ἀνακεφαλαιώσεις, καὶ τ
ζοντα τὸν ἀκροατὴν εἰς τ
εἰς τὸν περὶ Παραπρεσβε
ταίου ἐπιλόγου, κάμνει
ἀποδείξεων, λέγων, «Ἐ
ἀλλὰ φενακίσαντα ὑμᾶ
οὐ λόγους χρώμενος· ἐπέ
λιν ὑμᾶς ἀκούειν ἐμοῦ
ἐπαγγέλμασι τοῖς τούτοι

τία συμβουλεύσαντα ἢ
ἀντειπόντα εἰρήνην, τῇ δὲ
τοὺς χρόνους κατατρίψαν
ἐξελθεῖν εἰς Φωκέας· καὶ
καὶ δεινὰ εἰργασμένον·
δῶρα ἔχοντα, οὐδὲν ἔλλει-
ψέσθαι ἐν ἀρχῇ, ταῦ-
τα· Πρέπει δὲ ἡ ἀνακεφαλο-
τῶν κυριωτέρων καὶ πλέον
μετὰ συντομίας, καὶ ποικι-
λὰ μὴ προξενῶσιν ἀπεί-
ρητα ἐπαναλεγόμενα.

Καὶ εἰς τὰ προίμια γ-
πάθων, καὶ εἰς τὰ ἄλλα με-
ρει τι λυπηρὸν, ἢ ὀργῆς,
εἰς τοὺς ἐπιλόγους ὅμως ἐ-
ναμεις. Ἐδῶ εὐρίσκουσα κο-
τὴν καρδίαν προδιατεθει-
μὴν ἀπὸ τὸ μέσον πᾶν ἐναντί-
τελευταίαν ἀπόφασιν.

Πρέπει λοιπὸν ὁ μὲν κα-
κατηγορούμενος, τίνα ὑπό-
καὶ γὰ ἐρεθίζῃ τὴν φιλοτιμ-
ιερότητα τοῦ δικαστικοῦ·
Πρέπει, κατὰ τὰ ἥθη κα-
κατηγορουμένου, γὰ διεγεί-
μείλλοντος, ἂν ἦναι πλούσι-
ἢ ἄλλο τι τῶν ὅσα οἱ ἀν-
τὴν φυσικὴν ἐκάστου φιλα-
ρήτωρ λέγει τὸν Μειδίαν,

μέγα φθειγόμενος, βία
ἂν διακρούσηται;».

Μάλιστα δὲ πάντων τῶν
ριστάνων ἐκ τῶν περιστά
νῶν κινῆ αὐτοὺς εἰς ἀγανά
χίαν τοῦ παθόντος, καὶ τὴν
δεικνύη πρὸς τούτοις, ὅτι
γίνεται κατάλυσις τῶν νόμων
τὴν ποινὴν, θρασύνεται
πολίτου ἀνατρέπεται. Περὶ
ριστάνει ὁ ῥήτωρ τὸ χρῆμα
ἀμερόληπτος, ἀδιάφθορος,
μὴ ὑπὲρ τῆς ἀσφαλείας
συλλογίζεται ὅτι πολίτης
ἔτυπτεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
διανοίᾳ τότε, ποιῶν ἃ ἐπι
οίηται τις ἦττον ἐμοῦ δύναται
Εἰ δὲ μὴ πάντες ἐπαίεσθαι
ρηγοῦντες, ἴστε δὴ πού τοι
τὸς οὐδὲ δύναται ἂν οὐδέ
οὐδεὶς προπηλακίσει. Ἄλλοι
δίκην, τόθ' ἕκαστον αὐτὸν
τὰ ταῦτ' ἀδικηθησόμενον
τοιαῦτα, μηδ' ἐφ' ἑαυτὸν
πλείστου φυλάττεσθαι. Μι
γε ἕκαστον ἄλλος τις· ἄρ'
τις ἐστὶν ὁ μισῶν, κύριον
ἐμὲ, ὑμῶν ἕκαστον ποιῆσαι
νυν μηδ' ἐμὲ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι
δέ· αὐτίκα μάλα, ἐπειδὴν ἂν

τος ὑμῶν, ὁ μὲν θάττεν
ἄπεισιν, οὐδέν γε φροντίζ
φοβούμενος, οὔτ' εἰ φίλος,
ξεταί τις· οὐδέ γε εἰ μέγα
ἀσθενής, οὐδὲ τῶν τοιούτω
χῆ τοῦτ' οἶδε, καὶ θαρρεί,
δένα αὐτὸν ἔλξειν, μηδ' ἔ
ῆ ἀδεία αὐτοὶ πορεύεσθε
βαδιεῖσθε; Καὶ τίνι χρή μ
θόντα, καὶ ζῆν, εἰ περιόψα
φήσειέ τις ἄν· οὐ γὰρ ἔτ
ὀργιεῖσθε, νῦν ἀφέντες; Μ
προδῶτε μήτ' ἐμέ, μήθ'
Καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο εἰ θ
ποτ' εἰσὶν ὑμῶν οἱ αἰεὶ δικαί
τῆ πόλει πάντων, ἅντε διακ
ἄν ἡ πόλις καθίσῃ, οὔτε τῶ
μόνοι τῶν ἄλλων πολιτῶν ε
στα ἔχειν, καὶ μάλιστα ἰσχύ
ἡλικίαν εἶναι νεώτατοι, οὔτε
τοὺς νόμους ἰσχύειν. Ἡ δὲ τῶ
τις ὑμῶν ἀδικούμενος ἀνακε
σονται βοηθοῦντες; Οὐ· γρά
οὐχὶ δύναιντ' ἄν τοῦτο πο
ἔστιν; Ἰμεῖς, εἰ βεβαιοῖτε
τῶ δεομένῳ. Οὐκοῦν οἱ νόμο
τοῖς νόμοις. Δεῖ τοίνυν το
αὐτῶ τις ἀδικουμένῳ, καὶ
νομίζειν, ἐφ' ὅτου περ ἄν λα
μήτε ἔλεον, μήτε ἄνδρα μηδ

σθαι, μήτ' ἄλλο μηδέ
οὐ δώσει δίκην».

Ὁ δὲ ἀπολογούμενος
σθάνεται, ὅτι δέν ἰσχύει
τοὺς προσήκοντας λόγους
εἰς ἔλεον.

Εἰς τοὺς ἐπιλόγους
λόγων, ὁμοῦ μὲ τὴν ἀνάγκην
τῶν παθῶν, προτροπή,
πρόσωπα, καὶ τὰς περιστάσεων
θεωρίαν μὲ τὸν ἐπίλογον.

« Ἐχίων ὁ Καρτέσιος
καὶ δόξαν, ἔμελλε ν' ἀπέλθῃ
κόλμη, ὡς εἰς τὴν Ῥήν
Ἀμστελόδαμον. Πανταχόθεν
πόλεως εἰς πόλιν, ἀπὸ
θάλασσαι δὲν ἔστησαν
ἔπαυσεν, ὅτε ἶδε τάφον
ἔργον ἐπὶ τοῦ μνήματος,
ἀκούσας τὴν φήμην τοῦ

Ἄνδρες μεγαλοφυεῖς,
εἶναι ἡ τύχη σας! διὰ
ριφρονήσεις τῶν αὐλῶν,
τῶν ἀντιζήλων, ἢ τῶν
λοί σας, πτωχεῖα, ἐξορία
κοσίας λεύγας μακρὰν τὴν
σιν εἶσθαι αἱ ἀμοιβαί σας
παραιτηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀντιζήλων
εἶναι· ἀλλὰ καὶ ἂν θελήσῃ
εἶναι ἄρα γε εἰς τὴν ἐξορία σας

γαλοφυΐαν σας, καὶ νὰ ἀνη-
τῆς καὶ φοβερὰν κίνησιν;
πτεσθε; Δὲν εἶσθε τεθειμένον
νὰ φωτίζετε; Δὲν ἐλάβετε
κίνησιν; Ἰποτάσσεσθε λοιπὸν
ποτὲ μὴ νομίσητε, ὅτι εἶ-
ἀλήθειαν ὅλοι σας οἱ ἐχθροί
δὲ τὰ ἄλλα παρέρχονται.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἡ ἰδική
τροφὴ τῆς μεγαλοφυΐας σας
νων σας. Χιλιάδες ἀνοήτως
κατατρέχουσι καὶ σᾶς περὶ
καιρὸν εὐρίσκονται καὶ ψυ-
ψυχαὶ ἀνταποκρίνονται ἀπὸ
γίσητε, ὅτι συμπάσχουσιν
Συλλογίσθητε, ὅτι οἱ προτελεῖται
Σωκράτης καὶ Πλάτων, εἶ-
καὶ εἰς τοὺς μετὰ ταῦτα χρο-
χαί, εἰς τὰς ὁποίας τὰ σῶμα
ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν. Ἐάντις
συγκροτεῖτε μὲ ὅλους τοὺς
ξαν, ἢ μέλλουσι νὰ ὑπάρξωσι

Δὲν εἶσθε προωρισμένοι
νου, ἢ εἰς μικρότατον μέρος
ως καθ' ὅλην τὴν οἰκουμένην
ὅλην τοῦ ἀνθρωπίνου γένους
ὑψηλότερα τὴν διάνοιάν σας
ἔχετε μὲ τὸν Θεόν; Λάβετε
εἰς τοὺς φίλους τῆς ἀληθείας
ἀκούει, σᾶς ἀγαπᾷ, καὶ εἰ

Ἄλλ' εἰάν τέλος πάντ
μαρτυρίαν, τολμῶ ἐγὼ
βαιον καὶ ἀδύνατον, ὁ
μα τῆς ζωῆς, ἀλλὰ τ
τὸν μέλλοντα χρόνον,
Παῦσε τὰ δάκρυά σου·
καὶ νὰ τελειώσω τὰ δε
ζωὴν εἰς τοὺς μεγάλους
καὶ πάγων μετέφερα εἰς
Ἐγὼ, ὅστις βλέπω μὲ κ
ταῦτα τὰ ὑψωμένα εἰς
οἵτινες ἄλλο δὲν ἐστάθη
ὡς ἱερὸν τὸν ἀπελέκητο
λειψάνων τοῦ μεγάλου
ναὶ ἀθάνατος· ὅτι καὶ τ
Ὁ κειρὸς παρέρχεται, αἰ
ται, τοῦ βίου τὸ ὄνειρον
καὶ θέλεις ζῆν διὰ παν
τοῦ αἰῶνός σου, τὴν σκλη
φύσιν αὐτὴν, ὅτι σὲ ἔκλεξ
τοὺς ἀνθρώπους ».

Διὰ νὰ λάβῃ τέλος τὸ
ρὰ νὰ προσθέσω παρατηρη
των τοῦ σώματος· διότι
τὴν γενικὴν θεωρίαν τοῦ

Περὶ

Ἰπόκρισις λέγεται εἰς
λεγόμενα σχηματισμὸς τ
τὴν δὲ δύναμιν ἔχει ἐπὶ
καὶ ὁ πλέον ῥητορικὸς λό

ἄψυχος καὶ νεκρός. Διὰ
ἀπετύχαινε τὴν ἀρχὴν εἰς
πολὺ κατώτεροι ἐκείνου ἐ-
ανάγκην, ἔλαβε μετὰ μεγά-
ἀπὸ Ἀνδρόνικόν τινα ὑπο-
παρὰ τινος; τί εἶναι εἰς τῆ-
σις, ἀπεκρίθη· ἐρωτηθεὶς δὲ
εἶπεν· ὡσαύτως καὶ τρίτην
ἦλθε πρὸς αὐτόν, καὶ παρε-
ἀπὸ τὸν ἑποῖον ἔλεγεν ὅτι
ἔπαθες οὐδὲν ἀφ' ὅσα λέγ-
ἐμπαθεστέραν, Ἐγὼ, Δημ-
τῶντι, ἀπεκρίθη, ἀκούω
καὶ ὁ Κικέρων ὅτι «ἠῤῥητορε-
ἡ δὲ ὑπόκρισις καὶ χωρὶς ῥη-
των, τίς ἐκ τῶν ὅσοι ἔτυχε
ἶδε, καὶ δὲν ἠσθάνθη τῆς
κρίσεως; Τραγικὰ πάθη ἀρ-
πλαστὰ καὶ μυθώδη, παρισ-
τὴν ψυχὴν, ὥστε καὶ αὐτοὶ
κύνονται, καὶ πολλάκις κ-
λέγεται ὅτι ἔπαθεν ὁ ὠμό-
Πόσον λοιπὸν μεγαλητέραν
θινοὶ λόγοι προφερόμενοι μὲ-

Ὁ ῥήτωρ παρατηρῶν τὸ
ἑαυτὸν, δύναται ν' ἀποκτήσῃ
καὶ εἰς σχήματα. Τὸ βλέμ-
σχήματα τοῦ προσώπου, α-

---

(1) Αἴλιαν. Ποικίλ. Ἱστορ. Σε

τοῦ σώματος, εἶναι εἰς
οὕτω, μαθήματα ὑπο
καὶ τῆς χαρᾶς, καὶ ὅλα
ματα βλέπει εἰς τὸ τρ
θέατρον· ὡς σοφὸς ὁμο
πρέπει νὰ διακρίνη τῆς
καὶ τοὺς βαθμοὺς τῶν
μιμῆται σεμνῶς τὴν
ἀσφαλεστέραν ὁδηγίαν
λούθους παρατηρήσεις.

Ὁ δημοσίᾳ λαλῶν π
ταῦτα, πρῶτον, νὰ λαλῆ
ὑπὸ πάντων· δεύτερον,
δύναμιν, ὥστε νὰ ἀρέσκη

Διὰ νὰ ἀκούεται εὐκρι
σύμμετρος, καὶ κομψή.

Ἡ φωνὴ πρέπει νὰ ᾔη
τόπον τοῦ ἀκροατηρίου·
φυσικὸν προτέρημα· καὶ
νὰ λάβῃ βοήθειαν παρὰ
πρὸς τοῦτο ὁ πρέπων βαθ
δὲ εἶναι οἱ βαθμοὶ αὐτῆς
μέσος, καὶ ὁ ταπεινός·
μεταχειριζόμεθα, ὅταν κο
νός εἶναι, ὅταν λαλῶμεν π
μέσος δὲ, ὁ λαμβανόμενος
κῶς ἀρμόζει καὶ εἰς τοὺς
εἶναι μεγάλη ἀπάτη, εἴαν
μέγα ἀκροατήριον, πρέπει
βαθμὸν τῆς φωνῆς· οὗτος

φέροντα, τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς
λοῦμεν· δύναταί τις νὰ λαλοῦν
τὸν τόνον. Οὕτως ἀκολουθεῖται
ὁμιλίας, δυνάμεθα νὰ προφέρωμεν·
ἐὰν ὅμως ὑψώσωμεν τὸν τόνον,
βιάζοντες αὐτήν, κορυφαῖα
ἀκροαταὶ ἀκούουσιν ἡμᾶς.
Ὁ τόνος οὗτος δίδει πρὸς τὸν
ἀνθρώπου ἀγωνιζομένου νὰ ἐκτελέσῃ
συγκατάθεσιν τῶν ἀκροατῶν.

Δεύτερον, διὰ ν' ἀκούεται ἡ
ῥηθρὰ ἐνάρθρωσις συντελεσθεῖς
μεγαλοφωνίαν· διότι τὸ μέγεθος
καὶ εὐρύχωρον τόπον, δὲν ἐπι-
νομίζεται· διὰ τῆς καθαρᾶς
ὁ μικρόφωνος νὰ ἀκούεται ἡ
φωνή· ὅθεν ὁ ῥήτωρ πρέπει νὰ ἐπι-
λέγῃ, ὥστε τὰ γράμματα καὶ
ἀκούωνται εὐκρινῶς.

Τρίτον, διὰ νὰ γίνεταί τις
μετριότης εἰς τὴν ταχύτητάν
ἐνάρθρωσιν, καὶ τὴν ἔννοιαν
ἐναντίον, ἢ βραδύτης· διὰ τὴν
ἀκροατῶν, κατασταίνει τὸ μέγεθος
ὅμως εἶναι κοινοτέρα, καὶ
διότι, ἀφοῦ γείνη ἕξις, εἶναι
πᾶς, ὅστις μέλλει νὰ ὁμιλήσῃ
δάσῃ τὸ νὰ προφέρῃ συμπεριλαμβανόμενος
ἐνάρθρωσιν. Τοιαύτη προφορὰ
βοηθεῖ μεγάλως τὴν φωνήν.

συγχωρεῖ εἰς τὸν λέγοντα
να ἐκπέμπῃ τοὺς ἤχους δ
δὲ καὶ να διατηρῇ πρέπου
ἐξ ἐναντίας ἢ βιαία προφορ
τὸ ὁποῖον εἶναι ὁ μεγαλήτ
« Πρόχειρον ἔστι τὸ στόρ
« πετές· μέτριον, οὐχὶ βρο
Τέταρτον, ἢ προφορὰ
νειθίζουσιν οἱ σωμαῖοι καὶ
χωρικῆς βαρυφώνου, καὶ τ

Ἐμφασις,

Τὰ προειρημένα ἀποβλέ
φορᾶς· τὰ ἀκόλουθα ὕμω
μενα χάριν καὶ δύναμιν.

Ἐμφασις εἶναι ἤχος τῆ
ρος, δι' οὗ διακρίνομεν τὴν
διὰ να δώσωμεν εἰς ταύτ
τροποποιεῖται τὸ ἐπίλοιπο
λέξις πρέπει να διακρίν
φωνῆς, ὡς καὶ δι' ἰσχυρο
ἐμφάσεως κρέματα ὅλη ἢ
Ἐὰν δὲν δίδεται οὐδεμία
ὁ λόγος κατασταίνεται ἄψ
λοι. Ἐὰν δὲ πάλιν γίνε
ὅπου δὲν πρέπει, φθείρεται

Διὰ να μεταχειρίζεται
τερος, καὶ μόνος να εἶπω
συλλαμβάνῃ ὀρθῶς τὴν δ

τοὺς ὁποίους θέλει νὰ προ-
ἐμφάσειως ἀποκτᾶται μὲ
στοῦ αἰσθήσεως, καὶ
ἔργον μικρὸν, ἀλλ' ἀπα
ἀπταίστου αἰσθήσεως. Πρ
αὐτοὺς, καὶ νὰ κρίνωμεν ἀκ
νὰ γίνεται ἡ ἔμφασις, δια
Ἡ δὲ παῦσις εἶναι δύο
κριτικῆ τοῦ νοήματος. Ἡ
λωμεν νὰ προσηλώσωμεν
λεχθῆ τι ἄξιον ἰδιαιτέρας
ἐνίοτε καὶ πρὶν λεχθῆ, εἰς
Τοιαῦται παύσεις ἔχουσι
τάς ἐμφάσεις τοῦ τονισμοῦ
κανόνας. Ἡ συχνοτέρα ὄμ
εἶναι, νὰ δεικνύωσι τὴν δι
νὰ δίδωσιν εἰς τὸν λέγοντα
τὸ νόημα νὰ κανονίζῃ πάν

Οἱ τόνοι πάλιν συνίστα
πόσῃν δὲ δύναμιν καὶ χάρ
δυνάμεθα νὰ καταλάβωμε
τηρήσεως, ὅτι εἰς πᾶσαν
ἰσχυρὸν πάθος, ἢ φύσις
φωνῆς. Ἡ συμπάθεια εἶναι
δι ἧς ὁ παθητικὸς λόγος
λαλῶν ἀγωνίζεται νὰ μετ
τοῦ ἐννοίας καὶ πάθη· τὸ
τύχη, παρὰ προφέρων ταῖ
σιν ὅτι αἰσθάνεται αὐτά· ὁ
τόνων εἶναι ἄξια προσεκτι

Ἡ μεγαλητέρα καὶ ὀρ
γὰ κανονίζωμεν τοὺς τ
κατὰ τοὺς τόνους τῆς ὀ
Δυνάμεθα γὰ παρατηρή
μαίνεται εἰς τὴν κοινήν
πράγματος, τὸ ὁποῖον εἶ
τόνον τινὰ καὶ τρόπον
ἄλλην αἰτίαν εἴμεθα συ
μοσίους λόγους, παρὰ
τόνον τοῦ λέγειν, καὶ ἐκφ
Εἶναι ἀτοπώτατον γὰ ν
βωγα, ἢ ἀνιστάμενος ὁ
πει εὐθύς γὰ παραιτήση
μερικῶς, καὶ γὰ λάβη
ἄλλότριον τοῦ φυσικοῦ
εἰς ἀηδῆ μονοτονίαν. Ὁ
φυλάττεται ἀπὸ τὴν ἀπ
εἴτ' ἐπὶ συνελεύσεως, ἀ
φύσιν, παρατήρει πῶς
τινὰ, ἢ αἴσθημα τῆς κα
Εἶναι ὅμως περιστάσ
ρον παρὰ τὸν τῆς συνήθ
παρεσκευασμένον, ἢ ὕ
περιόδων, ζητεῖ, καὶ
πλέον τετορνευμένην πα
καὶ τότε δὲν πρέπει γὰ
πάντοτε βάσιν τοὺς φυ
πρεποῦς ὁμιλίας.

Ἡ φωνὴ λοιπὸν κατὰ
πρέπει γὰ λαμβάνη δια

Ἡ συλλύπησις, ἢ ἔκφρασις
ἀπαιτοῦσιν ἐν γένει τόσον
εὐάρεστον.

Ὁ θυμὸς, ἢ ἀγανάκτησις
καὶ ἀνώμαλον.

Ἡ λύπη ἀδύνατον καὶ

Ἡ χαρὰ, ζῶηρόν, γοργόν

Ὁ φόβος, τρομώδη καὶ

Ὁ θαυμασμός, μεγαλοπρεπὴ

Ἡ προτροπή καὶ ἡ συμφορὰ

Οἱ ἔλεγχοι, σφοδρόν, ἢ

Ταῦτα γενικῶς παραλαμβάνει
λόγος παριστάνη διάφορα
ἕκαστον δὲ πάθος ὁμοίως
βαθμοὺς κατὰ τὰς περιστάσεις
τὰ πρόσωπα. Παραδείγμα
θυμουμένου ἀπαιδεύτου δὲ
δευμένου· ἀνάγκη λοιπὸν
καθ' ὅλα, διὰ νὰ μὴ
ἀπρεπεῖς.

Ὅταν δὲ τὰ λεγόμενα
ταῦτα μόνον εἰς τὴν διάνοιαν
καὶ οἱ ἀπλῶς διηγηματικῶς
ὁμαλή, σεμνή, καὶ μετρίως

Ὁ αὐτὸς κανὼν εἶναι ἡ ἀρετή
μεθὰ τὴν φύσιν· τότε ἔχουσιν
ὅταν ᾖναι σύμφωνα μετὰ τὴν
γλῶσσαν, χωρὶς νὰ ὑπερβῶσι

Ἡ κεφαλὴ καὶ ὄλον τὸν ἄνθρωπον
στάσιν σεμνήν· νὰ μὴ λυγρὰ
θίζουσι τινὲς ὑπερήφανοι

μιμοῦνται πολλάκις καὶ
σεως, μηδὲ πάλιν γὰ σκύ
λεται· διότι, ἂν ἐκεῖνο ἦν
τοῦτο γίνεται καὶ κατὰ
ὑποκρίσεως ἀποτέλεσμα.
πῆματα μόλις σγχωροῦ
ἐξάπτεται ὁ ῥήτωρ· εἰς
ἀνάρμοστα ἀρκεῦνται οὐ
εἰς τὰ χεῖλη τοῦ ἄμβωνος
ἄλλο τι σφοδρὸν τῆς ψυχῆς
νικῶς εἰς πάντα ῥήτορα,
σώματος, ἐπερείδων αὐτὸ
δὲ εἰς τὸν ἀριστερὸν, ὅτα
ἦναι περιπεφραγμένον, ὥσ
τὰς ἢ ἐναλλαγὴ τῶν ποδῶ
ἢ ἔκτασις, καὶ ἢ ὕψωσις τ
μνότητα· ταῦτα γενικῶς

Ἄν θεωρήσωμεν ἰδαι
τῶν μελῶν τοῦ σώματος,
διαθέσεων τῆς ψυχῆς· καὶ
αὐτῶν οἱ ἀκροαταί, διὰ γὰ
τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν λύπη
βαρυμένοι, καὶ ἀκίνητοι· ε
εἰς τὸν θυμὸν, ἀγριωποί, κ
εἰς τὸν οἶκτον καὶ τὴν συμ
στοι· εἰς τὸν φόβον, τετ
ἐλπίδα, λαμπροί· εἰς τὸν θ
εἰς τὴν ἔκτασιν, προσηλω

Τὸ μέτωπον, αἰ ὄφρυς.
διαφόρως κατὰ τὰς κινήσ

ὅτι αἱ χαριέσταται καμπύ-
λωνται εἰς εὐθείας σχήμα
ὅταν ἔσωθεν ἡ ψυχὴ πάσῃ
ἄλλο τι πάθος ταραττον

Τὸ στόμα πρέπει νὰ ἀ-
χωρῆς νὰ πλατύνωνται τὰ

Οἱ ὦμοι νὰ ὑψόνωνται
μασμὸν, ἢ φόβον, πλὴν καὶ
καταντήσῃ εἰς τὸ θεατρικόν

Ζητοῦντές τι, ἐκτείνομε-
μένους καὶ μὲ παλάμην ὀ-

Ύπισχνούμενοι, στρέφομε-
τες εἰς αὐτὸ τὴν παλάμην

Προσκαλοῦντες, ὑψόνομε-
ως τὸ τετραδάκτυλον.

Ἀποβάλλοντες, κινουῦμε

Ἀπειλοῦντες, κινουῦμεν ὀ-
χειρὸς μὲ παλάμην ποτὲ
πλὴν τοῦ λιχανοῦ.

Δεικνύοντες, στρέφομεν
παλάμην, ἢ μόνον τὸν
δακτύλους.

Δεόμενοι, ἐκτείνομεν καὶ
μετρίως μὲ παλάμας ἀνοικ-

Ἄρνούμενοι, κινουῦμεν τὸ
τῆς ἀριστερᾶς ἐνταυτῷ, σ-
ἔξω.

Δεικνύοντες ἀποστροφὴν
φαλὴν ἀπὸ τοῦ ἀντικειμένου
μὲν ὀλίγον, τὴν δὲ περισσό-
ἐμποδίζοντες αὐτοῦ τὴν πλ

Φοβούμενοι, σύρωμε
λάμας ὀλίγον κυρτά
δισταλμένους.

Ἐρωτῶντες, ἐκτείνου
κίνησιν, κατὰ τὸ πάθ
κυρτωμένην.

Χαίροντες, κινουμέν
τὰ ἀντικείμενα τῆς χαρ

Λυπούμενοι, ποτὲ μέ
τὰ κάτω, ποτὲ δὲ στα
ὑψόνομεν ὀλίγον συμπλ
μετρίως τὴν κεφαλὴν πρ

Δεικνύοντες ἀπορίαν
πρὸς τὰ κάτω, κεχωρισ
μετρίως κυρτωμένας.

Ὀργιζόμενοι, ἐκτείνου
καὶ συσφίγγοντες τοὺς ὀ

Ἀπαγορεύοντες καὶ
μὲ ἀνοικτὴν παλάμην.

Συγχωροῦντες, κινου
παλάμην ὀλίγον κυρτὴν

Συνομολογοῦντες, κ
κίνησιν, συγκλίνοντες ὀ

Θαυμάζοντες, ὑψόνομ
σου μετρίως κυρτωμένας

Εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλ
ὑψωμένας, ὡς καὶ εἰς τ
μετρίως πρὸς τὰ ἔξω εἰς

Φανερόνοντες μέγεθος
καὶ ἀπομακρύνοντες ἀπ

Δεικνύοντες πλῆθος,
δακτύλους ὁμῶς δισστα

Ἐξ ἐναντίας δὲ ἡ σμ
μὲ χεῖρας συνεσταλμένας
Τέλος πάντων, ἡσυχά
δεξιάν ἄνω καὶ κάτω,
πρὸς τὰ κάτω καὶ ἀνοικ

Ταῦτα εἶναι τὰ κυριώ
Ἐπειδὴ ὅμως ἕκαστον πά
νὰ συμμετρῆται καὶ τὸ
συμμετρίαν ταύτην εἶναι
εἰς πάντα λόγον κατὰ τ
τὰ αὐτὰ σχήματα τῆς φ
σιν, ὅταν λαλῆ πρὸς ἡγ
πρὸς ἰδιώτας ἢ ἐν βουλι
ἄλλ' ἕκαστον αὐτῶν ἀπο
δὲ τὰ σχήματα τοῦ πάθ
ἄλλα μὲν εἰς τὰς χεῖρας,

Εἶναι πολλαὶ λέξεις φ
σιν τοῦ σώματος, ὡς πρι
τοιαῦται· εἰς τοιαύτας λο
σχηματίζεται· διότι το
ὑποκριτῶν. Τὰ σχήματα
γωνται μᾶλλον εἰς τὰ πά
εἰς τὴν σημασίαν τῶν λέ

Τέλος πάντων, παρατ
πει ν' ἀρχίζῃ καὶ νὰ
μήτε ὑπὲρ τοὺς ὀφθαλμοῦ
στήθους νὰ φέρεται· παντο
ἀνδρικήν χάριν καὶ σεμνό
καλλωπισμὸν, τὴν κυνικὴ
θεατρικὴν κίνησιν.

ΚΑΤ

ΣΥΝΔΡ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

Σώμ

Ὁ Σεβασμιώτατος Ἄνδρου-
βίσης Προκόπιος.

Κωνσταντῖνος Α. Ρόμβης.

Κοσμᾶς Ν. Σιατήρης.

Ἀναστάσιος Ν. Γούδας.

Ν. Θεωδωρόπουλος.

Ἰπποκράτης Λυκοῦργος.

Σάββας Χρηστίδης.

Σ. Ε. Σμυρνέλης Λέσβιος.

Σπυρίδων Α. Κυπαρίσης.

Ἰωακείμ Μερσιιάδης.

Νικόλαος Χωραφᾶς.

Α. Α. Ῥηγόπουλος.

Δημήτριος Γεωργίου.

Ν. Γ. Ματσανός.

Γρηγόριος Παπαδόπουλος.

Χαράλαμπος Κ. Μαντσα-
γριωτάκης.

Ἀλέξανδρος Αντωνιάδης

Χριστόφορος Δέλιος.

Βαϊανός Εὐστρατίου

Σ. Δ. Κρίνος.

Χρισόδουλ. Χαντ Γιαννάκ

Ἰωάννης Γεωργιάδης.

Γεώργιος Νικολαΐδης.

Φιλόθεος Καλουμένης

Οἰκονόμος.

Θρασύβουλος Ζαήμης.

Γεώργιος Κυρίδης.

Πάνος Περβενᾶς.

Α. Ἀγαλίδης.
Παναγῆς Καραβῆνος.
Παναγῆς Θεοδοσιάδης.
Παναγιώτης Ἰωαννίδης.
Σεραπίων Ἰωαννίδης.
Γεώργιος Νικολαΐδης.
Σ. Κ. Κυδωνάκης.
Ἀναστάσιος Ἰ. Καραμύχου.
Δ. Σιλίβεργος.
Ἰωάννης Ἀφθονίδης.
Ἰωάννης Ζαφειρόπουλος.
Λεωνίδας Σγούτας.
Δαμιανὸς Βασιλειάδης.
Κωνσταντῖνος Βευρβουνίδης.
Φιλόθεος Οἰκονομόπουλος
Ἀνδρέας Ν. Βύκου
Χριστόδουλος Θ. Μάσος.
Χαράλαμπος Λιμπερακό-
πουλος Καρυτηνὸς.
Διονύσιος Λαζαρίκου.
Ἐπαμινώνδας Κατσάκος
Δημήτρος Κατσάκος
Ἰωάννης Π. Ματουλέας
Α. Γ. Δουρούτης.
Ν. Σωτηρόπουλος.
Ἰ. Οἰκονόμου.
Σπυρίδων Πάλλης.
Δημήτριος Λαίλιος.
Κωνσταντῖνος Καρδαρᾶς.
Γ. Μαργαρίτης.
Ἀντώνιος Πατσόπουλος.
Νικόλαος Δημητρίου Δάρο
Ἰωσήφ Κ. Ξενοκράτης.
Δ. Σαράβας.
Ἰ. Κ. Μεσσηνέζης.
Γ. Α. Μαυρομιχάλης

Ἰωάννης Νεγρεπόντης.
Ἐπαμινώνδας Ῥάμφου.
Χριστόδουλος Χῆ. Γιαννο
Ἰωάννης Γεωργιάδης.
Γημήτριος Διαμαντόπου
Περικλῆς Α. Ῥαφτόπου
Βασίλειος Παπαγεωργα
πουλος.

Χρυσόσομος Κεφαλάς.
Φιλόθεος Καλουμένης.
Ἀλέξανδρος Ἴω. Σουῦτσος
Ἀθανάσιος Ἰωαννίδης.
Ἰωάννης Βλασσόπουλος.

ΤΩΝ ΕΝ ΕΡΜΟΓΗΠΟ.

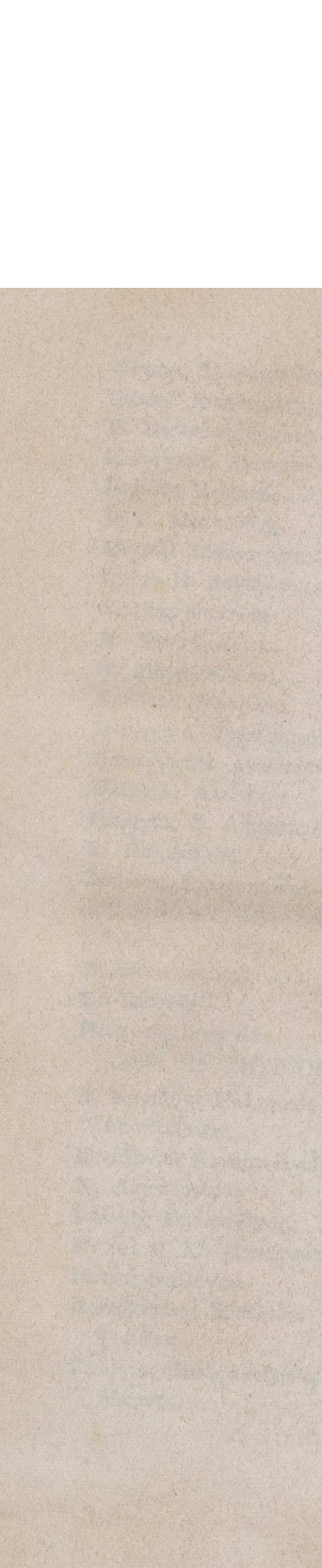
Ν. Φαρδούλης.
Γ. Σουρίας.
Ἀ Πόλιτας.
Ἰ. Ν. Βαλέτας.
Ἀστέριος Θεολυγίδης.
Ἀθανάσιος Ἰωαννίδης.
Γ. Φ. Σαλάχας.
Ἀριστείδης Παλαιολόγο
Ἰ. Καμπούρης Ψυρανός.
Ν. Παπαδάκης Κύπριος
Γ. Νικολαΐδης Κύπριος
Ν. Βελτάκης.
Ἀλέξανδρος Γεωργιάδης.
Ἀριστείδης Κοντσα.
Μιχαήλ Ἐμμανουήλ.
Ἰωάννης Δ. Καράλλης.
Ἀντώνιος Ἰωάννου.
Ἰωάννης Στεφάνου.
Ἀπόστολος Κοντογεωργ
Γ. Ἰωαννίδης Κρής.
Ἀ. Σ. Ζαφειρόπουλος.
Πέτρος Λασκαρίδης.

Παναγ. Χρησόπουλος.
Παναγ. Κασσιμάτης.
Γ. Παπαλεξόπουλος.
Κωνσταντ. Άνεστιάδ.
Ίωάννης Κυριακός.
Η. Γ. Μεσσούδης.
Μιχαήλ Σκαλιστήρης.
Ηλίας Π. Λογοθέτου.
Δ. Γεωργόπουλος.
Δ. Κοντογιάννης.
Θ. Ποταρόπουλος.
Χρῆστος Νικολάου.
Ίωάννης Δ. Τομαρόπου.
Παναγιώτης Άναστα.
Ηλίας Δ. Άλεξάκης.
Γεώργιος Ν. Δημόπου.
Σ. Πολυκαλάς.
Ίωάννης Έπισκοπίδης.
Άλέξανδρος Γ. Κυρια.
Μπενῆς Ι. Ψάλτης.
Ν. Μανολακάκης.
Γ. Βουρνάς.
Νεόφυτος Γεωργίου.

ΤΩΝ ΕΝ ΣΜΥΡΝ

Δ. Χαριάδης Έλληνικ.
υποπρόξενος.
Βενέδικτος Κωνσταντι.
Ν. Λαμπруνίδης.
Ίωάννης Κησέσογλους.
Η. και Μ. Χῆ. Παναγ.
Πέτρος Θεολόγου.
Κωνσταντῖνος Βασιλεί.
Τενέδιος.
Γεώργιος Κωνσταντινί.
Μάγνης.

ὄν, τὰ δημόσια, κα-
χωρ διετέλεσε· μέ-
τὸ μανιῶδες τῆς τόλμης.
Ἡ διήγησις τοῦ Κ-
λογίαν θαυμάζεται δ-
σκοπὸς τοῦ ῥήτορος
ἐφρονεῦθη τῶντι ὑπὸ
ὅμως δὲν ἔγεινε, παρ-
βληθείσης ἐξ ἐνέδρας
πιθανόν, ὅλαι αἱ περι-
ἀναφέρων τὸν τρόπον
μην, κάμνει τὴν πλέο-
ὑπάγει εἰς ἐξοχὴν· εἰς
νὰ ὑποκρύπτεται οὐδ-
ἐστάθη εἰς τὸ βουλευ-
στρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν
καὶ ἐπρόσμεινεν ὀλίγο-
νὰ ἐτοιμασθῆ. Ἐκβῆκε
ὁποῖον ὁ Κλώδιος, ἀν-
τὴν Ῥώμην, ἠδύνατο
Κλώδιος εὐζωνος, ἐ-
χωρὶς συνακολούθους
ναῖκα, τὸ ὁποῖον σχεδ-
δρευτῆς, ὅς τις εἶχεν
πράξῃ φόνον, ἦτον εἰ-
περιενδεδυμένος, συν-
καὶ δούλους. κ. τ. λ.